။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒီဃနိကာယော

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ

၁. မဟာပဒါနသုတ္တံ

ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တကထာ

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ကရေရိကုဋိကာယံ။ အထ ခေါ သမ္ဗဟုလာနံ ဘိက္ခူနံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မီ ကထာ ဥဒပါဒိ – “ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော, ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော”တိ။

၂. အဿောသိ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓာယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ, နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ကာယနုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ; ကာ စ ပန ဝော အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ”တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ, ဘန္တေ, အမှာကံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာနံ ကရေရိမဏ္ဍလမာဠေ သန္နိသိန္နာနံ သန္နိပတိတာနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တာ ဓမ္မီ ကထာ ဥဒပါဒိ – ‘ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော ဣတိပိ ပုဗ္ဗေနိဝါသော’တိ။ အယံ ခေါ နော, ဘန္တေ, အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ။ အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော”တိ။

၃. “ဣစ္ဆေယျာထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ သောတု”န္တိ? “ဧတဿ, ဘဂဝါ, ကာလော; ဧတဿ, သုဂတ, ကာလော; ယံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျ, ဘဂဝတော သုတွာ [ဘဂဝတော ဝစနံ သုတွာ (သျာ.)] ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၄. “ဣတော သော, ဘိက္ခဝေ, ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ [ဧကနဝုတော ကပ္ပော (သျာ. ကံ. ပီ.)] ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣတော သော, ဘိက္ခဝေ, ဧကတိံသေ ကပ္ပေ [ဧကတိံသ ကပ္ပော (သီ.) ဧကတိံသော ကပ္ပော (သျာ. ကံ. ပီ.)] ယံ သိခီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ တသ္မိံယေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိံယေဝ [ဣမသ္မိံ (ကတ္ထစိ)] ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကောဏာဂမနော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။

၅. “ဝိပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ, ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ သိခီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ, ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝေဿဘူ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ, ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ကကုသန္ဓော, ဘိ

ကွခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ဗြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ, ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပာဒိ။ ကောဏာဂမနော, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဗြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ, ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပာဒိ။ ကဿပေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဗြာဟ္မဏော ဇာတိယာ အဟောသိ, ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥဒပာဒိ။ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိံ, ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။

၆. ''ဝိပဿီ , ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ သိခီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝေဿဘူ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကကုသန္ဓော, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကောဏာဂမနော, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ကဿပေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကဿပေါ ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဂေါတမော ဂေါတ္တေန အဟောသိံ။

၇. ''ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သိခိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သတ္တတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စတ္တာလီသဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိံသဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ; ယော စိရံ ဇီဝတိ, သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။

၈. ''ဝိပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ သိခီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပုဏ္ဍရီကဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ဝေဿဘူ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော သာလဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ကကုသန္ဓော, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော သိရီသဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ကောဏာဂမနော, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဥဒုမ္ဗရဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ကဿပေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော နိဂြောဓဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။

၉. ''ဝိပဿိဿ , ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ သိခိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဘိဘူသမ္ဘဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောဏုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝိဓုရသဉ္ဇီဝံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘိယျောသုတ္တရံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တိဿဘာရဒွါဇံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။

၁၀. ''ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“သိခိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ သိခိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သတ္တတိဘိက္ခုသဟဿာနိ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဋ္ဌိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ စတ္တာလီသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ တိံသဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဝီသတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

“မယ္ဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဍ္ဎတေဠသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ မယ္ဟံ, ဘိက္ခဝေ, အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။

၁၁. “ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ သိခိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခေမင်္ကရော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဥပသန္တော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗုဒ္ဓိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သောတ္ထိဇော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဗ္ဗမိတ္တော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ မယ္ဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။

၁၂. “ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ [ဇနေတ္တီ (သျာ.)]။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“သိခိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အရုဏော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ပဘာဝတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ အရုဏဿ ရညော အရုဏဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ဝေဿဘုဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သုပ္ပတိတော နာမ [သုပ္ပတီတော နာမ (သျာ.)] ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဝဿဝတီ နာမ [ယသဝတီ နာမ (သျာ. ပီ.)] ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ သုပ္ပတိတဿ ရညော အနောမံ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ကကုသန္ဓဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂိဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဝိသာခာ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန ခေမော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ ခေမဿ ရညော ခေမဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ကောဏာဂမနဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ယညဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဥတ္တရာ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန သောဘော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သောဘဿ ရညော သောဘဝတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“ကဿပဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပိတာ အဟောသိ။ ဓနဝတီ နာမ ဗြာဟ္မဏီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ တေန ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန ကိကီ နာမ [ကိံကီ နာမ (သျာ.)] ရာဇာ အဟောသိ။ ကိကိဿ ရညော ဗာရာဏသီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

“မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သုဒ္ဓောဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသီ”တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။

၁၃. အထ ခော တေသံ ဘိက္ခူနံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အယမန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – “အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော, တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရိဿတိ, နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ, ဂောတ္တတောပိ အနုဿရိဿတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရိဿတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရိဿတိ, သာဝကသန္နိပာတတောပိ အနုဿရိဿတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’”တိ။

“ကိံ နု ခော, အာဝုသော, တထာဂတဿေဝ နု ခော သာ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ, ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂောတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပာတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’တိ, ဥဒါဟု ဒေဝတာ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ, ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂောတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပာတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’”တိ။ အယဉ္စ ဟိဒံ တေသံ ဘိက္ခူနံ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ ဟောတိ။

၁၄. အထ ခော ဘဂဝါ သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ယေန ကရေရိမဏ္ဍလမာဠော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ကာယနုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ; ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ”တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “ဣဓ, ဘန္တေ, အမှာကံ အစိရပက္ကန္တဿ ဘဂဝတော အယံ အန္တရာကထာ ဥဒပါဒိ – ‘အစ္ဆရိယံ, အာဝုသော, အဗ္ဘုတံ, အာဝုသော, တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ, ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရိဿတိ, နာမတောပိ အနုဿရိဿတိ, ဂောတ္တတောပိ အနုဿရိဿတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရိဿတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရိဿတိ, သာဝကသန္နိပာတတောပိ အနုဿရိ

သ္သတိ – ‘‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ , ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’’တိ။ ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, တထာဂတဿေဝ နု ခေါ သော ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓာ, ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’’တိ။ ဥဒါဟု ဒေဝတာ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ, ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’တိ? အယံ ခေါ နော, ဘန္တေ, အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ, အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော’’တိ။

၁၅. ‘‘တထာဂတဿေဝေသာ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓာ, ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’တိ။ ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ, ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ – ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’တိ။

‘‘ဣစ္ဆေယ္ယာထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိယျောသောမတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ သောတု’’န္တိ? ‘‘ဧတဿ, ဘဂဝါ, ကာလော; ဧတဿ, သုဂတ, ကာလော; ယံ ဘဂဝါ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပုဗ္ဗေနိဝါသပဋိသံယုတ္တံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရေယျ, ဘဂဝတော သုတွာ ဘိက္ခူ ဓာရေဿန္တီ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ , သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိ ကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၁၆. ‘‘ဣတော သော, ဘိက္ခဝေ, ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ, ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ , ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာ

၁၇. "အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၁၈. "ဓမ္မတာ, ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတာ ကာယာ စဝိတွာ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ။ အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝုတာ အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရတိမိသာ, ယတ္ထ ပိမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ ဧဝံမဟာနုဘာဝါ အာဘာယ နာနုဘောန္တိ, တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ, တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ – 'အညေပိ ကိရ, ဘော, သန္တိ သတ္တာ ဣဓူပပန္နာ'တိ။ အယဉ္စ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အပ္ပမာဏော စ ဥဠာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၁၉. "ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ စတုဒ္ဒိသံ [စာတုဒ္ဒိသံ (သျာ.)] ရက္ခာယ ဥပဂစ္ဆန္တိ – 'မာ နံ ဗောဓိသတ္တံ ဝါ ဗောဓိသတ္တမာတရံ ဝါ မနုဿော ဝါ အမနုဿော ဝါ ကောစိ ဝါ ဝိဟေဌေသီ'တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၀. "ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, ပကတိယာ သီလဝတီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ, ဝိရတာ ပါဏာတိပါတာ, ဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ, ဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ, ဝိရတာ မုသာဝါဒါ, ဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၁. "ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, န ဗောဓိသတ္တမာတု ပုရိသေသု မာနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာမဂုဏူပသံဟိတံ, အနတိက္ကမနီယာ စ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ကေနစိ ပုရိသေန ရတ္တစိတ္တေန။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၂. "ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, လာဘိနီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ ပဉ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ။ သာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၃. "ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, န ဗောဓိသတ္တမာတု ကောစိဒေဝ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သုခိနီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အကိလန္တကာယာ, ဗောဓိသတ္တဉ္စ ဗောဓိသတ္တမာတာ တိရောကုစ္ဆိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြာဿ [တတြဿ (သျာ.)] သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော ဟတ္ထေ ကရိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ – 'အယံ ခော မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တတြိဒံ သုတ္တံ အာဝုတံ နီလံ ဝါ ပီတံ ဝါ လောဟိတံ ဝါ ဩဒါတံ ဝါ ပဏ္ဍုသုတ္တံ ဝါ'တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတိ, န ဗောဓိသတ္တမာတု ကောစိဒေဝ အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သုခိနီ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဟောတိ အကိလန္တကာယာ, ဗောဓိသတ္တဉ္စ ဗောဓိသတ္တမာတာ တိရောကုစ္ဆိဂတံ ပဿတိ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိံ အဟီနိန္ဒြိယံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၄. "ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာဟဇာတေ ဗောဓိသတ္တေ ဗောဓိသတ္တမာတာ ကာလင်္ကရောတိ တုသိတံ ကာယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၅. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ ဂဗ္ဘံ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယန္တိ, န ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ ဒသေဝ မာသာနိ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၆. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယထာ အညာ ဣတ္ထိကာ နိသိန္နာ ဝါ နိပန္နာ ဝါ ဝိဇာယန္တိ, န ဟေဝံ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ ဌိတာဝ ဗောဓိသတ္တံ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိဇာယတိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၇. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, ဒေဝါ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ, ပစ္ဆာ မနုဿာ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၈. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, အပ္ပတ္တောဝ ဗောဓိသတ္တော ပထဝိံ ဟောတိ, စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ မာတု ပုရတော ဌပေန္တိ – ‘အတ္တမနာ, ဒေဝိ, ဟောဟိ; မဟေသက္ခော တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော’တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၂၉. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, ဝိသဒောဝ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော ဥဒေန [ဥဒ္ဒေန (သျာ.), ဥဒရေန (ကတ္ထစိ)] အမက္ခိတော သေမှေန အမက္ခိတော ရုဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓော [ဝိသုဒ္ဓော (သျာ.)] ဝိသဒော။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မဏိရတနံ ကာသိကေ ဝတ္ထေ နိက္ခိတ္တံ နေဝ မဏိရတနံ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မက္ခေတိ, နာပိ ကာသိကံ ဝတ္ထံ မဏိရတနံ မက္ခေတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဥဘိန္နံ သုဒ္ဓတ္တာ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, ဝိသဒောဝ နိက္ခမတိ အမက္ခိတော, ဥဒေန အမက္ခိတော သေမှေန အမက္ခိတော ရုဟိရေန အမက္ခိတော ကေနစိ အသုစိနာ သုဒ္ဓော ဝိသဒော။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၃၀. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, ဒွေ ဥဒကဿ ဓာရာ အန္တလိက္ခာ ပါတုဘဝန္တိ – ဧကာ သီတဿ ဧကာ ဥဏှဿ ယေန ဗောဓိသတ္တဿ ဥဒကကိစ္စံ ကရောန္တိ မာတု စ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၃၁. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, သမ္ပတိဇာတော ဗောဓိသတ္တော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဥတ္တရာဘိမုခော [ဥတ္တရေနာဘိမုခော (သျာ.) ဥတ္တရေနမုခော (က.)] သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂစ္ဆတိ သေတမှိ ဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေ, သဗ္ဗာ စ ဒိသာ အနုဝိလောကေတိ, အာသဘိံ ဝါစံ ဘာသတိ ‘အဂ္ဂောဟမသ္မိ လောကဿ, ဇေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ, သေဋ္ဌောဟမသ္မိ လောကဿ, အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ’တိ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

၃၂. ‘‘ဓမ္မတာ ဧသာ, ဘိက္ခဝေ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, အထ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ, အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယာပိ တာ လောကန္တရိကာ အဃာ အသံဝုတာ အန္ဓကာရာ အန္ဓကာရတိမိသာ, ယတ္ထပိ ိမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကာ ဧဝံမဟာနုဘာဝါ အာဘာယ နာနုဘောန္တိ, တတ္ထပိ အပ္ပမာဏော ဥဠာရော ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ ယေပိ တတ္ထ သတ္တာ ဥပပန္နာ, တေပိ တေနောဘာသေန အညမညံ သဉ္ဇာနန္တိ – ‘အညေပိ ကိရ, ဘော, သန္တိ သတ္တာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။ အယဉ္စ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ အပ္ပမာဏော စ ဥဠာရော ဩဘာသော လောကေ ပါတုဘဝတိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အယမေတ္ထ ဓမ္မတာ။

ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာ

၃၃. ‘‘ဇာတေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိမှိ ကုမာရေ ဗန္ဓုမတော ရညော ပဋိဝေဒေသုံ – ‘ပုတ္တော တေ, ဒေဝ [ဒေဝ တေ (က.)], ဇာတော, တံ ဒေဝေါ ပဿတူ’တိ။ အဒ္ဒသာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိံ ကုမာရံ, ဒိသွာ

နေမိတ္တော ဗြာဟ္မဏော အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ပဿန္တု ဘောန္တော နေမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ ကုမာရ’န္တိ။ အဒ္ဒသံသု ခေါ, ဘိက္ခဝေ, နေမိတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ ဝိပဿီ ကုမာရံ, ဒိသွာ ဗန္ဓုမန္တံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘အတ္တမနော, ဒေဝ, ဟောဟိ, မဟေသက္ခော တေ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော, လာဘာ တေ, မဟာရာဇ, သုလဒ္ဓံ တေ, မဟာရာဇ, ယဿ တေ ကုလေ ဧဝရူပေါ ပုတ္တော ဥပ္ပန္နော။ အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ၊ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။

၃၄. ‘ကတမေဟိ စာယံ, ဒေဝ, ကုမာရော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တရတနာနိ ဘဝန္တိ ။ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။

၃၅. ‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ။ ယံ ဟယံ, ဒေဝ, ကုမာရော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ။ ဣဒမ္ပိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘ဣမဿ, ဒေဝ [ဣမဿ ဟိ ဒေဝ (?)] , ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ။ ယမ္ပိ, ဣမဿ ဒေဝ, ကုမာရဿ ဟေဋ္ဌာ ပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ, ဣဒမ္ပိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘အယဉှိ ဒေဝ, ကုမာရော အာယတပဏှီ။ပေ.။

‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဒီဃင်္ဂုလိ။

‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ။

‘အယဉှိ, ဒေဝ ကုမာရော ဇာလဟတ္ထပါဒေါ။

‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥဿင်္ခပါဒေါ။

‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဧဏိဇင်္ဃော။

‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဌိတကောဝ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဇဏ္ဏုကာနိ ပရိမသတိ [ပရာမသတိ (က.)] ပရိမဇ္ဇတိ။

‘အယဉှိ , ဒေဝ, ကုမာရော ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှော။

‘အယဉှိ, ဒေဝ, ကုမာရော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော သုခုမစ္ဆဝိ; သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ [ဥပလိပ္ပတိ (သ္ယာ.)] ။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဧကေကလောမော; ဧကေကာနိ လောမာနိ လောမကူပေသု ဇာတာနိ။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော; ဥဒ္ဓဂ္ဂာနိ လောမာနိ ဇာတာနိ နီလာနိ အဉ္ဇနဝဏ္ဏာနိ ကုဏ္ဍလာဝဋ္ဋာနိ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋကဇာတာနိ။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော သတ္တုဿဒော။

‘အယဥ္ဟိ , ဒေဝ, ကုမာရော သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော စိတန္တရံသော [ပိတန္တရံသော (သ္ယာ.)] ။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ယာဝတက္ဝဿ ကာယော တာဝတက္ဝဿ ဗျာမော, ယာဝတက္ဝဿ ဗျာမော, တာဝတက္ဝဿ ကာယော။

‘အယဥ္ဟိ , ဒေဝ, ကုမာရော သမဝဋ္ဋက္ခန္ဓော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ရသဂ္ဂသဂ္ဂီ။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော သီဟဟနု။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော စတ္တာလီသဒန္တော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော သမဒန္တော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော အဝိရဠဒန္တော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော သုသုက္ကဒါဌော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ပဟူတဇိဝ္ဟော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဗြဟ္မဿရော ကရဝီကဘာဏီ။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော အဘိနီလနေတ္တော။

‘အယဥ္ဟိ, ဒေဝ, ကုမာရော ဂောပခုမော။

ဣမဿ, ဒေဝ, ကုမာရဿ ဥဏ္ဏာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္နိဘာ။ ယမ္ပိ ဣမဿ ဒေဝ ကုမာရဿ ဥဏ္ဏာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္နိဘာ, ဣဒမ္ပိမဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘အယဥ္ဟိ , ဒေဝ, ကုမာရော ဥဏှီသသီသော။ ယံ ပဟယံ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥဏှီသသီသော, ဣဒမ္ပိဿ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

၃၆. ‘ဣမေဟိ ခော အယံ, ဒေဝ, ကုမာရော ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ၊ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန [ဓမ္မေန သမေန (သျာ.)] အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခော ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ’တိ။

ဝိပဿီသမညာ

၃၇. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ နေမိတ္တေ ဗြာဟ္မဏေ အဟတေဟိ ဝတ္ထေဟိ အစ္ဆာဒာပေတွာ [အစ္ဆာဒေတွာ (သျာ.)] သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပ္ပေသိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဓာတိယော ဥပဋ္ဌာပေသိ။ အညာ ခီရံ ပါယေန္တိ, အညာ နှာပေန္တိ, အညာ ဓာရေန္တိ, အညာ အင်္ကေန ပရိဟရန္တိ။ ဇာတဿ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဓာရယိတ္ထ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ – ‘မာ နံ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ တိဏံ ဝါ ရဇော ဝါ ဥဿာဝေါ ဝါ ဗာဓယိတ္ထာ’တိ။ ဇာတော ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပ္ပလံ ဝါ ပဒုမံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကံ ဝါ ဗဟုနော ဇနဿ ပိယံ မနာပံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သွာဿုဒံ အင်္ကေနေဝ အင်္ကံ ပရိဟရိယတိ။

၃၈. ‘‘ဇာတော ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော မဉ္ဇုဿရော စ [ကုမာရော ဗြဟ္မဿရော မဉ္ဇုဿရော စ (သီ. က.)] အဟောသိ ဝဂ္ဂုဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ကရဝီကာ နာမ သကုဏဇာတိ မဉ္ဇုဿရာ စ ဝဂ္ဂုဿရာ စ မဓုရဿရာ စ ပေမနိယဿရာ စ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော မဉ္ဇုဿရော စ အဟောသိ ဝဂ္ဂုဿရော စ မဓုရဿရော စ ပေမနိယဿရော စ။

၃၉. ‘‘ဇာတဿ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ ယေန သုဒံ [ယေန ဒူရံ (သျာ.)] သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ။

၄၀. ‘‘ဇာတော ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ သေယျထာပိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ။ ‘အနိမိသန္တော ကုမာရော ပေက္ခတီ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ [အနိမိသန္တော ပေက္ခတိ, ဇာတဿ ခော ပန ဘိက္ခဝေ (က.)], ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ‘ဝိပဿီ ဝိပဿီ’ တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၄၁. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ အတ္ထကရဏေ [အဋ္ဋ ကရဏေ (သျာ.)] နိသိန္နော ဝိပဿိံ ကုမာရံ အင်္ကေ နိသီဒါပေတွာ အတ္ထေ အနုသာသတိ ။ တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ပိတုအင်္ကေ နိသိန္နော ဝိစေယျ ဝိစေယျ အတ္ထေ ပနာယတိ ဉာယေန [အဋ္ဋေ ပနာယတိ ဉာဏေန (သျာ.)] ။ ဝိစေယျ ဝိစေယျ ကုမာရော အတ္ထေ ပနာယတိ ဉာယေနာတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ‘ဝိပဿီ ဝိပဿီ’ တွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၄၂. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ တယော ပါသာဒေ ကာရာပေသိ, ဧကံ ဝဿိကံ ဧကံ ဟေမန္တိကံ ဧကံ ဂိမှိကံ; ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ။ တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဝဿိကေ ပါသာဒေ စတ္တာရော မာသေ [ဝဿိကေ ပါသာဒေ ဝဿိကေ] နိပ္ပုရိသေဟိ တူရိယေဟိ ပရိစာရယမာနော န ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩရောဟတီ’’တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

ဇိဏ္ဏပုရိသော

၄၃. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန သာရထိံ အာမန္တေသိ – ‘ယောဇေဟိ, သမ္မ သာရထိ, ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိဒဿနာယာ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ – ‘ယုတ္တာနိ ခေါ တေ, ဒေဝ, ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ, ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီ’တိ ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ [ဘဒ္ဒံ ယာနံ (သျာ.), ဘဒ္ဒံ ယာနံ (ပီ.) စတ္တာရော မာသေ (သီ. ပီ.)] အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။

၄၄. ‘‘အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဏံ ဂောပာနသိဝင်္ကံ ဘောဂ္ဂံ [ဘဂ္ဂံ (သျာ.)] ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တံ အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ။ ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ – ‘အယံ ပန, သမ္မ သာရထိ, ပုရိသော ကိံကတော? ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ, ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ’န္တိ။ ‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဇိဏ္ဏော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော, သမ္မ သာရထိ, ဇိဏ္ဏော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဇိဏ္ဏော နာမ။ န ဒါနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ’တိ။ ‘ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဟမ္ပိ ဇရာဓမ္မော, ဇရံ အနတီတော’တိ? ‘တွဉ္စ, ဒေဝ, မယဉ္စမ္ဟ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မာ, ဇရံ အနတီတာ’တိ။ ‘တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ။ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – ‘ဓိရတ္ထု ကိရ, ဘော, ဇာတိ နာမ, ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတီ’တိ!

၄၅. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ကစ္စိ, သမ္မ သာရထိ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ? ကစ္စိ, သမ္မ သာရထိ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ? ‘န ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ, န ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ။ ‘ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဒ္ဒသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော’တိ? ‘အဒ္ဒသာ ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ ဇိဏ္ဏံ ဂောပာနသိဝင်္ကံ ဘောဂ္ဂံ ဒဏ္ဍပရာယနံ ပဝေဓမာနံ ဂစ္ဆန္တံ အာတုရံ ဂတယောဗ္ဗနံ။ ဒိသွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အယံ ပန, သမ္မ သာရထိ, ပုရိသော ကိံကတော, ကေသာပိဿ န ယထာ အညေသံ, ကာယောပိဿ န ယထာ အညေသ’’န္တိ? ‘‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဇိဏ္ဏော နာမာ’’တိ။ ‘‘ကိံ ပနေသော, သမ္မ သာရထိ, ဇိဏ္ဏော နာမာ’’တိ? ‘‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဇိဏ္ဏော နာမ န ဒါနိ တေန စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဟမ္ပိ ဇရာဓမ္မော, ဇရံ အနတီတော’’တိ? ‘‘တွဉ္စ, ဒေဝ, မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ ဇရာဓမ္မာ, ဇရံ အနတီတာ’’တိ။

‘‘‘တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ, ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ’’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဒေဝါ’’တိ ခေါ အဟံ, ဒေဝ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိံ။ သော ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – ‘‘ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ, ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတီ’’’တိ။

ဗျာဓိတပုရိသော

၄၆. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ –

‘မာ ဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, မာ ဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ, မာ ဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန’န္တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ – ‘ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ, ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ, ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန’န္တိ။

“တတ္ထ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ။ပေ.။

၄၇. “အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠှဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ [သယမာနံ (သျာ. က.)] အညေဟိ ဝုဋ္ဌာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ။ ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ – ‘အယံ ပန, သမ္မ သာရထိ, ပုရိသော ကိံကတော? အက္ခီနိပိဿ န ယထာ အညေသံ, သရောပိဿ [သိရောပိဿ (သျာ.)] န ယထာ အညေသ’န္တိ? ‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဗျာဓိတော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော, သမ္မ သာရထိ, ဗျာဓိတော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယျာ’တိ။ ‘ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဟမ္ပိ ဗျာဓိဓမ္မော, ဗျာဓိံ အနတီတော’တိ? ‘တွဉ္စ, ဒေဝ, မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ ဗျာဓိဓမ္မာ, ဗျာဓိံ အနတီတာ’တိ။ ‘တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ, ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ ဒေဝါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတ္ထ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – ‘ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ, ယတ္ရ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ, ဗျာဓိ ပညာယိဿတီ’တိ။

၄၈. “အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ကစ္စိ, သမ္မ သာရထိ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ, ကစ္စိ, သမ္မ သာရထိ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ? ‘န ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ, န ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ’တိ။ ‘ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဒ္ဒသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော’တိ? ‘အဒ္ဒသာ ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ အာဗာဓိကံ ဒုက္ခိတံ ဗာဠှဂိလာနံ သကေ မုတ္တကရီသေ ပလိပန္နံ သေမာနံ အညေဟိ ဝုဋ္ဌာပိယမာနံ အညေဟိ သံဝေသိယမာနံ။ ဒိသွာ မံ ဧတဒဝေါစ – “အယံ ပန, သမ္မ သာရထိ, ပုရိသော ကိံကတော, အက္ခီနိပိဿ န ယထာ အညေသံ, သရောပိဿ န ယထာ အညေသ”န္တိ? “ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဗျာဓိတော နာမာ”တိ။ “ကိံ ပနေသော, သမ္မ သာရထိ, ဗျာဓိတော နာမာ”တိ? “ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ဗျာဓိတော နာမ အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယျာ”တိ။ “ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဟမ္ပိ ဗျာဓိဓမ္မော, ဗျာဓိံ အနတီတော”တိ? “တွဉ္စ, ဒေဝ, မယဉ္စမှ သဗ္ဗေ ဗျာဓိဓမ္မာ, ဗျာဓိံ အနတီတာ”တိ။ “တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ, ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ”တိ။ “ဧဝံ, ဒေဝါ”တိ ခေါ အဟံ, ဒေဝ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိံ။ သော ခေါ, ဒေဝ, ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – “‘ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ, ယတ္ရ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ, ဗျာဓိ ပညာယိဿတီ’”တိ။

ကာလင်္ကတပုရိသော

၄၉. “အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ – ‘မာ ဟေဝ ခေါ ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, မာ ဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ, မာ ဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန’န္တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ – ‘ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ, ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ, ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန’န္တိ။

“တတ္ထ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ။ပေ.။

၅၀. “အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော မဟာဇနကာယံ သန္နိပတိတံ နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ။ ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ – ‘ကိံ နု ခေါ, သော, သမ္မ သာရထိ, မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတီ’တိ? ‘ဧသော ခေါ, ဒေဝ, ကာလင်္ကတော နာမာ’တိ။ ‘တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, ယေန သော ကာလင်္ကတော တေန ရထံ ပေသေဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခေါ, ဘိက္ခ

ဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေတွာ ယေန သော ကာလင်္ကတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အဒ္ဒသာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ပေတံ ကာလင်္ကတံ, ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ – 'ကိံ ပနာယံ, သမ္မ သာရထိ, ကာလင်္ကတော နာမာ'တိ? 'ဧသော ခော, ဒေဝ, ကာလင်္ကတော နာမ။ န အနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ, သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ'တိ။ 'ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဟမ္ပိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတီတော; မမ္ပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ; အဟမ္ပိ န ဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ'တိ? 'တွဉ္စ, ဒေဝ, မယဉ္စမှာ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မာ မရဏံ အနတီတာ; တမ္ပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ; တွမ္ပိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ'တိ။ 'တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ, ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ'တိ။ 'ဧဝံ, ဒေဝါ'တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – 'ဓိရတ္ထု ကိရ, ဘော, ဇာတိ နာမ, ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ, ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ, မရဏံ ပညာယိဿတီ'တိ။

၅၁. "အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ သာရထိံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – 'ကစ္စိ, သမ္မ သာရထိ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ, ကစ္စိ, သမ္မ သာရထိ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ'တိ? 'န ခော, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အဘိရမိတ္ထ, န ခော, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိယာ အတ္တမနော အဟောသီ'တိ။ 'ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဒ္ဒသ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော'တိ? 'အဒ္ဒသာ ခော, ဒေဝ, ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော မဟာဇနကာယံ သန္နိပတိတံ နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရမာနံ။ ဒိသွာ မံ ဧတဒဝေါစ – "ကိံ နု ခေါ, သော , သမ္မ သာရထိ, မဟာဇနကာယော သန္နိပတိတော နာနာရတ္တာနဉ္စ ဒုဿာနံ ဝိလာတံ ကယိရတီ"တိ? "ဧသော ခော, ဒေဝ, ကာလင်္ကတော နာမာ"တိ။ "တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, ယေန သော ကာလင်္ကတော တေန ရထံ ပေသေဟီ"တိ။ "ဧဝံ ဒေဝါ"တိ ခော အဟံ, ဒေဝ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သော ကာလင်္ကတော တေန ရထံ ပေသေသိံ။ အဒ္ဒသာ ခော, ဒေဝ, ကုမာရော ပေတံ ကာလင်္ကတံ, ဒိသွာ မံ ဧတဒဝေါစ – "ကိံ ပနာယံ, သမ္မ သာရထိ, ကာလင်္ကတော နာမာ"တိ ? "ဧသော ခော, ဒေဝ, ကာလင်္ကတော နာမ။ န အနိ တံ ဒက္ခန္တိ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ, သောပိ န ဒက္ခိဿတိ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ"တိ။ "ကိံ ပန, သမ္မ သာရထိ, အဟမ္ပိ မရဏဓမ္မော မရဏံ အနတီတော; မမ္ပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ; အဟမ္ပိ န ဒက္ခိဿာမိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ"တိ? "တွဉ္စ, ဒေဝ, မယဉ္စမှာ သဗ္ဗေ မရဏဓမ္မာ မရဏံ အနတီတာ; တမ္ပိ န ဒက္ခန္တိ ဒေဝေါ ဝါ ဒေဝီ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ, တွမ္ပိ န ဒက္ခိဿသိ ဒေဝံ ဝါ ဒေဝိံ ဝါ အညေ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတေ"တိ။ "တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, အလံ ဒါနဇ္ဇ ဥယျာနဘူမိယာ, ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟီ"တိ။ '"ဧဝံ, ဒေဝါ"တိ ခော အဟံ, ဒေဝ, ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိံ။ သော ခော, ဒေဝ, ကုမာရော အန္တေပုရံ ဂတော ဒုက္ခီ ဒုမ္မနော ပဇ္ဈာယတိ – "ဓိရတ္ထု ကိရ ဘော ဇာတိ နာမ, ယတြ ဟိ နာမ ဇာတဿ ဇရာ ပညာယိဿတိ, ဗျာဓိ ပညာယိဿတိ, မရဏံ ပညာယိဿတီ"'တိ။

ပဗ္ဗဇိတော

၅၂. "အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမဿ ရညော ဧတဒဟောသိ – 'မာ ဟေဝ ခော ဝိပဿီ ကုမာရော န ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, မာ ဟေဝ ဝိပဿီ ကုမာရော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ, မာ ဟေဝ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ အဿ ဝစန'န္တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမာ ရာဇာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပဉ္စ ကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေသိ – 'ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော ရဇ္ဇံ ကရေယျ, ယထာ ဝိပဿီ ကုမာရော န အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျ, ယထာ နေမိတ္တာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန'န္တိ။

"တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန သာရထိံ အာမန္တေသိ – 'ယောဇေဟိ, သမ္မ သာရထိ, ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ, ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ သုဘူမိဒဿနာ

ယာ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဝေဒေသိ – ‘ယုတ္တာနိ ခော တေ, ဒေဝ, ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ, ယဿ ဒါနိ ကာလံ မညသီ’တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။

၅၃. “အဒ္ဒသာ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော ဥယျာနဘူမိံ နိယျန္တော ပုရိသံ ဘဏ္ဍုံ ပဗ္ဗဇိတံ ကာသာယဝသနံ။ ဒိသွာ သာရထိံ အာမန္တေသိ – ‘အယံ ပန, သမ္မ သာရထိ, ပုရိသော ကိံကတော? သီသံပိဿ န ယထာ အညေသံ, ဝတ္ထာနိပိဿ န ယထာ အညေသ’န္တိ? ‘ဧသော ခော, ဒေဝ, ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပနေသော, သမ္မ သာရထိ, ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ? ‘ဧသော ခော, ဒေဝ, ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ [သမ္မစရိယာ (က.)] သာဓု ကုသလကိရိယာ [ကုသလစရိယာ (သျာ.)] သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာ’တိ။ ‘သာဓု ခော သော, သမ္မ သာရထိ, ပဗ္ဗဇိတော နာမ, သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာ။ တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေဟီ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သော ပဗ္ဗဇိတော တေန ရထံ ပေသေသိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော တံ ပဗ္ဗဇိတံ ဧတဒဝေါစ – ‘တွံ ပန, သမ္မ, ကိံကတော, သီသမ္ပိ တေ န ယထာ အညေသံ, ဝတ္ထာနိပိ တေ န ယထာ အညေသ’န္တိ? ‘အဟံ ခော, ဒေဝ, ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ။ ‘ကိံ ပန တွံ, သမ္မ, ပဗ္ဗဇိတော နာမာ’တိ? ‘အဟံ ခော, ဒေဝ, ပဗ္ဗဇိတော နာမ, သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာ’တိ။ ‘သာဓု ခော တွံ, သမ္မ, ပဗ္ဗဇိတော နာမ သာဓု ဓမ္မစရိယာ သာဓု သမစရိယာ သာဓု ကုသလကိရိယာ သာဓု ပုညကိရိယာ သာဓု အဝိဟိံသာ သာဓု ဘူတာနုကမ္ပာ’တိ။

ဗောဓိသတ္တပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅၄. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ကုမာရော သာရထိံ အာမန္တေသိ – ‘တေန ဟိ, သမ္မ သာရထိ, ရထံ အာဒာယ ဣတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာဟိ။ အဟံ ပန ဣဓေဝ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သာရထိ ဝိပဿိဿ ကုမာရဿ ပဋိဿုတွာ ရထံ အာဒာယ တတောဝ အန္တေပုရံ ပစ္စနိယျာသိ။ ဝိပဿီ ပန ကုမာရော တတ္ထေဝ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။

မဟာဇနကာယအနုပဗ္ဗဇ္ဇာ

၅၅. “အဿောသိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇနကာယော စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ – ‘ဝိပဿီ ကိရ ကုမာရော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော’တိ။ သုတွာန တေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော, န သာ ဩရကာ [ဩရိကာ (သီ. သျာ.)] ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ယတ္ထ ဝိပဿီ ကုမာရော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော။ ဝိပဿီပိ နာမ ကုမာရော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ, ကိမင်္ဂ [ကိမင်္ဂ (သီ.)] ပန မယ’န္တိ။

“အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဇနကာယော [မဟာဇနကာယော (သျာ.)] စတုရာသီတိ ပါဏသဟဿာနိ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ ဝိပဿိံ ဗောဓိသတ္တံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ တာယ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိသာယ ပရိဝုတော ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော ဂါမနိဂမဇနပဒရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ။

၅၆. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘န ခော မေတံ [န ခော ပနေတံ (သျာ.)] ပတိရူပံ ယောဟံ အာကိဏ္ဏော ဝိဟရာမိ, ယံနူနာဟံ ဧကော ဂဏမှာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျ’န္တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန ဧ

ကော ဂဏှမ္ဟာ ဂူပကဌော ဝိဟာသိ , အညေနေ၀ တာနိ စတုရာသီတိ ပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ အဂမံသု, အညေန မဂ္ဂေန ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော။

ဗောဓိသတ္တအဘိနိဝေသော

၅၇. ''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ တဿူပဂတဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – 'ကိစ္ဆံ ဝတာယံ လောကော အာပန္နော, ဇာယတိ စ ဇီယတိ စ မီယတိ စ [ဇီယ္ယတိ စ မိယ္ယတိ စ (က.)] စဝတိ စ ဥပပဇ္ဇတိ စ, အထ စ ပနိမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ နပ္ပဇာနာတိ ဇရာမရဏဿ, ကုဒဿု နာမ ဣမဿ ဒုက္ခဿ နိဿရဏံ ပညာယိဿတိ ဇရာမရဏဿာ'တိ?

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏ'န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဇာတိယာ ခေါ သတိ ဇရာမရဏံ ဟောတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ'န္တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဇာတီ'တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဘဝေ ခေါ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ'တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဘဝေါ'တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဥပါဒါနေ ခေါ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ'တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဥပါဒါန'န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'တဏှာယ ခေါ သတိ ဥပါဒါနံ ဟောတိ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန'န္တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ တဏှာ'တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဝေဒနာယ ခေါ သတိ တဏှာ ဟောတိ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ'တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဝေဒနာ'တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဖဿေ ခေါ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ'တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဖဿော'တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'သဠာယတနေ ခေါ သတိ ဖဿော ဟောတိ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော'တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ သဠာယတန'န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'နာမရူပေ ခေါ သတိ သဠာယတနံ ဟောတိ, နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတန'န္တိ။

''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – 'ကိမှိ နု ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ နာမရူပ'န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – 'ဝိညာဏေ ခေါ သတိ နာမရူပံ ဟောတိ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ'န္တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, ကိံပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘နာမရူပေ ခေါ သတိ ဝိညာဏံ ဟောတိ, နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ။

၅၈. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ပစ္စုဒါဝတ္တတိ ခေါ ဣဒံ ဝိညာဏံ နာမရူပမှာ, နာပရံ ဂစ္ဆတိ။ ဧတ္တာဝတာ ဇာယေထ ဝါ ဇိယ္ယေထ ဝါ မိယ္ယေထ ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ, ယဒိဒံ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ, နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ , တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ’။

၅၉. ‘‘‘သမုဒယော သမုဒယော’တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

၆၀. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဇာတိယာ ခေါ အသတိ ဇရာမရဏံ န ဟောတိ, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဘဝေ ခေါ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဥပါဒါနေ ခေါ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ, ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘တဏှာယ ခေါ အသတိ ဥပါဒါနံ န ဟောတိ, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ တဏှာနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝေဒနာယ ခေါ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဖဿေ ခေါ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခေါ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဖဿနိရောဓော’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘သဠာယတနေ ခေါ အသတိ ဖဿော န ဟောတိ, သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခော အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော’တိ? အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘နာမရူပေ ခော အသတိ သဠာယတနံ န ဟောတိ, နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခော အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော’တိ? အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘ဝိညာဏေ ခော အသတိ နာမရူပံ န ဟောတိ, ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော’တိ။

‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိမှိ နု ခော အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ, ကိဿ နိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော’တိ? အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ယောနိသော မနသိကာရာ အဟု ပညာယ အဘိသမယော – ‘နာမရူပေ ခော အသတိ ဝိညာဏံ န ဟောတိ, နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော’တိ။

၆၁. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အဓိဂတော ခော မျာယံ မဂ္ဂေါ သမ္ဗောဓာယ ယဒိဒံ – နာမရူပနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော, ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓော, နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓော, သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓော, ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော, ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓော, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော, ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ’။

၆၂. ‘‘‘နိရောဓော နိရောဓော’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဗောဓိသတ္တဿ ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု စက္ခုံ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံ ဥဒပါဒိ, ပညာ ဥဒပါဒိ, ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ။

၆၃. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဗောဓိသတ္တော အပရေန သမယေန ပဉ္စသု ဥပါဒာနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟာသိ – ‘ဣတိ ရူပံ, ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော, ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝေဒနာ, ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော, ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သညာ, ဣတိ သညာယ သမုဒယော, ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သင်္ခါရာ, ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော, ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝိညာဏံ, ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော’တိ, တဿ ပဉ္စသု ဥပါဒာနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနော ဝိဟရတော န စိရဿေဝ အနုပါဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိ’’တိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော။

ဗြဟ္မယာစနကထာ

၆၄. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ’န္တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အဓိဂတော ခော မျာယံ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော။ အာလယရာမာ ခော ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္မုဒိတာ။ အာလယရာမာယ ခော ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္မုဒိတာယ ဒုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော။ ဣဒမ္ပိ ခော ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဉ္စေဝ ခော ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျုံ; သော မမဿ ကိလမထော, သာ မမဿ ဝိဟေသာ’တိ။

၆၅. ‘‘အပိသ္သု, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဣမာ အနစ္ဆရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘံသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ –

‘ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ, ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒောသပရေတေဟိ, နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

‘ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ, ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ, တမောခန္ဓေန အာဝုဋာ’တိ။

‘‘ဣတိဟ , ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိသဉ္စိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယ။

၆၆. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတရဿ မဟာဗြဟ္မုနော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဧတဒဟောသိ – ‘နဿတိ ဝတ ဘော လောကော, ဝိနဿတိ ဝတ ဘော လောကော, ယတြ ဟိ နာမ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမတိ [နမိ (သျာ. က.), နမိဿတိ (?)] , နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ။ အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဗြဟ္မာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော ပာတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဇာဏုမဏ္ဍလံ ပထဝိယံ နိဟန္တွာ [နိဒဟန္တွာ (သျာ.)] ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဒေသေတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓမ္မံ, ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ, သန္တိ [သန္တိ (သျာ.)] သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ; အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။

၆၇. ‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ [အထ ခေါ (က.)], ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဧတဒဝေါစ – ‘မယှမ္ပိ ခေါ, ဗြဟ္မေ, ဧတဒဟောသိ – ‘‘ယံနူနာဟံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ’’န္တိ။ တဿ မယှံ, ဗြဟ္မေ, ဧတဒဟောသိ – ‘‘အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော ဂမ္ဘီရော ဒုဒ္ဒသော ဒုရနုဗောဓော သန္တော ပဏီတော အတက္ကာဝစရော နိပုဏော ပဏ္ဍိတဝေဒနီယော။ အာလယရာမာ ခေါ ပနာယံ ပဇာ အာလယရတာ အာလယသမ္မုဒိတာ။ အာလယရာမာယ ခေါ ပန ပဇာယ အာလယရတာယ အာလယသမ္မုဒိတာယ ဒုဒ္ဒသံ ဣဒံ ဌာနံ ယဒိဒံ ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဟဉ္စေဝ ခေါ ပန ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, ပရေ စ မေ န အာဇာနေယျုံ; သော မမဿ ကိလမထော, သာ မမဿ ဝိဟေသာ’’တိ။ အပိဿု မံ, ဗြဟ္မေ , ဣမာ အနစ္ဆရိယာ ဂါထာယော ပဋိဘံသု ပုဗ္ဗေ အဿုတပုဗ္ဗာ –

‘‘ကိစ္ဆေန မေ အဓိဂတံ, ဟလံ ဒါနိ ပကာသိတုံ။
ရာဂဒောသပရေတေဟိ, နာယံ ဓမ္မော သုသမ္ဗုဓော။

‘‘ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ, ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ, တမောခန္ဓေန အာဝုဋာ’’တိ။

‘ဣတိဟ မေ, ဗြဟ္မေ, ပဋိသဉ္စိက္ခတော အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ။

၆၈. ‘‘ဒုတိယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော မဟာဗြဟ္မာ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဒေသေတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓမ္မံ, ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ, သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ, အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။

၆၉. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဗြဟ္မုနော စ အဇ္ဈေသနံ ဝိဒိတွာ သတ္တေသု စ ကာရုညတံ ပဋိစ္စ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွါကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ [ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗေ အဘဗ္ဗေ (သျာ.)] အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ [ဒဿာဝိနော (သီ. သျာ. ကံ. က.)] ဝိဟရန္တေ, အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ [ဒဿာဝိနော (သီ. သျာ. ကံ. က.)] ဝိဟရန္တေ။ သေယျထာပိ နာမ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ။ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ သမောဒကံ ဌိတာနိ။ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဌိတာနိ အနုပလိတ္တာနိ ဥဒကေန။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဒသ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွါကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ, အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနေ ဝိဟရန္တေ။

၇၀. ‘‘အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဂါထာဟိ အဇ္ဈဘာသိ –

‘သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။
တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓ၊ ပါသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခု။

‘သောကာဝတိဏ္ဏံ [သောကာဝကိဏ္ဏံ (သျာ.)] ဇနတမပေတသောကော၊
အဝေက္ခဿု ဇာတိဇရာဘိဘူတံ။
ဥဋ္ဌေဟိ ဝီရ ဝိဇိတသင်္ဂါမ၊
သတ္ထဝါဟ အနဏ ဝိစရ လောကေ။
ဒေသဿု [ဒေသေတု (သျာ. ပီ.)] ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊
အညာတာရော ဘဝိဿန္တီ’တိ။

၇၁. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

‘အပါရုတာ တေသံ အမတဿ ဒွါရာ၊
ယေ သောတဝန္တော ပမုဉ္စန္တု သဒ္ဓံ။
ဝိဟိံသသညီ ပဂုဏံ န ဘာသိံ၊
ဓမ္မံ ပဏီတံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ’တိ။

‘‘အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဗြဟ္မာ ‘ကတာဝကာသော ခေါမှိ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

အဂ္ဂသာဝကယုဂံ

၇၂. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကဿ နု ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, ကော ဣမံ ဓမ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ’တိ? အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အယံ ခေါ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသန္တိ ပဏ္ဍိတာ ဝိယတ္တာ မေဓာဝိနော ဒီဃရတ္တံ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ။

ယံနူနာဟံ ခတ္တာသ္သ စ ရာဇပုတ္တာသ္သ, တိဿသ္သ စ ပုရောဟိတပုတ္တာသ္သ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျံ, တေ ဣမံ ဓ မ္မံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿန္တီ’တိ။

၇၃. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ ဗောဓိရုက္ခမူလေ အန္တရဟိတော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ခေမေ မိဂဒာယေ ပာတုရဟောသိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒာယပါလံ [မိဂဒာယပါလံ (သျာ.)] အာမန္တေသိ – ‘ဧဟိ တွံ, သမ္မ ဒာယပါလ, ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ပဝိသိတွာ ခဏ္ဍဉ္စ ရာဇပုတ္တံ တိဿဉ္စ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ဝိပဿီ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒာယေ ဝိဟရတိ, သော တုမှာကံ ဒဿနကာမော’တိ။ ‘ဧဝံ, ဘန္တေ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒာယပါလော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိဿုဏိတွာ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ပဝိသိတွာ ခဏ္ဍဉ္စ ရာဇပုတ္တံ တိဿဉ္စ ပုရောဟိတပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဝိပဿီ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒာယေ ဝိဟရတိ; သော တုမှာကံ ဒဿနကာမော’တိ။

၇၄. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိယျိံသု။ ယေန ခေမော မိဂဒာယော တေန ပာယိံသု။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ, ယာနေန ဂန္တွာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ [ပဒိကာဝ (သျာ.)] ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု။ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၇၅. “တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ [အာနုပုဗ္ဗိကထံ (သီ. ပီ.)] ကထေသိ, သေယျထိဒံ – ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနီဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ, အထ ယာ ဗုဒ္ဓာနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ, တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ, ဧဝမေဝ ခဏ္ဍဿ စ ရာဇပုတ္တဿ တိဿဿ စ ပုရောဟိတပုတ္တဿ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ ဓမ္မ’န္တိ။

၇၆. “တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇ ပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠ္ဟဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ”တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ။ လဘေယျာမ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ’န္တိ။

၇၇. “အလတ္ထုံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော, တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထုံ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ; သင်္ခါရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ [နေက္ခမ္မေ (သျာ.)] အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ န စိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။

မဟာဇနကာယပဗ္ဗဇ္ဇာ

၇၈. “အဿောသိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဇနကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ – ‘ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒာယေ ဝိဟရတိ။ ခဏ္ဍော စ

ကိရ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ’တိ။ သုတွာန နေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘န ဟိ နူန သော ဩရကော ဓမ္မဝိနယော, န သာ ဩရကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ယတ္ထ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ။ ခဏ္ဍော စ ရာဇပုတ္တော တိဿော စ ပုရောဟိတပုတ္တော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ, ကိမင်္ဂ ပန မယ’န္တိ။ အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဇနကာယော စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ နိက္ခမိတွာ ယေန ခေမော မိဂဒါယော ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၇၉. “တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ – ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနီဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ , အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ, တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏှေယျ, ဧဝမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနံ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ။

၈၀. “တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ “စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ”တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ [( ) နတ္ထိ အဋ္ဌကထာယံ, ဟဋ္ဌိမံ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဒိဿတိ] ။ လဘေယျာမ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။

၈၁. “အလတ္ထုံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထုံ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ; သင်္ခါရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။

ပုရိမပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော

၈၂. “အဿောသုံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ ပုရိမာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ – ‘ဝိပဿီ ကိရ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ အနုပ္ပတ္တော ခေမေ မိဂဒါယေ ဝိဟရတိ, ဓမ္မဉ္စ ကိရ ဒေသေတီ’တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ ယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ယေန ခေမော မိဂဒါယော ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၈၃. “တေသံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ သေယျထိဒံ – ဒါနကထံ သီလကထံ သဂ္ဂကထံ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နေက္ခမ္မေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ ယဒါ တေ ဘဂဝါ အညာသိ ကလ္လစိတ္တေ မုဒုစိတ္တေ ဝိနီဝရဏစိတ္တေ ဥဒဂ္ဂစိတ္တေ ပသန္နစိတ္တေ, အထ ယာ ဗုဒ္ဓါနံ သာမုက္ကံသိကာ ဓမ္မဒေသနာ, တံ ပကာသေသိ – ဒုက္ခံ သမုဒယံ နိရောဓံ မဂ္ဂံ။ သေယျထာပိ နာမ သုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ အပဂတကာဠကံ သမ္မဒေဝ

ရဇနံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဟေယျ, ဧဝမေဝ တေသံ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနံ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ – ‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’န္တိ။

၈၄. ‘‘တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မာ ပတ္တဓမ္မာ ဝိဒိတဓမ္မာ ပရိယောဂါဠ္ဟဓမ္မာ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဂတကထံကထာ ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ အပရပ္ပစ္စယာ သတ္ထုသာသနေ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေစုံ – ‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’’တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧတေ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ လဘေယျာမ မယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ’’န္တိ။

၈၅. ‘‘အလတ္ထုံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တာနိ စတုရာသီတိပဗ္ဗဇိတသဟဿာနိ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလတ္ထုံ ဥပသမ္ပဒံ။ တေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ; သင်္ခါရာနံ အာဒီနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသံ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသံ ပကာသေသိ။ တေသံ ဝိပဿိနာ ဘဂဝတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိယမာနာနံ သမာဒပိယမာနာနံ သမုတ္တေဇိယမာနာနံ သမ္ပဟံသိယမာနာနံ နစိရဿေဝ အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တာနိ ဝိမုစ္စိံသု။

စာရိကာအနုဇာနနံ

၈၆. ‘‘တေန ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သမယေန ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ မဟာဘိက္ခုသင်္ဃော ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘မဟာ ခော ဧတရဟိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ, ယံနူနာဟံ ဘိက္ခူ အနုဇာနေယျံ – ‘စရထ, ဘိက္ခဝေ, စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ, ဘိက္ခဝေ , ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ, အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’’’တိ။

၈၇. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရော မဟာဗြဟ္မာ ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော ဝိပဿိဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေန ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဧတဒဝေစ – ‘ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ။ မဟာ ခော, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ, အနုဇာနာတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဘိက္ခူ – ‘‘စရထ, ဘိက္ခဝေ, စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ, အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’’တိ [အညာတာရော (သဗ္ဗတ္ထ)] ။ အပိ စ, ဘန္တေ, မယံ တထာ ကရိဿာမ ယထာ ဘိက္ခူ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’တိ။ ဣဒမဝေါစ, ဘိက္ခဝေ, သော မဟာဗြဟ္မာ, ဣဒံ ဝတွာ ဝိပဿိံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

၈၈. ‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘ဣဓ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပာဒိ – မဟာ ခေါ ဧတရဟိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ ။ ယံ နူနာဟံ ဘိက္ခူ အနုဇာနေယျံ – ‘စရထ, ဘိက္ခဝေ, စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ, အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ, ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာတိ။

‘‘‘အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတရော မဟာဗြဟ္မာ မမ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ ဗြဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မမ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ သော, ဘိက္ခဝေ, မဟာဗြဟ္မာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ယေနာဟံ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ။ မဟာ ခေါ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ ဘိက္ခုသင်္ဃော ဗန္ဓုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ ပဋိဝသတိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ အနုဇာနာတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဘိက္ခူ – ‘စရထ, ဘိက္ခဝေ, စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ။ပေ.။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ , အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော’တိ။ အပိ စ, ဘန္တေ, မယံ တထာ ကရိဿာမ, ယထာ ဘိက္ခူ ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ဥပသင်္ကမိဿန္တိ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ, ဘိက္ခဝေ, သော မဟာဗြဟ္မာ, ဣဒံ ဝတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ’။

‘‘‘အနုဇာနာမိ, ဘိက္ခဝေ, စရထ စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ; မာ ဧကေန ဒွေ အဂမိတ္ထ; ဒေသေထ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေထ။ သန္တိ သတ္တာ အပ္ပရဇက္ခဇာတိကာ, အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ, ဘဝိဿန္တိ ဓမ္မဿ အညာတာရော။ အပိ စ, ဘိက္ခဝေ, ဆန္နံ ဆန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယေဘုယျေန ဧကာဟေနေဝ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကမိံသု။

၈၉. ‘‘တေန ခေါ ပန သမယေန ဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိ အာဝါသသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ ဧကမ္ဟိ ဟိ ဝဿေ နိက္ခန္တေ ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ‘နိက္ခန္တံ ခေါ, မာရိသာ, ဧကံ ဝဿံ; ပဉ္စ ဒါနိ ဝဿာနိ သေသာနိ ; ပဉ္စန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’တိ။ ဒွီသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ တီသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ စတူသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု။ ပဉ္စသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ‘နိက္ခန္တာနိ ခေါ , မာရိသာ, ပဉ္စဝဿာနိ; ဧကံ ဒါနိ ဝဿံ သေသံ; ဧကဿ ဝဿဿ အစ္စယေန ဗန္ဓုမတီ ရာဇဓာနီ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’တိ။ ဆသု ဝဿေသု နိက္ခန္တေသု ဒေဝတာ သဒ္ဒမနုဿာဝေသုံ – ‘နိက္ခန္တာနိ ခေါ, မာရိသာ, ဆဗ္ဗဿာနိ, သမယော ဒါနိ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ဥပသင်္ကမိတုံ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာ’တိ။ အထ ခေါ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အပ္ပေကစ္စေ သကေန ဣဒ္ဓာနုဘာဝေန အပ္ပေကစ္စေ ဒေဝတာနံ ဣဒ္ဓာနုဘာဝေန ဧကာဟေနေဝ ဗန္ဓုမတိံ ရာဇဓာနိံ ဥပသင်္ကမိံသု ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယာတိ [ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသာယ (?)]။

၉၀. ‘‘တတြ သုဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဧဝံ ပာတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသတိ –

‘ခန္တီ ပရမံ တပော တိတိက္ခာ၊
နိဗ္ဗာနံ ပရမံ ဝဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ။

န ဟိ ပဗ္ဗဇိတော ပရူပဃာတီ၊
န သမဏော [သမဏော (သီ. သျာ. ပီ.)] ဟောတိ ပရံ ဝိဟေဌယန္တော။

‘သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနသာသနံ။

‘အနူပဝါဒေါ အနူပဃာတော [အနုပဝါဒေါ အနုပဃာတော (ပီ. က.)]၊ ပါတိမောက္ခေ စ သံဝရော။
မတ္တညုတာ စ ဘတ္တသ္မိံ၊ ပန္တဉ္စ သယနာသနံ။
အဓိစိတ္တေ စ အာယောဂေါ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနသာသန’န္တိ။

ဒေဝတာရောစနံ

၉၁. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, ရဟောဂတဿ ပဋိသလ္လီနဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ‘န ခေါ သော သတ္တာဝါသော သုလဘရူပေါ, ယော မယာ အနာဝုတ္ထပုဗ္ဗော [အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော (က. သီ. က.)] ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟိ။ ယံနူနာဟံ ယေန သုဒ္ဓါဝါသာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမေယျ’န္တိ။ အထ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ ဥက္ကဋ္ဌာယံ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ အန္တရဟိတော အဝိဟေသု ဒေဝေသု ပါတုရဟောသိံ။ တသ္မိံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ [အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျာ.)] ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဣတော သော, မာရိသာ, ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ, မာရိသာ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ, ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ, မာရိသာ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ကောဏ္ဍညော ဂေါတ္တေန အဟောသိ ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ, မာရိသာ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ, မာရိသ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ , ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ, မာရိသာ, ဝိပဿိမှိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣဓူပပန္နာ’တိ ။ပေ.။

‘‘တသ္မိံယေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ [အနေကာနိ ဒေဝတာသတာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ (သျာ. ဧဝမုပရိပိ)] ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဣမသ္မိံယေဝ ခေါ, မာရိသာ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ, မာရိသာ, ခတ္တိယော ဇာတိယာ ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ, မာရိသာ, ဂေါတမော ဂေါတ္တေန။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ, သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ ဘဂဝါ, မာရိသာ, အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ

အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပာတော အဟောသိ အဗ္ဘုဓတေဒ္ဒသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပာတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, သုဒ္ဓောဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ, မာရိသာ, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။

၉၂. ‘‘အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဟေဟိ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန အတပ္ပါ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ပေ.။ အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန သုဒဿာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန သုဒဿီ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ အထ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အဝိဟေဟိ စ ဒေဝေဟိ အတပ္ပေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿေဟိ စ ဒေဝေဟိ သုဒဿီဟိ စ ဒေဝေဟိ သဒ္ဓိံ ယေန အကနိဋ္ဌာ ဒေဝါ တေနုပသင်္ကမိံ။ တသ္မိံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု, ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု ။

‘‘ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဣတော သော, မာရိသာ, ဧကနဝုတိကပ္ပေ ယံ ဝိပဿီ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ, မာရိသာ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ခတ္တိယော ဇာတိယာ အဟောသိ။ ခတ္တိယကုလေ ဥဒပါဒိ။ ဝိပဿီ, မာရိသာ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ကောဏ္ဍညော ဂောတ္တေန အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသီတိဝဿသဟဿာနိ အာယုပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ ဝိပဿီ, မာရိသာ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပါဋလိယာ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ခဏ္ဍတိဿံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ။ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အသီတိဘိက္ခုသဟဿာနိ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဣမေ တယော သာဝကာနံ သန္နိပါတာ အဟေသုံ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ အသောကော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဟောသိ အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗန္ဓုမာ နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ဗန္ဓုမဿ ရညော ဗန္ဓုမတီ နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဝိပဿိဿ, မာရိသာ, ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဧဝံ ပဓာနံ ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ, ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ, မာရိသာ, ဝိပဿိမှိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။ တသ္မိံယေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဣတော သော, မာရိသာ, ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ယံ သိခီ ဘဂဝါ။ပေ.။ တေ မယံ, မာရိသာ, သိခိမှိ ဘဂဝတိ တသ္မိံယေဝ ခော မာရိသာ, ဧကတိံသေ ကပ္ပေ ယံ ဝေဿဘူ ဘဂဝါ။ပေ.။ တေ မယံ, မာရိသာ, ဝေဿဘုမှိ ဘဂဝတိ။ပေ.။ ဣမသ္မိံယေဝ ခော, မာရိသာ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ ကကုသန္ဓော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ ဘဂဝါ။ပေ.။ တေ မယံ, မာရိသာ, ကကုသန္ဓမှိ ကောဏာဂမနမှိ ကဿပမှိ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။

၉၃. ‘‘တသ္မိံယေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝနိကာယေ အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနိ အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော, ဘိက္ခဝေ, တာ ဒေဝတာ မံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဣမသ္မိံယေဝ ခော, မာရိသာ, ဘဒ္ဒကပ္ပေ ဘဂဝါ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ, မာရိသာ, ခတ္တိယော ဇာတိယာ, ခတ္တိယကုလေ ဥပ္ပန္နော။ ဘဂဝါ, မာရိသာ, ဂောတမော ဂောတ္တေန။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, အပ္ပကံ အာယုပ္ပမာဏံ ပရိတ္တံ လဟုကံ ယော စိရံ ဇီဝတိ, သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။ ဘဂဝါ, မာရိသာ, အဿတ္ထဿ မူလေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂ

ဂလ္လာနံ နာမ သာဝကယုဂံ အဟောသိ အဂ္ဂံ ဘဒ္ဒယုဂံ။ ဘဂဝတော , မာရိသာ, ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ အဍ္ဎတေဠသာနိ ဘိက္ခုသတာနိ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, အယံ ဧကော သာဝကာနံ သန္နိပါတော အဟောသိ သဗ္ဗေသံယေဝ ခီဏာသဝါနံ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, အာနန္ဒော နာမ ဘိက္ခု ဥပဋ္ဌာကော အဂ္ဂုပဋ္ဌာကော အဟောသိ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, သုဒ္ဓောဒနော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ မာယာ နာမ ဒေဝီ မာတာ အဟောသိ ဇနေတ္တိ။ ကပိလဝတ္ထု နာမ နဂရံ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ဘဂဝတော, မာရိသာ, ဧဝံ အဘိနိက္ခမနံ အဟောသိ, ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ဧဝံ ပဓာနံ, ဧဝံ အဘိသမ္ဗောဓိ, ဧဝံ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ။ တေ မယံ, မာရိသာ, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒံ ဝိရာဇေတွာ ဣဓူပပန္နာ’တိ။

၉၄. “ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတဿေဝေသာ ဓမ္မဓာတု သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ, ယဿာ ဓမ္မဓာတုယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပိ။ ‘ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပီတိ။

“ဒေဝတာပိ တထာဂတဿ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ, ယေန တထာဂတော အတီတေ ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဆိန္နပပဉ္စေ ဆိန္နဝဋုမေ ပရိယာဒိန္နဝဋ္ဋေ သဗ္ဗဒုက္ခဝီတိဝတ္တေ ဇာတိတောပိ အနုဿရတိ, နာမတောပိ အနုဿရတိ, ဂေါတ္တတောပိ အနုဿရတိ, အာယုပ္ပမာဏတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကယုဂတောပိ အနုဿရတိ, သာဝကသန္နိပါတတောပိ အနုဿရတိ ‘ဧဝံဇစ္စာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပိ။ ‘ဧဝံနာမာ ဧဝံဂေါတ္တာ ဧဝံသီလာ ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ’ ဣတိပီ”တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာပဒါနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂. မဟာနိဒါနသုတ္တံ

ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒေါ

၉၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ [ကမ္မာသဒမ္မံ နာမ (သျာ.)] ကုရူနံ နိဂမော။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! ယာဝ ဂမ္ဘီရော စာယံ, ဘန္တေ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ, အထ စ ပန မေ ဥတ္တာနကုတ္တာနကော ဝိယ ခါယတီ”တိ။ “မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ, အဝစ, မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ, အဝစ။ ဂမ္ဘီရော စာယံ, အာနန္ဒ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒော ဂမ္ဘီရာဝဘာသော စ။ ဧတဿ, အာနန္ဒ, ဓမ္မဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမယံ ပဇာ တန္တာကုလကဇာတာ ကုလဂဏ္ဌိကဇာတာ [ဂုလာဂုဏ္ဌိကဇာတာ (သီ. ပီ.), ဂုဏဂဏ္ဌိကဇာတာ (သျာ.)] မုဉ္ဇပဗ္ဗဇဘူတာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

၉၆. “‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ’န္တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဇာတီ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဇာတီ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ’တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ’တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဥပါဒါန’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဥပါဒါန’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန’န္တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ တဏှာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ တဏှာ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ’တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ’တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဖဿော’တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဖဿော’တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော’တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ’န္တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

“‘အတ္ထိ ဣဒပ္ပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ ဣတိ ပုဋ္ဌေန သတာ, အာနန္ဒ, အတ္ထီတိဿ ဝစနီယံ။ ‘ကိံပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ ဣတိ စေ ဝဒေယျ, ‘နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ’န္တိ ဣစ္စဿ ဝစနီယံ။

၉၇. “ဣတိ ခော, အာနန္ဒ, နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ, နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ , ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

၉၈. '''ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ'န္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ။ ဇာတိ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သေယျထိဒံ – ဒေဝါနံ ဝါ ဒေဝတ္တာယ, ဂန္ဓဗ္ဗာနံ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗတ္တာယ, ယက္ခာနံ ဝါ ယက္ခတ္တာယ, ဘူတာနံ ဝါ ဘူတတ္တာယ, မနုဿာနံ ဝါ မနုဿတ္တာယ, စတုပ္ပဒါနံ ဝါ စတုပ္ပဒတ္တာယ, ပက္ခီနံ ဝါ ပက္ခိတ္တာယ, သရီသပါနံ ဝါ သရီသပတ္တာယ [သိရိံသပါနံ သိရိံသပတ္တာယ (သီ. သျာ.)] , တေသံ တေသဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, သတ္တာနံ တဒတ္တာယ ဇာတိ နာဘဝိဿ။ သဗ္ဗသော ဇာတိယာ အသတိ ဇာတိနိရောဓာ အပိ နု ခော ဇရာမရဏံ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇရာမရဏဿ, ယဒိဒံ ဇာတိ''။

၉၉. '''ဘဝပစ္စယာ ဇာတီ'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ။ ဘဝေါ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သေယျထိဒံ – ကာမဘဝေါ ဝါ ရူပဘဝေါ ဝါ အရူပဘဝေါ ဝါ, သဗ္ဗသော ဘဝေ အသတိ ဘဝနိရောဓာ အပိ နု ခော ဇာတိ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဇာတိယာ, ယဒိဒံ ဘဝေါ''။

၁၀၀. '''ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ။ ဥပါဒါနဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ , သေယျထိဒံ – ကာမုပါဒါနံ ဝါ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ ဝါ သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ ဝါ အတ္တဝါဒုပါဒါနံ ဝါ, သဗ္ဗသော ဥပါဒါနေ အသတိ ဥပါဒါနနိရောဓာ အပိ နု ခော ဘဝေါ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဘဝဿ, ယဒိဒံ ဥပါဒါနံ''။

၁၀၁. '''တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါန'န္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။ တဏှာ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သေယျထိဒံ – ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ, သဗ္ဗသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ နု ခော ဥပါဒါနံ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဥပါဒါနဿ, ယဒိဒံ တဏှာ''။

၁၀၂. '''ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ။ ဝေဒနာ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သေယျထိဒံ – စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သဗ္ဗသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ နု ခော တဏှာ ပညာယေထာ''တိ ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော တဏှာယ, ယဒိဒံ ဝေဒနာ''။

၁၀၃. ''ဣတိ ခော ပနေတံ, အာနန္ဒ, ဝေဒနံ ပဋိစ္စ တဏှာ, တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ, ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော, လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော, ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ, ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ, အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော, ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ, မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော။ အာရက္ခာဓိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါနသတ္ထာဒါနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။

၁၀၄. '''အာရက္ခာဓိကရဏံ [အာရက္ခံ ပဋိစ္စ အာရက္ခာဓိကရဏံ (သျာ.)] ဒဏ္ဍာဒါနသတ္ထာဒါနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တီ'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ အာရက္ခာဓိကရဏံ ဒဏ္ဍာဒါနသတ္ထာဒါနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။ အာရက္ခော စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သဗ္ဗသော အာရက္ခေ အသတိ အာရက္ခနိရောဓာ အပိ နု ခော ဒဏ္ဍ

ဍာအနုသတ္ထာအနုကလဟဝိဂ္ဂဟဝိတဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာတအာ အနေကေ ဟပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝေယျ
ယုံ''န္တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဒ
ဏ္ဍာအနုသတ္ထာအနုကလဟဝိဂ္ဂဟဝိတဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာတအာနံ အနေကေသံ ဟပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ
သမ္ဘတဝာယ ယဒိဒံ အာရက္ခော။

၁၀၅. '''မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတ
ဗ္ဗံ, ယထာ မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော။ မစ္ဆရိယဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿ
စိ ကိမှိဟိစိ , သဗ္ဗသော မစ္ဆရိယေ အသတိ မစ္ဆရိယနိရောဓာ အပိ နု ခော အာရက္ခော ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေ
တံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော အာရက္ခဿ, ယဒိဒံ မ
စ္ဆရိယံ''။

၁၀၆. '''ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယ'န္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ,
ယထာ ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ။ ပရိဂ္ဂဟော စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိ
မှိဟိစိ, သဗ္ဗသော ပရိဂ္ဂဟေ အသတိ ပရိဂ္ဂဟနိရောဓာ အပိ နု ခော မစ္ဆရိယံ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္
တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော မစ္ဆရိယဿ, ယဒိဒံ ပရိဂ္ဂ
ဟော''။

၁၀၇. '''အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေ
ဒိတဗ္ဗံ, ယထာ အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော။ အဇ္ဈောသာနဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ
သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိဟိစိ, သဗ္ဗသော အဇ္ဈောသာနေ အသတိ အဇ္ဈောသာနနိရောဓာ အပိ နု ခော ပရိဂ္ဂဟော ပညာယေ
ထာ''တိ ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ပ
ရိဂ္ဂဟဿ – ယဒိဒံ အဇ္ဈောသာနံ''။

၁၀၈. '''ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာန'န္တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိ
တဗ္ဗံ, ယထာ ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ။ ဆန္ဒရာဂေါ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ က
ဿစိ ကိမှိဟိစိ, သဗ္ဗသော ဆန္ဒရာဂေ အသတိ ဆန္ဒရာဂနိရောဓာ အပိ နု ခော အဇ္ဈောသာနံ ပညာယေထာ''တိ? ''နော
ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော အဇ္ဈောသာနဿ,
ယဒိဒံ ဆန္ဒရာဂေါ''။

၁၀၉. '''ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္
ဗံ, ယထာ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ။ ဝိနိစ္ဆယော စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿ
စိ ကိမှိဟိစိ, သဗ္ဗသော ဝိနိစ္ဆယေ အသတိ ဝိနိစ္ဆယနိရောဓာ အပိ နု ခော ဆန္ဒရာဂေါ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေ
တံ , ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဆန္ဒရာဂဿ, ယဒိဒံ ဝိ
နိစ္ဆယော''။

၁၁၀. '''လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ,
ယထာ လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော။ လာဘော စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိ
ဟိစိ, သဗ္ဗသော လာဘေ အသတိ လာဘနိရောဓာ အပိ နု ခော ဝိနိစ္ဆယော ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။
''တသ္မာတိဟာနန္ဒ ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝိနိစ္ဆယဿ, ယဒိဒံ လာဘော''။

၁၁၁. '''ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော'တိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒာနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္
ဗံ, ယထာ ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော။ ပရိယေသနာ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿ
စိ ကိမှိဟိစိ, သဗ္ဗသော ပရိယေသနာယ အသတိ ပရိယေသနာနိရောဓာ အပိ နု ခော လာဘော ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေ
တံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒာနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော လာဘဿ, ယဒိဒံ ပရိ
ယေသနာ''။

၁၁၂. '''တဏှာပဲ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ'တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ တဏှာပဲ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ။ တဏှာ စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သေယျထိဒံ – ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ, သဗ္ဗသော တဏှာယ အသတိ တဏှာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ပရိယေသနာ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ပရိယေသနာယ, ယဒိဒံ တဏှာ။ ဣတိ ခေါ, အာနန္ဒ, ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ [ဣမေ ဓမ္မာ (က.)] ဒွယေန ဝေဒနာယ ဧကသမောသရဏာ ဘဝန္တိ''။

၁၁၃. '''ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ'တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ 'ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ။ ဖဿော စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာဘဝိဿ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ ကဿစိ ကိမှိစိ, သေယျထိဒံ – စက္ခုသမ္ဖဿော သောတသမ္ဖဿော ဃာနသမ္ဖဿော ဇိဝှာသမ္ဖဿော ကာယသမ္ဖဿော မနောသမ္ဖဿော, သဗ္ဗသော ဖဿေ အသတိ ဖဿနိရောဓာ အပိ နု ခေါ ဝေဒနာ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ , ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝေဒနာယ, ယဒိဒံ ဖဿော''။

၁၁၄. '''နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော'တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဖဿော။ ယေဟိ, အာနန္ဒ, အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ, တေသု အာကာရေသု တေသု လိင်္ဂေသု တေသု နိမိတ္တေသု တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ ရူပကာယေ အဓိဝစနသမ္ဖဿော ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ယေဟိ, အာနန္ဒ, အာကာရေဟိ ယေဟိ လိင်္ဂေဟိ ယေဟိ နိမိတ္တေဟိ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ ရူပကာယဿ ပညတ္တိ ဟောတိ, တေသု အာကာရေသု။ပေ.။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ နာမကာယေ ပဋိဃသမ္ဖဿော ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ယေဟိ, အာနန္ဒ, အာကာရေဟိ။ပေ.။ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမကာယဿ စ ရူပကာယဿ စ ပညတ္တိ ဟောတိ , တေသု အာကာရေသု။ပေ.။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ အဓိဝစနသမ္ဖဿော ဝါ ပဋိဃသမ္ဖဿော ဝါ ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ယေဟိ, အာနန္ဒ, အာကာရေဟိ။ပေ.။ ယေဟိ ဥဒ္ဒေသေဟိ နာမရူပဿ ပညတ္တိ ဟောတိ, တေသု အာကာရေသု ။ပေ.။ တေသု ဥဒ္ဒေသေသု အသတိ အပိ နု ခေါ ဖဿော ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဖဿဿ, ယဒိဒံ နာမရူပံ''။

၁၁၅. '''ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပ'န္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ န ဩက္ကမိဿထ, အပိ နု ခေါ နာမရူပံ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ သမုစ္စိဿထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဝိညာဏဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဩက္ကမိတွာ ဝေါက္ကမိဿထ, အပိ နု ခေါ နာမရူပံ ဣတ္ထတ္တာယ အဘိနိဗ္ဗတ္တိဿထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''ဝိညာဏဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, ဒဟရဿေဝ သတော ဝေါစ္ဆိဇ္ဇိဿထ ကုမာရကဿ ဝါ ကုမာရိကာယ ဝါ, အပိ နု ခေါ နာမရူပံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိဿထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော နာမရူပဿ – ယဒိဒံ ဝိညာဏံ''။

၁၁၆. '''နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏ'န္တိ ဣတိ ခေါ ပနေတံ ဝုတ္တံ, တဒါနန္ဒ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ နာမရူပပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ ဝိညာဏဉ္စ ဟိ, အာနန္ဒ, နာမရူပေ ပတိဋ္ဌံ န လဘိဿထ, အပိ နု ခေါ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ ဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ [ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ပညာယေထာ''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။ ''တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧသေဝ ဟေတု ဧတံ နိဒါနံ ဧသ သမုဒယော ဧသ ပစ္စယော ဝိညာဏဿ ယဒိဒံ နာမရူပံ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာနန္ဒ, ဇာယေထ ဝါ ဇီယေထ [ဇိယျေထ (က.)] ဝါ မီယေထ [မိယျေထ (က.)] ဝါ စဝေထ ဝါ ဥပပဇ္ဇေထ ဝါ။ ဧတ္တာဝတာ အဓိဝစနပထော, ဧတ္တာဝတာ နိရုတ္တိပထော, ဧတ္တာဝတာ ပညတ္တိပထော, ဧတ္တာဝတာ ပညာဝစရံ, ဧတ္တာဝတာ ဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိ ဣတ္ထတ္တံ ပညာပနာယ ယဒိဒံ နာမရူပံ သဟ ဝိညာဏေန အညမညပစ္စယတာ ပဝတ္တတိ။

အတ္တပညတ္တိ

၁၁၇. ‘‘ကိတ္တාဝတා စ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ? ရူပිံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ – ‘‘ရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’’တိ။ ရူပိံ ဝါ ဟိ , အာနန္ဒ, အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ – ‘ရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ – ‘အရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ – ‘အရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။

၁၁၈. ‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, ရူပိံ [ရူပီ (က.)] ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, ရူပိံ [ရူပီ (က.)] အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, အရူပိံ [အရူပီ (က.)] ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ, ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, အရူပိံ [အရူပီ (က.)] အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ အနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ ပညပေန္တော ပညပေတိ။

နအတ္တပညတ္တိ

၁၁၉. ‘‘ကိတ္တာဝတာ စ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ? ရူပိံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘ရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’တိ။ ရူပိံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘ရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘အရူပီ မေ ပရိတ္တော အတ္တာ’တိ။ အရူပိံ ဝါ ဟိ, အာနန္ဒ, အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ – ‘အရူပီ မေ အနန္တော အတ္တာ’တိ။

၁၂၀. ‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, ‘အတထံ ဝါ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေဿာမီ’တိ ဣတိ ဝါ ပနဿ န ဟောတိ။ ဧဝံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, ရူပိံ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

‘‘တတြာနန္ဒ , ယော သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ ဝါ သော ရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ,

‘အတထံ တ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေသ္သာမီ’တိ ဣတိ တ ပနသ္သ န ဟောတိ။ ဇံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, ရူပိံ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

‘‘တတြာနန္ဒ, ယေ တ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ တ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ တ သော အရူပိံ ပရိတ္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, ‘အတထံ တ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေသ္သာမီ’တိ ဣတိ တ ပနသ္သ န ဟောတိ။ ဇံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, အရူပိံ ပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။

‘‘တတြာနန္ဒ, ယေ တ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ။ ဧတရဟိ တ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, တတ္ထ ဘာဝိံ တ သော အရူပိံ အနန္တံ အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ, ‘အတထံ တ ပန သန္တံ တထတ္တာယ ဥပကပ္ပေသ္သာမီ’တိ ဣတိ တ ပနသ္သ န ဟောတိ။ ဇံ သန္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, အရူပိံ အနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နာနုသေတီတိ ဣစ္စာလံ ဝစနာယ။ ဇတ္တာဝတာ ခေါ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ န ပညပေန္တော န ပညပေတိ။

အတ္တသမနုပဿနာ

၁၂၁. ‘‘ကိတ္တာဝတာ စ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ? ဝေဒနံ တ ဟိ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ – ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ။ ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ, အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ’တိ ဣတိ တ ဟိ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။ ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ, နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ, အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ, ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ ဣတိ တ ဟိ, အာနန္ဒ, အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ။

၁၂၂. ‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော ဧဝမာဟ – ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘တိဿော ခေါ ဣမာ, အာဝုသော, ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမာသံ ခေါ တွံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ ကတမံ အတ္တတော သမနုပဿသီ’တိ? ယသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ; သုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, န အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ; ဒုက္ခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ယသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, နေဝ တသ္မိံ သမယေ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, န ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ; အဒုက္ခမသုခံယေဝ တသ္မိံ သမယေ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။

၁၂၃. ‘‘သုခာပိ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ ဒုက္ခာပိ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ အဒုက္ခမသုခာပိ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ။ တဿ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ‘ဧသော မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ သုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ‘ဗျဂါ [ဗျဂ္ဂါ (သီ. က.)] မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ‘ဧသော မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ‘ဗျဂါ မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒိယမာနဿ ‘ဧသော မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ တဿာယေဝ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓာ ‘ဗျဂါ မေ အတ္တာ’တိ ဟောတိ။ ဣတိ သော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အနိစ္စသုခဒုက္ခဝေါကိဏ္ဏံ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မံ အတ္တာနံ သမနုပဿမာနော သမနုပဿတိ, ယော သော ဧဝမာဟ – ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ – ‘ဝေဒနာ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၄. ‘‘တတြာနန္ဒ, ယော သော ဧဝမာဟ – ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ, အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ’တိ, သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘ယတ္ထ ပနာဝုသော, သဗ္ဗသော ဝေဒယိတံ နတ္ထိ အပိ နု ခေါ, တတ္ထ ‘‘အယမဟမသ္မီ’’တိ သိယာ’’’တိ ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ – ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ, အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၅. ‘‘တတြာနန္ဒ , ယော သော ဧဝမာဟ – ‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ, နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ, အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ, ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ဝေဒနာ စ ဟိ, အာဝုသော, သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈေယျုံ။ သဗ္ဗသော ဝေဒနာယ အသတိ ဝေဒနာနိရောဓာ အပိ နု ခေါ တတ္ထ ‘အယမဟမသ္မီ’တိ သိယာ’’တိ? ‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဧတေန ပေတံ နက္ခမတိ – ‘‘န ဟေဝ ခေါ မေ ဝေဒနာ အတ္တာ, နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနော မေ အတ္တာ, အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ, ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿိတုံ။

၁၂၆. ‘‘ယတော ခေါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု နေဝ ဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ, နောပိ အပ္ပဋိသံဝေဒနံ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ, နောပိ ‘အတ္တာ မေ ဝေဒိယတိ, ဝေဒနာဓမ္မော ဟိ မေ အတ္တာ’တိ သမနုပဿတိ။ သော ဧဝံ န သမနုပဿန္တော န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ, အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတိ, အပရိတဿံ [အပရိတဿနံ (က.)] ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, ‘ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တံ ခေါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုံ ယော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ [ဣတိ သာ (အဋ္ဌကထာယံ ပာဌန္တရံ)] ဒိဋ္ဌီ’တိ, တဒကလ္လံ။ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌီ’တိ, တဒကလ္လံ။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌီ’တိ, တဒကလ္လံ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌီ’တိ, တဒကလ္လံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယာဝတာ, အာနန္ဒ, အဓိဝစနံ ယာဝတာ အဓိဝစနပထော, ယာဝတာ နိရုတ္တိ ယာဝတာ နိရုတ္တိပထော, ယာဝတာ ပညတ္တိ ယာဝတာ ပညတ္တိပထော, ယာဝတာ ပညာ ယာဝတာ ပညာဝစရံ, ယာဝတာ ဝဋ္ဋံ [ယာဝတာ ဝဋ္ဋံ ဝဋ္ဋတိ (က. သီ.)] , ယာဝတာ ဝဋ္ဋတိ [ယာဝတာ ဝဋ္ဋံ ဝဋ္ဋတိ (က. သီ.)], တဒဘိညာဝိမုတ္တော ဘိက္ခု, တဒဘိညာဝိမုတ္တံ ဘိက္ခုံ ‘န ဇာနာတိ န ပဿတိ ဣတိဿ ဒိဋ္ဌီ’တိ, တဒကလ္လံ။

သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ

၁၂၇. ‘‘သတ္တ ခေါ, အာနန္ဒ [သတ္တ ခေါ ဣမာ အာနန္ဒ (က. သီ. ဿျာ.)] , ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော, ဒ္ဝေ အာယတနာနိ။ ကတမာ သတ္တ? သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ မနုဿာ , ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ, ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ။ အယံ စတုတ္ထီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ပဉ္စမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ။ သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ဆဋ္ဌီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ သန္တာနန္ဒ, သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ။ အယံ သတ္တမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ အသညသတ္တာယတနံ နေဝသညာနာသညာယတနမေဝ ဒုတိယံ။

၁၂၈. ‘‘တတြာနန္ဒ, ယာယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ မနုဿာ, ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ, ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ ယော နု ခေါ, အာနန္ဒ, တဉ္စ ပဇာနာတိ, တဿာ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ, တဿာ စ အတ္ထင်္ဂမံ ပဇာနာတိ, တဿာ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ, တဿာ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ, တဿာ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ, ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဒိတု’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ပေ။ ‘‘တတြာနန္ဒ, ယမိဒံ အသညသတ္တာယတနံ။ ယော နု ခေါ, အာနန္ဒ, တဉ္စ ပဇာနာတိ, တဿ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ, တဿ စ အတ္ထင်္ဂမံ ပဇာနာတိ, တဿ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ, တဿ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ, တဿ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ, ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဒိတု’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တတြာနန္ဒ, ယမိဒံ နေဝသညာနာသညာယတနံ။ ယော နု ခေါ, အာနန္ဒ, တဉ္စ ပဇာနာတိ, တဿ စ သမုဒယံ ပဇာနာတိ, တဿ စ အတ္ထင်္ဂမံ ပဇာနာတိ, တဿ စ အဿာဒံ ပဇာနာတိ, တဿ စ အာဒီနဝံ ပဇာနာတိ, တဿ စ နိဿရဏံ ပဇာနာတိ, ကလ္လံ နု တေန တဒဘိနန္ဒိတု’’န္တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။ ယတော ခေါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဣမာသဉ္စ သတ္တန္နံ ဝိညာဏဋ္ဌိတီနံ ဣမေသဉ္စ ဒွိန္နံ အာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ

စ အတ္ထင္ဂမဋ္ဌ အသ္သာဒဋ္ဌ အာဒီနဝဋ္ဌ နိသ္သရဏဋ္ဌ ယထာဘူတံ ဝိဒိတ္ဝာ အနုပာဒာ ဝိမုတ္တော ဟောတိ, အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဘိက္ခု ပညာဝိမုတ္တော။

အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ

၁၂၉. ''အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ, အာနန္ဒ, ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ရူပီ ရူပါနိ ပဿတိ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါနိ ပဿတိ, အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ, အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'အနန္တံ ဝိညာဏ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နေဝသညာနာသညာ'ယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခေါ, အာနန္ဒ, အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ။

၁၃၀. ''ယတော ခေါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဣမေ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ အနုလောမမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ, ပဋိလောမမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ, အနုလောမပဋိလောမမ္ပိ သမာပဇ္ဇတိ, ယတ္ထိစ္ဆကံ ယဒိစ္ဆကံ ယာဝတိစ္ဆကံ သမာပဇ္ဇတိပိ ဝုဋ္ဌာတိပိ။ အာသဝာနဉ္စ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ ဝုစ္စတာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော။ ဣမာယ စ အာနန္ဒ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိယာ အညာ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တိ ဥတ္တရိတရာ ဝါ ပဏီတတရာ ဝါ နတ္ထီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

မဟာနိဒာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ

၁၃၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခော ပန သမယေန ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော ဟောတိ။ သော ဧဝမာဟ – ‘‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေဇ္ဇာမိ [ဥစ္ဆေစ္ဆာမိ (သျာ. ပီ.), ဥစ္ဆိဇ္ဇာမိ (က.)] ဝဇ္ဇီ, ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ, အနယဗျသနံ အာပာဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီ’’တိ [အာပာဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီတိ (သဗ္ဗတ္ထ) အ. နိ. ၇.၂၂ ပဿိတဗ္ဗံ] ။

၁၃၂. အထ ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧဟိ တွံ, ဗြာဟ္မဏ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒာဟိ, အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆ – ‘ရာဇာ, ဘန္တေ, မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ, အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတီ’တိ။ ဧဝဉ္စ ဝဒေဟိ – ‘ရာဇာ, ဘန္တေ, မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော။ သော ဧဝမာဟ – ‘‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေဇ္ဇာမိ ဝဇ္ဇီ, ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ, အနယဗျသနံ အာပာဒေဿာမီ’’’တိ။ ယထာ တေ ဘဂဝါ ဗျာကရောတိ, တံ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ မမ အာရောစေယျာသိ။ န ဟိ တထာဂတာ ဝိတထံ ဘဏန္တီ’’တိ။

ဝဿကာရဗြာဟ္မဏော

၁၃၃. ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခော ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ရညော မာဂဓဿ အဇာတသတ္တုဿ ဝေဒေဟိပုတ္တဿ ပဋိဿုတွာ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ရာဇဂဟမှာ နိယျာသိ, ယေန ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ, ယာနေန ဂန္တွာ, ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကောဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ရာဇာ, ဘော ဂေါတမ, မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဘောတော ဂေါတမဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ, အပ္ပာဗာဓံ အပ္ပာတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ။ ရာဇာ [ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ ရာဇာ (က.)] , ဘော ဂေါတမ, မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ဝဇ္ဇီ အဘိယာတုကာမော။ သော ဧဝမာဟ – ‘အဟံ ဟိမေ ဝဇ္ဇီ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဥစ္ဆေဇ္ဇာမိ ဝဇ္ဇီ, ဝိနာသေဿာမိ ဝဇ္ဇီ, အနယဗျသနံ အာပာဒေဿာမီ’’’တိ။

ရာဇအပရိဟာနိယဓမ္မာ

၁၃၄. တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော [ဝီဇယမာနော (သီ.), ဝီဇိယမာနော (သျာ.)] ။ အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ, ‘ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ , ‘ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တီ’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တီ’’တိ။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ, ‘ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ, ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ, ယထာပညတ္တေ ပောရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တီ’’’တိ? ‘‘သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေန္တိ, ပညတ္

တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ, ယထာပညတ္တေ ပောရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တီ’’’တိ။ “ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ,
“ဝဇ္ဇီ အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ, ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ, ယထာပညတ္တေ ပောရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သ
မာဒါယ ဝတ္တိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

“ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ, ‘ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ, တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ
[ဂရုကရောန္တိ (သီ. သျာ. ပီ.)] မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ, တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညန္တီ’’’တိ? “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဝ
ဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ, တေ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ, တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ
မညန္တီ’’’တိ။ “ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီ ယေ တေ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိမဟလ္လကာ , တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿ
န္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ, တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပ
ရိဟာနိ။

“ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ, ‘ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော, တာ န ဩက္ကဿ ပသယှ
ဝါသေန္တီ’’’တိ? “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော တာ န ဩက္ကဿ ပသ
ယှ ဝါသေန္တီ’’’တိ။ “ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီ ယာ တာ ကုလိတ္ထိယော ကုလကုမာရိယော, တာ န ဩက္ကဿ
ပသယှ ဝါသေဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

“ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ, ‘ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ

ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ, တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္
တိ, တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တီ’’’တိ? “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝ
ဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ, တာနိ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ တေ
သဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေန္တီ’’’တိ။ “ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီ ယာနိ တာနိ ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိ
စေတိယာနိ အဗ္ဘန္တရာနိ စေဝ ဗာဟိရာနိ စ, တာနိ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ,
တေသဉ္စ ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗံ ဓမ္မိကံ ဗလိံ နော ပရိဟာပေဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိ
ဟာနိ။

“ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတံ, ‘ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ, ကိန္တိ အနာဂ
တာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္ဆေယျုံ, အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျု’’’န္တိ? “သုတံ မေ
တံ, ဘန္တေ ‘ဝဇ္ဇီနံ အရဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိ
တံ အာဂစ္ဆေယျုံ, အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျု’’’န္တိ။ “ယာဝကီဝဉ္စ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ အရ
ဟန္တေသု ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ သုသံဝိဟိတာ ဘဝိဿတိ, ကိန္တိ အနာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတံ အာဂစ္
ဆေယျုံ, အာဂတာ စ အရဟန္တော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရေယျုန္တိ။ ဝုဒ္ဓိယေဝ, အာနန္ဒ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိ
ဟာနီ”တိ။

၁၃၅. အထ ခော ဘဂဝါ ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ မဂဓမဟာမတ္တံ အာမန္တေသိ – “ဧကမိဒါဟံ, ဗြာဟ္မဏ, သမ
ယံ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ [သာနန္ဒရေ (က.)] စေတိယေ။ တတြာဟံ ဝဇ္ဇီနံ ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္
မေ ဒေသေသိံ။ ယာဝကီဝဉ္စ, ဗြာဟ္မဏ, ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဝဇ္ဇီသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ သတ္တသု
အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဝဇ္ဇီ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဗြာဟ္မဏ, ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဧကမေကေနပိ, ဘော
ဂေါတမ, အပရိဟာနိယေန ဓမ္မေန သမန္နာဂတာနံ ဝဇ္ဇီနံ ဝုဒ္ဓိယေဝ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ ။ ကော ပန ဝါဒော သတ္တ
ဟိ အပရိဟာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ အကရဏီယာဝ [အကရဏီယာ စ (သျာ. က.)] , ဘော ဂေါတမ, ဝဇ္ဇီ [ဝဇ္ဇီနံ (က.)]
ရညာ မာဂဓေန အဇာတသတ္တုနာ ဝေဒေဟိပုတ္တေန ယဒိဒံ ယုဒ္ဓဿ, အညတြ ဥပလာပနာယ အညတြ မိထုဘေဒါ။ ဟ
န္ဒ စ ဒါနိ မယံ, ဘော ဂေါတမ, ဂစ္ဆာမ , ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ”တိ။ “ယဿဒါနိ တွံ, ဗြာဟ္မဏ, ကာလံ

မညသီ’’တိ။ အထ ခေါ ဝဿကာရော ဗြာဟ္မဏော မဂဓမဟာမတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

ဘိက္ခုအပရိဟာနိယဓမ္မာ

၁၃၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ ဝဿကာရေ ဗြာဟ္မဏေ မဂဓမဟာမတ္တေ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဂစ္ဆ တွံ, အာနန္ဒ, ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ, တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေဟီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ, တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သန္နိပတိတော, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃော, ယဿဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ’’တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေန ဥပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘သတ္တ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အဘိဏှံ သန္နိပါတာ သန္နိပါတဗဟုလာ ဘဝိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ သန္နိပတိဿန္တိ, သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တိ, သမဂ္ဂါ သင်္ဃကရဏီယာနိ ကရိဿန္တိ , ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အပညတ္တံ န ပညပေဿန္တိ, ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒိဿန္တိ, ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒာယ ဝတ္တိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယေ တေ ဘိက္ခူ ထေရာ ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတာ သင်္ဃပိတရော သင်္ဃပရိဏာယကာ, တေ သက္ကရိဿန္တိ ဂရုံ ကရိဿန္တိ မာနေဿန္တိ ပူဇေဿန္တိ, တေသဉ္စ သောတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဥပ္ပန္နာယ တဏှာယ ပေါနောဗ္ဘဝိကာယ န ဝသံ ဂစ္ဆိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခာ ဘဝိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ – ‘ကိန္တိ အနာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ အာဂစ္ဆေယျုံ, အာဂတာ စ ပေသလာ သဗြဟ္မစာရီ ဖာသု [ဖာသုံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝိဟရေယျု’န္တိ။ ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

၁၃၇. ‘‘အပရေပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န ကမ္မာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န ကမ္မရတာ န ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တာ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န ဘဿာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န ဘဿရတာ န ဘဿာရာမတမနုယုတ္တာ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န နိဒ္ဒာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န နိဒ္ဒာရတာ န နိဒ္ဒာရာမတမနုယုတ္တာ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န သင်္ဂဏိကာရာမာ ဘဝိဿန္တိ န သင်္ဂဏိကရတာ န သင်္ဂဏိကာရာမတမနုယုတ္တာ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န ပာပိစ္ဆာ ဘဝိဿန္တိ န ပာပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတာ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န ပာပမိတ္တာ ဘဝိဿန္တိ န ပာပသဟာယာ န ပာပသမ္ပဝင်္ကာ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ န ဩရမတ္တကေန ဝိသေသာဓိဂမေန အန္တရာဝေါသာနံ အာပဇ္ဇိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

၁၃၈. ‘‘အပရေပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ။ပေ.။ ‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သဒ္ဓါ ဘဝိဿန္တိ။ပေ.။ ဟိရိမနာ ဘဝိဿန္တိ။ ဩတ္တပ္ပီ ဘဝိဿန္တိ။ ဗဟုဿုတာ ဘဝိဿန္တိ။ အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဘဝိဿန္တိ။ ဥပဋ္ဌိတဿတီ ဘဝိဿန္တိ။ ပညဝန္တော ဘဝိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။ ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

၁၃၉. ‘‘အပရေပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ပေ.။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

‘‘ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနိ။

၁၄၀. ‘‘အပရေပိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တ အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ အနိစ္စသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ပေ.။ အနတ္တသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အသုဘသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ အာဒီနဝသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ပဟာနသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ ဝိရာဂသညံ ဘာဝေဿန္တိ။ နိရောဓသညံ ဘာဝေဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဣမေ သတ္တ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ သတ္တသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

၁၄၁. ''ဆ, တေ ဘိက္ခဝေ, အပရိဟာနိယေ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ယာဝကီဝဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ ။ပေ.။ မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ, ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ ဘဝိဿန္တိ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညူပသတ္ထာနိ [ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ (သီ.)] အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ, နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ, တထာရူပာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတာ ဝိဟရိဿန္တိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနိ။

''ယာဝကီဝဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဣမေ ဆ အပရိဟာနိယာ ဓမ္မာ ဘိက္ခူသု ဌဿန္တိ, ဣမေသု စ ဆသု အပရိဟာနိယေသု ဓမ္မေသု ဘိက္ခူ သန္ဒိဿိဿန္တိ, ဝုဒ္ဓိယေဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ပာဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနီ''တိ။

၁၄၂. တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရန္တော ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ''ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ''တိ။

၁၄၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာနန္ဒ, ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန အမ္ဗလဋ္ဌိကာ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရတိ ရာဇာဂါရကေ။ တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ဝိဟရန္တော ရာဇာဂါရကေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ''ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ''တိ။

၁၄၄. အထ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗလဋ္ဌိကာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ, ယေန နာဠန္ဒာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာဠန္ဒာ တဒဝသရိ, တတြ သုဒံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ ။

သာရိပုတ္တသီဟနာဒေါ

၁၄၅. အထ ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧဝံ ပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ’’န္တိ။ ‘‘ဥဠာရာ ခော တေ အယံ, သာရိပုတ္တ, အာသဘီ ဝါစာ [အာသဘိ ဝါစာ (သျာ.)] ဘာသိတာ, ဧကံသော ဂဟိတော, သီဟနာဒေါ နဒိတော – ‘ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ။

‘‘ကိံ တေ [ကိံ နု (သျာ. ပီ. က.)] , သာရိပုတ္တ, ယေ တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – ‘ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ကိံ ပန တေ [ကိံ ပန (သျာ. ပီ. က.)] , သာရိပုတ္တ, ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – ‘ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ, ဧဝံဓမ္မာ ဧဝံပညာ ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပီ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ကိံ ပန တေ, သာရိပုတ္တ, အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော – ‘‘ဧဝံသီလော ဘဂဝါ ဣတိပိ , ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပညော ဧဝံဝိဟာရီ ဧဝံဝိမုတ္တော ဘဂဝါ ဣတိပီ’’’တိ? ‘‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’’။

‘‘ဧတ္ထ စ ဟိ တေ, သာရိပုတ္တ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉာဏံ [စေတောပရိညာယဉာဏံ (သျာ.), စေတသာ စေတောပရိယာယဉာဏံ (က.)] နတ္ထိ။ အထ ကိဉ္စရဟိ တေ အယံ, သာရိပုတ္တ, ဥဠာရာ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ, ဧကံသော ဂဟိတော, သီဟနာဒေါ နဒိတော – ‘ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ’’’န္တိ?

၁၄၆. ‘‘န ခော မေ, ဘန္တေ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယဉာဏံ အတ္ထိ, အပိ စ မေ ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ ဒဠှုဒ္ဒါပံ ဒဠှပာကာရ တောရဏံ ဧကဒွါရံ, တတြဿ ဒေါဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ ဉာတာနံ ပဝေသေတာ။ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ [အနုစရိယာယပထံ (သျာ.)] အနုက္ကမမာနော န ပဿေယျ ပာကာရသန္ဓိံ ဝါ ပာကာရဝိဝရံ ဝါ, အန္တမသော ဗိဠာရနိက္ခမနမတ္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ [န ပဿေယျ တဿ ဧဝမဿ (သျာ.)] – ‘ယေ ခော ကေစိ ဩဠာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ, သဗ္ဗေ တေ ဣမိနာဝ ဒွါရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော မေ, ဘန္တေ, ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော – ‘ယေ တေ, ဘန္တေ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ , သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေပိ တေ, ဘန္တေ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ , သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ဘဂဝါပိ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေ

တသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပတိဋ္ဌိတစိတ္တော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ”’’တိ။

၁၄၇. တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရန္တော ဟတရိကမ္ဗဝနေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – “ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

ဒုဿီလအာဒီနဝ

၁၄၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “အာယာမာနန္ဒ, ယေန ပာဋလိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပာဋလိဂါမော တဒဝသရိ။ အဿောသုံ ခေါ ပာဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ – “ဘဂဝါ ကိရ ပာဋလိဂါမံ အနုပ္ပတ္တော’’တိ။ အထ ခေါ ပာဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ပာဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “အဓိဝါသေတု နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အာဝသထာဂါရ’’န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ ပာဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သဗ္ဗသန္ထရိ [သဗ္ဗသန္ထရိတံ သန္ထတံ (သျာ.), သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (က.)] အာဝသထာဂါရံ သန္ထရိတွာ အာသနာနိ ပညပေတွာ ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေလပဒီပံ အာရောပေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု, ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခေါ ပာဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “သဗ္ဗသန္ထရိသန္ထတံ [သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] , ဘန္တေ, အာဝသထာဂါရံ, အာသနာနိ ပညတ္တာနိ, ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော, တေလပဒီပေါ အာရောပိတော; ယဿဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ သာယနှသမယံ [ဣဒံ ပဒံ ဝိနယမဟာဝဂ္ဂ န ဒိဿတိ] ။ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန အာဝသထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတွာ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ [ပုရတ္ထိမာဘိမုခေါ (က.)] နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ ခေါ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒိ ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။ ပာဋလိဂါမိကာပိ ခေါ ဥပါသကာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ အာဝသထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပုရတ္ထိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပစ္ဆိမာဘိမုခါ နိသီဒိံသု ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။

၁၄၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပာဋလိဂါမိကေ ဥပါသကေ အာမန္တေသိ – “ပဉ္စိမေ, ဂဟပတယော, အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ, ဂဟပတယော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ပမာဒါဓိကရဏံ မဟတိံ ဘောဂဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။ အယံ ပဌမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ပာပကော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဒုတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ – ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ – အဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ မင်္ကုဘူတော။ အယံ တတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

“ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော သမ္မူဠှော ကာလင်္ကရောတိ။ အယံ စတုတ္ထော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယံ ပဉ္စမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတယော, ပဉ္စ အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

သီလဝန္တအာနိသံသာ

၁၅၀. "ပဉ္စိမေ , ဂဟပတယော, အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဣဓ, ဂဟပတယော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ။ အယံ ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ အယံ ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ – ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော။ အယံ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္မူဠှော ကာလင်္ကရောတိ။ အယံ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။

"ပုန စပရံ, ဂဟပတယော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ အယံ ပဉ္စမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတယော, ပဉ္စ အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒာယာ"တိ။

၁၅၁. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဋလိဂါမိကေ ဥပါသကေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥယျောဇေသိ – "အဘိက္ကန္တာ ခေါ, ဂဟပတယော, ရတ္တိ, ယဿ ဒါနိ တုမှေ ကာလံ မညထာ"တိ။ "ဧဝံ, ဘန္တေ"တိ ခေါ ပါဋလိဂါမိကာ ဥပါသကာ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု ပါဋလိဂါမိကေသု ဥပါသကေသု သုညာဂါရံ ပါဝိသိ။

ပါဋလိပုတ္တနဂရမာပနံ

၁၅၂. တေန ခေါ ပန သမယေန သုနိဓဝဿကာရာ [သုနီဓဝဿကာရာ (သျာ. က.)] မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ။ တေန သမယေန သမ္ဗဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ [သဟဿသဟဿေဝ (သီ. ပီ. က.), သဟဿသောဝ (ဋီကာယံ ပာဌန္တရံ), သဟဿသဟဿေဝ (ဥဒါနဋ္ဌကထာ)] ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ, မဟေသက္ခာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ, မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ နီစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ, နီစာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန တာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ပါဋလိဂါမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိယော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – "ကေ နု ခေါ [ကော နု ခေါ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] , အာနန္ဒ, ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တီ"တိ [မာပေတီတိ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] ? "သုနိဓဝဿကာရာ, ဘန္တေ, မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယာ"တိ။ "သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ, ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ပါဋလိဂါမေ နဂရံ မာပေန္တိ ဝဇ္ဇီနံ ပဋိဗာဟာယ။ ဣဓာဟံ, အာနန္ဒ, အဒ္ဒသံ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္က

န္တမာနုသကေန သမ္ဗဟုလာ ဒေဝတာယော သဟဿေဝ ဟဋ္ဌလိကမေ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိယော။ ယသ္မိံ , အာနန္ဒ, ပဒေသေ မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ, မဟေသက္ခာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ မဇ္ဈိမာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ, မဇ္ဈိမာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယသ္မိံ ပဒေသေ နီစာ ဒေဝတာ ဝတ္ထူနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ, နီစာနံ တတ္ထ ရညံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ စိတ္တာနိ နမန္တိ နိဝေသနာနိ မာပေတုံ။ ယာဝတာ, အာနန္ဒ, အရိယံ အာယတနံ ယာဝတာ ဝဏိပ္ပထော ဣဒံ အဂ္ဂနဂရံ ဘဝိဿတိ ပာဋလိပုတ္တံ ပုဋဘေဒနံ ။ ပာဋလိပုတ္တဿ ခော, အာနန္ဒ, တယော အန္တရာယာ ဘဝိဿန္တိ – အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ မိထုဘေဒါ ဝါ''တိ။

၁၅၃. အထ ခော သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု, ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝောစုံ – ''အဓိဝါသေတု နော ဘဝံ ဂောတမော အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခော သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ယေန သကော အာဝသထော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သကေ အာဝသထေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒာပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသုံ – ''ကာလော, ဘော ဂောတမ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ''န္တိ။

အထ ခော ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန သုနိဓဝဿကာရာနံ မဂဓမဟာမတ္တာနံ အာဝသထော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခော သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသုံ သမ္ပဝါရေသုံ။ အထ ခော သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပာဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခော သုနိဓဝဿကာရေ မဂဓမဟာမတ္တေ ဘဂဝါ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

> ''ယသ္မိံ ပဒေသေ ကပ္ပေတိ၊ ဝါသံ ပဏ္ဍိတဇာတိယော။
> သီလဝန္တေတ္ထ ဘောဇေတွာ၊ သညတေ ဗြဟ္မစာရယော [ဗြဟ္မစာရိနော (သျာ.)] ॥
>
> ''ယာ တတ္ထ ဒေဝတာ အာသုံ၊ တာသံ ဒက္ခိဏမာဒိသေ။
> တာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ [ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ နံ (က.)] ၊ မာနိတာ မာနယန္တိ နံ။
>
> ''တတော နံ အနုကမ္ပန္တိ၊ မာတာ ပုတ္တံဝ ဩရသံ။
> ဒေဝတာနုကမ္ပိတော ပေါသော၊ သဒါ ဘဒြာနိ ပဿတီ''တိ။

အထ ခော ဘဂဝါ သုနိဓဝဿကာရေ မဂဓမဟာမတ္တေ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

၁၅၄. တေန ခော ပန သမယေန သုနိဓဝဿကာရာ မဂဓမဟာမတ္တာ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓာ ဟောန္တိ – ''ယေနဇ္ဇ သမဏော ဂောတမော ဒွါရေန နိက္ခမိဿတိ, တံ ဂောတမဒွါရံ နာမ ဘဝိဿတိ။ ယေန တိတ္ထေန ဂင်္ဂံ နဒိံ တရိဿတိ, တံ ဂောတမတိတ္ထံ နာမ ဘဝိဿတီ''တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ယေန ဒွါရေန နိက္ခမိ , တံ ဂောတမဒွါရံ နာမ အဟောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ယေန ဂင်္ဂါ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခော ပန သမယေန ဂင်္ဂါ နဒီ ပူရာ ဟောတိ သမတိတ္တိကာ ကာကပေယျာ။ အပ္ပေကစ္စေ မနုဿာ နာဝံ ပရိယေသန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ ဥဠုမ္ပံ ပရိယေသန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တိ အပါရာ [ဟာရာ (သီ. သျာ. က.), ဩရာ (ပီ. မဟာဝဂ္ဂ)] , ပါရံ ဂန္တုကာမာ။ အထ ခော ဘဂဝါ – သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ – ဂင်္ဂာယ နဒိယာ ဩရိမတီရေ အန္တရဟိတော ပါရိမတီရေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ တေ မနုဿေ အပ္ပေကစ္စေ နာဝံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေကစ္စေ ဥဠုမ္ပံ ပရိယေသန္တေ အပ္ပေက

စေစ ကုလ္လံ ဗန္ဓန္တေ အဟရာ ဟာရံ ဂန္တုကာမေ။ အထ ခော ဘဂဝါ တေမဟတ္တံ ဝိဒိတ္ဝာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒာနေသိ –

> “ယေ တရန္တိ အဏ္ဏဝံ သရံ၊ သေတုံ ကတွာန ဝိသဇ္ဇ ပလ္လလာနိ။
> ကုလ္လဉှိ ဇနော ဗန္ဓတိ [ကုလ္လံ ဇနော စ ဗန္ဓတိ (သျာ.)၊ ကုလ္လံ ဟိ ဇနော ပဗန္ဓတိ (သီ. ပီ. က.)] ၊ တိဏ္ဏာ [နိတိဏ္ဏာ၊ န တိဏ္ဏာ (က.)] မေဓာဝိနော ဇနာ”တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော။

အရိယသစ္စကထာ

၁၅၅. အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “အာယာမာနန္ဒ, ယေန ကောဋိဂါမော တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ကောဋိဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

“စတုန္နံ , ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? ဒုက္ခဿ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခသမုဒယဿ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခနိရောဓဿ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသစ္စဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဒုက္ခသမုဒယံ [ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဒုက္ခနိရောဓံ [ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ, ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ, နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝော”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

> “စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ၊ ယထာဘူတံ အဒဿနာ။
> သံသိတံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ တာသု တာသွေဝ ဇာတိသု။
>
> တာနိ ဧတာနိ ဒိဋ္ဌာနိ၊ ဘဝနေတ္တိ သမူဟတာ။
> ဥစ္ဆိန္နံ မူလံ ဒုက္ခဿ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝော”တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ဝိဟရန္တော ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – “ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ”တိ။

အနာဝတ္တိဓမ္မသမ္ဗောဓိပရာယဏာ

၁၅၆. အထ ခော ဘဂဝါ ကောဋိဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “အာယာမာနန္ဒ, ယေန နာတိကာ [နာဒိကာ (သျာ. ပီ.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန နာတိကာ တဒဝသရိ။ တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ

တေဒတေစ – ‘‘သာဠှေဟာ နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု နာတိကေ ကာလင္ကတော, တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော? နန္ဒာ နာမ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနီ နာတိကေ ကာလင္ကတာ, တဿာ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော? သုဒတ္တော နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင္ကတော, တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော? သုဇာတာ နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသိကာ နာတိကေ ကာလင္ကတာ, တဿာ ကာ ဂတိ , ကော အဘိသမ္ပရာယော? ကုက္ကုဋ္ဌော [ကကုဓော (သျာ.)] နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင္ကတော, တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော? ကာဠိမ္ဗော [ကာလိင်္ဂေါ (ပီ.), ကာရဠိမ္ဗော (သျာ.)] နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော။ပေ.။ နိကဋော နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော။ ကဋိဿဟော [ကဋိဿဘော (သီ. ပီ.)] နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော။ တုဋ္ဌော နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော။ သန္တုဋ္ဌော နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော။ ဘဒ္ဒော [ဘဋော (သျာ.)] နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော။ သုဘဒ္ဒော [သုဘဋော (သျာ.)] နာမ, ဘန္တေ, ဥပါသကော နာတိကေ ကာလင္ကတော, တဿ ကာ ဂတိ, ကော အဘိသမ္ပရာယော’’တိ?

၁၅၇. ‘‘သာဠှေဟာ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ နန္ဒာ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနီ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနီ အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သုဒတ္တော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမီ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတိ။ သုဇာတာ, အာနန္ဒ, ဥပါသိကာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ [ပရာယနာ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] ။ ကုက္ကုဋ္ဌော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ကာဠိမ္ဗော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော။ပေ.။ နိကဋော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော။ ကဋိဿဟော , အာနန္ဒ, ဥပါသကော။ တုဋ္ဌော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော ။ သန္တုဋ္ဌော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော။ ဘဒ္ဒော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော။ သုဘဒ္ဒော, အာနန္ဒ, ဥပါသကော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ ။ ပရောပညာသံ, အာနန္ဒ, နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင္ကတာ, ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ [ဆာဓိကာ နဝုတိ (သျာ.)] , အာနန္ဒ, နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ [ဒသာတိရေကာနိ (သျာ.)] , အာနန္ဒ, ပဉ္စသတာနိ နာတိကေ ဥပါသကာ ကာလင္ကတာ, တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။

ဓမ္မာဒါသဓမ္မပရိယာယာ

၁၅၈. ‘‘အနစ္ဆရိယံ ခော ပနေတံ, အာနန္ဒ, ယံ မနုဿဘူတော ကာလင်္ကရေယျ။ တသ္မိံယေဝ [တသ္မိံ တသ္မိံ စေ (သီ. ပီ.), တသ္မိံ တသ္မိံ ခော (သျာ.)] ကာလင်္ကတေ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆိဿထ, ဝိဟေသာ ဟေသာ, အာနန္ဒ, တထာဂတဿ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသံ နာမ ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေဿာမိ, ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ။

၁၅၉. ‘‘ကတမော စ သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒါသော ဓမ္မပရိယာယော, ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ?

‘‘ဣဓာနန္ဒ , အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။

‘‘ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သ္ဝာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။

‘‘သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ, ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။

‘‘အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညူပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

‘‘အယံ ခော သော, အာနန္ဒ, ဓမ္မာဒာသော ဓမ္မပရိယာယော, ယေန သမန္နာဂတော အရိယသာဝကော အာကင်္ခမာနော အတ္တနာဝ အတ္တာနံ ဗျာကရေယျ – ‘ခီဏနိရယောမှိ ခီဏတိရစ္ဆာနယောနိ ခီဏပေတ္တိဝိသယော ခီဏာပါယဒုဂ္ဂတိဝိနိပါတော, သောတာပန္နောဟမသ္မိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’’’တိ။

တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ နာတိကေ ဝိဟရန္တော ဂိဉ္ဇကာဝသထေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ –

‘‘ဣတိ သီလံ ဣတိ သမာဓိ ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

၁၆၀. အထ ခော ဘဂဝါ နာတိကေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ, ယေန ဝေသာလီ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေသာလီ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ –

‘‘သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော, အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သတော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော, အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ’’တိ။

အမ္ဗပါလီဂဏိကာ

၁၆၁. အဿောသိ ခော အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ – ‘‘ဘဂဝါ ကိရ ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ မယှံ အမ္ဗဝနေ’’တိ။ အထ ခော အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဝေသာလိယာ နိယျာသိ။ ယေန သကော အာရာမော တေန ပါယာသိ။ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ, ယာနေန ဂန္တွာ, ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္

ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အဓိဝါသေတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ”တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အဿောသုံ ခေါ ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ – “ဘဂဝါ ကိရ ဝေသာလိံ အနုပ္ပတ္တော ဝေသာလိယံ ဝိဟရတိ အမ္ဗပါလိဝနေ”တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဒ္ဒာနိ ဘဒ္ဒာနိ ယာနာနိ ယောဇာပေတွာ ဘဒ္ဒံ ဘဒ္ဒံ ယာနံ အဘိရုဟိတွာ ဘဒ္ဒေဟိ ဘဒ္ဒေဟိ ယာနေဟိ ဝေသာလိယာ နိယျိံသု။ တတြ ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ နီလာ ဟောန္တိ နီလဝဏ္ဏာ နီလဝတ္ထာ နီလာလင်္ကာရာ, ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ပီတာ ဟောန္တိ ပီတဝဏ္ဏာ ပီတဝတ္ထာ ပီတာလင်္ကာရာ, ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ လောဟိတာ ဟောန္တိ လောဟိတဝဏ္ဏာ လောဟိတဝတ္ထာ လောဟိတာလင်္ကာရာ, ဧကစ္စေ လိစ္ဆဝီ ဩဒါတာ ဟောန္တိ ဩဒါတဝဏ္ဏာ ဩဒါတဝတ္ထာ ဩဒါတာလင်္ကာရာ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ လိစ္ဆဝီနံ အက္ခေန အက္ခံ စက္ကေန စက္ကံ ယုဂေန ယုဂံ ပဋိဝဋ္ဋေသိ [ပရိဝတ္တေသိ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဧတဒဝေါစုံ – “ကိံ, ဇေ အမ္ဗပါလိ, ဒဟရာနံ ဒဟရာနံ လိစ္ဆဝီနံ အက္ခေန အက္ခံ စက္ကေန စက္ကံ ယုဂေန ယုဂံ ပဋိဝဋ္ဋေသီ”တိ? “တထာ ဟိ ပန မေ, အယျပုတ္တာ, ဘဂဝါ နိမန္တိတော သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ”တိ။ “ဒေဟိ, ဇေ အမ္ဗပါလိ, ဧတံ [ဧကံ (က.)] ဘတ္တံ သတသဟဿေနာ”တိ။ “သစေပိ မေ, အယျပုတ္တာ, ဝေသာလိံ သာဟာရံ ဒဿထ [ဒဇ္ဇေယျာထ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)], ဧဝမဟံ တံ [ဧဝမ္ပိ မဟန္တံ (သျာ.), ဧဝံ မဟန္တံ (သီ. ပီ.)] ဘတ္တံ န ဒဿာမီ”တိ [နေဝ ဒဇ္ဇာဟံ တံ ဘတ္တန္တိ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)]။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အင်္ဂုလိံ ဖောဋေသုံ – “ဇိတမှ [ဇိတမှာ (ဗဟူသု)] ဝတ ဘော အမ္ဗကာယ, ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယာ”တိ [“ဇိတမှာ ဝတ ဘော အမ္ဗပါလိကာယ ဝဉ္စိတမှာ ဝတ ဘော အမ္ဗပါလိကာယာ”တိ (သျာ.)]။

အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ယေန အမ္ဗပါလိဝနံ တေန ပါယိံသု။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ။ ဒိသွာန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ယေသံ [ယေဟိ (ဝိ. မဟာဝဂ္ဂ)], ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူနံ ဒေဝါ တာဝတိံသာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, ဩလောကေထ, ဘိက္ခဝေ, လိစ္ဆဝိပရိသံ; အပလောကေထ, ဘိက္ခဝေ, လိစ္ဆဝိပရိသံ; ဥပသံဟရထ, ဘိက္ခဝေ, လိစ္ဆဝိပရိသံ – တာဝတိံသသဒိသ”န္တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ, ယာနေန ဂန္တွာ, ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နေ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတာ သမာဒပိတာ သမုတ္တေဇိတာ သမ္ပဟံသိတာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – “အဓိဝါသေတု နော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ”တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ – “အဓိဝုတ္ထံ [အဓိဝါသိတံ (သျာ.)] ခေါ မေ, လိစ္ဆဝီ, သွာတနာယ အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ ဘတ္တ”န္တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ အင်္ဂုလိံ ဖောဋေသုံ – “ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယ, ဇိတမှ ဝတ ဘော အမ္ဗကာယာ”တိ။ အထ ခေါ တေ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

၁၆၂. အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ အာရာမေ ပဏီတံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒါပေတွာ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – “ကာလော, ဘန္တေ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန အမ္ဗပါလိယာ ဂဏိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ အမ္ဗပါလီ ဂဏိကာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဣမာဟံ, ဘန္တေ, အာရာမံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒမ္မီ”တိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ အာရာမံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အမ္ဗပါလိံ ဂဏိကံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ဝိဟရန္တော အမ္ဗပါလိဝနေ ဧ

တဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယ္ယထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

ဝေဠုဝဂါမဝဿူပဂမနံ

၁၆၃. အထ ခော ဘဂဝါ အမ္ဗပါလိဝနေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတ္ဝာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ, ယေန ဝေဠုဝဂါမကော [ဗေဠုဝဂါမကော (သီ. ပီ.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဝေဠုဝဂါမကော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝိဟရတိ။ တတ္ထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧထ တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, သမန္တာ ဝေသာလိံ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပေထ [ဥပဂစ္ဆထ (သျာ.)]။ အဟံ ပန ဣဓေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ သမန္တာ ဝေသာလိံ ယထာမိတ္တံ ယထာသန္ဒိဋ္ဌံ ယထာသမ္ဘတ္တံ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ ဘဂဝါ ပန တတ္ထေဝ ဝေဠုဝဂါမကေ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။

၁၆၄. အထ ခော ဘဂဝတော ဝဿူပဂတဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ, ဗာဠှာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝာသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခော ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘န ခော မေတံ ပတိရူပံ, ယောဟံ အနာမန္တေတွာ ဥပဋ္ဌာကေ အနပလောကေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိနိဗ္ဗာယေယျံ။ ယံနူနာဟံ ဣမံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟရေယျ’’န္တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ တံ အာဗာဓံ ဝီရိယေန ပဋိပဏာမေတွာ ဇီဝိတသင်္ခါရံ အဓိဋ္ဌာယ ဝိဟာသိ။ အထ ခော ဘဂဝတော သော အာဗာဓော ပဋိပဿမ္ဘိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော [ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဒနီတိ)] အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဒိဋ္ဌော မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဖာသု; ဒိဋ္ဌံ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ခမနီယံ, အပိ စ မေ, ဘန္တေ, မဓုရကဇာတော ဝိယ ကာယော။ ဒိသာပိ မေ န ပက္ခာယန္တိ; ဓမ္မာပိ မံ န ပဋိဘန္တိ ဘဂဝတော ဂေလညေန, အပိ စ မေ, ဘန္တေ, အဟောသိ ကာစိဒေဝ အဿာသမတ္တာ – ‘န တာဝ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, န ယာဝ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒာဟရတီ’’’တိ။

၁၆၅. ‘‘ကိံ ပနာနန္ဒ, ဘိက္ခုသင်္ဃော မယိ ပစ္စာသီသတိ [ပစ္စာသိံသတိ (သီ. သျာ.)] ? ဒေသိတော, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော အနန္တရံ အဗာဟိရံ ကရိတွာ။ နတ္ထာနန္ဒ, တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌိ။ ယဿ နူန, အာနန္ဒ, ဧဝမဿ – ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါ, သော နူန, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒာဟရေယျ။ တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, န ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါ။ သကိံ [ကိံ (သီ. ပီ.)], အာနန္ဒ, တထာဂတော ဘိက္ခုသင်္ဃံ အာရဗ္ဘ ကိဉ္စိဒေဝ ဥဒာဟရိဿတိ။ အဟံ ခော ပနာနန္ဒ, ဧတရဟိ ဇိဏ္ဏော ဝုဒ္ဓော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ အာသီတိကော မေ ဝယော ဝတ္တတိ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ဇဇ္ဇရသကဋံ ဝေဌမိဿကေန [ဝေဠုမိဿကေန (သျာ.), ဝေဃမိဿကေန (ပီ.), ဝေဓမိဿကေန, ဝေခမိဿကေန (က.)] ယာပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ဝေဌမိဿကေန မညေ တထာဂတဿ ကာယော ယာပေတိ။ ယသ္မိံ, အာနန္ဒ, သမယေ တထာဂတော သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ ဧကစ္စာနံ ဝေဒနာနံ နိရောဓာ အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, ဖာသုတရော, အာနန္ဒ, တသ္မိံ သမယေ တထာဂတဿ ကာယော ဟောတိ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, အတ္တဒီပါ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။ ကထဉ္စာနန္ဒ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓာနန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခော, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော ။ ယေ ဟိ ကေစိ, အာနန္ဒ, ဧတရဟိ ဝါ

မမ တ အစ္စယေန အတ္တဒီပါ ဝိဟရိဿန္တိ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ, တမတဂ္ဂေ မေ တေ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခူ ဘဝိဿန္တိ ယေ ကေစိ သိက္ခာကာမာ”တိ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော။

နိမိတ္တောဘာသကထာ

၁၆၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “ဂဏှာဟိ, အာနန္ဒ, နိသီဒနံ, ယေန စာပါလံ စေတိယံ [ပါဝါလံ (စေတိယံ (သျာ.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမ ဒိဝါ ဝိဟာရာယာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ နိသီဒနံ အာဒါယ ဘဂဝန္တံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနုဗန္ဓိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ယေန စာပါလံ စေတိယံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။

၁၆၇. ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – “ရမဏီယာ, အာနန္ဒ, ဝေသာလီ, ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ [သတ္တမ္ဗကံ (ပီ.)] စေတိယံ, ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ, ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော [အာကင်္ခမာနော (?)] , အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ; န ဘဂဝန္တံ ယာစိ – “တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ, ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ။ပေ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “ရမဏီယာ, အာနန္ဒ, ဝေသာလီ, ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ, ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတာ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ; န ဘဂဝန္တံ ယာစိ – “တိဋ္ဌတု , ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ, ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “ဂစ္ဆ တွံ, အာနန္ဒ, ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။

မာရယာစနကထာ

၁၆၈. အထ ခေါ မာရော ပါပိမာ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ မာရော ပါပိမာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂ

ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တ
တာနိ [ဥတ္တာနီ (က.), ဥတ္တာနိ (သီ. ပီ.)] ကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တတ
သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'တိ ။ ဧတရဟိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္တာ ဝိနီ
တာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂ
ဟေတ္တတ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါ
ဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗ
ာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

"ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တဒါ – 'န တာဝါဟံ, ပာပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိ
ယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပ
န္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေ
ဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေ
တ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'တိ ။ ဧတရဟိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘိက္ခုနိယော ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယ
တ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော , သကံ
အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ,
ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္
တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

"ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တဒါ – 'န တာဝါဟံ, ပာပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဥပါ
သကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိ
ပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေ
ဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေ
တ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'တိ။ ဧတရဟိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဥပါသကာ ဘဂဝတော သာဝကာ ဝိယတ္
တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ
ဥဂ္ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရ
ပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ , ဘန္တေ, ဘဂဝါ,
ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ , ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

"ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တဒါ – 'န တာဝါဟံ, ပာပိမ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဥပါသိ
ကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္
နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေ
ဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေ
တ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တီ'တိ။ ဧတရဟိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဥပါသိကာ ဘဂဝတော သာဝိကာ ဝိယတ္
တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယ
ကံ ဥဂ္ဂဟေတ္တတ အာစိက္ခန္တိ ဒေသေန္တိ ပညပေန္တိ ပဋ္ဌပေန္တိ ဝိဝရန္တိ ဝိဘဇန္တိ ဥတ္တာနီကရောန္တိ, ဥပ္ပန္နံ
ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတ္တတ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂ
ဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။

"ဘာသိတာ ခော ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ တဒါ – 'န တာဝါဟံ, ပာပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ , ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြ
ဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိ
တ'န္တိ။ ဧတရဟိ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ,
ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါ
နိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော"တိ ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝတ မာရံ ပာပိမန္တံ ဧတဒဝေစ – ''အပ္ပေါဿုက္ကော တွံ, ပာပိမ, ဟောဟိ, န စိရံ တထာဂတ ဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ''တိ။

အာယုသင်္ခါရဩဿဇ္ဇနံ

၁၆၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ စာပါလေ စေတိယေ သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇိ။ ဩဿဇ္ဇေ စ ဘဂ ဝတာ အာယုသင်္ခါရေ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိံသနကော သလောမဟံသော [လောမဟံသော (သျာ.)] , ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော [ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော (က.)] စ ဖလိံသု ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ –

> ''တုလမတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ၊ ဘဝသင်္ခါရမဝဿဇိ မုနိ။
> အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော၊ အဘိန္ဒိ ကဝစမိဝတ္တသမ္ဘဝ''န္တိ။

မဟာဘူမိစာလဟေတု

၁၇၀. အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, မဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော; သုမဟာ ဝတာယံ ဘူမိစာလော ဘိံသနကော သလောမဟံသော; ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ကော နု ခေါ ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယာ''တိ?

အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧက မန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေစ – ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘု တံ, ဘန္တေ, မဟာ ဝတာယံ, ဘန္တေ, ဘူမိစာလော; သုမဟာ ဝတာယံ , ဘန္တေ, ဘူမိစာလော ဘိံသနကော သလောမဟံ သော; ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ကော နု ခေါ, ဘန္တေ , ဟေတု ကော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာ ဝါယာ''တိ?

၁၇၁. ''အဋ္ဌ ခေါ ဣမေ, အာနန္ဒ, ဟေတူ, အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။ ကတမေ အဋ္ဌ? အယံ, အာနန္ဒ, မဟာပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ, ဥဒကံ ဝါတေ ပတိဋ္ဌိတံ, ဝါတော အာကာသဋ္ဌော။ ဟောတိ ခေါ သော, အာနန္ဒ, သမယော, ယံ မဟာဝါတာ ဝါယန္တိ။ မဟာဝါတာ ဝါယန္တာ ဥဒကံ ကမ္ပေန္တိ။ ဥဒကံ ကမ္ပိတံ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ။ အယံ ပဌမော ဟေတု ပဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, သမဏော ဝါ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော, ဒေဝတာ ဝါ မဟိဒ္ဓိ ကာ မဟာနုဘာဝါ, တဿ ပရိတ္တာ ပထဝီသညာ ဘာဝိတာ ဟောတိ, အပ္ပမာဏာ အာပောသညာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ ကမ္ပေတိ သင်္ကမ္ပေတိ သမ္ပကမ္ပေတိ သမ္ပဝေဓေတိ။ အယံ ဒုတိယော ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာ လဿ ပါတုဘာဝါယ။

''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော တုသိတကာယာ စဝိတွာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမ တိ, တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ တတိယော ဟေတု တတိယော ပစ္စယော မ ဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါယ။

''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မာ နိက္ခမတိ, တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ဿ ပါတုဘာဝါယ။

''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ယဒါ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ, တဒါယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သ င်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ပဉ္စမော ဟေတု ပဉ္စမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပါတုဘာဝါ

ယ။

"ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ယဒာ တထာဂတော အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေတိ, တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ။

"ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ယဒာ တထာဂတော သတော သမ္ပဇာနော အာယုသင်္ခါရံ ဩဿဇ္ဇတိ, တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ။

"ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ယဒာ တထာဂတော အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, တဒာယံ ပထဝီ ကမ္ပတိ သင်္ကမ္ပတိ သမ္ပကမ္ပတိ သမ္ပဝေဓတိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ။ ဣမေ ခေါ, အာနန္ဒ, အဋ္ဌ ဟေတူ, အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယာ"တိ။

အဋ္ဌ ပရိသာ

၁၇၂. "အဋ္ဌ ခေါ ဣမာ, အာနန္ဒ, ပရိသာ။ ကတမာ အဋ္ဌ? ခတ္တိယပရိသာ, ဗြာဟ္မဏပရိသာ, ဂဟပတိပရိသာ, သမဏပရိသာ, စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ [စာတုမ္မဟာရာဇိကပရိသာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] , တာဝတိံသပရိသာ, မာရပရိသာ, ဗြဟ္မပရိသာ။ အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, အာနန္ဒ , အနေကသတံ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗံ စေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ, တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ, တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ, အာနန္ဒ, အနေကသတံ ဗြာဟ္မဏပရိသံ။ပေ.။ ဂဟပတိပရိသံ။ သမဏပရိသံ။ စာတုမဟာရာဇိကပရိသံ။ တာဝတိံသပရိသံ။ မာရပရိသံ။ ဗြဟ္မပရိသံ ဥပသင်္ကမိတာ။ တတြပိ မယာ သန္နိသိန္နပုဗ္ဗံ စေဝ သလ္လပိတပုဗ္ဗဉ္စ သာကစ္ဆာ စ သမာပဇ္ဇိတပုဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယာဒိသကော တေသံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ, တာဒိသကော မယှံ ဝဏ္ဏော ဟောတိ။ ယာဒိသကော တေသံ သရော ဟောတိ, တာဒိသကော မယှံ သရော ဟောတိ။ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေမိ သမာဒပေမိ သမုတ္တေဇေမိ သမ္ပဟံသေမိ။ ဘာသမာနဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ ဘာသတိ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ အန္တရဓာယာမိ။ အန္တရဟိတဉ္စ မံ န ဇာနန္တိ – 'ကော နု ခေါ အယံ အန္တရဟိတော ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ'တိ? ဣမာ ခေါ, အာနန္ဒ, အဋ္ဌ ပရိသာ။

အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ

၁၇၃. "အဋ္ဌ ခေါ ဣမာနိ, အာနန္ဒ, အဘိဘာယတနာနိ။ ကတမာနိ အဋ္ဌ ? အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

"အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

"အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ဖံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ဖံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ဩဒာတာနိ ဩဒာတဝဏ္ဏာနိ ဩဒာတနိဒဿနာနိ ဩဒာတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဩသဓိတာရကာ ဩဒာတာ ဩဒာတဝဏ္ဏာ ဩဒာတနိဒဿနာ ဩဒာတနိဘာသာ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဩဒာတံ ဩဒာတဝဏ္ဏံ ဩဒာတနိဒဿနံ ဩဒာတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ဩဒာတာနိ ဩဒာတဝဏ္ဏာနိ ဩဒာတနိဒဿနာနိ ဩဒာတနိဘာသာနိ။ ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ ။ ဣမာနိ ခော, အာနန္ဒ, အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ။

အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ

၁၇၄. ‘‘အဋ္ဌ ခော ဣမေ, အာနန္ဒ, ဝိမောက္ခာ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ရူပီ ရူပာနိ ပဿတိ, အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ, အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။ သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ, အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ ခော, အာနန္ဒ, အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ။

၁၇၅. ‘‘ဧကမိဒာဟံ , အာနန္ဒ, သမယံ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရာမိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပာလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။ အထ ခော, အာနန္ဒ, မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခော, အာနန္ဒ, မာရော ပါပိမာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ; ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ, အာနန္ဒ, မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစံ –

‘‘‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

‘‘‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

‘‘‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

‘‘‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ဗဟုဿုတာ ဓမ္မဓရာ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနိယော, သကံ အာစရိယကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစိက္ခိဿန္တိ ဒေသေဿန္တိ ပညပေဿန္တိ ပဋ္ဌပေဿန္တိ ဝိဝရိဿန္တိ ဝိဘဇိဿန္တိ ဥတ္တာနီကရိဿန္တိ, ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေဿန္တိ။

‘‘‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ, ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ’န္တိ။

၁၇၆. ‘‘ဣဒါနေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ မာရော ပါပိမာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ, အာနန္ဒ, မာရော ပါပိမာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ ဝါစာ – ‘‘န တာဝါဟံ, ပါပိမ , ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ , ယာဝ မေ ဘိက္ခူ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ မေ ဘိက္ခုနိယော န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ မေ ဥပါသကာ န သာဝကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ မေ ဥပါသိကာ န သာဝိကာ ဘဝိဿန္တိ။ပေ။ ယာဝ မေ ဣဒံ ဗြဟ္မစရိယံ န ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ, ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ’’န္တိ။ ဧတရဟိ ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ, ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ ပရိနိဗ္ဗာတုဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပရိနိဗ္ဗာတု သုဂတော, ပရိနိဗ္ဗာနကာလောဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော’တိ။

၁၇၇. ‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, အာနန္ဒ, မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အပ္ပောဿုက္ကော တွံ, ပါပိမ, ဟောဟိ, န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ’တိ။ ဣဒါနေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ တထာဂတေန သတေန သမ္ပဇာနေန အာယုသင်္ခါရော ဩဿဋ္ဌော’’တိ။

အာနန္ဒယာစနကထာ

၁၇၈. ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

‘‘အလံအနိ, အာနန္ဒ။ မာ တထာဂတံ ယာစိ, အကာလောအနိ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာစနာယာ’’တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။

‘‘သဒ္ဒဟသိ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတဿ ဗောဓိ’’န္တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘အထ ကိဉ္စရဟိ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာဝတတိယကံ အဘိနိပ္ပီဠေသီ’’တိ? ‘‘သမ္မုခါ မေတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ‘ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ’’’တိ။ ‘‘သဒ္ဒဟသိ တွံ, အာနန္ဒာ’’တိ? ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’။ ‘‘တသ္မာတိဟာနန္ဒ, တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ, တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ, ယံ တွံ တထာဂတေန ဧဝံ ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, န တထာဂတံ ယာစိ – ‘တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’’န္တိ။ သစေ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာစေယျာသိ, ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ, အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ, တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၇၉. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, အာနန္ဒ, သမယံ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တတြာပိ ခော တာဟံ, အာနန္ဒ, အာမန္တေသိံ – ‘ရမဏီယံ, အာနန္ဒ, ရာဇဂဟံ, ရမဏီယော, အာနန္ဒ, ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခော တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, န တထာဂတံ ယာစိ – ‘တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ သစေ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာစေယျာသိ, ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ, အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ, တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၀. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, အာနန္ဒ, သမယံ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဂေါတမနိဂြောဓေ။ပေ.။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ စောရပပါတေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာယံ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာယံ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ တပောဒါရာမေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ ဇီဝကမ္ဗဝနေ။ တတ္ထေဝ ရာဇဂဟေ ဝိဟရာမိ မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယေ တတြာပိ ခော တာဟံ, အာနန္ဒ, အာမန္တေသိံ – ‘ရမဏီယံ, အာနန္ဒ, ရာဇဂဟံ, ရမဏီယော ဂိဇ္ဈကူဋော ပဗ္ဗတော, ရမဏီယော ဂေါတမနိဂြောဓော, ရမဏီယော စောရပပါတော, ရမဏီယာ ဝေဘာရပဿေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာ, ရမဏီယာ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာ, ရမဏီယော သီတဝနေ သပ္ပသောဏ္ဍိကပဗ္ဘာရော , ရမဏီယော တပောဒါရာမော, ရမဏီယော ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပော, ရမဏီယံ ဇီဝကမ္ဗဝနံ, ရမဏီယော မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယော။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ပေ.။ အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ’တိ။ ဧဝမ္ပိ ခော တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, န တထာဂတံ ယာစိ – ‘တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ သစေ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာစေယျာသိ, ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော

ပဋိက္ကူလပေယျ, အထ တတိယကံ အဓိတသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, တုယှေဝတံ ဒုက္ကဋံ, တုယှေဝတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၁. ''ဧကမိဒာဟံ, အာနန္ဒ, သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဥဒေနေ စေတိယေ။ တတြာပိ ခေါ တာဟံ, အာနန္ဒ, အာမန္တေသိံ – 'ရမဏီယာ, အာနန္ဒ, ဝေသာလီ, ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ, သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, န တထာဂတံ ယာစိ – 'တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန'န္တိ။ သစေ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာစေယျာသိ, ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ, အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ, တသ္မာတိဟာနန္ဒ, တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ, တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၂. ''ဧကမိဒာဟံ , အာနန္ဒ, သမယံ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဂေါတမကေ စေတိယေ ။ပေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သတ္တမ္ဗေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ ဗဟုပုတ္တေ စေတိယေ။ ဣဓေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ သာရန္ဒဒေ စေတိယေ။ ဣဒါနေဝ ခေါ တာဟံ, အာနန္ဒ, အဇ္ဇ စာပါလေ စေတိယေ အာမန္တေသိံ – 'ရမဏီယာ, အာနန္ဒ, ဝေသာလီ, ရမဏီယံ ဥဒေနံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဂေါတမကံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သတ္တမ္ဗံ စေတိယံ, ရမဏီယံ ဗဟုပုတ္တံ စေတိယံ, ရမဏီယံ သာရန္ဒဒံ စေတိယံ, ရမဏီယံ စာပါလံ စေတိယံ။ ယဿ ကဿစိ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ, သော အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ။ တထာဂတဿ ခေါ, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ, သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတေန ဩဠာရိကေ နိမိတ္တေ ကယိရမာနေ ဩဠာရိကေ ဩဘာသေ ကယိရမာနေ နာသက္ခိ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, န တထာဂတံ ယာစိ – 'တိဋ္ဌတု ဘဂဝါ ကပ္ပံ, တိဋ္ဌတု သုဂတော ကပ္ပံ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန'န္တိ။ သစေ တွံ, အာနန္ဒ, တထာဂတံ ယာစေယျာသိ, ဒွေဝ တေ ဝါစာ တထာဂတော ပဋိက္ခိပေယျ, အထ တတိယကံ အဓိဝါသေယျ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, တုယှေဝေတံ ဒုက္ကဋံ, တုယှေဝေတံ အပရဒ္ဓံ။

၁၈၃. ''နနု ဧတံ [ဧဝံ (သျာ. ပီ.)] , အာနန္ဒ, မယာ ပဋိကစ္စေဝ [ပဋိဂစ္စေဝ (သီ. ပီ.)] အက္ခာတံ – 'သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ။ တံ ကုတေတ္ထ, အာနန္ဒ, လဗ္ဘာ, ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ'။ ယံ ခေါ ပနေတံ, အာနန္ဒ, တထာဂတေန စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ ဩဿဋ္ဌော အာယုသင်္ခါရော, ဧကံသေန ဝါစာ ဘာသိတာ – 'န စိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ'တိ။ တဉ္စ [တံ ဝစနံ (သီ.)] တထာဂတော ဇီဝိတဟေတု ပုန ပစ္စာဝမိဿတီတိ [ပစ္စာဂမိဿတီတိ (သျာ. က.)] နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အာယာမာနန္ဒ, ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ ယေန မဟာဝနံ ကူဋာဂါရသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဂစ္ဆ တွံ, အာနန္ဒ, ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ, တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေဟီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယာဝတိကာ ဘိက္ခူ ဝေသာလိံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ, တေ သဗ္ဗေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ သန္နိပါတေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သန္နိပတိတော, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသံဃော, ယဿဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ''တိ။

၁၈၄. အထ ခော ဘဂဝါ ယေနုပဋ္ဌာနသာလာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ယေ တေ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာ ဒေသိတာ, တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ, ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ သေယျထိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ ဣမေ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ, ယေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။

၁၈၅. အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဟန္ဒ ဒါနိ, ဘိက္ခဝေ, အာမန္တယာမိ ဝေါ, ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ, အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ။ နစိရံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ”တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ [ဣတော ပရံ ဿာမပေါတ္ထကေ ဧဝံပိ ပါဌော ဒိဿတိ –§ဒဟရာပိ စ ယေ ဝုဍ္ဎာ, ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။§အဍ္ဎာစေဝ ဒလိဒ္ဒါ စ, သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ။§ယထာပိ ကုမ္ဘကာရဿ, ကတံ မတ္တိကဘာဇနံ။§ခုဒ္ဒကဉ္စ မဟန္တဉ္စ, ယဉ္စ ပက္ကံ ယဉ္စ အာမကံ။§သဗ္ဗံ ဘေဒပရိယန္တံ, ဧဝံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။§အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ]။ –

“ပရိပက္ကော ဝယော မယှံ၊ ပရိတ္တံ မမ ဇီဝိတံ။
ပဟာယ ဝေါ ဂမိဿာမိ၊ ကတံ မေ သရဏမတ္တနော။

“အပ္ပမတ္တာ သတီမန္တော၊ သုသီလာ ဟောထ ဘိက္ခဝော။
သုသမာဟိတသင်္ကပ္ပာ၊ သစိတ္တမနုရက္ခထ။

“ယော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝိဟဿတိ။
ပဟာယ ဇာတိသံသာရံ၊ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတီ”တိ [ဝိဟရိဿတိ (ဿျာ.)၊ ဝိဟေဿတိ (သီ.)] ။

တတိယော ဘာဏဝါရော။

နာဂါပလောကိတံ

၁၈၆. အထ ခော ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပ္ပဋိက္ကန္တော နာဂါပလောကိတံ ဝေသာလိံ အပလောကေတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “ဣဒံ ပစ္ဆိမကံ, အာနန္ဒ, တထာဂတဿ ဝေသာလိယာ ဒဿနံ ဘဝိဿတိ။ အာယာမာနန္ဒ, ယေန ဘဏ္ဍဂါမော [ဘဏ္ဍုဂါမော (က.)] တေနုပသင်္ကမိဿာမာ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဘဏ္ဍဂါမော တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရတိ။ တတြ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “စတုန္နံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမဉ္စေဝ တုမှာကဉ္စ။ ကတမေသံ စတုန္နံ? အရိယဿ, ဘိက္ခဝေ, သီလဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယဿ, ဘိက္ခဝေ, သမာဓိဿ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယာယ, ဘိက္ခဝေ, ပညာယ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ အရိယာယ, ဘိက္ခဝေ, ဝိမုတ္တိယာ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ ဧဝမိဒံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ သန္ဓာဝိတံ သံသရိတံ မမံ စေဝ တုမှာကဉ္စ။ တယိဒံ, ဘိက္ခ

ဝေ, အရိယံ သီလံ အနုဗုဒ္ဓံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, အရိယော သမာဓိ အနုဗုဒ္ဓော ပဋိဝိဒ္ဓော, အရိယာ ပညာ အနုဗုဒ္ဓာ ပဋိဝိဒ္ဓာ, အရိယာ ဝိမုတ္တိ အနုဗုဒ္ဓာ ပဋိဝိဒ္ဓာ, ဥစ္ဆိန္နာ ဘဝတဏှာ, ခီဏာ ဘဝနေတ္တိ, နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

> ''သီလံ သမာဓိ ပညာ စ၊ ဝိမုတ္တိ စ အနုတ္တရာ။
> အနုဗုဒ္ဓါ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဂေါတမေန ယသဿိနာ။
>
> ''ဣတိ ဗုဒ္ဓေါ အဘိညာယ၊ ဓမ္မမက္ခာသိ ဘိက္ခုနံ။
> ဒုက္ခဿန္တကရော သတ္ထာ၊ စက္ခုမာ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။

တတြာပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ဝိဟရန္တော ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ''ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ''တိ။

စတုမဟာပဒေသကထာ

၁၈၇. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဘဏ္ဍဂါမေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာနန္ဒ, ယေန ဟတ္ထိဂါမော, ယေန အမ္ဗဂါမော, ယေန ဇမ္ဗုဂါမော, ယေန ဘောဂနဂရံ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဘောဂနဂရံ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရတိ အာနန္ဒေ [သာနန္ဒရေ (က.)] စေတိယေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပဒေသေ ဒေသေဿာမိ, တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ , ဘန္တေ''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၁၈၈. ''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'သမ္မုခါ မေတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ, အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန'န္တိ။ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ [ဩတာရေတဗ္ဗာနိ] , ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ [ဩတာရိယမာနာနိ] ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ [ဩတရန္တိ (သီ. ပီ. အ. နိ. ၄.၁၈၀)] , န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – 'အဒ္ဓါ, ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော ဒုဂ္ဂဟိတ'န္တိ။ ဣတိဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ, ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – 'အဒ္ဓါ, ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; ဣမဿ စ ဘိက္ခုနော သုဂ္ဂဟိတ'န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

''ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သင်္ဃော ဝိဟရတိ သထေရော သပါမောက္ခော။ တဿ မေ သင်္ဃဿ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ, အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန'န္တိ။ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရေတဗ္ဗာနိ, ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ, န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – 'အဒ္ဓါ, ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ သင်္ဃဿ ဒုဂ္ဂဟိတ'န္တိ။ ဣတိဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – 'အဒ္ဓါ , ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ သင်္ဃဿ သုဂ္ဂဟိတ'န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, ဒုတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ သမ္ဗဟုလာ ထေရာ ဘိက္ခူ ဝိဟရန္တိ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ။ တေသံ မေ ထေရာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန’န္တိ။ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ။ ပေ.။ န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓာ, ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တေသဉ္စ ထေရာနံ ဒုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣတိဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ။ပေ.။ ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓာ, ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တေသဉ္စ ထေရာနံ သုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, တတိယံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။

‘‘ဣဓ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အမုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ ဧကော ထေရော ဘိက္ခု ဝိဟရတိ ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော ဓမ္မဓရော ဝိနယဓရော မာတိကာဓရော။ တဿ မေ ထေရဿ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဣဒံ သတ္ထုသာသန’န္တိ။ တဿ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘာသိတံ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ။ အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ တာနိ ပဒဗျဉ္ဇနာနိ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သုတ္တေ ဩသာရိတဗ္ဗာနိ, ဝိနယေ သန္ဒဿေတဗ္ဗာနိ။ တာနိ စေ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ န စေဝ သုတ္တေ ဩသရန္တိ, န စ ဝိနယေ သန္ဒိဿန္တိ, နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓာ, ဣဒံ န စေဝ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ ထေရဿ ဒုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣတိဟေတံ, ဘိက္ခဝေ, ဆဍ္ဍေယျာထ။ တာနိ စ သုတ္တေ ဩသာရိယမာနာနိ ဝိနယေ သန္ဒဿိယမာနာနိ သုတ္တေ စေဝ ဩသရန္တိ, ဝိနယေ စ သန္ဒိဿန္တိ , နိဋ္ဌမေတ္ထ ဂန္တဗ္ဗံ – ‘အဒ္ဓာ , ဣဒံ တဿ ဘဂဝတော ဝစနံ; တဿ စ ထေရဿ သုဂ္ဂဟိတ’န္တိ။ ဣဒံ, ဘိက္ခဝေ, စတုတ္ထံ မဟာပဒေသံ ဓာရေယျာထ။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော မဟာပဒေသေ ဓာရေယျာထာ’’တိ။

တတြပိ သုဒံ ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒေ စေတိယေ ဧတဒေဝ ဗဟုလံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မိံ ကထံ ကရောတိ – ‘‘ဣတိ သီလံ, ဣတိ သမာဓိ, ဣတိ ပညာ။ သီလပရိဘာဝိတော သမာဓိ မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော ။ သမာဓိပရိဘာဝိတာ ပညာ မဟပ္ဖလာ ဟောတိ မဟာနိသံသာ။ ပညာပရိဘာဝိတံ စိတ္တံ သမ္မဒေဝ အာသဝေဟိ ဝိမုစ္စတိ, သေယျထိဒံ – ကာမာသဝါ, ဘဝါသဝါ, အဝိဇ္ဇာသဝါ’’တိ။

ကမ္မာရပုတ္တစုန္ဒဝတ္ထု

၁၈၉. အထ ခော ဘဂဝါ ဘောဂနဂရေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ, ယေန ပါဝါ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ပါဝါ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ အမ္ဗဝနေ။ အဿောသိ ခော စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော – ‘‘ဘဂဝါ ကိရ ပါဝံ အနုပ္ပတ္တော, ပါဝါယံ ဝိဟရတိ မယှံ အမ္ဗဝနေ’’တိ။ အထ ခော စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခော စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိတော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဓိဝါသေတု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ သွာတနာယ ဘတ္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေနာ’’တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခော စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အထ ခော စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခာဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒာပေတွာ ပဟူတဉ္စ သူကရမဒ္ဒဝံ ဘဂဝတော ကာလံ အာရောစာပေသိ – ‘‘ကာလော, ဘန္တေ, နိဋ္ဌိတံ ဘတ္တ’’န္တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခော ဘဂဝါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘‘ယံ တေ, စုန္ဒ, သူကရမဒ္ဒဝံ ပဋိယတ္တံ, တေန မံ ပရိဝိသ။ ယံ ပနညံ ခာဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယတ္တံ, တေန ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဝိသာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿု

သုတ္တေ ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဒဝံ ပဋိယတ္တံ, တေန ဘဂဝန္တံ ပရိဝိသိ။ ယံ ပနညံ ခာဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယတ္တံ, တေန ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဝိသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ယံ တေ, စုန္ဒ, သူကရမဒ္ဒဝံ အဝသိဋ္ဌံ, တံ သောဗ္ဘေ နိခဏာဟိ။ နာဟံ တံ, စုန္ဒ, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ, ယဿ တံ ပရိဘုတ္တံ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆေယျ အညတြ တထာဂတဿာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ စုန္ဒော ကမ္မာရပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယံ အဟောသိ သူကရမဒ္ဒဝံ အဝသိဋ္ဌံ, တံ သောဗ္ဘေ နိခဏိတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ စုန္ဒံ ကမ္မာရပုတ္တံ ဘဂဝါ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

၁၉၀. အထ ခေါ ဘဂဝတော စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ ဘတ္တံ ဘုတ္တာဝိဿ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ, လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ပဗာဠှာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ တာ သုဒံ ဘဂဝါ သတော သမ္ပဇာနော အဓိဝါသေသိ အဝိဟညမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''အာယာမာနန္ဒ, ယေန ကုသိနာရာ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ ကမ္မာရဿာတိ မေ သုတံ။
အာဗာဓံ သမ္ဖုသီ ဓီရော၊ ပဗာဠှံ မာရဏန္တိကံ။

ဘုတ္တဿ စ သူကရမဒ္ဒဝေန၊
ဗျာဓိပ္ပဗာဠှော ဥဒပါဒိ သတ္ထုနော။
ဝိရေစမာနော [ဝိရိစ္စမာနော (သီ. သျာ. က.)၊ ဝိရိဉ္စမာနော (?)] ဘဂဝါ အဝေါစ၊
ဂစ္ဆာမဟံ ကုသိနာရံ နဂရန္တိ။

ပါနီယာဟရဏံ

၁၉၁. အထ ခေါ ဘဂဝါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ယေန အညတရံ ရုက္ခမူလံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဣင်္ဃ မေ တွံ, အာနန္ဒ, စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေဟိ, ကိလန္တောသ္မိ, အာနန္ဒ, နိသီဒိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေသိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဣင်္ဃ မေ တွံ, အာနန္ဒ, ပါနီယံ အာဟရ, ပိပါသိတောသ္မိ, အာနန္ဒ, ပိဝိဿာမီ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဒါနိ, ဘန္တေ, ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ, တံ စက္ကစ္ဆိန္နံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဠိတံ အာဝိလံ သန္ဒတိ။ အယံ, ဘန္တေ, ကကုဓာ [ကကုထာ (သီ. ပီ.)] နဒီ အဝိဒူရေ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတောဒကာ [သေတကာ (သီ.)] သုပ္ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနီယဉ္စ ပိဝိဿတိ, ဂတ္တာနိ စ သီတိံ [သီတံ (သီ. ပီ. က.)] ကရိဿတီ''တိ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဣင်္ဃ မေ တွံ, အာနန္ဒ, ပါနီယံ အာဟရ, ပိပါသိတောသ္မိ, အာနန္ဒ, ပိဝိဿာမီ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဣဒါနိ, ဘန္တေ, ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ, တံ စက္ကစ္ဆိန္နံ ဥဒကံ ပရိတ္တံ လုဠိတံ အာဝိလံ သန္ဒတိ။ အယံ, ဘန္တေ, ကကုဓာ နဒီ အဝိဒူရေ အစ္ဆောဒကာ သာတောဒကာ သီတောဒကာ သေတောဒကာ သုပ္ပတိတ္ထာ ရမဏီယာ။ ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပါနီယဉ္စ ပိဝိဿတိ, ဂတ္တာနိ စ သီတိံကရိဿတီ''တိ။

တတိယမ္ပိ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''ဣင်္ဃ မေ တွံ, အာနန္ဒ, ပါနီယံ အာဟရ, ပိပါသိတောသ္မိ, အာနန္ဒ, ပိဝိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ယေန သာ နဒိကာ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခေါ သာ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ, အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒိတ္ထ [သန္ဒတိ (သျာ.)] ။
အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ, ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ, ဘော, တထာဂတဿ

သ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ အယဉ္ဟိ သာ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒတီ’’တိ။ ပတ္တေန ပါနီယံ အာဒာယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ။ ဣဒါနိ သာ ဘန္တေ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္နာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္ဒမာနာ မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အစ္ဆာ ဝိပ္ပသန္နာ အနာဝိလာ သန္ဒိတ္ထ။ ပိဝတု ဘဂဝါ ပါနီယံ ပိဝတု သုဂတော ပါနီယ’’န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါနီယံ အပါယိ။

ပုက္ကုသမလ္လပုတ္တဝတ္ထု

၁၉၂. တေန ခေါ ပန သမယေန ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော အာဠာရဿ ကာလာမဿ သာဝကော ကုသိနာရာယ ပါဝံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသိန္နံ။ ဒိသွာန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, သန္တေန ဝတ, ဘန္တေ, ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘန္တေ, အာဠာရော ကာလာမော အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အဝိဒူရေ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ ဒိဝါဝိဟာရေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အာဠာရံ ကာလာမံ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကမိံသု။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, အညတရော ပုရိသော တဿ သကဋသတ္ထဿ [သကဋသတဿ (က.)] ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အာဂစ္ဆန္တော ယေန အာဠာရော ကာလာမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာဠာရံ ကာလာမံ ဧတဒဝေါစ – ‘အပိ, ဘန္တေ, ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ အဒ္ဒသာ’တိ? ‘န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, အဒ္ဒသ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဒ္ဒံ အဿောသီ’တိ? ‘န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, သဒ္ဒံ အဿောသိ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သုတ္တော အဟောသီ’တိ? ‘န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, သုတ္တော အဟောသိ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သညီ အဟောသီ’တိ? ‘ဧဝမာဝုသော’တိ။ ‘သော တွံ, ဘန္တေ, သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ အဒ္ဒသ, န ပန သဒ္ဒံ အဿောသိ; အပိသု [အပိ ဟိ (သီ. သျာ. ပီ.)] တေ, ဘန္တေ, သင်္ဃာဋိ ရဇေန ဩကိဏ္ဏာ’တိ? ‘ဧဝမာဝုသော’တိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, တဿ ပုရိသဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတြ ဟိ နာမ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ဒက္ခတိ, န ပန သဒ္ဒံ သောဿတီ’တိ! အာဠာရေ ကာလာမေ ဥဠာရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ ပက္ကာမီ’’တိ။

၁၉၃. ‘‘တံ ကိံ မညသိ, ပုက္ကုသ, ကတမံ နု ခေါ ဒုက္ကရတရံ ဝါ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရံ ဝါ – ယော ဝါ သညီ သမာနော ဇာဂရော ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ နိဿာယ နိဿာယ အတိက္ကန္တာနိ နေဝ ပဿေယျ, န ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျ; ယော ဝါ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု [ဝိဇ္ဇုတာသု (သီ. သျာ. ပီ.)] နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ, န ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျာ’’တိ? ‘‘ကိဉ္ဟိ, ဘန္တေ, ကရိဿန္တိ ပဉ္စ ဝါ သကဋသတာနိ ဆ ဝါ သကဋသတာနိ သတ္တ ဝါ သကဋသတာနိ အဋ္ဌ ဝါ သကဋသတာနိ နဝ ဝါ သကဋသတာနိ [နဝ ဝါ သကဋသတာနိ ဒသ ဝါ သကဋသတာနိ (သီ.)], သကဋသဟဿံ ဝါ သကဋသတသဟဿံ ဝါ။ အထ ခေါ ဧတဒေဝ ဒုက္ကရတရဉ္စေဝ ဒုရဘိသမ္ဘဝတရဉ္စ ယော သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ပဿေယျ, န ပန သဒ္ဒံ သုဏေယျာ’’တိ။

‘‘ဧကမိဒါဟံ, ပုက္ကုသ, သမယံ အာတုမာယံ ဝိဟရာမိ ဘုသာဂါရေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ အဝိဒူရေ ဘုသာဂါရဿ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ [ဗလိဗဒ္ဒါ (သီ. ပီ.)] ။ အထ ခေါ, ပုက္ကုသ, အာတုမာယ မဟာဇနကာယော နိက္ခမိတွာ ယေန တေ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခော ပနာဟံ, ပုက္ကုသ, သမယေန ဘုသာဂါရာ နိက္ခမိတွာ ဘုသာဂါရဒွါရေ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမာမိ။ အထ ခေါ, ပုက္ကုသ, အညတရော ပုရိသော တမှာ မဟာဇနကာယာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ

ကောမန္တံ အဘွာသိ။ ကောမန္တံ ဋိတံ ခေါ အဟံ, ပုက္ကုသ, တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစံ – ‘ကိံ နု ခေါ ဘော, အာဝုသော, မဟာ ဇနကာယော သန္နိပတိတော’တိ? ‘ဧတရဟိ , ဘန္တေ, ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရ န္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ ဒွေ ကဿကာ ဘာတရော ဟတာ စတ္တာရော စ ဗလိဗဒ္ဒါ။ ဧတ္ထေသော မဟာဇန ကာယော သန္နိပတိတော။ တွံ ပန, ဘန္တေ, ကွ အဟောသီ’တိ? ‘ဣဓေဝ ခေါ အဟံ, အာဝုသော, အဟောသိ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, အဒ္ဒသာ’တိ? ‘န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, အဒ္ဒသ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဒ္ဒံ အဿောသီ’တိ? ‘န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, သဒ္ဒံ အဿောသိ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သုတ္တော အဟောသီ’တိ? ‘န ခေါ အဟံ, အာဝုသော, သု တ္တော အဟောသိ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သညီ အဟောသီ’တိ? ‘ဧဝမာဝုသော’တိ။ ‘သော တွံ, ဘန္တေ, သညီ သမာ နော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ အဒ္ဒသ, န ပန သဒ္ဒံ အဿောသီ’တိ? ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ?

‘‘အထ ခေါ, ပုက္ကုသ, ပုရိသဿ ဧတဒဟောသိ – ‘အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, သန္တေန ဝတ ဘော ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရေန ဝိဟရန္တိ။ ယတြ ဟိ နာမ သညီ သမာနော ဇာဂရော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဒေဝေ ဂဠဂဠာယန္တေ ဝိဇ္ဇုလ္လတာသု နိစ္ဆရန္တီသု အသနိယာ ဖလန္တိယာ နေဝ ဒက္ခတိ, န ပန သဒ္ဒံ သောဿတီ’တိ [သုဏိဿတိ (သျာ.)]။ မယိ ဥဠာရံ ပသာဒံ ပဝေဒေတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမီ’’တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ယော မေ အာဠာရေ ကာ လာမေ ပသာဒေါ တံ မဟာဝါတေ ဝါ ဩဖုဏာမိ သီဃသောတာယ [သိဃသောတာယ (က.)] ဝါ နဒိယာ ပဝါဟေမိ။ အ ဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာ မိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ’’န္တိ။

၁၉၄. အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ, ဘဏေ, သိင်္ဂီဝ ဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ အာဟရာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ သော ပုရိသော ပုက္ကုသဿ မလ္လပုတ္တဿ ပဋိ ဿုတွာ တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ အာဟရိ [အာဟရသိ (က.)]။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ဥပနာမေသိ – ‘‘ဣဒံ, ဘန္တေ, သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ, တံ မေ ဘ ဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတု အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ပုက္ကုသ, ဧကေန မံ အစ္ဆာဒေဟိ, ဧကေန အာနန္ဒ’’န္တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဧကေန ဘဂဝန္တံ အစ္ဆာဒေတိ, ဧကေ န အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုက္ကုသံ မလ္လပုတ္တံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိ သမာဒပေသိ သမုတ္တေဇေသိ သမ္ပဟံသေသိ။ အထ ခေါ ပုက္ကုသော မလ္လပုတ္တော ဘဂဝတာ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿိ တော သမာဒပိတော သမုတ္တေဇိတော သမ္ပဟံသိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပ က္ကာမိ။

၁၉၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော အစိရပက္ကန္တေ ပုက္ကုသေ မလ္လပုတ္တေ တံ သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမေသိ။ တံ ဘဂဝတော ကာယံ ဥပနာမိတံ ဟတစ္စိကံ ဝိယ [ဝီတစ္စိကံဝိယ (သီ. ပီ.)] ခာ ယတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, ယာဝ ပရိ သုဒ္ဓေါ, ဘန္တေ, တထာဂတဿ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ဣဒံ, ဘန္တေ, သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ ဓာရဏီယံ ဘဂဝ တော ကာယံ ဥပနာမိတံ ဟတစ္စိကံ ဝိယ ခာယတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေတံ, အာနန္ဒ, ဧဝမေတံ, အာနန္ဒ ဒွီသု ကာလေသု အတိဝိ ယ တထာဂတဿ ကာယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ကတမေသု ဒွီသု? ယဉ္စ, အာနန္ဒ, ရ တ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ, ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိ နိဗ္ဗာယတိ။ ဣမေသု ခေါ, အာနန္ဒ, ဒွီသု ကာလေသု အတိဝိယ တထာဂတဿ ကာယော ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ ဆဝိ ဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော။ ‘‘အဇ္ဇ ခေါ, ပနာနန္ဒ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလ ဝနေ အန္တရေန [အန္တရေ (သျာ.)] ယမကသာလာနံ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ [ဘဝိဿတီတိ (က.)] ။

အာယာမာနန္ဒ, ယေန ကကုဓာ နဒီ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။

သိင်္ဂီဝဏ္ဏံ ယုဂမဋ္ဌံ၊ ပုက္ကုသော အဘိဟာရယိ။
တေန အစ္ဆာဒိတော သတ္ထာ၊ ဟေမဝဏ္ဏော အသောဘထာတိ။

၁၉၆. အထ ခော ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ကကုဓာ နဒီ တေနုပသင်္ကမိ ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကကုဓံ နဒိံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိတွာ ယေန အမ္ဗဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ စုန္ဒကံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ, စုန္ဒက, စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေဟိ, ကိလန္တောသ္မိ, စုန္ဒက, နိပဇ္ဇိဿာမီ’’တိ။

‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော အာယသ္မာ စုန္ဒကော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေသိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယ္ယံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိကရိတွာ။ အာယသ္မာ ပန စုန္ဒကော တတ္ထေဝ ဘဂဝတော ပုရတော နိသီဒိ။

ဂန္တွာန ဗုဒ္ဓေါ နဒိကံ ကကုဓံ၊
အစ္ဆောဒကံ သာတုဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ။
ဩဂါဟိ သတ္ထာ အကိလန္တရူပေါ [သုကိလန္တရူပေါ (သီ. ပီ.)]၊
တထာဂတော အပ္ပဋိမော စ [အပ္ပဋိမောဓ (ပီ.)] လောကေ။

နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စုဒတာရိ သတ္ထာ [ပိဝိတွာ စုန္ဒကေန၊ ပိဝိတွာ စ ဥတ္တရိ (က.)]၊
ပုရက္ခတော ဘိက္ခုဂဏဿ မဇ္ဈေ။
ဝတ္တာ [သတ္ထာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဝတ္တာ ဘဂဝါ ဣဓ ဓမ္မေ၊
ဥပါဂမိ အမ္ဗဝနံ မဟေသိ။

အာမန္တယိ စုန္ဒကံ နာမ ဘိက္ခုံ၊
စတုဂ္ဂုဏံ သန္ထရ မေ နိပဇ္ဇံ။
သော စောဒိတော ဘာဝိတတ္တေန စုန္ဒော၊
စတုဂ္ဂုဏံ သန္ထရိ ခိပ္ပမေဝ။

နိပဇ္ဇိ သတ္ထာ အကိလန္တရူပေါ၊
စုန္ဒောပိ တတ္ထ ပမုခေ [သမုခေ (က.)] နိသီဒီတိ။

၁၉၇. အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘သိယာ ခော [ယော ခော (က.)], ပနာနန္ဒ, စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ ကောစိ ဝိပ္ပဋိသာရံ ဥပ္ပာဒေယျ – ‘တဿ တေ, အာဝုသော စုန္ဒ, အလာဘာ တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ, ယဿ တေ တထာဂတော ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော’တိ။ စုန္ဒဿ, အာနန္ဒ, ကမ္မာရပုတ္တဿ ဧဝံ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော – ‘တဿ တေ, အာဝုသော စုန္ဒ, လာဘာ တဿ တေ သုလဒ္ဓံ, ယဿ တေ တထာဂတော ပစ္ဆိမံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော။ သမ္မုခါ မေတံ, အာဝုသော စုန္ဒ, ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ဒွေမေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ [သမာ သမဖလာ (က.)] သမဝိပါကာ [သမသမဝိပါကာ (သီ. သျာ. ပီ.)], အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ ကတမေ ဒွေ? ယဉ္စ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ, ယဉ္စ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဣမေ ဒွေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ သမဝိပါကာ , အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ အာယုသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ, ဝဏ္ဏသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ, သုခသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ, ယသသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရ

ပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ, သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတံ, အာဓိပတေယ្យ သံဝတ္တနိကံ အာယသ္မတာ စုန္ဒေန ကမ္မာရပုတ္တေန ကမ္မံ ဥပစိတ’န္တိ။ စုန္ဒဿ, အာနန္ဒ, ကမ္မာရပုတ္တဿ ဧဝံ ဝိပ္ပဋိသာရော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော’’တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ –

> ‘‘ဒဒတော ပုညံ ပဝဍ္ဍတိ၊
> သံယမတော ဝေရံ န စီယတိ။
> ကုသလော စ ဇဟာတိ ပါပကံ၊
> ရာဂဒောသမောဟက္ခယာ သနိဗ္ဗုတော’’တိ။

စတုတ္ထော ဘာဏဝါရော။

ယမကသာလာ

၁၉၈. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အာယာမာနန္ဒ, ယေန ဟိရညဝတိယာ နဒိယာ ပာရိမံ တီရံ, ယေန ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ တေနုပသင်္ကမိဿာမာ’’တိ ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ယေန ဟိရညဝတိယာ နဒိယာ ပာရိမံ တီရံ, ယေန ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣင်္ဃ မေ တွံ, အာနန္ဒ, အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဉ္စကံ ပညပေဟိ, ကိလန္တောသ္မိ, အာနန္ဒ, နိပဇ္ဇိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ဥတ္တရသီသကံ မဉ္စကံ ပညပေသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

တေန ခေါ ပန သမယေန ယမကသာလာ သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ ဟောန္တိ အကာလပုပ္ဖေဟိ။ တေ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ, တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ, တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ သင်္ဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။

၁၉၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လာ ခေါ, အာနန္ဒ, ယမကသာလာ အကာလပုပ္ဖေဟိ။ တေ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ, တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ အန္တလိက္ခာ ပပတန္တိ, တာနိ တထာဂတဿ သရီရံ ဩကိရန္တိ အဇ္ဈောကိရန္တိ အဘိပ္ပကိရန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ တူရိယာနိ အန္တလိက္ခေ ဝဇ္ဇန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ ဒိဗ္ဗာနိပိ သင်္ဂီတာနိ အန္တလိက္ခေ ဝတ္တန္တိ တထာဂတဿ ပူဇာယ။ န ခေါ, အာနန္ဒ, ဧတ္တာဝတာ တထာဂတော သက္ကတော ဝါ ဟောတိ ဂရုကတော ဝါ မာနိတော ဝါ ပူဇိတော ဝါ အပစိတော ဝါ။ ယော ခေါ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ, သော တထာဂတံ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ အပစိယတိ [ဂရုကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ အပစိယတိ (ပီ။)], ပရမာယ ပူဇာယ။ တသ္မာတိဟာနန္ဒ, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နာ ဝိဟရိဿာမ သာမီစိပ္ပဋိပန္နာ အနုဓမ္မစာရိနောတိ။ ဧဝဉှိ ဝော, အာနန္ဒ, သိက္ခိတဗ္ဗ’’န္တိ။

ဥပဝါဏတ္ထေရော

၂၀၀. တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနော။ အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေသိ – ‘‘အပေဟိ, ဘိက္ခု, မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ’’တိ။ အထ

ခော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ''အယံ ခော အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဒီဃရတ္တံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာဝစရော သမီပစာရီ။ အထ စ ပန ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – 'အပေဟိ ဘိက္ခု, မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ'တိ။ ကော နု ခော ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – 'အပေဟိ, ဘိက္ခု, မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ'တိ? အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – 'အယံ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဒီဃရတ္တံ ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာကော သန္တိကာဝစရော သမီပစာရီ။ အထ စ ပန ဘဂဝါ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – ''အပေဟိ, ဘိက္ခု, မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ''တိ။ ကော နု ခော, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော, ယံ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ ဥပဝါဏံ အပသာရေတိ – ''အပေဟိ, ဘိက္ခု, မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ''တိ? ''ယေဘုယျေန, အာနန္ဒ, ဒသသု လောကဓာတူသု ဒေဝတာ သန္နိပတိတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ယာဝတာ, အာနန္ဒ, ကုသိနာရာ ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ သမန္တတော ဒွါဒသ ယောဇနာနိ, နတ္ထိ သော ပဒေသော ဝါလဂ္ဂကောဋိနိတုဒနမတ္တောပိ မဟေသက္ခာဟိ ဒေဝတာဟိ အပ္ဖုဋော။ ဒေဝတာ, အာနန္ဒ, ဥဇ္ဈာယန္တိ – 'ဒူရာ စ ဝတမှ အာဂတာ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အယဉ္စ မဟေသက္ခော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပုရတော ဌိတော ဩဝါရေန္တော, န မယံ လဘာမ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ'''တိ။

၂၀၁. ''ကထံဘူတာ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဒေဝတာ မနသိကရောတီ''တိ [မနသိ ကရောန္တီတိ (သျာ. က.)] ? ''သန္တာနန္ဒ, ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ, ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ [ဆိန္နပါဒံဝိယ ပပတန္တိ (သျာ.)] , အာဝဋ္ဋန္တိ, ဝိဝဋ္ဋန္တိ – 'အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ [စက္ခုမာ (သျာ. က.)] လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ'တိ။

''သန္တာနန္ဒ, ဒေဝတာ ပထဝိယံ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ, ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ, ဝိဝဋ္ဋန္တိ – 'အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ'''တိ။

''ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝီတရာဂါ, တာ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – 'အနိစ္စာ သင်္ခါရာ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ'တိ။

စတုသံဝေဇနီယဋ္ဌာနာနိ

၂၀၂. ''ပုဗ္ဗေ , ဘန္တေ, ဒိသာသု ဝဿံ ဝုဋ္ဌာ [ဝဿံဝုတ္ထာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဘိက္ခူ အာဂစ္ဆန္တိ တထာဂတံ ဒဿနာယ။ တေ မယံ လဘာမ မနောဘာဝနီယေ ဘိက္ခူ ဒဿနာယ, လဘာမ ပယိရုပါသနာယ။ ဘဂဝတော ပန မယံ, ဘန္တေ, အစ္စယေန န လဘိဿာမ မနောဘာဝနီယေ ဘိက္ခူ ဒဿနာယ, န လဘိဿာမ ပယိရုပါသနာယာ''တိ။

''စတ္တာရိမာနိ, အာနန္ဒ, သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယာနိ သံဝေဇနီယာနိ ဌာနာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? 'ဣဓ တထာဂတော ဇာတော'တိ, အာနန္ဒ, သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ 'ဣဓ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ'တိ, အာနန္ဒ, သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ 'ဣဓ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတ'န္တိ, အာနန္ဒ, သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ 'ဣဓ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော'တိ, အာနန္ဒ, သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယံ သံဝေဇနီယံ ဌာနံ။ ဣမာနိ ခော , အာနန္ဒ, စတ္တာရိ သဒ္ဓဿ ကုလပုတ္တဿ ဒဿနီယာနိ သံဝေဇနီယာနိ ဌာနာနိ။

''အာဂမိဿန္တိ ခော, အာနန္ဒ, သဒ္ဓါ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော – 'ဣဓ တထာဂတော ဇာတော'တိပိ, 'ဣဓ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ'တိပိ, 'ဣဓ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတ'န္တိပိ, 'ဣဓ တထာဂတော အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော'တိပိ။ ယေ ဟိ ကေစိ, အာနန္ဒ,

စေတိယစာရိကံ အာဟိဏ္ဍန္တာ ပသန္နစိတ္တာ ကာလင်္ကရိဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တီ''တိ။

အာနန္ဒပုစ္ဆာကထာ

၂၀၃. ''ကထံ မယံ, ဘန္တေ, မာတုဂါမေ ပဋိပဇ္ဇာမာ''တိ? ''အဒဿနံ, အာနန္ဒာ''တိ။ ''ဒဿနေ, ဘဂဝါ, သတိ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ''န္တိ? ''အနာလာပေါ, အာနန္ဒာ''တိ ။ ''အာလပန္တေန ပန, ဘန္တေ, ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ''န္တိ? ''သတိ, အာနန္ဒ, ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ''တိ။

၂၀၄. ''ကထံ မယံ, ဘန္တေ, တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာ''တိ? ''အဗျာဝဋာ တုမှေ, အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယ။ ဣင်္ဃ တုမှေ, အာနန္ဒ, သာရတ္ထေ ဃဋထ အနုယုဉ္ဇထ [သဒတ္ထေ အနုယုဉ္ဇထ (သီ. သျာ.), သဒတ္ထံ အနုယုဉ္ဇထ (ပီ.), သာရတ္ထေ အနုယုဉ္ဇထ (က.)], သာရတ္ထေ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရထ။ သန္တာနန္ဒ, ခတ္တိယပဏ္ဍိတာပိ ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတာပိ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာပိ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ, တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တီ''တိ။

၂၀၅. ''ကထံ ပန, ဘန္တေ, တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ''န္တိ? ''ယထာ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ''န္တိ။ ''ကထံ ပန, ဘန္တေ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တီ''တိ? ''ရညော, အာနန္ဒ, စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ, အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဌေန္တိ, ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ။ ဧတေနုပာယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ [သရီရေ (သျာ. က.)] ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒောဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒောဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဈာပေန္တိ။ စာတုမဟာပထေ [စာတုမ္မဟာပထေ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထူပံ ကရောန္တိ ။ ဧဝံ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ယထာ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ စာတုမဟာပထေ တထာဂတဿ ထူပေါ ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ [ဝဏ္ဏကံ (သီ. ပီ.)] ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ။

ထူပါရဟပုဂ္ဂလော

၂၀၆. ''စတ္တာရောမေ, အာနန္ဒ, ထူပါရဟာ။ ကတမေ စတ္တာရော? တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော, ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော, တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ [စက္ကဝတ္တိ (သျာ. က.)] ထူပါရဟောတိ။

''ကိဉ္စာနန္ဒ , အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော? 'အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ'တိ, အာနန္ဒ, ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ, အာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

''ကိဉ္စာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော? 'အယံ တဿ ဘဂဝတော ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓဿ ထူပေါ'တိ, အာနန္ဒ, ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခေါ, အာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓေါ ထူပါရဟော။

''ကိဉ္စာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော? 'အယံ တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝကဿ ထူပေါ'တိ အာနန္ဒ, ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေ

တ္တ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ တထာ ဂတဿ သာဝကော ထူပါရဟော။

‘‘ကိဉ္စာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ထူပါရဟော? ‘အယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ထူပေါ’တိ, အာနန္ဒ, ဗဟုဇနာ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ။ တေ တတ္ထ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒံ ခော, အာနန္ဒ, အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ထူပါရဟော။ ဣမေ ခော, အာနန္ဒ စတ္တာရော ထူပါရဟာ’’တိ။

အာနန္ဒအစ္ဆရိယဓမ္မော

၂၀၇. အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ကပိသီသံ အာလမ္ဗိတွာ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ – ‘‘အဟဉ္စ ဝတမှိ သေခေါ သကရဏီယော, သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ, ယော မမ အနုကမ္ပကော’’တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ကဟံ နု ခော, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော’’တိ? ‘‘ဧသော, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ကပိသီသံ အာလမ္ဗိတွာ ရောဒမာနော ဌိတော – ‘အဟဉ္စ ဝတမှိ သေခေါ သကရဏီယော, သတ္ထု စ မေ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ, ယော မမ အနုကမ္ပကော’’’တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ အညတရံ ဘိက္ခုံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧဟိ တွံ, ဘိက္ခု, မမ ဝစနေန အာနန္ဒံ အာမန္တေဟိ – ‘သတ္ထာ တံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, အာမန္တေတီ’’’တိ။ ‘‘ဧဝံ , ဘန္တေ’’တိ ခော သော ဘိက္ခု ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သတ္ထာ တံ, အာဝုသော အာနန္ဒ, အာမန္တေတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမာဝုသော’’တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဿုတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အလံ, အာနန္ဒ, မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ, နနု ဧတံ, အာနန္ဒ, မယာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’; တံ ကုတေတ္ထ, အာနန္ဒ, လဗ္ဘာ။ ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇီ’တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဒီဃရတ္တံ ခော တေ, အာနန္ဒ, တထာဂတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော မေတ္တေန ကာယကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒွယေန အပ္ပမာဏေန, မေတ္တေန ဝစီကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒွယေန အပ္ပမာဏေန, မေတ္တေန မနောကမ္မေန ဟိတေန သုခေန အဒွယေန အပ္ပမာဏေန။ ကတပုညောသိ တွံ, အာနန္ဒ, ပဓာနမနုယုဉ္ဇ, ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ’’တိ။

၂၀၈. အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတပ္ပရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ, သေယျထာပိ မယှံ အာနန္ဒော။ ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတပ္ပရမာယေဝ ဥပဋ္ဌာကာ ဘဝိဿန္တိ, သေယျထာပိ မယှံ အာနန္ဒော။ ပဏ္ဍိတော, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော; မေဓာဝီ, ဘိက္ခဝေ, အာနန္ဒော။ ဇာနာတိ ‘အယံ ကာလော တထာဂတံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ ဘိက္ခူနံ, အယံ ကာလော ဘိက္ခုနီနံ, အယံ ကာလော ဥပါသကာနံ , အယံ ကာလော ဥပါသိကာနံ, အယံ ကာလော ရညော ရာဇမဟာမတ္တာနံ တိတ္ထိယာနံ တိတ္ထိယသာဝကာန’န္တိ။

၂၀၉. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ [အဗ္ဘုတဓမ္မာ (သျာ. က.)] အာနန္ဒေ။ ကတမေ စတ္တာရော? သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ, အထ ခော အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနီပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနီပရိသာ ဟောတိ, အထ ခော အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါသကပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါသကပရိသာ ဟောတိ, အထ ခော အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။

တတ္ထ စေ, အာနန္ဒော, ဓမ္မံ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာသိကာပရိသာ ဟောတိ, အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။

“စတ္တာရောမေ, ဘိက္ခဝေ, အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ ရညေ စက္ကဝတ္တိမှိ။ ကတမေ စတ္တာရော ? သစေ, ဘိက္ခဝေ, ခတ္တိယပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ခတ္တိယပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏပရိသာ။ပေ။ ဂဟပတိပရိသာ။ပေ။ သမဏပရိသာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, သမဏပရိသာ ဟောတိ, အထ ခေါ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ တုဏှီ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရောမေ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ သစေ, ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနီပရိသာ။ပေ။ ဥပာသကပရိသာ။ပေ။ ဥပာသိကာပရိသာ အာနန္ဒံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမတိ, ဒဿနေန သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ တတ္ထ စေ အာနန္ဒော ဓမ္မံ ဘာသတိ, ဘာသိတေနပိ သာ အတ္တမနာ ဟောတိ။ အတိတ္တာဝ, ဘိက္ခဝေ, ဥပာသိကာပရိသာ ဟောတိ။ အထ ခေါ အာနန္ဒော တုဏှီ ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ အာနန္ဒေ”တိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တဒေသနာ

၂၁၀. ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “မာ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခာနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ, ဘန္တေ, အညာနိ မဟာနဂရာနိ, သေယျထိဒံ – စမ္ပာ ရာဇဂဟံ သာဝတ္ထိ သာကေတံ ကောသမ္ဗီ ဗာရာဏသီ; ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု။ ဧတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယမဟာသာလာ, ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ။ တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တီ”တိ “မာဟေဝံ, အာနန္ဒ, အဝစ; မာဟေဝံ, အာနန္ဒ, အဝစ – ‘ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခာနဂရက’န္တိ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ, ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒ္ဝါဒသယောဇနာနိ အာယာမေန; ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန။ ကုသာဝတီ, အာနန္ဒ, ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ဒေဝါနံ အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခာ စ သုဘိက္ခာ စ; ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ကုသာဝတီ, အာနန္ဒ, ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ, သေယျထိဒံ – ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဿသဒ္ဒေန ရထသဒ္ဒေန ဘေရိသဒ္ဒေန မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေန ဝီဏာသဒ္ဒေန ဂီတသဒ္ဒေန သင်္ခသဒ္ဒေန သမ္မသဒ္ဒေန ပာဏိတာဠသဒ္ဒေန ‘အသ္နာထ ပိဝထ ခါဒထာ’တိ ဒသမေန သဒ္ဒေန။

“ဂစ္ဆ တွံ, အာနန္ဒ, ကုသိနာရံ ပဝိသိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ – ‘အဇ္ဇ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ, အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ။ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – အမှာကဉ္စ နော ဂါမက္ခေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ, န မယံ လဘိမှာ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ’’’တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပဋိဿုဏိတွာ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အတ္တဒုတိယော ကုသိနာရံ ပာဝိသိ။

မလ္လာနံ ဝန္ဒနာ

၂၁၁. တေန ခေါ ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္ထာကရေ [သန္ထာကရေ (သီ. သျာ. ပီ.)] သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္ထာကရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ – ''အဇ္ဇ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ အဘိက္ကမထ ဝါသေဋ္ဌာ။ မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – 'အမှာကဉ္စ နော ဂါမက္ခေတ္တေ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ, န မယံ လဘိမှာ ပစ္ဆိမေ ကာလေ တထာဂတံ ဒဿနာယာ'''တိ။ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတွာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ, ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပာတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ ဝိဝဋ္ဋန္တိ – 'အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဓာယိဿတီ'တိ။ အထ ခေါ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိံသု။ အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – ''သစေ ခေါ အဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ဧကမေကံ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေဿာမိ, အဝန္ဒိတော ဘဂဝါ ကောသိနာရကေဟိ မလ္လေဟိ ဘဝိဿတိ, အထာယံ ရတ္တိ ဝိဘာယိဿတိ။ ယံနူနာဟံ ကောသိနာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေယျံ – 'ဣတ္ထန္နာမော, ဘန္တေ, မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ'တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကောသိနာရကေ မလ္လေ ကုလပရိဝတ္တသော ကုလပရိဝတ္တသော ဌပေတွာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ – 'ဣတ္ထန္နာမော, ဘန္တေ, မလ္လော သပုတ္တော သဘရိယော သပရိသော သာမစ္စော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ'''တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဧတေန ဥပါယေန ပဌမေနေဝ ယာမေန ကောသိနာရကေ မလ္လေ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒာပေသိ။

သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု

၂၁၂. တေန ခေါ ပန သမယေန သုဘဒ္ဒော နာမ ပရိဗ္ဗာဇကော ကုသိနာရာယံ ပဋိဝသတိ။ အဿောသိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော – ''အဇ္ဇ ကိရ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတီ''တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဧတဒဟောသိ – ''သုတံ ခေါ ပန မေတံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဍ္ဎာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော, ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ, 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ, ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ'''န္တိ။ အထ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘော အာနန္ဒ, ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဍ္ဎာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော – ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ, ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ'န္တိ။ သာဓာဟံ, ဘော အာနန္ဒ, လဘေယျံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – ''အလံ, အာဝုသော သုဘဒ္ဒ, မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ, ကိလန္တော ဘဂဝါ''တိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော။ပေ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''သုတံ မေတံ, ဘော အာနန္ဒ, ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဍ္ဎာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ကဒါစိ ကရဟစိ တထာဂတာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ'တိ။ အဇ္ဇေဝ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဘဝိဿတိ။ အတ္ထိ စ မေ အယံ ကင်္ခါဓမ္မော ဥပ္ပန္နော – ဧဝံ ပသန္နော အဟံ သမဏေ ဂေါတမေ, 'ပဟောတိ မေ သမဏော ဂေါတမော တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ, ယထာဟံ ဣမံ ကင်္ခါဓမ္မံ ပဇဟေယျ'န္တိ။ သာဓာဟံ, ဘော အာနန္ဒ, လဘေယျံ သမဏံ ဂေါတမံ ဒဿနာယာ''တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – ''အလံ, အာဝုသော သုဘဒ္ဒ, မာ တထာဂတံ ဝိဟေဌေသိ, ကိလန္တော ဘဂဝါ''တိ။

၂၁၃. အဿောသိ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ သုဘဒ္ဒေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ‘‘အလံ, အာနန္ဒ, မာ သုဘဒ္ဒံ ဝါရေသိ, လဘတံ, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒော တထာဂတံ ဒဿနာယ။ ယံ ကိဉ္စိ မံ သုဘဒ္ဒော ပုစ္ဆိဿတိ, သဗ္ဗံ တံ အညာပေက္ခောဝ ပုစ္ဆိဿတိ, နော ဝိဟေသာပေက္ခော။ ယံ စဿာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ, တံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ’’တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော သုဘဒ္ဒံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဂစ္ဆာဝုသော သုဘဒ္ဒ, ကရောတိ တေ ဘဂဝါ ဩကာသ’’န္တိ။ အထ ခော သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ယေမေ, ဘော ဂေါတမ, သမဏဗြာဟ္မဏာ သင်္ဃိနော ဂဏိနော ဂဏာစရိယာ ဉာတာ ယသဿိနော တိတ္ထကရာ သာဓုသမ္မတာ ဗဟုဇနဿ, သေယျထိဒံ – ပူရဏော ကဿပော, မက္ခလိ ဂေါသာလော, အဇိတော ကေသကမ္ဗလော, ပကုဓော ကစ္စာယနော, သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော, နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော, သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဗ္ဘညိံသု, သဗ္ဗေဝ န အဗ္ဘညိံသု , ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဗ္ဘညိံသု, ဧကစ္စေ န အဗ္ဘညိံသူ’’တိ? ‘‘အလံ, သုဘဒ္ဒ, တိဋ္ဌတေတံ – ‘သဗ္ဗေတေ သကာယ ပဋိညာယ အဗ္ဘညိံသု, သဗ္ဗေဝ န အဗ္ဘညိံသု, ဥဒါဟု ဧကစ္စေ အဗ္ဘညိံသု, ဧကစ္စေ န အဗ္ဘညိံသူ’တိ။ ဓမ္မံ တေ, သုဘဒ္ဒ, ဒေသေဿာမိ; တံ သုဏာဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ, ဘာသိဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘန္တေ’’တိ ခော သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၂၁၄. ‘‘ယသ္မိံ ခော, သုဘဒ္ဒ, ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ န ဥပလဗ္ဘတိ, သမဏောပိ တတ္ထ န ဥပလဗ္ဘတိ။ ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော န ဥပလဗ္ဘတိ။ ယသ္မိဉ္စ ခော, သုဘဒ္ဒ, ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ, သမဏောပိ တတ္ထ ဥပလဗ္ဘတိ, ဒုတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ, တတိယောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ, စတုတ္ထောပိ တတ္ထ သမဏော ဥပလဗ္ဘတိ။ ဣမသ္မိံ ခော, သုဘဒ္ဒ, ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဥပလဗ္ဘတိ, ဣဓေဝ, သုဘဒ္ဒ, သမဏော, ဣဓ ဒုတိယော သမဏော, ဣဓ တတိယော သမဏော, ဣဓ စတုတ္ထော သမဏော, သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟိ [အညေ (ပီ.)]။ ဣမေ စ [ဣဓေဝ (က.)], သုဘဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

‘‘ဧကူနတိံသော ဝယသာ သုဘဒ္ဒ၊
ယံ ပဗ္ဗဇိံ ကိံကုသလာနုဧသီ။
ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ၊
ယတော အဟံ ပဗ္ဗဇိတော သုဘဒ္ဒ။

ဉာယဿ ဓမ္မဿ ပဒေသဝတ္တီ၊
ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ သမဏောပိ နတ္ထိ။

‘‘ဒုတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ တတိယောပိ သမဏော နတ္ထိ။ စတုတ္ထောပိ သမဏော နတ္ထိ။ သုညာ ပရပ္ပဝါဒါ သမဏေဘိ အညေဟိ။ ဣမေ စ, သုဘဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’’တိ။

၂၁၅. ဧဝံ ဝုတ္တေ သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ, အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ, ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ, ဧဝမေဝံ ဘဂဝတာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ လဘေယျာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, လဘေယျံ ဥပသမ္ပဒ’’န္တိ။ ‘‘ယော ခော, သုဘဒ္ဒ, အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗော ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခတိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အာကင်္ခတိ ဥပသမ္ပဒံ, သော စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသတိ။ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အပိ စ မေတ္ထ ပုဂ္ဂလဝေမတ္တတာ ဝိဒိတာ’’တိ။ ‘‘သစေ, ဘန္တေ, အညတိတ္ထိယပုဗ္ဗာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အာကင်္ခန္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အာကင်္ခန္တာ

ဥပသမ္ပဒံ စတ္တာရော မာသေ ပရိဝသန္တိ, စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တိ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ ဘိက္ခုဘာဝါယ။ အဟံ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ပရိဝသိဿာမိ, စတုန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန အာရဒ္ဓစိတ္တာ ဘိက္ခူ ပဗ္ဗာဇေန္တု ဥပသမ္ပာဒေန္တု ဘိက္ခုဘာဝါယာ''တိ။

အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''တေနဟာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒံ ပဗ္ဗာဇေဟီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ''လာဘာ ဝေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ; သုလဒ္ဓံ ဝေါ, အာဝုသော အာနန္ဒ, ယေ ဧတ္ထ သတ္ထု [သတ္ထာရာ (သျာ.)] သမ္မုခါ အန္တေဝါသိကာဘိသေကေန အဘိသိတ္တာ''တိ။ အလတ္ထ ခော သုဘဒ္ဒော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇံ, အလတ္ထ ဥပသမ္ပဒံ။ အစိရူပသမ္ပန္နော ခော ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဒော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ – 'ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ' တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ 'ခီဏာ ဇာတိ, ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိယံ, ကတံ ကရဏီယံ, နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ'တိ အဗ္ဘညာသိ။ အညတရော ခော ပနာယသ္မာ သုဘဒ္ဒော အရဟတံ အဟောသိ။ သော ဘဂဝတော ပစ္ဆိမော သက္ခိသာဝကော အဟောသီတိ။

ပဉ္စမော ဘာဏဝါရော။

တထာဂတပစ္ဆိမဝါစာ

၂၁၆. အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – ''သိယာ ခော ပနာနန္ဒ, တုမှာကံ ဧဝမဿ – 'အတီတသတ္ထုကံ ပါဝစနံ, နတ္ထိ နော သတ္ထာ'တိ။ န ခော ပနေတံ, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဝေါ, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော, သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ။ ယထာ ခော ပနာနန္ဒ, ဧတရဟိ ဘိက္ခူ အညမညံ အာဝုသောဝါဒေန သမုဒာစရန္တိ, န ခော မမစ္စယေန ဧဝံ သမုဒာစရိတဗ္ဗံ။ ထေရတရေန, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနာ နဝကတရော ဘိက္ခု နာမေန ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ အာဝုသောဝါဒေန ဝါ သမုဒာစရိတဗ္ဗော။ နဝကတရေန ဘိက္ခုနာ ထေရတရော ဘိက္ခု 'ဘန္တေ'တိ ဝါ 'အာယသ္မာ'တိ ဝါ သမုဒာစရိတဗ္ဗော။ အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတု။ ဆန္နဿ, အာနန္ဒ, ဘိက္ခုနော မမစ္စယေန ဗြဟ္မဒဏ္ဍော ဒါတဗ္ဗော''တိ။ ''ကတမော ပန, ဘန္တေ, ဗြဟ္မဒဏ္ဍော''တိ? ''ဆန္နော, အာနန္ဒ, ဘိက္ခု ယံ ဣစ္ဆေယျ, တံ ဝဒေယျ။ သော ဘိက္ခူဟိ နေဝ ဝတ္တဗ္ဗော, န ဩဝဒိတဗ္ဗော, န အနုသာသိတဗ္ဗော''တိ။

၂၁၇. အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ, ပုစ္ဆထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – 'သမ္မုခီဘူတော နော သတ္ထာ အဟောသိ , န မယံ သက္ခိမှာ ဘဂဝန္တံ သမ္မုခာ ပဋိပုစ္ဆိတု'''န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ တုဏှီ အဟေသုံ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ, ပုစ္ဆထ, ဘိက္ခဝေ, မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ – 'သမ္မုခီဘူတော နော သတ္ထာ အဟောသိ , န မယံ သက္ခိမှာ ဘဂဝန္တံ သမ္မုခာ ပဋိပုစ္ဆိတု'''န္တိ။ တတိယမ္ပိ ခော တေ ဘိက္ခူ တုဏှီ အဟေသုံ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''သိယာ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သတ္ထုဂါရဝေနာပိ န ပုစ္ဆေယျာထ။ သဟာယကောပိ, ဘိက္ခဝေ, သဟာယကဿ အာရောစေတူ''တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ဘိက္ခူ တုဏှီ အဟေသုံ။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ, 'နတ္ထိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ'''တိ။ ''ပသာဒါ ခော တွံ, အာနန္ဒ, ဝဒေသိ, ဉာဏမေဝ ဟေတ္ထ, အာနန္ဒ, တထာဂတဿ။ နတ္ထိ ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ဗုဒ္ဓေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ သင်္ဃေ ဝါ မဂ္ဂေ ဝါ ပဋိပဒါယ ဝါ။ ဣမေသဉ္ဟိ, အာနန္ဒ, ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ယော ပစ္ဆိမကော ဘိက္ခု, သော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော''တိ။

၂၁၈. အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဟန္ဒ ဒါနိ, ဘိက္ခဝေ, အာမန္တယာမိ ဝေါ, ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထာ''တိ။ အယံ တထာဂတဿ ပစ္ဆိမာ ဝါစာ။

ပရိနိဗ္ဗုတကထာ

၂၁၉. အထ ခော ဘဂဝါ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပဇ္ဇိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစ – ''ပရိနိဗ္ဗုတော, ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ, ဘဂဝါ''တိ။ ''နာဝုသော အာနန္ဒ, ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော, သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နော''တိ။

အထ ခော ဘဂဝါ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပဇ္ဇိ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ပဌမံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, ဒုတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ, စတုတ္ထဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

၂၂၀. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ မဟာဘူမိစာလော အဟောသိ ဘိံသနကော သလောမဟံသော။ ဒေဝဒုန္ဒုဘိယော စ ဖလိံသု။ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ ဗြဟ္မာ သဟမ္ပတိ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

''သဗ္ဗေဝ နိက္ခိပိဿန္တိ၊ ဘူတာ လောကေ သမုဿယံ။
ယတ္ထ ဧတာဒိသော သတ္ထာ၊ လောကေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။
တထာဂတော ဗလပ္ပတ္တော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။

၂၂၁. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

''အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပာဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ''တိ။

၂၂၂. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ –

''နာဟု အဿာသပဿာသော၊ ဌိတစိတ္တဿ တာဒိနော။
အနေဇော သန္တိမာရဗ္ဘ၊ ယံ ကာလမကရီ မုနိ။

''အသလ္လီနေန စိတ္တေန၊ ဝေဒနံ အဇ္ဈဝါသယိ။
ပဇ္ဇောတဿေဝ နိဗ္ဗာနံ၊ ဝိမောက္ခော စေတသော အဟူ''တိ။

၂၂၃. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ သဟ ပရိနိဗ္ဗာနာ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

''တဒါသိ ယံ ဘိံသနကံ၊ တဒါသိ လောမဟံသနံ။

သဗ္ဗာကာရဝရူပေတော၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ ပရိနိဗ္ဗုတေ”တိ။

၂၂၄. ပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ယေ တေ တတ္ထ ဘိက္ခူ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ ဝိဝဋ္ဋန္တိ, “အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော , အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ ဝီတရာဂါ, တေ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – “အနိစ္စာ သင်္ခါရာ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ”တိ။

၂၂၅. အထ ခော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “အလံ, အာဝုသော, မာ သောစိတ္ထ မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နနု ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’။ တံ ကုတေတ္ထ, အာဝုသော, လဗ္ဘာ။ ‘ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီ’တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ ။ ဒေဝတာ, အာဝုသော, ဥဇ္ဈာယန္တီ”တိ။ “ကထံဘူတာ ပန, ဘန္တေ, အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော ဒေဝတာ မနသိ ကရောတီ”တိ [ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ ဒေဝတာ မနသိ ကရောန္တီတိ (သျာ. က.)] ?

“သန္တာဝုသော အာနန္ဒ, ဒေဝတာ အာကာသေ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ, ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ, ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော’တိ။ သန္တာဝုသော အာနန္ဒ, ဒေဝတာ ပထဝိယာ ပထဝီသညိနိယော ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ, ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ, ဝိဝဋ္ဋန္တိ – ‘အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော , အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော’တိ။ ယာ ပန တာ ဒေဝတာ ဝီတရာဂါ, တာ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝါသေန္တိ – ‘အနိစ္စာ သင်္ခါရာ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓော အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော တံ ရတ္တာဝသေသံ ဓမ္မိယာ ကထာယ ဝီတိနာမေသုံ။

၂၂၆. အထ ခော အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေသိ – “ဂစ္ဆာဝုသော အာနန္ဒ, ကုသိနာရံ ပဝိသိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေဟိ – ‘ပရိနိဗ္ဗုတော, ဝါသေဋ္ဌာ, ဘဂဝါ, ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ’”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓဿ ပဋိဿုတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အတ္တဒုတိယော ကုသိနာရံ ပါဝိသိ။ တေန ခော ပန သမယေန ကောသိနာရကာ မလ္လာ သန္ဓာဂါရေ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ တေနေဝ ကရဏီယေန။ အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ သန္ဓာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ အာရောစေသိ – ‘ပရိနိဗ္ဗုတော, ဝါသေဋ္ဌာ, ဘဂဝါ, ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ’တိ။ ဣဒမာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဝစနံ သုတွာ မလ္လာ စ မလ္လပုတ္တာ စ မလ္လသုဏိသာ စ မလ္လပဇာပတိယော စ အဃာဝိနော ဒုမ္မနာ စေတောဒုက္ခသမပ္ပိတာ အပ္ပေကစ္စေ ကေသေ ပကိရိယ ကန္ဒန္တိ, ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ, ဝိဝဋ္ဋန္တိ – “အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတော”တိ။

ဗုဒ္ဓသရီရပူဇာ

၂၂၇. အထ ခော ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ – “တေန ဟိ, ဘဏေ, ကုသိနာရာယံ ဂန္ဓမာလဉ္စ သဗ္ဗဉ္စ တာဠာဝစရံ သန္နိပါတေထာ”တိ။ အထ ခော ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဂန္ဓမာလဉ္စ သဗ္ဗဉ္စ တာဠာဝစရံ ပဉ္စ စ ဒုဿယုဂသတာနိ အာဒါယ ယေန ဥပဝတ္တနံ မလ္လာနံ သာလဝနံ, ယေန ဘဂဝတော သရီရံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ ပဋိယာဒေန္တာ ဧကဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ။

အထ ခော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဧတဒဟောသိ – “အတိဝိကာလော ခော အဇ္ဇ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေတုံ, သွေ ဒါနိ မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ”တိ။ အထ ခော ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ စေလဝိတာနာနိ ကရောန္တာ မဏ္ဍလမာဠေ ပဋိယာဒေန္တာ ဒုတိယမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ, တတိယမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ, စတုတ္ထမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ, ပဉ္စမမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ, ဆဋ္ဌမ္ပိ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသုံ။

အထ ခေါ သတ္တမံ ဒိဝသံ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဧတဒဟောသိ – “မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ”တိ။

၂၂၈. တေန ခေါ ပန သမယေန အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ “မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ”တိ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတုံ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – “ကော နု ခေါ, ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေနိမေ အဋ္ဌ မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ ‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဥစ္စာရေဿာမာ’တိ န သက္ကောန္တိ ဥစ္စာရေတု”န္တိ? “အညထာ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, တုမှာကံ အဓိပ္ပာယော, အညထာ ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပာယော”တိ။ “ကထံ ပန, ဘန္တေ, ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပာယော”တိ? “တုမှာကံ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, အဓိပ္ပာယော – ‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဒက္ခိဏေန ဒက္ခိဏံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဗာဟိရေန ဗာဟိရံ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ’တိ; ဒေဝတာနံ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, အဓိပ္ပာယော – ‘မယံ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ဒွာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွာရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ ဧတ္ထ ဘဂဝတော သရီရံ ဈာပေဿာမာ’တိ။ “ယထာ, ဘန္တေ, ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပာယော, တထာ ဟောတူ”တိ။

၂၂၉. တေန ခေါ ပန သမယေန ကုသိနာရာ ယာဝ သန္ဓိသမလသံကဋီရာ ဇဏ္ဏုမတ္တေန ဩဓိနာ မန္ဒာရဝပုပ္ဖေဟိ သန္ထတာ [သဏ္ဌိတာ (သျာ.)] ဟောတိ။ အထ ခေါ ဒေဝတာ စ ကောသိနာရကာ စ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ ဒိဗ္ဗေဟိ စ မာနုသကေဟိ စ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရောန္တာ ဂရုံ ကရောန္တာ မာနေန္တာ ပူဇေန္တာ ဥတ္တရေန ဥတ္တရံ နဂရဿ ဟရိတွာ ဥတ္တရေန ဒွာရေန နဂရံ ပဝေသေတွာ မဇ္ဈေန မဇ္ဈံ နဂရဿ ဟရိတွာ ပုရတ္ထိမေန ဒွာရေန နိက္ခမိတွာ ပုရတ္ထိမတော နဂရဿ မကုဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ ဧတ္ထ စ ဘဂဝတော သရီရံ နိက္ခိပိံသု။

၂၃၀. အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ – “ကထံ မယံ, ဘန္တေ အာနန္ဒ, တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇာမာ”တိ? “ယထာ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ။ “ကထံ ပန, ဘန္တေ အာနန္ဒ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တီ”တိ? “ရညော, ဝါသေဋ္ဌာ, စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ, အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဌေန္တိ, ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေန္တိ။ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရံ ဈာပေန္တိ။ စာတုမဟာပထေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ထူပံ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ ယထာ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ တထာဂတဿ သရီရေ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ စာတုမဟာပထေ တထာဂတဿ ထူပေါ ကာတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယေ မာလံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ စုဏ္ဏကံ ဝါ အာရောပေဿန္တိ ဝါ အဘိဝါဒေဿန္တိ ဝါ စိတ္တံ ဝါ ပသာဒေဿန္တိ, တေသံ တံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။ အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ပုရိသေ အာဏာပေသုံ – “တေန ဟိ, ဘဏေ, မလ္လာနံ ဝိဟတံ ကပ္ပာသံ သန္နိပါတေထာ”တိ။

အထ ခေါ ကောသိနာရကာ မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရံ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေတွာ ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဌေသုံ, ဝိဟတေန ကပ္ပာသေန ဝေဌေတွာ အဟတေန ဝတ္ထေန ဝေဌေသုံ။ ဧတေန ဥပါယေန ပဉ္စဟိ ယုဂသတေဟိ ဘဂဝတော သရီရံ ဝေဌေတွာ အာယသာယ တေလဒေါဏိယာ ပက္ခိပိတွာ အညိဿာ အာယသာယ ဒေါဏိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ သဗ္ဗဂန္ဓာနံ စိတကံ ကရိတွာ ဘဂဝတော သရီရံ စိတကံ အာရောပေသုံ။

မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

၂၃၁. တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ တေန ခော ပန သမယေန အညတရော အာဇီဝကော ကုသိနာရာယ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ ပါဝံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တံ အာဇီဝကံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ, ဒိသွာန တံ အာဇီဝကံ ဧတဒဝေါစ – “အပါဝုသော, အမှာကံ သတ္ထာရံ ဇာနာသီ”တိ? “အာမာဝုသော, ဇာနာမိ, အဇ္ဇ သတ္တာဟပရိနိဗ္ဗုတော သမဏော ဂေါတမော။ တတော မေ ဣဒံ မန္ဒာရဝပုပ္ဖံ ဂဟိတ”န္တိ။ တတ္ထ ယေ တေ ဘိက္ခူ အဝီတရာဂါ အပ္ပေကစ္စေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ, ဆိန္နပါတံ ပပတန္တိ, အာဝဋ္ဋန္တိ, ဝိဝဋ္ဋန္တိ – “အတိခိပ္ပံ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ သုဂတော ပရိနိဗ္ဗုတော, အတိခိပ္ပံ စက္ခုံ လောကေ အန္တရဟိတ”န္တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ ဝီတရာဂါ, တေ သတာ သမ္ပဇာနာ အဓိဝာသေန္တိ – “အနိစ္စာ သင်္ခါရာ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ”တိ။

၂၃၂. တေန ခော ပန သမယေန သုဘဒ္ဒော နာမ ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ ခော သုဘဒ္ဒော ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတော တေ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ – “အလံ, အာဝုသော, မာ သောစိတ္ထ, မာ ပရိဒေဝိတ္ထ, သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန။ ဥပဒ္ဒုတာ စ ဟောမ – ‘ဣဒံ ဝေါ ကပ္ပတိ, ဣဒံ ဝေါ န ကပ္ပတီ’တိ။ ဣဒါနိ ပန မယံ ယံ ဣစ္ဆိဿာမ, တံ ကရိဿာမ, ယံ န ဣစ္ဆိဿာမ, န တံ ကရိဿာမာ”တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “အလံ, အာဝုသော, မာ သောစိတ္ထ, မာ ပရိဒေဝိတ္ထ။ နနု ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ – ‘သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ’။ တံ ကုတေတ္ထ, အာဝုသော, လဗ္ဘာ။ ‘ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ, တံ တထာဂတဿာပိ သရီရံ မာ ပလုဇ္ဇီ’တိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ။

၂၃၃. တေန ခော ပန သမယေန စတ္တာရော မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ – “မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဠိမ္ပေဿာမာ”တိ န သက္ကောန္တိ အာဠိမ္ပေတုံ။ အထ ခော ကောသိနာရကာ မလ္လာ အာယသ္မန္တံ အနုရုဒ္ဓံ ဧတဒဝေါစုံ – “ကော နု ခော, ဘန္တေ အနုရုဒ္ဓ, ဟေတု ကော ပစ္စယော, ယေနိမေ စတ္တာရော မလ္လပါမောက္ခာ သီသံနှာတာ အဟတာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝတ္ထာ – ‘မယံ ဘဂဝတော စိတကံ အာဠိမ္ပေဿာမာ’တိ န သက္ကောန္တိ အာဠိမ္ပေတု”န္တိ? “အညထာ ခော, ဝါသေဋ္ဌာ, ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော”တိ။ “ကထံ ပန, ဘန္တေ, ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော”တိ? “ဒေဝတာနံ ခော, ဝါသေဋ္ဌာ, အဓိပ္ပါယော – ‘အယံ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပါဝါယ ကုသိနာရံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ န တာဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိဿတိ, ယာဝါယသ္မာ မဟာကဿပေါ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ န ဝန္ဒိဿတီ’”တိ။ “ယထာ, ဘန္တေ, ဒေဝတာနံ အဓိပ္ပါယော, တထာ ဟောတူ”တိ။

၂၃၄. အထ ခော အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ယေန ကုသိနာရာ မကုဋဗန္ဓနံ နာမ မလ္လာနံ စေတိယံ, ယေန ဘဂဝတော စိတကော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တုံ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိ။ တာနိပိ ခော ပဉ္စဘိက္ခုသတာနိ ဧကံသံ စီဝရံ ကတွာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တိက္ခတ္တုံ စိတကံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒိံသု။ ဝန္ဒိတေ စ ပနာယသ္မတာ မဟာကဿပေန တေဟိ စ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သယမေဝ ဘဂဝတော စိတကော ပဇ္ဇလိ။

၂၃၅. ဈာယမာနဿ ခော ပန ဘဂဝတော သရီရဿ ယံ အဟောသိ ဆဝီတိ ဝါ စမ္မန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရူတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ, တဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ, န မသိ; သရီရာနေဝ အဝသိဿိံသု။ သေယျထာပိ နာမ သပ္ပိဿ ဝါ တေလဿ ဝါ ဈာယမာနဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ, န မသိ; ဧဝမေဝ ဘဂဝတော သရီရဿ ဈာယမာနဿ ယံ အဟောသိ ဆဝီတိ ဝါ စမ္မန္တိ ဝါ မံသန္တိ ဝါ နှာရူတိ ဝါ လသိကာတိ ဝါ, တဿ နေဝ ဆာရိကာ ပညာယိတ္ထ, န မသိ; သရီရာနေဝ အဝသိဿိံသု။ တေသဉ္စ ပဉ္စန္နံ ဒုဿယုဂသတာနံ ဒွေဝ ဒုဿာနိ န ဍယှိံသု ယဉ္စ သဗ္ဗအဗ္ဘန္တရိမံ ယဉ္စ ဗာဟိရံ။ ဒဍ္ဎေ စ ခော ပန ဘဂဝတော သရီရေ အန္တလိက္ခာ ဥဒကဓာရာ ပါတုဘဝိတွာ ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသိ။ ဥဒကသာလတောပိ [ဥဒကံ သာလတောပိ (သီ. သျာ. ကံ.)] အဗ္ဘုန္နမိတွာ ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသိ။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ သဗ္ဗဂန္ဓောဒကေန ဘဂဝတော စိတကံ နိဗ္ဗာပေသုံ။ အထ ခော ကောသိနာရကာ

မလ္လာ ဘဂဝတော သရီရာနိ သတ္တာဟံ သန္ဓာဂါရေ သတ္တိပဉ္ဇရံ ကရိတွာ ဓနုပာကာရံ ပရိက္ခိပာပေတွာ [ပရိက္ခိပိတွာ (သျာ.)] နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ဝါဒိတေဟိ မာလေဟိ ဂန္ဓေဟိ သက္ကရိံသု ဂရုံ ကရိံသု မာနေသုံ ပူဇေသုံ။

သရီရဓာတုဝိဘာဇနံ

၂၃၆. အဿောသိ ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟမ္ပိ ခတ္တိယော, အဟမ္ပိ အရဟာမိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, အဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ''တိ။

အဿောသုံ ခော ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ, မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

အဿောသုံ ခော ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သက္ယာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော ကပိလဝတ္ထုဝါသီ သက္ယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါ အမှာကံ ဉာတိသေဋ္ဌော, မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

အဿောသုံ ခော အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော [ထူလယော (သျာ.)] – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော အလ္လကပ္ပကာ ဗုလယော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ, မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ ။

အဿောသုံ ခော ရာမဂါမကာ ကောဠိယာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော ရာမဂါမကာ ကောဠိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ, မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

အဿောသိ ခော ဝေဋ္ဌဒီပကော ဗြာဟ္မဏော – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော ဝေဋ္ဌဒီပကော ဗြာဟ္မဏော ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသိ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော အဟံ ပိသ္မိ ဗြာဟ္မဏော, အဟမ္ပိ အရဟာမိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, အဟမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ''တိ။

အဿောသုံ ခော ပါဝေယျကာ မလ္လာ – ''ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။ အထ ခော ပါဝေယျကာ မလ္လာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပါဟေသုံ – ''ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ, မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ''တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကောသိနာရကာ မလ္လာ တေ သင်္ဃေ ဂဏေ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဘဂဝါ အမှာကံ ဂါမက္ခေတ္တေ ပရိနိဗ္ဗုတော, န မယံ ဒဿာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂ''န္တိ။

၂၃၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ ဒေါဏော ဗြာဟ္မဏော တေ သင်္ဃေ ဂဏေ ဧတဒဝေါစ –

''သုဏန္တု ဘောန္တော မမ ဧကဝါစံ၊
အမှာက [ဆန္နာနုရက္ခဏတ္ထံ နိဂ္ဂဟိတလောပေါ] ။ ဗုဒ္ဓေါ အဟု ခန္တိဝါဒေါ။
န ဟိ သာဓု ယံ ဥတ္တမပုဂ္ဂလဿ၊
သရီရဘာဂေ သိယာ သမ္ပဟာရော။

သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သဟိတာ သမဂ္ဂါ၊

သမ္မောဒမာနာ ကရောမဋ္ဌဘာဂေ။
ဝိတ္ထာရိကာ ဟောန္တု ဒိသာသု ထူပါ၊
ဗဟူ ဇနာ စက္ခုမတော ပသန္နာ”တိ။

၂၃၈. “တေန ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, တွညေဝ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သဝိဘတ္တံ ဝိဘဇာဟီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘော”တိ ခော ဒောဏော ဗြာဟ္မဏော တေသံ သင်္ဃာနံ ဂဏာနံ ပဋိဿုတွာ ဘဂဝတော သရီရာနိ အဋ္ဌဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတွာ တေ သင်္ဃေ ဂဏေ ဧတဒဝေါစ – “ဣမံ မေ ဘောန္တော တုမ္ဗံ ဒဒန္တု အဟမ္ပိ တုမ္ဗဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမီ”တိ။ အဒံသု ခော တေ ဒောဏဿ ဗြာဟ္မဏဿ တုမ္ဗံ။

အဿောသုံ ခော ပိပ္ပလိဝနိယာ [ပိပ္ဖလိဝနိယာ (သျာ.)] မောရိယာ – “ဘဂဝါ ကိရ ကုသိနာရာယံ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။ အထ ခော ပိပ္ပလိဝနိယာ မောရိယာ ကောသိနာရကာနံ မလ္လာနံ ဒူတံ ပာဟေသုံ – “ဘဂဝါပိ ခတ္တိယော မယမ္ပိ ခတ္တိယာ, မယမ္ပိ အရဟာမ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂံ, မယမ္ပိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ။ “နတ္ထိ ဘဂဝတော သရီရာနံ ဘာဂေါ, ဝိဘတ္တာနိ ဘဂဝတော သရီရာနိ။ ဣတော အင်္ဂါရံ ဟရထာ”တိ။ တေ တတော အင်္ဂါရံ ဟရိံသု [အာဟရိံသု (သျာ. က.)] ။

ဓာတုထူပပူဇာ

၂၃၉. အထ ခော ရာဇာ မာဂဓော အဇာတသတ္တု ဝေဒေဟိပုတ္တော ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ဝေသာလိကာပိ လိစ္ဆဝီ ဝေသာလိယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကပိလဝတ္ထုဝါသီပိ သကျာ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ အလ္လကပ္ပကာပိ ဗုလယော အလ္လကပ္ပေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ရာမဂါမကာပိ ကောဠိယာ ရာမဂါမေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဝေဋ္ဌဒီပကောပိ ဗြာဟ္မဏော ဝေဋ္ဌဒီပေ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပါဝေယျကာပိ မလ္လာ ပါဝါယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ကောသိနာရကာပိ မလ္လာ ကုသိနာရာယံ ဘဂဝတော သရီရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဒောဏောပိ ဗြာဟ္မဏော တုမ္ဗဿ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကာသိ။ ပိပ္ပလိဝနိယာပိ မောရိယာ ပိပ္ပလိဝနေ အင်္ဂါရာနံ ထူပဉ္စ မဟဉ္စ အကံသု။ ဣတိ အဋ္ဌ သရီရထူပါ နဝမော တုမ္ဗထူပော ဒသမော အင်္ဂါရထူပော။ ဧဝမေတံ ဘူတပုဗ္ဗန္တိ။

၂၄၀. အဋ္ဌဒောဏံ စက္ခုမတော သရီရံ, သတ္တဒောဏံ ဇမ္ဗုဒီပေ မဟေန္တိ။

ဧကဉ္စ ဒောဏံ ပုရိသဝရုတ္တမဿ၊ ရာမဂါမေ နာဂရာဇာ မဟေတိ။

ဧကာဟိ ဒာဌာ တိဒိဝေဟိ ပူဇိတာ၊ ဧကာ ပန ဂန္ဓာရပုရေ မဟီယတိ။
ကာလိင်္ဂရညော ဝိဇိတေ ပုနေကံ၊ ဧကံ ပန နာဂရာဇာ မဟေတိ။

တဿေဝ တေဇေန အယံ ဝသုန္ဓရာ၊
အာယာဂသေဋ္ဌေဟိ မဟီ အလင်္ကတာ။
ဧဝံ ဣမံ စက္ခုမတော သရီရံ၊
သုသက္ကတံ သက္ကတသက္ကတေဟိ။

ဒေဝိန္ဒနာဂိန္ဒနရိန္ဒပူဇိတော ၊
မနုဿိန္ဒသေဋ္ဌေဟိ တထေဝ ပူဇိတော။
တံ ဝန္ဒထ [တံ တံ ဝန္ဒထ (သျာ.)] ပဉ္ဇလိကာ လဘိတွာ၊
ဗုဒ္ဓေါ ဟဝေ ကပ္ပသတေဟိ ဒုလ္လဘောတိ။

စတ္တာလီသ သမာ ဒန္တာ၊ ကေသာ လောမာ စ သဗ္ဗသော။

ဒေဝတ ဟရိံသု ဧကေကံ၊ စက္ကတဠပရမ္ပရာတိ။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. မဟာသုဒဿနသုတ္တံ

၂၄၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုသိနာရာယံ ဝိဟရတိ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ အန္တရေန ယမကသာလာနံ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''မာ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣမသ္မိံ ခုဒ္ဒကနဂရကေ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကေ သာခါနဂရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သန္တိ, ဘန္တေ, အညာနိ မဟာနဂရာနိ။ သေယျထိဒံ – စမ္ပာ, ရာဇဂဟံ, သာဝတ္ထိ, သာကေတံ, ကောသမ္ဗီ, ဗာရာဏသီ; ဧတ္ထ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတု။ ဧတ္ထ ဗဟူ ခတ္တိယမဟာသာလာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိမဟာသာလာ တထာဂတေ အဘိပ္ပသန္နာ, တေ တထာဂတဿ သရီရပူဇံ ကရိဿန္တီ''တိ။

၂၄၂. ''မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ, အဝစ; မာ ဟေဝံ, အာနန္ဒ, အဝစ – ခုဒ္ဒကနဂရကံ ဥဇ္ဇင်္ဂလနဂရကံ သာခါနဂရက''န္တိ။

ကုသာဝတီရာဇဓာနီ

''ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နာမ အဟောသိ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော [ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဘိသိတ္တော (က.), စက္ကဝတ္တီဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ (မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တ)] စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော ။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ အယံ ကုသိနာရာ ကုသာဝတီ နာမ ရာဇဓာနီ အဟောသိ။ ပုရတ္ထိမေန စ ပစ္ဆိမေန စ ဒွါဒသယောဇနာနိ အာယာမေန, ဥတ္တရေန စ ဒက္ခိဏေန စ သတ္တယောဇနာနိ ဝိတ္ထာရေန။ ကုသာဝတီ, အာနန္ဒ, ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ , ဒေဝါနံ အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ ဟောတိ ဖီတာ စ [ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ (သျာ.)] ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏယက္ခာ စ သုဘိက္ခာ စ; ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ ဣဒ္ဓါ စေဝ အဟောသိ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ ကုသာဝတီ, အာနန္ဒ , ရာဇဓာနီ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ အဝိဝိတ္တာ အဟောသိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ, သေယျထိဒံ – ဟတ္ထိသဒ္ဒေန အဿသဒ္ဒေန ရထသဒ္ဒေန ဘေရိသဒ္ဒေန မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေန ဝီဏာသဒ္ဒေန ဂီတသဒ္ဒေန သင်္ခသဒ္ဒေန သမ္မသဒ္ဒေန ပါဏိတာဠသဒ္ဒေန 'အသ္နာထ ပိဝထ ခါဒထာ'တိ ဒသမေန သဒ္ဒေန။

''ကုသာဝတီ, အာနန္ဒ, ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ ပာကာရေဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။ ဧကော ပာကာရော သောဝဏ္ဏမယော, ဧကော ရူပိယမယော, ဧကော ဝေဠုရိယမယော, ဧကော ဖလိကမယော, ဧကော လောဟိတင်္ကမယော [လောဟိတင်္ဂမယော (က.), လောဟိတကမယော (ဗွာကရဏေသု)], ဧကော မသာရဂလ္လမယော, ဧကော သဗ္ဗရတနမယော။ ကုသာဝတိယာ, အာနန္ဒ, ရာဇဓာနိယာ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဒွါရာနိ အဟေသုံ။ ဧကံ ဒွါရံ သောဝဏ္ဏမယံ, ဧကံ ရူပိယမယံ, ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ, ဧကံ ဖလိကမယံ ။ ဧကေကသ္မိံ ဒွါရေ သတ္တ သတ္တ ဧသိကာ နိခါတာ အဟေသုံ တိပေါရိသင်္ဂါ တိပေါရိသနိခါတာ ဒွါဒသပေါရိသာ ဥဗ္ဗေဓေန။ ဧကာ ဧသိကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ, ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ, ဧကာ ဖလိကမယာ, ဧကာ လောဟိတင်္ကမယာ, ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ, ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ ကုသာဝတီ, အာနန္ဒ, ရာဇဓာနီ သတ္တဟိ တာလပန္တီဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ။ ဧကာ တာလပန္တိ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ, ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ, ဧကာ ဖလိကမယာ, ဧကာ လောဟိတင်္ကမယာ, ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ, ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ, ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ, သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ, ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ, ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတင်္ကမယဿ တာလဿ လောဟိတင်္ကမယော ခန္ဓော အဟောသိ, မသာရဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယဿ တာလဿ မသာရဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ, လောဟိတင်္ကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ, သဗ္ဗရတနမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, တာလပန္တီနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမ

နိယော [ကမနီယော (သီ. သျာ. ပီ.)] စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဒ္ဒော ဟောတိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ , ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, တာသံ တာလပန္တီနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒော အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ, တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပာသာ, တေ တာသံ တာလပန္တီနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒေန ပရိစာရေသုံ။

စက္ကရတနံ

၂၄၃. ''ရာဇာ , အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ စတူဟိ စ ဣဒ္ဓီဟိ။ ကတမေဟိ သတ္တဟိ? ဣဓာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံန္ဟာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပာတုရဟောသိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ။ ဒိသွာန ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – 'သုတံ ခေါ ပနေတံ – ''ယဿ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဝသိတ္တဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံန္ဟာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပာတုဘဝတိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ, သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ''တိ။ အဿံ နု ခေါ အဟံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ'တိ။

၂၄၄. ''အထ ခေါ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝါမေန ဟတ္ထေန သုဝဏ္ဏဘိင်္ကာရံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန စက္ကရတနံ အဗ္ဘုက္ကိရိ – 'ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတနံ, အဘိဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတန'န္တိ။ အထ ခေါ တံ, အာနန္ဒ, စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ [ပဝတ္တတိ (သျာ. က.)], အန္ဝဒေဝ [အနုဒေဝ (သျာ.)] ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ, ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ, ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ, တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ, ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – 'ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇ, သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ, သကံ တေ မဟာရာဇ, အနုသာသ မဟာရာဇာ'တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ – 'ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော, အဒိန္နံ န အာဒာတဗ္ဗံ, ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ, မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ, မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ, ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ'တိ ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ, ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။ အထ ခေါ တံ, အာနန္ဒ, စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ပေ.။ ဒက္ခိဏံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ ပေ.။ ပစ္ဆိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥတ္တရံ ဒိသံ ပဝတ္တိ, အန္ဝဒေဝ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယသ္မိံ ခေါ ပနာနန္ဒ, ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ, တတ္ထ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ, ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – 'ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇ, သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ, သကံ တေ မဟာရာဇ, အနုသာသ မဟာရာဇာ'တိ။ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ – 'ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော, အဒိန္နံ န အာဒာတဗ္ဗံ, ကာမေသု မိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ, မုသာ န ဘဏိတဗ္ဗာ, မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ , ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ'တိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ, ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော , တေ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။

၂၄၅. ''အထ ခေါ တံ, အာနန္ဒ, စက္ကရတနံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အဘိဝိဇိနိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တွာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရဒွါရေ အတ္ထကရဏပမုခေ အက္ခာဟတံ မညေ အဋ္ဌာသိ ရညော မဟာသုဒဿနဿ အန္တေပုရံ ဥပသောဘယမာနံ။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ စက္ကရတနံ ပာတုရဟောသိ။

ဟတ္ထိရတနံ

၂၄၆. ''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဟတ္ထိရတနံ ပာတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာ ဝေဟာသင်္ဂမော ဥပေါသထော နာမ နာဂရာဇာ။ တံ ဒိသွာန ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ –

‘ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော ဟတ္ထိယာနံ, သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ’တိ။ အထ ခေါ တံ, အာနန္ဒ, ဟတ္ထိရတနံ – သေယျထာပိ နာမ ဂန္ဓဟတ္ထာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော, ဧဝမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ ဟတ္ထိရတနံ ဝီမံသမာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တွာ ပါတရာသမကာသိ။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

အဿရတနံ

၂၄၇. ‘‘ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ သဗ္ဗသေတော ကာဠသီသော မုဉ္ဇကေသော ဝေဟာသင်္ဂမော ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ။ တံ ဒိသွာ ရညော မဟာသုဒဿနဿ စိတ္တံ ပသီဒိ – ‘ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော အဿယာနံ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ’တိ။ အထ ခေါ တံ , အာနန္ဒ, အဿရတနံ သေယျထာပိ နာမ ဘဒြော အဿာဇာနိယော ဒီဃရတ္တံ သုပရိဒန္တော, ဧဝမေဝ ဒမထံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ အဿရတနံ ဝီမံသမာနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ အဘိရုဟိတွာ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အနုယာယိတွာ ကုသာဝတိံ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တွာ ပါတရာသမကာသိ။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ အဿရတနံ ပါတုရဟောသိ။

မဏိရတနံ

၂၄၈. ‘‘ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ သော အဟောသိ မဏိ ဝေဠုရိယော သုဘော ဇာတိမာ အဋ္ဌံသော သုပရိကမ္မကတော အစ္ဆော ဝိပ္ပသန္နော အနာဝိလော သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နော။ တဿ ခော ပနာနန္ဒ, မဏိရတနဿ အာဘာ သမန္တာ ယောဇနံ ဖုဋာ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ မဏိရတနံ ဝီမံသမာနော စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သန္နယှိတွာ မဏိံ ဓဇဂ္ဂံ အာရောပေတွာ ရတ္တန္ဓကာရတိမိသာယ ပါယာသိ။ ယေ ခေါ ပနာနန္ဒ, သမန္တာ ဂါမာ အဟေသုံ, တေ တေနောဘာသေန ကမ္မန္တေ ပယောဇေသုံ ဒိဝါတိ မညမာနာ။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ မဏိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

ဣတ္ထိရတနံ

၂၄၉. ‘‘ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတာ နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ နာတိကာဠိကာ နာစ္စောဒါတာ အတိက္ကန္တာ မာနုသံ ဝဏ္ဏံ [မာနုသိဝဏ္ဏံ (သျာ.)] အပ္ပတ္တာ ဒိဗ္ဗဝဏ္ဏံ။ တဿ ခော ပနာနန္ဒ, ဣတ္ထိရတနဿ ဧဝရူပော ကာယသမ္ဖဿော ဟောတိ, သေယျထာပိ နာမ တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပာသပိစုနော ဝါ။ တဿ ခော ပနာနန္ဒ, ဣတ္ထိရတနဿ သီတေ ဥဏှာနိ ဂတ္တာနိ ဟောန္တိ, ဥဏှေ သီတာနိ။ တဿ ခော ပနာနန္ဒ, ဣတ္ထိရတနဿ ကာယတော စန္ဒနဂန္ဓော ဝါယတိ, မုခတော ဥပ္ပလဂန္ဓော။ တံ ခော ပနာနန္ဒ, ဣတ္ထိရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနီ အဟောသိ ပစ္ဆာနိပါတိနီ ကိံကာရပဋိဿာဝိနီ မနာပစာရိနီ ပိယဝါဒိနီ။ တံ ခော ပနာနန္ဒ, ဣတ္ထိရတနံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ မနသာပိ နော အတိစရိ [အတိစရိ (က.), အတိစာရိ (သီ. သျာ. ပီ.)], ကုတော ပန ကာယေန။ ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

ဂဟပတိရတနံ

၂၅၀. ‘‘ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဂဟပတိရတနံ ပါတုရဟောသိ။ တဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုရဟောသိ ယေန နိဓိံ ပဿတိ သဿာမိကမ္ပိ အဿာမိကမ္ပိ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – ‘အပ္ပောဿုက္ကော တွံ, ဒေဝ, ဟောဟိ, အဟံ တေ ဓနေန ဓနကရဏီယံ ကရိဿာမီ’တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တမေဝ ဂဟပတိရတနံ ဝီမံသမာနော နာဝံ အဘိရုဟိတွာ မဇ္ဈေ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတံ ဩဂါဟိတွာ ဂဟပတိရတနံ ဧတဒဝေါစ – ‘အတ္ထော မေ, ဂဟပတိ, ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာ’တိ။ ‘တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဧကံ တီရံ နာဝာ ဥပေတူ’တိ။ ‘ဣဓေဝ မေ, ဂဟပတိ, အတ္ထော ဟိရညသုဝဏ္ဏေနာ’တိ။ အထ ခေါ တံ, အာန

န္ဒ, ဂဟပတိရတနံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဥဒကံ ဩမသိတ္ဝာ ပူရံ ဟိရညသုဝဏ္ဏဿ ကုမ္ဘိံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ – 'အလမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ, ကတမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇ, ပူဇိတမေတ္တာဝတာ မဟာရာဇာ'တိ? ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဧဝမာဟ – 'အလမေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ, ကတမေတ္တာဝတာ ဂဟပတိ, ပူဇိတမေတ္တာဝတာ ဂဟပတီ'တိ။ ရညော , အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဧဝရူပံ ဂဟပတိရတနံ ပါတုရဟောသိ။

ပရိဏာယကရတနံ

၂၅၁. ''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုရဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပယာပေတဗ္ဗံ ဥပယာပေတုံ, အပယာပေတဗ္ဗံ အပယာပေတုံ, ဌပေတဗ္ဗံ ဌပေတုံ။ သော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမာဟ – 'အဟမ္ပိ သာ ကြောတ္တံ [?]'

"ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော ဣမေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

စတုဣဒ္ဓိသမန္နာဂတော

၂၅၂. ''ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော စတူဟိ ဣဒ္ဓီဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။ ကတမာဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓီဟိ? ဣဓာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဘိရူပော အဟောသိ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော ဣမာယ ပဌမာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒီဃာယုကော အဟောသိ စိရဋ္ဌိတိကော အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော ဣမာယ ဒုတိယာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

''ပုန စပရံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အပ္ပာဗာဓော အဟောသိ အပ္ပာတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ အတိဝိယ အညေဟိ မနုဿေဟိ။ ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော ဣမာယ တတိယာယ ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

''ပုန စပရံ , အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ပိတာ ပုတ္တာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ, ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ ပိယော အဟောသိ မနာပေါ။ ရညောပိ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပိယာ အဟေသုံ မနာပါ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ပိတု ပုတ္တာ ပိယာ ဟောန္တိ မနာပါ, ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညောပိ မဟာသုဒဿနဿ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပိယာ အဟေသုံ မနာပါ။

''ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ဥယျာနဘူမိံ နိယျာသိ။ အထ ခေါ, အာနန္ဒ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဧဝမာဟံသု – 'အတရမာနော, ဒေဝ, ယာဟိ, ယထာ တံ မယံ စိရတရံ ပဿေယျာမာ'တိ။ ရာဇာပိ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော သာရထိံ အာမန္တေသိ – 'အတရမာနော, သာရထိ, ရထံ ပေသေဟိ, ယထာ အဟံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ စိရတရံ ပဿေယျ'န္တိ။ ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော ဣမာယ စတုတ္ထိယာ [စတုတ္ထာယ (သျာ.)] ဣဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဟောသိ။ ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော ဣမာဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓီဟိ သမန္နာဂတော အဟောသိ။

ဓမ္မပါသာဒပေါက္ခရဏီ

၂၅၃. ''အထ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ ဣမာသု တာလန္တရိကာသု ဓနုသတေ ဓနုသတေ ပေါက္ခရဏိယော မာပေယျ'န္တိ။

“မာပေသိ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု တာလန္တရိကာသု ဓနုသတေ ဓနုသတေ ပေါက္ခရဏိယော။ တာ ခော ပနာနန္ဒ, ပေါက္ခရဏိယော စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟေသုံ – ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ, ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ, ဧကာ ဖလိကမယာ။

“တာသု ခော ပနာနန္ဒ, ပေါက္ခရဏီသု စတ္တာရိ စတ္တာရိ သောပါနာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ, ဧကံ သောပါနံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပါနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပါနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပါနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပါနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ တာ ခော ပနာနန္ဒ, ပေါက္ခရဏိယော ဒ္ဝီဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟေသုံ ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ အထ ခော, အာနန္ဒ , ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဣမာသု ပေါက္ခရဏီသု ဧဝရူပံ မာလံ ရောပါပေယျံ ဥပ္ပလံ ပဒုမံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဍရီကံ သဗ္ဗောတုကံ သဗ္ဗဇနဿ အနာဝဋ’န္တိ။ ရောပါပေသိ ခော , အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသု ပေါက္ခရဏီသု ဧဝရူပံ မာလံ ဥပ္ပလံ ပဒုမံ ကုမုဒံ ပုဏ္ဍရီကံ သဗ္ဗောတုကံ သဗ္ဗဇနဿ အနာဝဋံ။

၂၅၄. “အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ ဌပေယျံ, ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေဿန္တီ’တိ။ ဌပေသိ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ နှာပကေ ပုရိသေ, ယေ အာဂတာဂတံ ဇနံ နှာပေသုံ။

“အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ ဣမာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဧဝရူပံ ဒါနံ ပဋ္ဌပေယျံ – အန္နံ အန္နဋ္ဌိကဿ [အန္နတ္ထိကဿ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.), ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ပကာသိရူပေနေဝ ဒိဿတိ], ပါနံ ပါနဋ္ဌိကဿ, ဝတ္ထံ ဝတ္ထဋ္ဌိကဿ, ယာနံ ယာနဋ္ဌိကဿ, သယနံ သယနဋ္ဌိကဿ, ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိဋ္ဌိကဿ, ဟိရညံ ဟိရညဋ္ဌိကဿ, သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿာ’တိ။ ပဋ္ဌပေသိ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တာသံ ပေါက္ခရဏီနံ တီရေ ဧဝရူပံ ဒါနံ – အန္နံ အန္နဋ္ဌိကဿ, ပါနံ ပါနဋ္ဌိကဿ, ဝတ္ထံ ဝတ္ထဋ္ဌိကဿ, ယာနံ ယာနဋ္ဌိကဿ, သယနံ သယနဋ္ဌိကဿ, ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိဋ္ဌိကဿ, ဟိရညံ ဟိရညဋ္ဌိကဿ, သုဝဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏဋ္ဌိကဿ။

၂၅၅. “အထ ခော, အာနန္ဒ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ပဟူတံ သာပတေယျံ အာဒါယ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဣဒံ, ဒေဝ, ပဟူတံ သာပတေယျံ ဒေဝညေဝ ဥဒ္ဒိဿ အာဘတံ, တံ ဒေဝေါ ပဋိဂ္ဂဏှာတူ’တိ။ ‘အလံ ဘော, မမပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဓမ္မိကေန ဗလိနာ အဘိသင်္ခတံ, တဉ္စ ဝေါ ဟောတု, ဣတော စ ဘိယျော ဟရထာ’တိ။ တေ ရညာ ပဋိက္ခိတ္တာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ‘န ခော ဧတံ အမှာကံ ပတိရူပံ, ယံ မယံ ဣမာနိ သာပတေယျာနိ ပုနဒေဝ သကာနိ ဃရာနိ ပဋိဟရေယျာမ။ ယံနူန မယံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေယျာမာ’တိ။ တေ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘နိဝေသနံ တေ ဒေဝ, မာပေဿာမာ’တိ။ အဓိဝါသေသိ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တုဏှီဘာဝေန။

၂၅၆. “အထ ခော, အာနန္ဒ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ရညော မဟာသုဒဿနဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝိဿကမ္မံ [ဝိသုကမ္မံ (က.)] ဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘ဧဟိ တွံ, သမ္မ ဝိဿကမ္မ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ မာပေဟိ ဓမ္မံ နာမ ပါသာဒ’န္တိ။ ‘ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝ’တိ ခော, အာနန္ဒ, ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ – ‘နိဝေ

သနံ တေ ဒေဝ, မာပေသ္သာမိ ဓမ္မံ နာမ ဟသာဒ’န္တိ။ အဓိဝာသေသိ ခေါ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော တုဏှီဘာဝေန။

“မာပေသိ ခေါ, အာနန္ဒ, ဝိဿကမ္မော ဒေဝပုတ္တော ရညော မဟာသုဒဿနဿ နိဝေသနံ ဓမ္မံ နာမ ဟသာဒံ။ ဓမ္မော, အာနန္ဒ, ဟသာဒော ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ။ ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အဍ္ဎယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန။ ဓမ္မဿ, အာနန္ဒ, ဟသာဒဿ တိပေါရိသံ ဥစ္စတရေန ဝတ္ထု စိတံ အဟောသိ စတူဟိ ဝဏ္ဏေဟိ ဣဋ္ဌကာဟိ – ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ, ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ, ဧကာ ဖလိကမယာ။

“ဓမ္မဿ, အာနန္ဒ, ဟသာဒဿ စတုရာသီတိ ထမ္ဘသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ – ဧကော ထမ္ဘော သောဝဏ္ဏမယော, ဧကော ရူပိယမယော, ဧကော ဝေဠုရိယမယော, ဧကော ဖလိကမယော။ ဓမ္မော, အာနန္ဒ, ဟသာဒော စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဖလကေဟိ သန္ထတော အဟောသိ – ဧကံ ဖလကံ သောဝဏ္ဏမယံ, ဧကံ ရူပိယမယံ, ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ, ဧကံ ဖလိကမယံ။

“ဓမ္မဿ, အာနန္ဒ, ဟသာဒဿ စတုဝီသတိ သောပာနာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ – ဧကံ သောပာနံ သောဝဏ္ဏမယံ, ဧကံ ရူပိယမယံ, ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ, ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပာနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပာနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပာနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပာနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။

“ဓမ္မေ, အာနန္ဒ, ဟသာဒေ စတုရာသီတိ ကူဋာဂာရသဟဿာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ – ဧကံ ကူဋာဂာရံ သောဝဏ္ဏမယံ, ဧကံ ရူပိယမယံ, ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ , ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယေ ကူဋာဂာရေ ရူပိယမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ, ရူပိယမယေ ကူဋာဂာရေ သောဝဏ္ဏမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ, ဝေဠုရိယမယေ ကူဋာဂာရေ ဒန္တမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ, ဖလိကမယေ ကူဋာဂာရေ သာရမယော ပလ္လင်္ကော ပညတ္တော အဟောသိ။ သောဝဏ္ဏမယဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရေ ရူပိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ, တဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရေ သောဝဏ္ဏမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ, တဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော, ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရေ ဖလိကမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ, တဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော, ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရေ ဝေဠုရိယမယော တာလော ဌိတော အဟောသိ, တဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော, ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။

၂၅၇. “အထ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူနာဟံ မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ မာပေယျံ, ယတ္ထ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိဿာမီ’တိ။ မာပေသိ ခေါ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရေ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယံ တာလဝနံ, ယတ္ထ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိ။ ဓမ္မော, အာနန္ဒ , ဟသာဒော ဒွီဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ, ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ, သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။

၂၅၈. “ဓမ္မော, အာနန္ဒ, ဟသာဒော ဒွီဟိ ကိင်္ကဏိကဇာလေဟိ [ကိင်္ကဏိကဇာလေဟိ (သျာ. က.)] ပရိက္ခိတ္တော အဟောသိ – ဧကံ ဇာလံ သောဝဏ္ဏမယံ ဧကံ ရူပိယမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ ဇာလဿ ရူပိယမယာ ကိင်္ကဏိကာ အဟေသုံ, ရူပိယမယဿ ဇာလဿ သောဝဏ္ဏမယာ ကိင်္ကဏိကာ အဟေသုံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, ကိင်္ကဏိကဇာလာနံ ဝါတေရိတာနံ သဒ္ဒေါ အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ [ကုသလေဟိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] သမန္နာဟတဿ သဒ္ဒေါ ဟောတိ, ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ, ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, တေသံ ကိင်္ကဏိကဇာ

လာနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒော အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခော ပနာနန္ဒ, တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပာသာ, တေ တေသံ ကိင်္ကိဏိကဇာလာနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒေန ပရိစာရေသုံ။ နိဋ္ဌိတော ခော ပနာနန္ဒ, ဓမ္မော ပာသာဒော ဒုဒ္ဒိက္ခော အဟောသိ မုသတိ စက္ခူနိ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ဝဿာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ သရဒသမယေ ဝိဒ္ဓေ ဝိဂတဝလာဟကေ ဒေဝေ အာဒိစ္စော နဘံ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော [အဗ္ဘုဂ္ဂမမာနော (သီ. ပီ. က.)] ဒုဒ္ဒိက္ခော [ဒုဒ္ဒိက္ခော (ပီ.)] ဟောတိ မုသတိ စက္ခူနိ; ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, ဓမ္မော ပာသာဒော ဒုဒ္ဒိက္ခော အဟောသိ မုသတိ စက္ခူနိ။

၂၅၉. ''အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – 'ယံနူနာဟံ ဓမ္မဿ ပာသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပောက္ခရဏိံ မာပေယျ'န္တိ။ မာပေသိ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဓမ္မဿ ပာသာဒဿ ပုရတော ဓမ္မံ နာမ ပောက္ခရဏိံ။ ဓမ္မာ, အာနန္ဒ, ပောက္ခရဏီ ပုရတ္ထိမေန ပစ္ဆိမေန စ ယောဇနံ အာယာမေန အဟောသိ, ဥတ္တရေန ဒက္ခိဏေန စ အဍ္ဎယောဇနံ ဝိတ္ထာရေန။ ဓမ္မာ, အာနန္ဒ, ပောက္ခရဏီ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ဣဋ္ဌကာဟိ စိတာ အဟောသိ – ဧကာ ဣဋ္ဌကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ, ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ, ဧကာ ဖလိကမယာ။

''ဓမ္မာယ, အာနန္ဒ, ပောက္ခရဏိယာ စတုဝီသတိ သောပာနာနိ အဟေသုံ စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ – ဧကံ သောပာနံ သောဝဏ္ဏမယံ, ဧကံ ရူပိယမယံ, ဧကံ ဝေဠုရိယမယံ, ဧကံ ဖလိကမယံ။ သောဝဏ္ဏမယဿ သောပာနဿ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ရူပိယမယဿ သောပာနဿ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ဝေဠုရိယမယဿ သောပာနဿ ဝေဠုရိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဖလိကမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ဖလိကမယဿ သောပာနဿ ဖလိကမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ဝေဠုရိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။

''ဓမ္မာ, အာနန္ဒ, ပောက္ခရဏီ ဒွီဟိ ဝေဒိကာဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ – ဧကာ ဝေဒိကာ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ။ သောဝဏ္ဏမယာယ ဝေဒိကာယ သောဝဏ္ဏမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ ရူပိယမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။ ရူပိယမယာယ ဝေဒိကာယ ရူပိယမယာ ထမ္ဘာ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာ သူစိယော စ ဥဏှီသဉ္စ။

''ဓမ္မာ, အာနန္ဒ, ပောက္ခရဏီ သတ္တဟိ တာလပန္တီဟိ ပရိက္ခိတ္တာ အဟောသိ – ဧကာ တာလပန္တိ သောဝဏ္ဏမယာ, ဧကာ ရူပိယမယာ, ဧကာ ဝေဠုရိယမယာ, ဧကာ ဖလိကမယာ, ဧကာ လောဟိတင်္ကမယာ, ဧကာ မသာရဂလ္လမယာ, ဧကာ သဗ္ဗရတနမယာ။ သောဝဏ္ဏမယဿ တာလဿ သောဝဏ္ဏမယော ခန္ဓော အဟောသိ ရူပိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ရူပိယမယဿ တာလဿ ရူပိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဝေဠုရိယမယဿ တာလဿ ဝေဠုရိယမယော ခန္ဓော အဟောသိ ဖလိကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ ဖလိကမယဿ တာလဿ ဖလိကမယော ခန္ဓော အဟောသိ ဝေဠုရိယမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ လောဟိတင်္ကမယဿ တာလဿ လောဟိတင်္ကမယော ခန္ဓော အဟောသိ မသာရဂလ္လမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ မသာရဂလ္လမယဿ တာလဿ မသာရဂလ္လမယော ခန္ဓော အဟောသိ လောဟိတင်္ကမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ သဗ္ဗရတနမယဿ တာလဿ သဗ္ဗရတနမယော ခန္ဓော အဟောသိ, သဗ္ဗရတနမယာနိ ပတ္တာနိ စ ဖလာနိ စ။ တာသံ ခော ပနာနန္ဒ, တာလပန္တီနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒော အဟောသိ, ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ သုဝိနီတဿ သုပ္ပဋိတာဠိတဿ သုကုသလေဟိ သမန္နာဟတဿ သဒ္ဒော ဟောတိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ, ဧဝမေဝ ခော, အာနန္ဒ, တာသံ တာလပန္တီနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒော အဟောသိ ဝဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ခမနီယော စ မဒနီယော စ။ ယေ ခော ပနာနန္ဒ, တေန သမယေန ကုသာဝတိယာ ရာဇဓာနိယာ ဓုတ္တာ အဟေသုံ သောဏ္ဍာ ပိပာသာ, တေ တာသံ တာလပန္တီနံ တတေရိတာနံ သဒ္ဒေန ပရိစာရေသုံ။

''နိဋ္ဌိတေ ခော ပနာနန္ဒ, ဓမ္မေ ပာသာဒေ နိဋ္ဌိတာယ ဓမ္မာယ စ ပောက္ခရဏိယာ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော 'ယေ [ယေ ကော ပနာနန္ဒ (ဿာ. က.)] တေန သမယေန သမဏေသု တ သမဏသမ္မတာ ဗြာဟ္မဏေသု တ ဗြာဟ္မဏသမ္မတာ', တေ သဗ္ဗကာမေဟိ သန္တပ္ပေတွာ ဓမ္မံ ပာသာဒံ အဘိရုဟိ။

ဈာနသမ္ပတ္တိ

၂၆၀. ‘‘အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကိဿ နု ခော မေ ဣဒံ ကမ္မဿ ဖလံ ကိဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော, ယေနာဟံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ’တိ? အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘တိဏ္ဏံ ခော မေ ဣဒံ ကမ္မာနံ ဖလံ တိဏ္ဏံ ကမ္မာနံ ဝိပါကော, ယေနာဟံ ဧတရဟိ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ, သေယ္ယထိဒံ ဒါနဿ ဒမဿ သံယမဿာ’တိ။

‘‘အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ယေန မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂါရဿ ဒွါရေ ဌိတော ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ – ‘တိဋ္ဌ, ကာမဝိတက္က, တိဋ္ဌ, ဗျာပါဒဝိတက္က, တိဋ္ဌ, ဝိဟိံသာဝိတက္က။ ဧတ္တာဝတာ ကာမဝိတက္က, ဧတ္တာဝတာ ဗျာပါဒဝိတက္က, ဧတ္တာဝတာ ဝိဟိံသာဝိတက္ကာ’တိ။

၂၆၁. ‘‘အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ ပဝိသိတွာ သောဝဏ္ဏမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟာသိ, သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေသိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။

၂၆၂. ‘‘အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ နိက္ခမိတွာ သောဝဏ္ဏမယံ ကူဋာဂါရံ ပဝိသိတွာ ရူပိယမယေ ပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ တထာ ဒုတိယံ တထာ တတိယံ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။

စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာဒိ

၂၆၃. ‘‘ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ အဟေသုံ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ အဟေသုံ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ အဟေသုံ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒာနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ; စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ အဟေသုံ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ အဟေသုံ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ဗလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ အဟေသုံ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အဟေသုံ သုဘဒ္ဒာဒေဝိပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ အဟေသုံ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အဟေသုံ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ; စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ အဟေသုံ ဒုဟသန္ဒနာနိ [ဒုကူလသန္ဒနာနိ(ပီ.)] ဒုကူလသန္ဒာနာနိ [ဒုကူလသန္ဒနာနိ (ပီ.) ဒုကူလသန္ဒာနာနိ (သံ. နိ. ၃.၉၆)] ကံသူပဓာရဏာနိ; စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ အဟေသုံ ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပ

ဟာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ ; (ရညော, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနဿ) [( ) သီ. ကူဟေတ္ထ ထကေသု နတ္ထိ] စတုရာသီတိ ထာလိဟာကသဟဿာနိ အဟေသုံ သာယံ ပာတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထ။

၂၆၄. ''တေန ခော ပနာနန္ဒ, သမယေန ရညော မဟာသုဒဿနဿ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပာတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဧတဒဟောသိ – 'ဣမာနိ ခော မေ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပာတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ, ယံနူန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေ စတ္တာလီသံ ဒွေ စတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သကိံ သကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆေယျု'န္တိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ – 'ဣမာနိ ခော မေ, သမ္မ ပရိဏာယကရတန, စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သာယံ ပာတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ, တေန ဟိ, သမ္မ ပရိဏာယကရတန, ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေ စတ္တာလီသံ ဒွေ စတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သကိံ သကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တူ'တိ။ 'ဧဝံ, ဒေဝါ'တိ ခော, အာနန္ဒ, ပရိဏာယကရတနံ ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ အပရေန သမယေန ဝဿသတဿ ဝဿသတဿ အစ္စယေန ဒွေ စတ္တာလီသံ ဒွေ စတ္တာလီသံ နာဂသဟဿာနိ သကိံ သကိံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမံသု။

သုဘဒ္ဒာဒေဝိဥပသင်္ကမနံ

၂၆၅. ''အထ ခော, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒာယ ဒေဝိယာ ဗဟုန္နံ ဝဿာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသတာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန ဧတဒဟောသိ – 'စိရံ ဒိဋ္ဌော ခော မေ ရာဇာ မဟာသုဒဿနော။ ယံနူနာဟံ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျ'န္တိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ ဣတ္ထာဂာရံ အာမန္တေသိ – 'ဧထ တုမှေ သီသာနိ နှာယထ ပီတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရုပထ။ စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော, ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ'တိ။ 'ဧဝံ, အယျေ'တိ ခော, အာနန္ဒ, ဣတ္ထာဂာရံ သုဘဒ္ဒာယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတွာ သီသာနိ နှာယိတွာ ပီတာနိ ဝတ္ထာနိ ပါရုပိတွာ ယေန သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ ပရိဏာယကရတနံ အာမန္တေသိ – 'ကပ္ပေဟိ, သမ္မ ပရိဏာယကရတန, စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ, စိရံ ဒိဋ္ဌော နော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော, ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿာမာ'တိ။ 'ဧဝံ, ဒေဝီ'တိ ခော, အာနန္ဒ, ပရိဏာယကရတနံ သုဘဒ္ဒာယ ဒေဝိယာ ပဋိဿုတွာ စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ ကပ္ပာပေတွာ သုဘဒ္ဒာယ ဒေဝိယာ ပဋိဝေဒေသိ – 'ကပ္ပိတာ ခော, ဒေဝိ, စတုရင်္ဂိနီ သေနာ, ယဿဒါနိ ကာလံ မညသီ'တိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒာ ဒေဝီ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ ဣတ္ထာဂာရေန ယေန ဓမ္မော ပါသာဒေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ယေန မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂာရံ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဝိယူဟဿ ကူဋာဂာရဿ ဒွါရဗာဟံ အာလမ္ဗိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သဒ္ဒံ သုတွာ – 'ကိံ နု ခော မဟတော ဝိယ ဇနကာယဿ သဒ္ဒော'တိ မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ နိက္ခမန္တော အဒ္ဒသ သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိံ ဒွါရဗာဟံ အာလမ္ဗိတွာ ဌိတံ, ဒိသွာန သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိံ ဧတဒဝေါစ – 'ဧတ္ထေဝ, ဒေဝိ, တိဋ္ဌ မာ ပါဝိသီ'တိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – 'ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်္ကံ နီဟရိတွာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေဟီ'တိ။ 'ဧဝံ, ဒေဝါ'တိ ခော, အာနန္ဒ, သော ပုရိသော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ပဋိဿုတွာ မဟာဝိယူဟာ ကူဋာဂါရာ သောဝဏ္ဏမယံ ပလ္လင်္ကံ နီဟရိတွာ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏမယေ တာလဝနေ ပညပေသိ။ အထ ခော, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော။

၂၆၆. ''အထ ခော, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒာယ ဒေဝိယာ ဧတဒဟောသိ – 'ဝိပ္ပသန္နာနိ ခော ရညော မဟာသုဒဿနဿ ဣန္ဒြိယာနိ, ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော, မာ ဟေဝ ခော ရာဇာ မဟာသုဒဿနော ကာလမကာသီ'တိ ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ –

'ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ။ ဧတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ဇနေဟိ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပ

ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒနာနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ, ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ , ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ဗလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ, ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပာတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ဇနေဟိ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ ကရောဟီ'တိ။

၂၆၇. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဘဒ္ဒံ ဒေဝိံ ဧတဒဝေါစ –

'ဒီဃရတ္တံ ခေါ မံ တွံ, ဒေဝိ, ဣဋ္ဌေဟိ ကန္တေဟိ ပိယေဟိ မနာပေဟိ သမုဒာစရိတ္ထ; အထ စ ပန မံ တွံ ပစ္ဆိမေ ကာလေ အနိဋ္ဌေဟိ အကန္တေဟိ အပ္ပိယေဟိ အမနာပေဟိ သမုဒာစရသီ'တိ။ 'ကထံ စရဟိ တံ, ဒေဝ, သမုဒာစရာမီ'တိ? 'ဧဝံ ခေါ မံ တွံ, ဒေဝိ, သမုဒာစရ – ''သဗ္ဗေဟေဝ, ဒေဝ, ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ, မာ ခေါ တွံ, ဒေဝ, သာပေက္ခော ကာလမကာသိ, ဒုက္ခာ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကိရိယာ, ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကိရိယာ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ , ဒေဝ, စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒနာနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ဗလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒာဒေဝိပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခာနိ။ တေ္တ, ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ။ တေ္တ ဒေဝ, ဆန္နံ ပဇဟ ဗီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣ

မာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ ဒေဝ စတုရာသီတိ ထာလိပာကသဟဿာနိ သာယံ ပာတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသီ'''တိ။

၂၆၈. ''ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ ပရောဒိ အဿူနိ ပဝတ္တေသိ။ အထ ခေါ, အာနန္ဒ, သုဘဒ္ဒါ ဒေဝီ အဿူနိ ပုဉ္ဆိတွာ [ပမဇ္ဇိတွာ (သီ. သျာ. ပီ.), ပုဉ္ဆိတွာ (က.)] ရာဇာနံ မဟာသုဒဿနံ ဧတဒဝေါစ –

'သဗ္ဗေဟေဝ , ဒေဝ, ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ, မာ ခေါ တွံ, ဒေဝ, သာပေက္ခော ကာလမကာသိ, ဒုက္ခာ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကိရိယာ, ဂရဟိတာ စ သာပေက္ခဿ ကာလင်္ကိရိယာ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ နဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ပါသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မပါသာဒပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဗျူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂေါနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒါနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ , ဒေဝ, စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ, ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ဗလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဣတ္ထိရတနပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ, ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ , ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ။ တတ္ထ, ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသိ။ ဣမာနိ တေ, ဒေဝ, စတုရာသီတိ ထာလိပာကသဟဿာနိ သာယံ ပာတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယတိ။ တတ္ထ , ဒေဝ, ဆန္ဒံ ပဇဟ ဇီဝိတေ အပေက္ခံ မာကာသီ'တိ။

ဗြဟ္မလောကူပဂမံ

၂၆၉. ''အထ ခေါ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော နစိရဿေဝ ကာလမကာသိ။ သေယျထာပိ, အာနန္ဒ, ဂဟပတိဿ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တဿ ဝါ မနုညံ ဘောဇနံ ဘုတ္တာဝိဿ ဘတ္တသမ္မဒေါ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, အာနန္ဒ, ရညော မဟာသုဒဿနဿ မာရဏန္တိကာ ဝေဒနာ အဟောသိ။ ကာလင်္ကတော စ, အာနန္ဒ, ရာဇာ မဟာသုဒဿနော သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိ။ ရာဇာ, အာနန္ဒ, မဟာသုဒဿနော စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ကုမာရကီဠံ [ကီဠိတံ (က.), ကီဠိကံ (သီ. ပီ.)] ကီဠိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဩပရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ စတုရာသီတိ ဝဿသဟဿာနိ ဂိဟိဘူတော [ဂိဟီဘူတော (သီ. ပီ.)] ဓမ္မေ ပါသာဒေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိ [ဗြဟ္မစရိယမစရိ (က.)] ။ သော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

၂၇၀. ''သိယာ ခေါ ပနာနန္ဒ, ဧဝမဿ – 'အညော နူန တေန သမယေန ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဟောသီ'တိ, န ခေါ ပနေတံ, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အဟံ တေန သမယေန ရာဇာ မဟာသုဒဿနော အဟောသိံ။ မမ တာနိ စတုရာသီတိ န

ဂရသဟဿာနိ ကုသာဝတီရာဇဓာနိပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဟသာဒသဟဿာနိ ဓမ္မဟာသာဒပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ကူဋာဂါရသဟဿာနိ မဟာဝိယူဟကူဋာဂါရပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ပလ္လင်္ကသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ရူပိယမယာနိ ဒန္တမယာနိ သာရမယာနိ ဂောနကတ္ထတာနိ ပဋိကတ္ထတာနိ ပဋလိကတ္ထတာနိ ကဒလိမိဂပဝရပစ္စတ္ထရဏာနိ သဥတ္တရစ္ဆဒနာနိ ဥဘတောလောဟိတကူပဓာနာနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ နာဂသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဥပောသထနာဂရာဇပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ အဿသဟဿာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝလာဟကအဿရာဇပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ရထသဟဿာနိ သီဟစမ္မပရိဝါရာနိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိဝါရာနိ ဒီပိစမ္မပရိဝါရာနိ ပဏ္ဍုကမ္ဗလပရိဝါရာနိ သောဝဏ္ဏာလင်္ကာရာနိ သောဝဏ္ဏဓဇာနိ ဟေမဇာလပဋိစ္ဆန္နာနိ ဝေဇယန္တရထပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ မဏိသဟဿာနိ မဏိရတနပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ သုဘဒ္ဒာဒေဝိပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဂဟပတိသဟဿာနိ ဂဟပတိရတနပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနုယန္တာနိ ပရိဏာယကရတနပ္ပမုခါနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဓေနုသဟဿာနိ ဒုဟသန္ဒနာနိ ကံသူပဓာရဏာနိ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ဝတ္ထကောဋိသဟဿာနိ ခေါမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ, မမ တာနိ စတုရာသီတိ ထာလိပါကသဟဿာနိ သာယံ ပါတံ ဘတ္တာဘိဟာရော အဘိဟရိယိတ္ထ။

၂၇၁. ''တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိနဂရသဟဿာနံ ဧကညေဝ တံ နဂရံ ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ ကုသာဝတီ ရာဇဓာနီ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိပါသာဒသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ပါသာဒေါ ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ ဓမ္မော ပါသာဒေါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိကူဋာဂါရသဟဿာနံ ဧကညေဝ တံ ကူဋာဂါရံ ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန အဇ္ဈာဝသာမိ ယဒိဒံ မဟာဝိယူဟံ ကူဋာဂါရံ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိပလ္လင်္ကသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ပလ္လင်္ကော ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန ပရိဘုဉ္ဇာမိ ယဒိဒံ သောဝဏ္ဏမယော ဝါ ရူပိယမယော ဝါ ဒန္တမယော ဝါ သာရမယော ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိနာဂသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော နာဂေါ ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဥပောသထော နာဂရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိအဿသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော အဿော ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဝလာဟကော အဿရာဇာ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိရထသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ရထော ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန အဘိရုဟာမိ ယဒိဒံ ဝေဇယန္တရထော။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိဣတ္ထိသဟဿာနံ ဧကာယေဝ သာ ဣတ္ထီ ဟောတိ, ယာ တေန သမယေန ပစ္စုပဋ္ဌာတိ ခတ္တိယာနီ ဝါ ဝေဿိနီ [ဝေဿာယိနီ (သျာ.), ဝေလာမိကာနီ (က. သီ. ပီ.) ဝေလာမိကာ (သံ. နိ. ၃.၉၆)] ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိဝတ္ထကောဋိသဟဿာနံ ဧကံယေဝ တံ ဒုဿယုဂံ ဟောတိ, ယံ တေန သမယေန ပရိဒဟာမိ ခေါမသုခုမံ ဝါ ကပ္ပာသိကသုခုမံ ဝါ ကောသေယျသုခုမံ ဝါ ကမ္ဗလသုခုမံ ဝါ။ တေသံ ခေါ ပနာနန္ဒ, စတုရာသီတိထာလိပါကသဟဿာနံ ဧကောယေဝ သော ထာလိပါကော ဟောတိ, ယတော နာဠိကောဒနပရမံ ဘုဉ္ဇာမိ တဒုပိယဉ္စ သူပေယျံ။

၂၇၂. ''ပဿာနန္ဒ, သဗ္ဗေတေ သင်္ခါရာ အတီတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ။ ဧဝံ အနိစ္စာ ခေါ, အာနန္ဒ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အဒ္ဓုဝါ ခေါ, အာနန္ဒ, သင်္ခါရာ; ဧဝံ အနဿာသိကာ ခေါ, အာနန္ဒ, သင်္ခါရာ! ယာဝဉ္စိဒံ, အာနန္ဒ , အလမေဝ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု နိဗ္ဗိန္ဒိတုံ, အလံ ဝိရဇ္ဇိတုံ, အလံ ဝိမုစ္စိတုံ။

''ဆက္ခတ္တုံ ခေါ ပနာဟံ, အာနန္ဒ, အဘိဇာနာမိ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ သရီရံ နိက္ခိပိတုံ, တဉ္စ ခေါ ရာဇာဝ သမာနော စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော, အယံ သတ္တမော သရီရနိက္ခေပေါ။ န ခေါ ပနာဟံ, အာနန္ဒ, တံ ပဒေသံ သမနုပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ယတ္ထ တထာဂတော အဋ္ဌမံ သရီရံ နိက္ခိပေယျာ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပာဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ''တိ။

မဟာသုဒဿနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. ဇနဝသဘသုတ္တံ

နာတိကိယာဒိဗျာကရဏံ

၂၇၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာတိကေ [နာဒိကေ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝိဟရတိ ဂိဉ္ဇကာဝသထေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဘဂဝါ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု [စေတိယဝံသေသု (က.)] ကုရုပဉ္စာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု [မစ္ဆသုရသေနေသု (သျာ.), မစ္ဆသူရသေနေသု (သီ. ပီ.)] – “အသု အမုတ္ရ ဥပပန္နော, အသု အမုတ္ရ ဥပပန္နော [ဥပပန္နောတိ (က.)] ။ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော, သကိဒေဝ [သကိံဒေဝ (က.)] ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ”တိ။

၂၇၄. အဿောသုံ ခေါ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ – “ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရုပဉ္စာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု – ‘အသု အမုတ္ရ ဥပပန္နော, အသု အမုတ္ရ ဥပပန္နော။ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ’တိ။ တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ [ပဉှာဝေယျာကရဏံ (သျာ. က.)] သုတွာ။

၂၇၅. အဿောသိ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော – “ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရုပဉ္စာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု – ‘အသု အမုတ္ရ ဥပပန္နော, အသု အမုတ္ရ ဥပပန္နော။ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမိနော သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ’တိ။ တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

အာနန္ဒပရိကထာ

၂၇၆. အထ ခေါ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – “ဣမေ ခေါ ပနာပိ အဟေသုံ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ ဗဟူ စေဝ ရတ္တညူ စ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ။ သုညာ မညေ အင်္ဂမဂဓာ အင်္ဂမာဂဓကေဟိ [အင်္ဂမာဂဓိကေဟိ (သျာ.)] ပရိစာရကေဟိ အဗ္ဘတီတေဟိ ကာလင်္ကတေဟိ။ တေ ခေါ ပနာပိ [တေန ခေါ ပနာပိ (သျာ.)] အဟေသုံ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သင်္ဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော။ တေ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ ဘဂဝတာ အဗျာကတာ; တေသမ္ပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ, ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ, တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိံ။ အယံ ခေါ ပနာပိ အဟောသိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဟိတော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ နေ

ဂမာနုဋ္ဌေ ဇာနပဒာနုဋ္ဌ။ အပိဿုဒံ မနုဿာ ကိတ္တယမာနရူပာ ဝိဟရန္တိ – ‘ဧဝံ နော သော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ သု ခာပေတွာ ကာလင်္ကတော, ဧဝံ မယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ဝိဇိတေ ဖာသု [ဖာသုကံ (သျာ.)] ဝိဟရိမှာ’တိ။ သော ခော ပနာပိ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နော ဓမ္မေ ပသန္နော သင်္ဃေ ပသန္နော သီလေသု ပရိပူရကာရီ။ အပိဿုဒံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ‘ယာဝ မရဏကာလာပိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပော ကာလင်္ကတော’တိ။ သော အဗ္ဘုတီတော ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ အဗျာကတော။ တဿပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ, တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိံ။ ဘဂဝတော ခော ပန သမ္ဗောဓိ မဂဓေသု။ ယတ္ထ ခော ပန ဘဂဝတော သမ္ဗောဓိ မဂဓေသု, ကထံ တတ္ရ ဘဂဝါ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အဗ္ဘုတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု န ဗျာကရေယျ။ ဘဂဝါ စေ ခော ပန မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အဗ္ဘုတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု န ဗျာကရေယျ, ဒီနမနာ [နိန္နမနာ (သျာ.), ဒီနမာနာ (သီ. ပီ.)] တေနဿု မာဂဓကာ ပရိစာရကာ; ယေန ခော ပနဿု ဒီနမနာ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ ကထံ တေ ဘဂဝါ န ဗျာကရေယျာ”တိ?

၂၇၇. ဣဒမာယသ္မာ အာနန္ဒော မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ ဧကော ရဟော အနုဝိစိန္တေတွာ ရတ္တိယာ ပစ္စူသသမယံ ပစ္စုဋ္ဌာယ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “သုတံ မေတံ, ဘန္တေ – ‘ဘဂဝါ ကိရ ပရိတော ပရိတော ဇနပဒေသု ပရိစာရကေ အဗ္ဘုတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု ဗျာကရောတိ ကာသိကောသလေသု ဝဇ္ဇိမလ္လေသု စေတိဝံသေသု ကုရုပဉ္စာလေသု မဇ္ဈသူရသေနေသု – “အသု အမုတြ ဥပပန္နော, အသု အမုတြ ဥပပန္နော။ ပရောပညာသ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘုတီတာ ကာလင်္ကတာ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပာတိကာ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ သာဓိကာ နဝုတိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘုတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ။ သာတိရေကာနိ ပဉ္စသတာနိ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘုတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပာတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ”တိ။ တေန စ နာတိကိယာ ပရိစာရကာ အတ္တမနာ အဟေသုံ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ ။ ဣမေ ခော ပနာပိ, ဘန္တေ, အဟေသုံ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ ဗဟူ စေဝ ရတ္တညူ စ အဗ္ဘုတီတာ ကာလင်္ကတာ။ သုညာ မညေ အင်္ဂမဂဓာ အင်္ဂမာဂဓကေဟိ ပရိစာရကေဟိ အဗ္ဘုတီတေဟိ ကာလင်္ကတေဟိ။ တေ ခော ပနာပိ, ဘန္တေ, အဟေသုံ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သင်္ဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော, တေ အဗ္ဘုတီတာ ကာလင်္ကတာ ဘဂဝတာ အဗျာကတာ။ တေသမ္ပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ, ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ, တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိံ။ အယံ ခော ပနာပိ, ဘန္တေ, အဟောသိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဟိတော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ နေဂမာနုဋ္ဌေ ဇာနပဒာနုဋ္ဌ။ အပိဿုဒံ မနုဿာ ကိတ္တယမာနရူပာ ဝိဟရန္တိ – ‘ဧဝံ နော သော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ သုခာပေတွာ ကာလင်္ကတော။ ဧဝံ မယံ တဿ ဓမ္မိကဿ ဓမ္မရညော ဝိဇိတေ ဖာသု ဝိဟရိမှာ’တိ။ သော ခော ပနာပိ, ဘန္တေ, အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နော ဓမ္မေ ပသန္နော သင်္ဃေ ပသန္နော သီလေသု ပရိပူရကာရီ။ အပိဿုဒံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ‘ယာဝ မရဏကာလာပိ ရာဇာ မာဂဓော သေနိယော ဗိမ္ဗိသာရော ဘဂဝန္တံ ကိတ္တယမာနရူပော ကာလင်္ကတော’တိ။ သော အဗ္ဘုတီတော ကာလင်္ကတော ဘဂဝတာ အဗျာကတော; တဿပိဿ သာဓု ဝေယျာကရဏံ, ဗဟုဇနော ပသီဒေယျ, တတော ဂစ္ဆေယျ သုဂတိံ။ ဘဂဝတော ခော ပန, ဘန္တေ, သမ္ဗောဓိ မဂဓေသု။ ယတ္ထ ခော ပန , ဘန္တေ, ဘဂဝတော သမ္ဗောဓိ မဂဓေသု, ကထံ တတ္ရ ဘဂဝါ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အဗ္ဘုတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု န ဗျာကရေယျ? ဘဂဝါ စေ ခော ပန, ဘန္တေ, မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အဗ္ဘုတီတေ ကာလင်္ကတေ ဥပပတ္တီသု န ဗျာကရေယျ ဒီနမနာ တေနဿု မာဂဓကာ ပရိစာရကာ; ယေန ခော ပနဿု ဒီနမနာ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ ကထံ တေ ဘဂဝါ န ဗျာကရေယျာ”တိ။ ဣဒမာယသ္မာ အာနန္ဒော မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ပရိကထံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

၂၇၈. အထ ခော ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေ အာယသ္မန္တေ အာနန္ဒေ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ နာတိကံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ နာတိကေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ ပဝိသိတွာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ အဋ္ဌိံ ကတွာ [အဋ္ဌိကတွာ (သီ. သျာ. ပီ.)] မနသိကတွာ သဗ္ဗံ စေတသာ [သဗ္ဗစေတသာ (ပီ.)] သမန္နာဟရိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ – “ဂတိံ နေသံ

ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ဗုဓာယ, ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ''တိ။ အဒ္ဒသာ ခော ဘဂဝါ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ ''ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ''တိ။ အထ ခော ဘဂဝါ သာယနှသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဂိဉ္ဇကာဝသထံ နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရပစ္ဆာယာယံ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။

၂၇၉. အထ ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဥပသန္တပဒိဿော [ဥပသန္တပတိဿော (က.)] ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘာတိရိဝ ဘဂဝတော မုခဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသန္နတ္တာ ဣန္ဒြိယာနံ။ သန္တေန နူနဇ္ဇ ဘန္တေ ဘဂဝါ ဝိဟာရေန ဝိဟာသီ''တိ? ''ယဒေဝ ခော မေ တွံ, အာနန္ဒ, မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ သမ္မုခါ ပရိကထံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကန္တော, တဒေဝါဟံ နာတိကေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ဟဒေ ပက္ခာလေတွာ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ ပဝိသိတွာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိကတွာ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိံ – 'ဂတိံ နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ပရာယံ, ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ'တိ။ အဒ္ဒသံ ခော အဟံ, အာနန္ဒ, မာဂဓကေ ပရိစာရကေ 'ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ'''တိ။

ဇနဝသဘယက္ခော

၂၈၀. ''အထ ခော, အာနန္ဒ, အန္တရဟိတော ယက္ခော သဒ္ဒမနုဿာဝေသိ – 'ဇနဝသဘော အဟံ ဘဂဝါ; ဇနဝသဘော အဟံ သုဂတာ'တိ။ အဘိဇာနာသိ နော တွံ, အာနန္ဒ, ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ နာမဓေယျံ သုတံ [သုတွာ (ပီ.)] ယဒိဒံ ဇနဝသဘော''တိ?

''န ခော အဟံ, ဘန္တေ, အဘိဇာနာမိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ နာမဓေယျံ သုတံ ယဒိဒံ ဇနဝသဘောတိ, အပိ စ မေ, ဘန္တေ, လောမာနိ ဟဋ္ဌာနိ 'ဇနဝသဘော'တိ နာမဓေယျံ သုတွာ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – 'န ဟိ နူန သော ဩရကော ယက္ခော ဘဝိဿတိ ယဒိဒံ ဧဝရူပံ နာမဓေယျံ သုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဇနဝသဘော''တိ။ ''အနန္တရာ ခော, အာနန္ဒ, သဒ္ဒပါတုဘာဝါ ဥဠာရဝဏ္ဏော မေ ယက္ခော သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ ။ ဒုတိယမ္ပိ သဒ္ဒမနုဿာဝေသိ – 'ဗိမ္ဗိသာရော အဟံ ဘဂဝါ; ဗိမ္ဗိသာရော အဟံ သုဂတာ'တိ။ ဣဒံ သတ္တမံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇာမိ, သော တတော စုတော မနုဿရာဇာ ဘဝိတုံ ပဟောမိ [သော တတော စုတော မနုဿရာဇာ, အမနုဿရာဇာ ဒိဝိ ဟောမိ (သီ. ပီ.)]။

ဣတော သတ္တ တတော သတ္တ, သံသာရာနိ စတုဒ္ဒသ။
နိဝါသမဘိဇာနာမိ, ယတ္ထ မေ ဝုသိတံ ပုရေ။

၂၈၁. 'ဒီဃရတ္တံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ, အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယာ'တိ။ 'အစ္ဆရိယမိဒံ အာယသ္မတော ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ, အဗ္ဘုတမိဒံ အာယသ္မတော ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ။ ''ဒီဃရတ္တံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမီ''တိ စ ဝဒေသိ, ''အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယာ''တိ စ ဝဒေသိ, ကုတောနိဒါနံ ပနာယသ္မာ ဇနဝသဘော ယက္ခော ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဝိသေသာဓိဂမံ သဉ္ဇာနာတီတိ? န အညတြ, ဘဂဝါ, တဝ သာသနာ, န အညတြ [အညတ္ထ (သီ. ပီ.)], သုဂတ, တဝ သာသနာ; ယဒဂ္ဂေ အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ ဧကန္တိကတော [ဧကန္တဂတော (သျာ.), ဧကန္တဂတော (ပီ.)] အဘိပ္ပသန္နော, တဒဂ္ဂေ အဟံ, ဘန္တေ, ဒီဃရတ္တံ အဝိနိပါတော အဝိနိပါတံ သဉ္ဇာနာမိ, အာသာ စ ပန မေ သန္တိဋ္ဌတိ သကဒါဂါမိတာယ။ ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ဝေဿဝဏေန မဟာရာဇေန ပေသိတော ဝိရူဠ္ဟကဿ မဟာရာဇဿ သန္တိကေ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန အဒ္ဒသံ ဘဂဝန္တံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဂိဉ္ဇကာဝသထံ ပဝိသိတွာ မာဂဓကေ ပရိစာရကေ အာရဗ္ဘ အဋ္ဌိံ ကတွာ မနသိကတွာ သဗ္ဗံ စေတသာ သမန္နာဟရိတွာ နိသိန္နံ – ''ဂတိံ နေသံ ဇာနိဿာမိ အဘိသမ္ပရာယံ, ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံအဘိသမ္ပရာယာ''တိ။ အနစ္ဆရိယံ ခော ပနေတံ, ဘန္တေ, ယံ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ တဿံ ပရိသာယံ ဘာသတော သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – ''ယံဂတိကာ တေ ဘဝန္တော ယံ

အဘိသမ္ပရာယာ’’တိ။ တသ္သ မယှံ, ဘန္တေ, ဧတဒဟောသိ – ဘဂဝန္တဉ္စ ဒက္ခာမိ, ဣဒဉ္စ ဘဂဝတော အာရောစေဿာမီတိ။ ဣမေ ခော မေ, ဘန္တေ, ဒ္ဝေပစ္စယာ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ’။

ဒေဝသဘာ

၂၈၂. ‘ပုရိမာနိ , ဘန္တေ, ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ ဝဿူပနာယိကာယ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ကေဝလကပ္ပာ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ။ မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ [ဒိဗ္ဗာ ပရိသာ (သီ. ပီ.)] သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ [နိသိန္နာ ဟောတိ (သီ.), သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ (က.)], စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဓတရဋ္ဌော မဟာရာဇာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ [ပစ္စာဘိမုခေါ (က.)] နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိရူဠှကော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဝိရူပက္ခော မဟာရာဇာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ကေဝလကပ္ပာ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ, မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ, စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ ဣဒံ နေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိံ; အထ ပစ္ဆာ အမှာကံ အာသနံ ဟောတိ။ ယေ တေ, ဘန္တေ, ဒေဝါ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အဓုနူပပန္နာ တာဝတိံသကာယံ, တေ အညေ ဒေဝေ အတိရောစန္တိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ တေန သုဒံ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ‘‘ဒိဗ္ဗာ ဝတ ဘော ကာယာ ပရိပူရေန္တိ, ဟာယန္တိ အသုရကာယာ’’တိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

‘‘မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ, တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ [သက္ကန္ဒကာ (သီ.)] ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ, ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ, ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ [ယသဿိနော (သျာ.)] ။
သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ, စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ, ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ, ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ, တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ, ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ’’န္တိ။

‘တေန သုဒံ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျောသောမတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ‘‘ဒိဗ္ဗာ ဝတ, ဘော, ကာယာ ပရိပူရေန္တိ, ဟာယန္တိ အသုရကာယာ’’တိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, ယေနတ္ထေန ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ, တံ အတ္ထံ စိန္တယိတွာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတွာ ဝုတ္တဝစနာပိ တံ [ဝုတ္တဝစနာ နာမိမံ (က.)] စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ။ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ [ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာ နာမိမံ (က.)] စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ, သကေသု သကေသု အာသနေသု ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ [အဓိပက္ကန္တာ (က.)] ။

တေ ဝုတ္တဝါက္ယာ ရာဇာနော, ပဋိဂ္ဂယှာနုသာသနိံ။
ဝိပ္ပသန္နမနာ သန္တာ, အဋ္ဌံသု သမှိ အာသနေတိ။

၂၈၃. ‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဠာရော အာလောကော သဉ္ဇာယိ, ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ‘‘ယထာ ခေါ, မာရိသာ, နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ, ဥဠာရော အာလောကော သဉ္ဇာယတိ, ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ, ဗြဟ္မ

မာ ဟာတုဘဝိဿတိ။ ဗ္ရဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပာတုဘာဝါယ ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ ဩဘာသော ပာ တုဘဝတီတိ။

“ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ ဗ္ရဟ္မာ ပာတုဘဝိဿတိ။
ဗ္ရဟ္မုနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာ”တိ။

သနင်္ကုမာရကထာ

၂၈၄. ‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု – “ဩဘာသမေတံ ဉဿာ မ, ယံဝိပာကော ဘဝိဿတိ, သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာသကေသု အာသ နေသု နိသီဒိံသု – “ဩဘာသမေတံ ဉဿာမ ယံဝိပာကော ဘဝိဿတိ, သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။ ဣဒံ သုတွာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဧကဂ္ဂါ သမာပဇ္ဇိံသု – “ဩဘာသမေတံ ဉဿာမ, ယံဝိပာကော ဘဝိဿတိ, သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ”တိ။

‘ယဒါ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပာတုဘဝတိ, ဩဠာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ပာတုဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မုနော ပကတိဝဏ္ဏော အနဘိသမ္ဘဝနီယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ စက္ခုပထသ္မိံ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပာတုဘဝတိ , သော အညေ ဒေဝေ အတိ ရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, သောဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနုသံ ဝိဂ္ဂဟံ အတိရောစတိ; ဧ ဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဒါ ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပာတုဘဝတိ, သော အညေ ဒေဝေ အတိရော စတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပာတုဘဝတိ, န တဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ။ သဗ္ဗေဝ တုဏှီဘူတာ ပဉ္ဇ လိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ – “ယဿဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကံ ဣစ္ဆိဿတိ ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော, တဿ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒိဿတီ”တိ။

‘ယဿ ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဒေဝဿ ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေ ဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ; ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော အဓုနာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေန, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ သောမနဿ ပဋိလာဘံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဿ ဒေဝဿ ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒတိ, ဥဠာရံ သော လ ဘတိ ဒေဝေါ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေါ သောမနဿပဋိလာဘံ။ အထ , ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာ ရော ဩဠာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ကုမာရဝဏ္ဏီ [ကုမာရဝဏ္ဏော (သ္ယာ. က.)] ဟုတွာ ပဉ္စသိခေါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပာတုရဟောသိ။ သော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သေ ယျထာပိ, ဘန္တေ, ဗလဝါ ပုရိသော သုပစ္စတ္ထတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒေယျ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင် ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

“မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

“နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
သုဂတသ္မိံ ဗ္ရဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

“တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

“ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။

တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ”န္တိ။

၂၈၅. ‘ကတမမတ္တံ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ; ကတမမတ္တံ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘာသတော အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇု စ သဝနီယော စ ဗိန္ဒု စ အဝိသာရီ စ ဂမ္ဘီရော စ နိန္နာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော သရေန ဝိညာပေတိ; န စဿ ဗဟိဒ္ဓာ ပရိသာယ ဃောသော နိစ္ဆရတိ။ ယဿ ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ, သော ဝုစ္စတိ “ဗ္ရဟ္မဿရော”တိ။

‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော တေတ္တိံသေ အတ္တဘာဝေ အဘိနိမ္မိနိတွာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပစ္စေကပလ္လင်္ကေသု ပလ္လင်္ကေန [ပစ္စေကပလ္လင်္ကေ (က.)] နိသီဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – “တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ, ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ယေ ဟိ ကေစိ, ဘော, ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ သင်္ဃံ သရဏံ ဂတာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ယေ သဗ္ဗနိဟီနံ ကာယံ ပရိပူရေန္တိ, တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေန္တီ”’တိ။

၂၈၆. ‘ကတမမတ္တံ , ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ; ကတမမတ္တံ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘာသတော ဃောသောယေဝ ဒေဝါ မညန္တိ – “ယွာယံ မမ ပလ္လင်္ကေ သွာယံ ဧကောဝ ဘာသတီ”တိ။

ဧကသ္မိံ ဘာသမာနသ္မိံ၊ သဗ္ဗေ ဘာသန္တိ နိမ္မိတာ။
ဧကသ္မိံ တုဏှိမာသီနေ၊ သဗ္ဗေ တုဏှီ ဘဝန္တိ တေ။

တဒာသု ဒေဝါ မညန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
ယွာယံ မမ ပလ္လင်္ကသ္မိံ၊ သွာယံ ဧကောဝ ဘာသတီတိ။

‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဧကတ္တေန အတ္တာနံ ဥပသံဟရတိ, ဧကတ္တေန အတ္တာနံ ဥပသံဟရိတွာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပလ္လင်္ကေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ –

ဘာဝိတဣဒ္ဓိပါဒေါ

၂၈၇. “‘တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ, ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပညတ္တာ ဣဒ္ဓိပဟုတာယ [ဣဒ္ဓိဗဟုလီကတာယ (သျာ.)] ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ [ဣဒ္ဓိဝိသေဝိတာယ (သျာ.)] ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ ဘော ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ စိတ္တသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီမံသာသမာဓိပ္ပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပညတ္တာ ဣဒ္ဓိပဟုတာယ ဣဒ္ဓိဝိသဝိတာယ ဣဒ္ဓိဝိကုဗ္ဗနတာယ။

“‘ယေ ဟိ ကေစိ ဘော အတီတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောသုံ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘော အနာဂတမဒ္ဓာနံ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောဿန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ယေပိ ဟိ ကေစိ ဘော ဧတရဟိ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ။ ပဿန္တိ

နော ဘောန္တော ဒေဝတ တာဝတိံသာ မမပိမံ ဝေရှုပံ ဣတ္ထာနုဘာဝ''န္တိ? ''ဧဝံ မဟာဗ္ရဟ္မေ''တိ။ ''အဟမ္ပိ ခေါ ဘော ဣမေသံယေဝ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ''တိ။ ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ –

တိဝိဓော ဩကာသာဓိဂမော

၂၈၈. '''တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝတ တာဝတိံသာ, ယာဝဉ္စိဒံ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော ဩကာသာဓိဂမာ အနုဗုဒ္ဓါ သုခဿာဓိဂမာယ။ ကတမေ တယော? ဣဓ ဘော ဧကစ္စော သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ကာမေဟိ သံသဋ္ဌော အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ, ယောနိသော မနသိ ကရောတိ, ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော အရိယဓမ္မဿဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိံ အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌော အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ တဿ အသံသဋ္ဌဿ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌဿ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ, သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ သေယျထာပိ, ဘော, ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ [ပာမုဇ္ဇံ (ပီ. က.)] ဇာယေထ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘော, အသံသဋ္ဌဿ ကာမေဟိ အသံသဋ္ဌဿ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ, သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ, ဘော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဌမော ဩကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာဓိဂမာယ။

'''ပုန စပရံ, ဘော, ဣဓေကစ္စဿ ဩဠာရိကာ ကာယသင်္ခါရာ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ, ဩဠာရိကာ ဝစီသင်္ခါရာ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ, ဩဠာရိကာ စိတ္တသင်္ခါရာ အပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ, ယောနိသော မနသိ ကရောတိ, ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ တဿ အရိယဓမ္မဿဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိံ ဩဠာရိကာ ကာယသင်္ခါရာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, ဩဠာရိကာ ဝစီသင်္ခါရာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ, ဩဠာရိကာ စိတ္တသင်္ခါရာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တိ။ တဿ ဩဠာရိကာနံ ကာယသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဠာရိကာနံ ဝစီသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဠာရိကာနံ စိတ္တသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ, သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ သေယျထာပိ, ဘော, ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ, ဧဝမေဝ ခေါ ဘော ဩဠာရိကာနံ ကာယသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဠာရိကာနံ ဝစီသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဩဠာရိကာနံ စိတ္တသင်္ခါရာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ, သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ, ဘော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒုတိယော ဩကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာဓိဂမာယ။

'''ပုန စပရံ, ဘော, ဣဓေကစ္စော 'ဣဒံ ကုသလ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ, 'ဣဒံ အကုသလ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ 'ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ, ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ, ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ'န္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနာတိ။ သော အပရေန သမယေန အရိယဓမ္မံ သုဏာတိ, ယောနိသော မနသိ ကရောတိ, ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သော အရိယဓမ္မဿဝနံ အာဂမ္မ ယောနိသောမနသိကာရံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိံ, 'ဣဒံ ကုသလ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'ဣဒံ အကုသလ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ, ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ, ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဇာနတော ဧဝံ ပဿတော အဝိဇ္ဇာ ပဟီယတိ, ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တဿ အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ, သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ သေယျထာပိ, ဘော, ပမုဒါ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယေထ , ဧဝမေဝ ခေါ, ဘော, အဝိဇ္ဇာဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခံ, သုခါ ဘိယျော သောမနဿံ။ အယံ ခေါ, ဘော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တတိယော ဩကာသာဓိဂမော အနုဗုဒ္ဓေါ သုခဿာဓိဂမာယ။ ဣမေ ခေါ, ဘော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော ဩကာသာဓိဂမာ အနုဗုဒ္ဓါ သုခဿာဓိဂမာယာ''တိ။ ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ, ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ –

စတုသတိပဋ္ဌာနံ

၂၈၉. '''တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝ တာဝတိံသာ, ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပညတ္တာ ကုသလဿာဓိဂမာယ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ , ဘော, ဘိက္ခု အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရန္တော တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိ, သမ္မာ ဝိပ္ပသီဒတိ။ သော တတ္ထ သမ္မာ သမာဟိတော သမ္မာ ဝိပ္ပသန္နော ဗဟိဒ္ဓာ ပရကာယေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဗဟိဒ္ဓာ ပရဝေဒနာသု ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ.။ ဗဟိဒ္ဓာ ပရစိတ္တေ ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရန္တော တတ္ထ သမ္မာ သမာဓိယတိ, သမ္မာ ဝိပ္ပသီဒတိ။ သော တတ္ထ သမ္မာ သမာဟိတော သမ္မာ ဝိပ္ပသန္နော ဗဟိဒ္ဓာ ပရဓမ္မေသု ဉာဏဒဿနံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ပညတ္တာ ကုသလဿာဓိဂမာယာ''တိ။ ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ –

သတ္တ သမာဓိပရိက္ခာရာ

၂၉၀. '''တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝ တာဝတိံသာ, ယာဝ သုပညတ္တာ စိမေ တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တ သမာဓိပရိက္ခာရာ သမ္မာသမာဓိဿ ပရိဘာဝနာယ သမ္မာသမာဓိဿ ပါရိပူရိယာ။ ကတမေ သတ္တ? သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ။ ယာ ခေါ, ဘော, ဣမေဟိ သတ္တဟင်္ဂေဟိ စိတ္တဿ ဧကဂ္ဂတာ ပရိက္ခတာ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘော, အရိယော သမ္မာသမာဓိ သဥပနိသော ဣတိပိ သပရိက္ခာရော ဣတိပိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘော, သမ္မာသင်္ကပ္ပော ပဟောတိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ သမ္မာဝါစာ ပဟောတိ, သမ္မာဝါစဿ သမ္မာကမ္မန္တော ပဟောတိ။ သမ္မာကမ္မန္တဿ သမ္မာအာဇီဝေါ ပဟောတိ, သမ္မာအာဇီဝဿ သမ္မာဝါယာမော ပဟောတိ, သမ္မာဝါယာမဿ သမ္မာသတိ ပဟောတိ , သမ္မာသတိဿ သမ္မာသမာဓိ ပဟောတိ, သမ္မာသမာဓိဿ သမ္မာဉာဏံ ပဟောတိ, သမ္မာဉာဏဿ သမ္မာဝိမုတ္တိ ပဟောတိ။ ယဉှိ တံ, ဘော, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ အပာဂုတာ အမတဿ ဒွါရာ'တိ ဣဒမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ။ သွာက္ခာတော ဟိ, ဘော, ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော, အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ အပာဂုတာ အမတဿ ဒွါရာ [ဒွါရာတိ (သျာ. က.)] ။

'''ယေ ဟိ ကေစိ, ဘော, ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ, ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ, သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ, အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ , ယေ စိမေ ဩပပါတိကာ ဓမ္မဝိနီတာ သာတိရေကာနိ စတုဝီသတိသတသဟဿာနိ မာဂဓကာ ပရိစာရကာ အဗ္ဘတီတာ ကာလင်္ကတာ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ အတ္ထိ စေဝေတ္ထ သကဒါဂါမိနော။

> ''အတ္ထာယံ [အထာယံ (သီ. သျာ.)] ဣတရာ ပဇာ၊ ပုညာဘာဂါတိ မေ မနော။
> သင်္ခါတုံ နောပိ သက္ကောမိ၊ မုသာဝါဒဿ ဩတ္တပ္ပ''န္တိ။

၂၉၁. 'ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဘာသိတ္ထ, ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘာသတော ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ ဧဝံ စေတသော ပရိဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, ဧဝရူပေါပိ နာမ ဥဠာရော သတ္ထာ ဘဝိဿတိ, ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဓမ္မက္ခာနံ, ဧဝရူပါ ဥဠာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိဿန္တီ''တိ။ အထ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ ဝေဿဝဏံ မဟာရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ – ''တံ ကိံ မညတိ ဘဝံ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ အတီတမ္ပိ အဒ္ဓါနံ ဧဝရူပေါ ဥဠာရော သတ္ထာ အဟောသိ, ဧဝရူပံ ဥဠာရံ ဓမ္မက္ခာနံ, ဧဝရူပါ ဥဠာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ

ပညာယိံသု။ အနာဂတမ္ပိ အဒ္ဓာနံ ဧဝရူပေ ဥဋ္ဌာရော သတ္တာ ဘဝိဿတိ, ဧဝရူပံ ဥဋ္ဌာရံ ဓမ္မက္ခာနံ, ဧဝရူပာ ဥဋ္ဌာရာ ဝိသေသာဓိဂမာ ပညာယိဿန္တီ'''တိ။

၂၉၂. '''ကြမမတ္တံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝတနံ တာဝတိံသာနံ အဘာသိ, ကြမမတ္တံ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဒေဝတနံ တာဝတိံသာနံ ဘာသတော သမ္မုခာ သုတံ [သုတ္ဝာ (သီ. ပီ.)] သမ္မုခာ ပဋိဂ္ဂဟိတံ သယံ ပရိသာယံ အာရောစေသိ''။

ကြမမတ္တံ ဇနဝသဘော ယက္ခော ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ သယံ ပရိသာယံ ဘာသတော သမ္မုခာ သုတံ သမ္မုခာ ပဋိဂ္ဂဟိတံ [ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ (သီ. ပီ.)] ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ကြမမတ္တံ ဘဂဝါ ဇနဝသဘဿ ယက္ခဿ သမ္မုခာ သုတ္ဝာ သမ္မုခာ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ သာမဉ္စ အဘိညာယ အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ အာရောစေသိ, ကြမမတ္တမာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော သမ္မုခာ သုတ္ဝာ သမ္မုခာ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အာရောစေသိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပာသကာနံ ဥပာသိကာနံ။ တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ကြဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတန္တိ။

ဇနဝသဘသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆. မဟာဂောဝိန္ဒသုတ္တံ

၂၉၃. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏော ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ ဩဘာသေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ယံ ခေါ မေ, ဘန္တေ, ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ, အာရောစေမိ တံ ဘဂဝတော''တိ။ ''အာရောစေဟိ မေ တွံ, ပဉ္စသိခါ''တိ ဘဂဝါ အဝောစ။

ဒေဝသဘာ

၂၉၄. ''ပုရိမာနိ, ဘန္တေ, ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ ပဝါရဏာယ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယ ရတ္တိယာ ကေဝလကပ္ပာ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ; မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ, စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ; ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဓတရဋ္ဌော မဟာရာဇာ ပစ္ဆိမာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိရူဠှကော မဟာရာဇာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ဝိရူပက္ခော မဟာရာဇာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ; ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဒက္ခိဏာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဟောတိ ဒေဝေ ပုရက္ခတွာ။ ယဒါ ဘန္တေ, ကေဝလကပ္ပာ စ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ, မဟတီ စ ဒိဗ္ဗပရိသာ သမန္တတော နိသိန္နာ ဟောန္တိ, စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဒိသာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ, ဣဒံ နေသံ ဟောတိ အာသနသ္မိံ; အထ ပစ္ဆာ အမှာကံ အာသနံ ဟောတိ။

''ယေ တေ, ဘန္တေ, ဒေဝါ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ အဓုနူပပန္နာ တာဝတိံသကာယံ, တေ အညေ ဒေဝေ အတိရောစန္တိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ တေန သုဒံ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ; 'ဒိဗ္ဗာ ဝတ, ဘော, ကာယာ ပရိပူရေန္တိ, ဟာယန္တိ အသုရကာယာ'တိ။

၂၉၅. ''အထ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒိ –

'မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ'န္တိ။

''တေန သုဒံ , ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယျောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ; 'ဒိဗ္ဗာ ဝတ, ဘော, ကာယာ ပရိပူရေန္တိ, ဟာယန္တိ အသုရကာယာ'''တိ။

အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စဝဏ္ဏာ

၂၉၆. ‘‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ‘ကိတ္တကေ ပန, မာရိသာ, တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သောတုကာမာ’တိ? ‘ဣစ္ဆာမ မယံ, မာရိသ, တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သောတု’န္တိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ – ‘တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ? ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘သွာက္ခာတော ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ။ ဧဝံ ဩပနေယျိကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ဣဒံ ကုသလန္တိ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ, ဣဒံ အကုသလန္တိ သုပညတ္တံ။ ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ, ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ, ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂန္တိ သုပညတ္တံ။ ဧဝံ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇသေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဟီန-ပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညပေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘သုပညတ္တာ ခေါ ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂောဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ, ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ, သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ပညပေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘အဘိနိပ္ဖန္နော [အဘိနိပ္ပန္နော (ပီ. က.)] ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ဖန္နော သိလောကော, ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သမ္ပိယာယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ, ဝိဂတမဒေါ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဧဝံ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟရယမာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘လဒ္ဓသဟာယော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သေခာနဉ္စေဝ ပဋိပန္နာနံ ခီဏာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ။ တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဇ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ယထာဝါဒီ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ, ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဧဝံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ ဝိဂတကထံကထော ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဧဝံ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ ဝိဂတကထံကထံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပံ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ’တိ။

၂၉၇. ‘‘ဣမေ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။ တေန သုဒံ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဘိယ္យောသော မတ္တာယ အတ္တမနာ ဟောန္တိ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုတွာ။ တတြ, ဘန္တေ, ဧကစ္စေ ဒေဝါ ဧဝမာဟံသု – ‘အဟော ဝတ, မာရိသာ, စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေယျုံ ယထရိဝ ဘဂ

တ။ တဒသ္ဒ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ ကေစ္စ ဒေဝတ ဝေမာဟံသု – ‘တိဋ္ဌန္တု, မာရိသာ, စတ္တာရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, အဟော ဝတ, မာရိသာ, တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေယျုံ ယထရိဝ ဘဂဝါ။ တဒသ္ဒ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ ကေစ္စ ဒေဝတ ဝေမာဟံသု – ‘တိဋ္ဌန္တု, မာရိသာ, တယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, အဟော ဝတ, မာရိသာ, ဒ္ဝေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ဓမ္မဉ္စ ဒေသေယျုံ ယထရိဝ ဘဂဝါ။ တဒသ္ဒ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။

၂၉၈. ‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ , ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ ဧတဒဝေါစ – ‘အဋ္ဌာနံ ခေါ ဧတံ, မာရိသာ, အနဝကာသော, ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒ္ဝေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ အဟော ဝတ, မာရိသာ, သော ဘဂဝါ အပ္ပာဗာဓော အပ္ပာတင်္ကော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌေယျ။ တဒသ္ဒ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, ယေနတ္ထေန ဒေဝါ တာဝတိံသာ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ သန္နိသိန္နာ ဟောန္တိ သန္နိပတိတာ, တံ အတ္ထံ စိန္တယိတ္ဝာ တံ အတ္ထံ မန္တယိတ္ဝာ ဝုတ္တဝစနာပိ တံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ။ ပစ္စာနုသိဋ္ဌဝစနာပိ တံ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော တသ္မိံ အတ္ထေ ဟောန္တိ, သကေသု သကေသု အာသနေသု ဌိတာ အဝိပက္ကန္တာ။

တေ ဝုတ္တဝါကျာ ရာဇာနော၊ ပဋိဂ္ဂယှာနုသာသနိံ။
ဝိပ္ပသန္နမနာ သန္တာ၊ အဋ္ဌံသု သမှိ အာသနေတိ။

၂၉၉. ‘‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥဠာရော အာလောကော သဉ္ဇာယိ, ဩဘာသော ပါတုရဟောသိ အတိက္ကမ္မေဝ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝံ။ အထ ခေါ, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ‘ယထာ ခေါ, မာရိသာ, နိမိတ္တာနိ ဒိဿန္တိ, ဥဠာရော အာလောကော သဉ္ဇာယတိ, ဩဘာသော ပါတုဘဝတိ , ဗြဟ္မာ ပါတုဘဝိဿတိ; ဗြဟ္မုနော ဟေတံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပါတုဘာဝါယ, ယဒိဒံ အာလောကော သဉ္ဇာယတိ ဩဘာသော ပါတုဘဝတီ'တိ။

‘ယထာ နိမိတ္တာ ဒိဿန္တိ၊ ဗြဟ္မာ ပါတုဘဝိဿတိ။
ဗြဟ္မုနော ဟေတံ နိမိတ္တံ၊ ဩဘာသော ဝိပုလော မဟာ’တိ။

သနင်္ကုမာရကထာ

၃၀၀. ‘‘အထ ခေါ, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု – ‘ဩဘာသမေတံ ဉဿာမ, ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ, သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ’တိ။ စတ္တာရောပိ မဟာရာဇာနော ယထာသကေသု အာသနေသု နိသီဒိံသု – ‘ဩဘာသမေတံ ဉဿာမ, ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ, သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ’တိ။ ဣဒံ သုတွာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဧကဂ္ဂါ သမာပဇ္ဇိံသု – ‘ဩဘာသမေတံ ဉဿာမ, ယံဝိပါကော ဘဝိဿတိ, သစ္ဆိကတွာဝ နံ ဂမိဿာမာ’တိ။

‘‘ယဒါ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, ဩဠာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ပါတုဘဝတိ။ ယော ခေါ ပန, ဘန္တေ, ဗြဟ္မုနော ပကတိဝဏ္ဏော, အနဘိသမ္ဘဝနီယော သော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ စက္ခုပထသ္မိံ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, သောဝဏ္ဏော ဝိဂ္ဂဟော မာနုသံ ဝိဂ္ဂဟံ အတိရောစတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, ယဒါ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, သော အညေ ဒေဝေ အတိရောစတိ ဝဏ္ဏေန စေဝ ယသသာ စ။ ယဒါ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပါတုဘဝတိ, န တဿံ ပရိသာယံ ကောစိ ဒေဝေါ အဘိဝါဒေတိ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ဝါ အာသနေန ဝါ နိမန္တေတိ။ သဗ္ဗေဝ တုဏှီဘူတာ ပဉ္ဇလိကာ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒန္တိ – ‘ယဿဒါနိ ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကံ ဣစ္ဆိဿတိ ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော, တဿ

ဒေဝဿ ပလ္လင်္ကေ နိသိဒိဿတီ’တိ။ ယဿ ခော ပန, ဘန္တေ, ဒေဝဿ ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပလ္လင်္ကေ နိ သီဒတိ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေ သောမနဿပဋိလာဘံ ။ သေယျထာ ပိ, ဘန္တေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဝသိတ္တော အစိရာဘိသိတ္တော ရဇ္ဇေန, **ဥဠာရံ သော လဘတိ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥ ဠာရံ သော လဘတိ သောမနဿပဋိလာဘံ,** ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ, ယဿ ဒေဝဿ ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ပလ္လ င်္ကေ နိသီဒတိ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေ ဝေဒပဋိလာဘံ, ဥဠာရံ သော လဘတိ ဒေဝေ သောမနဿပဋိလာဘံ။ အထ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သမ္ပသာဒံ ဝိဒိတွာ အန္တရဟိတော ဣမာဟိ ဂါထာဟိ အနု မောဒိ –

‘မောဒန္တိ ဝတ ဘော ဒေဝါ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတံ။

‘နဝေ ဒေဝေ စ ပဿန္တာ၊ ဝဏ္ဏဝန္တေ ယသဿိနေ။
သုဂတသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယံ၊ စရိတွာန ဣဓာဂတေ။

‘တေ အညေ အတိရောစန္တိ၊ ဝဏ္ဏေန ယသသာယုနာ။
သာဝကာ ဘူရိပညဿ၊ ဝိသေသူပဂတာ ဣဓ။

‘ဣဒံ ဒိသွာန နန္ဒန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဟိန္ဒကာ။
တထာဂတံ နမဿန္တာ၊ ဓမ္မဿ စ သုဓမ္မတ’န္တိ။

၃၀၁. ‘‘ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော အဘာသိတ္ထ။ ဣမမတ္ထံ, ဘန္တေ   , ဗ္ရဟ္မုနော သနင်္ကု မာရဿ ဘာသတော အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟောတိ ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇု စ သဝနီယော စ ဗိန္ဒု စ အဝိသာရီ စ ဂမ္ဘီရော စ နိန္နာဒီ စ။ ယထာပရိသံ ခော ပန, ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော သရေန ဝိညာပေတိ, န စဿ ဗဟိဒ္ဓာ ပရိသာယ ဃောသော နိစ္ဆရတိ။ ယဿ ခော ပန, ဘန္တေ, ဧဝံ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော သရော ဟော တိ, သော ဝုစ္စတိ ‘ဗ္ရဟ္မဿရော’တိ။ အထ ခော, ဘန္တေ, ဒေဝါ တာဝတိံသာ ဗ္ရဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘သာဓု, မဟာဗ္ရဟ္မေ, ဧတဒေဝ မယံ သင်္ခာယ မောဒာမ; အတ္ထိ စ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စာ ဝဏ္ဏာ ဘာသိတာ; တေ စ မယံ သင်္ခာယ မောဒာမာ’တိ။

အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စဝဏ္ဏာ

၃၀၂. ‘‘အထ , ဘန္တေ, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – ‘သာဓု, ဒေဝါနမိန္ဒ, မယမ္ပိ တဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုဏေယျာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ မဟာဗ္ရဟ္မေ’တိ ခော, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗ္ရဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။

‘‘တံ ကိံ မညတိ, ဘဝံ မဟာဗ္ရဟ္မာ? ယာဝဉ္စ သော ဘဂဝါ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနု ကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝံ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နံ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပ ဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘သွာက္ခာတော ခော ပန တေန ဘဂဝတာ ဓမ္မော   သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိ ကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ။ ဧဝံ ဩပနေယျိကဿ ဓမ္မဿ ဒေသေတာရံ ဣမိနာပင်္ဂေန သမန္နာဂတံ သ တ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

‘‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ခော ပန တေန ဘဂဝတာ သုပညတ္တံ, ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ သုပညတ္တံ, ‘ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ, ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ဣဒံ ဟီနံ ဣဒံ ပဏီတံ, ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ’န္တိ သုပညတ္

တံ။ ဇေ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇသေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဟီနပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါနံ ဓမ္မာနံ ပညာပေတာရံ။ ဣမိနာပင္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

''သုပညတ္တာ ခော ပန တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂောဒကံ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ သမေတိ, ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ နိဗ္ဗာနဉ္စ ပဋိပဒါ စ။ ဇေ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ပညာပေတာရံ ဣမိနာပင္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

''အဘိနိပ္ဖန္နော ခော ပန တဿ ဘဂဝတော လာဘော အဘိနိပ္ဖန္နော သိလောကော, ယာဝ မညေ ခတ္တိယာ သမ္ပိယာယမာနရူပာ ဝိဟရန္တိ၊ ဝိဂတမဒေါ ခော ပန သော ဘဂဝါ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဇေ ဝိဂတမဒံ အာဟာရံ အာဟရယမာနံ ဣမိနာပင္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

''လဒ္ဓသဟာယော ခော ပန သော ဘဂဝါ သေခါနဉ္စေဝ ပဋိပန္နာနံ ခီဏာသဝါနဉ္စ ဝုသိတဝတံ, တေ ဘဂဝါ အပနုဇ္ဇ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဇေ ဧကာရာမတံ အနုယုတ္တံ ဣမိနာပင္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

''ယထာဝါဒီ ခော ပန သော ဘဂဝါ တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ; ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဇေ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နံ ဣမိနာပင္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ။

''တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ခော ပန သော ဘဂဝါ ဝိဂတကထံကထော ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ ။ ဇေ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆံ ဝိဂတကထံကထံ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပံ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဣမိနာပင္ဂေန သမန္နာဂတံ သတ္ထာရံ နေဝ အတီတံသေ သမနုပဿာမ, န ပနေတရဟိ, အညတြ တေန ဘဂဝတာ'တိ။

၃၀၃. ''ဣမေ ခော, ဘန္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဗြဟ္မုနော သနင်္ကုမာရဿ ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ပယိရုဒါဟာသိ။ တေနပိ သုဒံ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော အတ္တမနော ဟောတိ ပမုဒိတော ပီတိသောမနဿဇာတော ဘဂဝတော အဋ္ဌ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ သုတွာ။ အထ, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဩဠာရိကံ အတ္တဘာဝံ အဘိနိမ္မိနိတွာ ကုမာရဝဏ္ဏီ ဟုတွာ ပဉ္စသိခော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ပာတုရဟောသိ ။ သော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ, ဗလဝါ ပုရိသော သုပစ္စတ္ထတေ ဝါ ပလ္လင်္ကေ သမေ ဝါ ဘူမိဘာဂေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒေယျ, ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ, ဗြဟ္မာ သနင်္ကုမာရော ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ –

ဂောဝိန္ဒဗြာဟ္မဏဝတ္ထု

၃၀၄. ''တံ ကိံ မညန္တိ, ဘောန္တော ဒေဝါ တာဝတိံသာ, ယာဝ ဒီဃရတ္တံ မဟာပညောဝ သော ဘဂဝါ အဟောသိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘော, ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ နာမ အဟောသိ။ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ဂောဝိန္ဒော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပုရောဟိတော အဟောသိ။ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ရေဏု နာမ ကုမာရော ပုတ္တော အဟောသိ။ ဂောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော အဟောသိ။ ဣတိ ရေဏု စ ရာဇပုတ္တော ဇောတိပါလော စ မာဏဝေါ အညေ စ ဆ ခတ္တိယာ ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ သဟာယာ အဟေသုံ။ အထ ခော, ဘော, အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန ဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ကာလမကာသိ။ ဂောဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ ကာလင်္ကတေ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ပရိဒေဝေသိ – ''ယသ္မိံ ဝတ, ဘော, မယံ သမယေ ဂောဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ သမ္မာ ဝေါဿဇ္ဇိတွာ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေမ, တသ္မိံ နော သမယေ ဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ကာလင်္ကတော''တိ။ ဇေ ဝုတ္တေ ဘော ရေဏု ရာဇပုတ္တော ရာဇာနံ ဒိသမ္ပတိံ ဧတဒဝေစ – ''မာ ခော တွံ, ဒေဝ, ဂောဝိန္ဒေ ဗြာဟ္မဏေ ကာလင်္ကတေ အတိဗာဠှံ

ပရိဒေဝေသိ။ အတ္ထိ, ဒေဝ, ကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ ပုတ္တော ပဏ္ဍိတတရော စေဝ ပိတရာ, အလမတ္ထဒသတရော စေဝ ပိတရာ; ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ, တေပိ ဇောတိပါလဿေဝ မာဏဝဿ အနုသာသနိယာ''တိ။ ''ဧဝံ ကုမာရာ''တိ? ''ဧဝံ ဒေဝါ''တိ။

မဟာကောဝိန္ဒဝတ္ထု

၃၀၅. ''အထ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ''ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ယေန ဇောတိပါလော နာမ မာဏဝေါ တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – 'ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ, ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တယတိ, ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော'''တိ။ ''ဧဝံ, ဒေဝါ''တိ ခေါ, ဘော, သော ပုရိသော ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပဋိဿုဏိတွာ ယေန ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ဧတဒဝေါစ – ''ဘဝမတ္ထု ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ, ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘဝန္တံ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ အာမန္တယတိ , ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဘောတော ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ဒဿနကာမော''တိ။ ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ ဘော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿုဏိတွာ ယေန ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိသမ္ပတိနာ ရညာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ, ဘော, ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဧတဒဝေါစ – ''အနုသာသတု နော ဘဝံ ဇောတိပါလော, မာ နော ဘဝံ ဇောတိပါလော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသိ။ ပေတ္တိကေ တံ ဌာနေ ဌပေဿာမိ, ကောဝိန္ဒိယေ အဘိသိဉ္စိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ, ဘော, သော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဒိသမ္ပတိဿ ရညော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ဇောတိပါလံ မာဏဝံ ကောဝိန္ဒိယေ အဘိသိဉ္စိ, တံ ပေတ္တိကေ ဌာနေ ဌပေသိ။ အဘိသိတ္တော ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ကောဝိန္ဒိယေ ပေတ္တိကေ ဌာနေ ဌပိတော ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ အနုသာသိ တေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ, ယေပိဿ ပိတာ အတ္ထေ နာနုသာသိ, တေပိ အတ္ထေ အနုသာသတိ; ယေပိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောသိ, တေပိ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောတိ, ယေပိဿ ပိတာ ကမ္မန္တေ နာဘိသမ္ဘောသိ, တေပိ ကမ္မန္တေ အဘိသမ္ဘောတိ။ တမေနံ မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ''ကောဝိန္ဒော ဝတ, ဘော, ဗြာဟ္မဏော, မဟာကောဝိန္ဒော ဝတ, ဘော, ဗြာဟ္မဏော''တိ။ ဣမိနာ ခေါ ဧဝံ, ဘော, ပရိယာယေန ဇောတိပါလဿ မာဏဝဿ ကောဝိန္ဒော မဟာကောဝိန္ဒောတွေဝ သမညာ ဥဒပါဒိ။

ရဇ္ဇသံဝိဘဇနံ

၃၀၆. ''အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ''ဒိသမ္ပတိ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ ဇီဝိတံ? ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ။ အာယန္တု, ဘောန္တော, ယေန ရေဏု ရာဇပုတ္တော တေနုပသင်္ကမထ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေထ – ''မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏုဿ သဟာယာ ပိယာ မနာပါ အပ္ပဋိကူလာ, ယံသုခေါ ဘဝံ တံသုခါ မယံ, ယံဒုက္ခော ဘဝံ တံဒုက္ခာ မယံ။ ဒိသမ္ပတိ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ ဇီဝိတံ? ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏုံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇံ လဘေထ, သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ''တိ။ ''ဧဝံ ဘော''တိ ခေါ, ဘော, တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုဏိတွာ ယေန ရေဏု ရာဇပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''မယံ ခေါ ဘောတော ရေဏုဿ သဟာယာ ပိယာ မနာပါ အပ္ပဋိကူလာ ; ယံသုခေါ ဘဝံ တံသုခါ မယံ, ယံဒုက္ခော ဘဝံ တံဒုက္ခာ မယံ။ ဒိသမ္ပတိ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, ကော နု ခေါ ပန ဘော ဇာနာတိ ဇီဝိတံ? ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ဘဝန္တံ ရေဏုံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စေယျုံ။ သစေ ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇံ လဘေထ, သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေနာ''တိ။ ''ကော နု ခေါ, ဘော, အညော မမ ဝိဇိတေ သုခေါ ဘဝေထ [သုခါ ဘဝေယျာထ (က.), သုခံ ဘဝေယျာထ, သုခမေဓေယျာထ (သီ. ပီ.),သုခ မေဓေထ (?)], အညတ္ရ ဘဝန္တေဘိ? သစာဟံ, ဘော, ရဇ္ဇံ လဘိဿာမိ, သံဝိဘဇိဿာမိ ဝေါ ရဇ္ဇေနာ'''တိ။

၃၀၇. ‘‘အထ ခေါ, ဘော, အပရေနာ သမယေန ရာဇာ ဒိသမ္ပတိ ကာလမကာသိ။ ဒိသမ္ပတိမှိ ရညေ ကာလင်္ကတေ ရာဇကတ္တာရော ရေဏုံ ရာဇပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိံသု။ အဘိသိတ္တော ရေဏု ရဇ္ဇေန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အထ ခေါ, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဒိသမ္ပတိ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ကာလင်္ကတော။ အဘိသိတ္တော ရေဏု ရဇ္ဇေန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ, မဒနီယာ ကာမာ? အာယန္တု, ဘောန္တော, ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမထ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧဝံ ဝဒေထ – ဒိသမ္ပတိ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ကာလင်္ကတော, အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန, သရတိ ဘဝံ တံ ဝစန’’’န္တိ?

၃၀၈. ‘‘‘ဧဝံ , ဘော’’တိ ခေါ, ဘော, တေ ဆ ခတ္တိယာ မဟာဂောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ဒိသမ္ပတိ ခေါ, ဘော, ရာဇာ ကာလင်္ကတော, အဘိသိတ္တော ဘဝံ ရေဏု ရဇ္ဇေန, သရတိ ဘဝံ တံ ဝစန’’န္တိ? ‘‘သရာမဟံ, ဘော, တံ ဝစနံ [ဝစနန္တိ (သျာ. က.)]။ ကော နု ခေါ, ဘော, ပဟောတိ ဣမံ မဟာပထဝိံ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိတု’’န္တိ? ‘‘ကော နု ခေါ, ဘော, အညော ပဟောတိ, အညတြ မဟာဂောဝိန္ဒေန ဗြာဟ္မဏေနာ’’တိ? အထ ခေါ, ဘော, ရေဏု ရာဇာ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ‘‘ဧဟိ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ယေန မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘ရာဇာ တံ, ဘန္တေ, ရေဏု အာမန္တေတီ’’’တိ။ ‘‘ဧဝံ ဒေဝါ’’တိ ခေါ, ဘော, သော ပုရိသော ရေဏုဿ ရညော ပဋိဿုတွာ ယေန မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ရာဇာ တံ, ဘန္တေ, ရေဏု အာမန္တေတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခေါ, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တဿ ပုရိသဿ ပဋိဿုတွာ ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုနာ ရညာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ရေဏု ရာဇာ ဧတဒဝေါစ – ‘‘ဧတု, ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော, ဣမံ မဟာပထဝိံ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇတူ’’တိ။ ‘‘ဧဝံ, ဘော’’တိ ခေါ မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ရေဏုဿ ရညော ပဋိဿုတွာ ဣမံ မဟာပထဝိံ ဥတ္တရေန အာယတံ ဒက္ခိဏေန သကဋမုခံ သတ္တဓာ သမံ သုဝိဘတ္တံ ဝိဘဇိ။ သဗ္ဗာနိ သကဋမုခါနိ ပဋ္ဌပေသိ [အဋ္ဌပေသိ (သီ. ပီ.)] ။ တတြ သုဒံ မဇ္ဈေ ရေဏုဿ ရညော ဇနပဒော ဟောတိ။

၃၀၉. ဒန္တပုရံ ကလိင်္ဂါနံ [ကာလိင်္ဂါနံ (သျာ. ပီ. က.)] , အဿကာနဉ္စ ပောတနံ။

မဟေသယံ [မာဟိဿတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] အဝန္တီနံ၊ သောဝီရာနဉ္စ ရောရုကံ။

မိထိလာ စ ဝိဒေဟာနံ၊ စမ္ပာ အင်္ဂေသု မာပိတာ။
ဗာရာဏသီ စ ကာသီနံ၊ ဧတေ ဂောဝိန္ဒမာပိတာတိ။

၃၁၀. ‘‘အထ ခေါ, ဘော, တေ ဆ ခတ္တိယာ ယထာသကေန လာဘေန အတ္တမနာ အဟေသုံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပာ – ‘‘ယံ ဝတ နော အဟောသိ ဣစ္ဆိတံ, ယံ အာကင်္ခိတံ, ယံ အဓိပ္ပေတံ, ယံ အဘိပတ္ထိတံ, တံ နော လဒ္ဓ’’န္တိ။

‘‘သတ္တဘူ ဗြဟ္မဒတ္တော စ၊ ဝေဿဘူ ဘရတော သဟ။
ရေဏု ဒွေ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ တဒါသုံ သတ္တ ဘာရဓာ’တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ကိတ္တိသဒ္ဒအဗ္ဘုဂ္ဂမနံ

၃၁၁. ‘‘အထ ခေါ, ဘော, တေ ဆ ခတ္တိယာ ယေန မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘‘ယထာ ခေါ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော ရေဏုဿ ရညော သဟာယော ပိယော မ

နာပေဟာ အပ္ပဋိကူလော။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော အမ္ဟာကမ္ပိ သဟာယော ပိယော မနာပေါ အပ္ပဋိကူလော, အနုသာသတု နော ဘဝံ ကောဝိန္ဒော; မာ နော ဘဝံ ကောဝိန္ဒော အနုသာသနိယာ ပစ္စဗျာဟာသီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘော''တိ ခေါ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တေသံ ဆန္နံ ခတ္တိယာနံ ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယေ မုဒ္ဓာဝသိတ္တေ ရဇ္ဇေ [မုဒ္ဓာဘိသိတ္တေ ရဇ္ဇေန (သျာ.)] အနုသာသိ, သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ မန္တေ ဝါစေသိ။

၃၁၂. ''အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ အပရေန သမယေန ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ [အဗ္ဘုဂ္ဂဉ္ဆိ (သီ. ပီ.)] – ''သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ''တိ။ အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ''မယှံ ခေါ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ, န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ, န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပာမိ , န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ, သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ။ ယံနူနာဟံ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယေယျံ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယေယျ''န္တိ။

၃၁၃. ''အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ – ''မယှံ ခေါ, ဘော, ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ။ န ခေါ ပနာဟံ, ဘော, ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ, န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ, န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပာမိ, န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ, သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ''တိ။ ''ယဿဒါနိ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ''တိ။

၃၁၄. ''အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ''မယှံ ခေါ, ဘော, ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ။ န ခေါ ပနာဟံ, ဘော, ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ, န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ, န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပာမိ, န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ, 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ, သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗြဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗြဟ္မုနာ မန္တေတီ'တိ။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ''တိ။ ''ယဿဒါနိ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ'''တိ။

၃၁၅. ''အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ ဧတဒဝေါစ – ''မယှံ ခေါ, ဘော, ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – 'သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ'တိ။ န ခေါ ပနာဟံ, ဘော, ဗြဟ္မာနံ ပဿာမိ, န ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ, န ဗြဟ္မုနာ သလ္လပာမိ, န ဗြဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပာစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – 'ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ, သော ဗြဟ္မာနံ ပဿတိ, ဗြဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ,

ဗ္ရဟ္မုနာ သလ္လပတိ, ဗ္ရဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ တေန ဟိ, ဘော, ယထာသုတေ ယထာပရိယတ္တေ မန္တေ ဝိတ္ထာရေ န သဇ္ဈာယံ ကရောထ, အညမညဉ္စ မန္တေ ဝါစေထ; ဣစ္စာမဟံ, ဘော, ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီ ယိတုံ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှဟိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ”တိ။ “ယထာ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ”တိ။

၃၁၆. “အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင် ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော ဧတဒဝေစ – “မယှံ ခေါ, ဘောတီ, ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗ္ရဟ္မာနံ ပဿတိ, သက္ခိ မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗ္ရဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ သလ္လပတိ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ, ဘောတီ, ဗ္ရဟ္မာနံ ပဿာမိ, န ဗ္ရ ဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ, န ဗ္ရဟ္မုနာ သလ္လပာမိ, န ဗ္ရဟ္မုနာ မန္တေမိ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟ လ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာ ယတိ, သော ဗ္ရဟ္မာနံ ပဿတိ, ဗ္ရဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ, ဗ္ရဟ္မုနာ သလ္လပတိ, ဗ္ရဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ, ဣစ္စာမ ဟံ, ဘောတီ, ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိတုံ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိတုံ; နမှဟိ ကေနစိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ ဗော အညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေနာ”တိ။ “ယထာ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ”’တိ။

၃၁၇. “အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ပုရတ္ထိမေန နဂရဿ နဝံ သန္ဓာဂါရံ ကာရာပေတွာ ဝ ဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယိ; နာဿုဓ ကောစိ ဥပသင်္ကမတိ [ဥပသင်္ကမိ (ပီ.)] အ ညတြ ဧကေန ဘတ္တာဘိဟာရေန။ အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ စတုန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန အဟုဒေဝ ဥက္ကဏ္ဌနာ အဟု ပရိတဿနာ – “သုတံ ခေါ ပန မေတံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝုဒ္ဓာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါ စရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယော ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ ပဋိသလ္လီယတိ, ကရုဏံ ဈာနံ ဈာယတိ, သော ဗ္ရဟ္မာ နံ ပဿတိ, ဗ္ရဟ္မုနာ သာကစ္ဆေတိ ဗ္ရဟ္မုနာ သလ္လပတိ ဗ္ရဟ္မုနာ မန္တေတီ’တိ။ န ခေါ ပနာဟံ ဗ္ရဟ္မာနံ ပဿ ာမိ, န ဗ္ရဟ္မုနာ သာကစ္ဆေမိ န ဗ္ရဟ္မုနာ သလ္လပာမိ န ဗ္ရဟ္မုနာ မန္တေမိ”’တိ။

ဗ္ရဟ္မုနာ သာကစ္ဆာ

၃၁၈. “အထ ခေါ, ဘော, ဗ္ရဟ္မာ သနင်္ကုမာရော မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ စေတသာ စေတောပရိဝိ တက္ကမညာယ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝာ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ, ဗ္ရဟ္မလောကေ အန္တရဟိတော မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ သမ္မုခေ ပါတုရဟောသိ။ အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဟုဒေဝ ဘယံ အဟု ဆမ္ဘိတတ္တံ အဟု လောမဟံသော ယထာ တံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ရူပံ ဒိသွာ။ အထ ခေါ, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ဗ္ရဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

“‘ဝဏ္ဏဝါ ယသဝါ သိရိမာ၊ ကော နု တွံ မသိ မာရိသ။
အဇာနန္တာ တံ ပုစ္ဆာမ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ။

“မံ ဝေ ကုမာရံ ဇာနန္တိ၊ ဗ္ရဟ္မလောကေ သနန္တနံ [သနန္တိစ (က.)] ။
သဗ္ဗေ ဇာနန္တိ မံ ဒေဝါ၊ ဧဝံ ကောဝိန္ဒ ဇာနဟိ”။

“‘အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ မဓုသာကဉ္စ [မဓုပါကဉ္စ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ဗ္ရဟ္မုနော။
အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဂ္ဃံ ကုရုတု နော ဘဝံ”။

“ပဋိဂ္ဂဏှာမ တေ အဂ္ဃံ၊ ယံ တွံ ကောဝိန္ဒ ဘာသသိ။
ဒိဋ္ဌဓမ္မဟိတတ္ထာယ၊ သမ္ပရာယ သုခါယ စ။
ကတာဝကာသော ပုစ္ဆဿု၊ ယံ ကိဉ္စိ အဘိပတ္ထိတ”န္တိ။

၃၁၉. ‘‘အထ ခော, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ကထာဝကာသော ခေါ ပဟိ ဗြဟ္မုနာ သန္တင်္ကုမာရေန။ ကိံ နု ခော အဟံ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ပုစ္ဆေယျံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ အတ္ထံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ’တိ? အထ ခော, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ကုသလော ခေါ အဟံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အတ္ထာနံ, အညေပိ မံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ အတ္ထံ ပုစ္ဆန္တိ။ ယံနူနာဟံ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ သမ္ပရာယိကညေဝ အတ္ထံ ပုစ္ဆေယျ’န္တိ။ အထ ခော, ဘော, မဟာကောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

‘‘ပုစ္ဆာမိ ဗြဟ္မာနံ သနင်္ကုမာရံ၊
ကင်္ခီ အကင်္ခိံ ပရဝေဒိယေသု။
ကတ္ထဋ္ဌိတော ကိမှိ စ သိက္ခမာနော၊
ပပ္ပောတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက’’န္တိ။

‘‘ဟိတွာ မမတ္တံ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊
ဧကောဒိဘူတော ကရုဏေဓိမုတ္တော [ကရုဏာဓိမုတ္တော (သီ. သျာ. ပီ.)]။
နိရာမဂန္ဓော ဝိရတော မေထုနသ္မာ၊
ဧတ္ထဋ္ဌိတော ဧတ္ထ စ သိက္ခမာနော။
ပပ္ပောတိ မစ္စော အမတံ ဗြဟ္မလောက’’န္တိ။

၃၂၀. ‘‘ဟိတွာ မမတ္တ’န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ဣဓေကစ္စော အပ္ပံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဘောဂက္ခန္ဓံ ပဟာယ အပ္ပံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ မဟန္တံ ဝါ ဉာတိပရိဝဋ္ဋံ ပဟာယ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, ‘ဣတိ ဟိတွာ မမတ္တ’န္တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ‘ဧကောဒိဘူတော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ဣဓေကစ္စော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ, ဣတိ ဧကောဒိဘူတော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ‘ကရုဏေဓိမုတ္တော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ ဣဓေကစ္စော ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ဣတိ ‘ကရုဏေဓိမုတ္တော’တိ အဟံ ဘောတော အာဇာနာမိ။ အာမဂန္ဓေ စ ခေါ အဟံ ဘောတော ဘာသမာနဿ န အာဇာနာမိ။

‘‘ကေ အာမဂန္ဓာ မနုဇေသု ဗြဟ္မေ၊
ဧတေ အဝိဒွါ ဣဓ ဗြူဟိ ဓီရ။
ကေနာဝဋာ [ကေနာဝုဋာ (သျာ.)] ဝါတိ ပဇာ ကုရုတု [ကုရုရူ (သျာ.)၊ ကုရုဋ္ဌရူ (ပီ.)၊ ကုရူရု (?)]၊
အာပာယိကာ နိဝုတဗြဟ္မလောကာ’’တိ။

‘‘ကောဓော မောသဝဇ္ဇံ နိကတိ စ ဒုဗ္ဘော၊
ကဒရိယတာ အတိမာနော ဥသူယာ။
ဣစ္ဆာ ဝိဝိစ္ဆာ ပရဟေဌနာ စ၊
လောဘော စ ဒောသော စ မဒော စ မောဟော။
ဧတေသု ယုတ္တာ အနိရာမဂန္ဓာ၊
အာပာယိကာ နိဝုတဗြဟ္မလောကာ’’တိ။

‘‘ယထာ ခော အဟံ ဘောတော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ အာဇာနာမိ။ တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘ယဿဒါနိ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော ကာလံ မညတီ’’တိ။

ရေဏုရာဇအာမန္တနာ

၃၂၁. ‘‘အထ ခော, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန ရေဏု ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရေဏုံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အညံ ဒါနိ ဘဝံ ပုရောဟိတံ ပရိယေသတု, ယော ဘောတော ရဇ္ဇံ အနုသာသိဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော , အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခော ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။

‘‘အာမန္တယာမိ ရာဇာနံ၊ ရေဏုံ ဘူမိပတိံ အဟံ။
တွံ ပဇာနဿု ရဇ္ဇေန၊ နာဟံ ပောရောဟိစ္စေ ရမေ’’။

‘‘သစေ တေ ဦနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိပူရယာမိ တေ။
ယော တံ ဟိံသတိ ဝါရေမိ၊ ဘူမိသေနာပတိ အဟံ။
တုဝံ ပိတာ အဟံ ပုတ္တော၊ မာ နော ဂောဝိန္ဒ ပါဇဟိ’’ [ပါဇေဟိ (အဋ္ဌကထာယံ သံဝဏ္ဏိတပါဌန္တရံ)] ။

‘‘နမတ္ထိ ဦနံ ကာမေဟိ၊ ဟိံသိတာ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
အမနုဿဝစော သုတွာ၊ တသ္မာဟံ န ဂဟေ ရမေ’’။

‘‘အမနုဿော ကထံဝဏ္ဏော၊ ကိံ တေ အတ္ထံ အဘာသထ။
ယဉ္စ သုတွာ ဇဟာသိ နော၊ ဂေဟေ အမှေ စ ကေဝလီ’’။

‘‘ဥပဝုတ္ထဿ မေ ပုဗ္ဗေ၊ ယိဋ္ဌုကာမဿ မေ သတော။
အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော အာသိ၊ ကုသပတ္တပရိတ္ထတော’’။

‘‘တတော မေ ဗြဟ္မာ ပါတုရဟု၊ ဗြဟ္မလောကာ သနန္တနော။
သော မေ ပဉှံ ဝိယာကာသိ၊ တံ သုတွာ န ဂဟေ ရမေ’’။

‘‘သဒ္ဒဟာမိ အဟံ ဘောတော၊ ယံ တွံ ဂောဝိန္ဒ ဘာသသိ။
အမနုဿဝစော သုတွာ၊ ကထံ ဝတ္တေထ အညထာ။

‘‘တေ တံ အနုဝတ္တိဿာမ၊ သတ္ထာ ဂောဝိန္ဒ နော ဘဝံ။
မဏိ ယထာ ဝေဠုရိယော၊ အကာစော ဝိမလော သုဘော။
ဧဝံ သုဒ္ဓါ စရိဿာမ၊ ဂောဝိန္ဒဿာနုသာသနေ’’တိ။

‘‘‘သစေ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ, မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ။ အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

ဆ ခတ္တိယအာမန္တနာ

၃၂၂. ‘‘အထ ခော, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ ဆ ခတ္တိယာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ ဆ ခတ္တိယေ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အညံ ဒါနိ ဘဝန္တော ပုရောဟိတံ ပရိယေသန္တု, ယော ဘဝန္တာနံ ရဇ္ဇေ အနုသာသိဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခော ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ အထ ခော, ဘော, တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ‘‘ဣမေ ခော ဗြာဟ္မဏာ နာမ ဓနလုဒ္ဓါ; ယံနူန မယံ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဓနေန သိက္ခေယျာမာ’’တိ။ တေ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘‘သံဝိဇ္ဇတိ ခော, ဘော, ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟူတံ သာပတေယျံ, တတော ဘောတော ယာဝတကေန အတ္ထော, တာဝတကံ အာဟရီယတ’’န္တိ။ ‘‘အလံ, ဘော, မမပိဒံ ပဟူတံ သာပတေယျံ ဘဝန္တာနံယေဝ ဝါဟသာ။ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခော ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ

ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အကရဿာ အနကရိယ''န္တိ။ အထ ခေါ, ဘော, တေ ဆ ခတ္တိယာ ဧကမန္တံ အပက္ကမ္မ ဧဝံ သမစိန္တေသုံ – ''ဣမေ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ နာမ လုဒ္ဒာ; ယံနူန မယံ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဣတ္ထီဟိ သိက္ခေယျာမာ''တိ။ တေ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ''သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ, ဘော, ဣမေသု သတ္တသု ရဇ္ဇေသု ပဟူတာ ဣတ္ထိယော, တတော ဘောတော ယာဝတိကာဟိ အတ္ထော, တာဝတိကာ အာနီယတ''န္တိ။ ''အလံ, ဘော, မမပိမာ [မမပိတာ (က.), မမပိ (သီ.)] စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော။ တာပာဟံ သဗ္ဗာ ပဟာယ အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အကရဿာ အနကရိယန္တိ''။

၃၂၃. ''သစေ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ, မယမ္ပိ အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီတိ။

''သစေ ဇဟထ ကာမာနိ၊ ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော။
အာရမ္ဘဝှော ဒဠှာ ဟောထ၊ ခန္တိဗလသမာဟိတာ။

''ဧသ မဂ္ဂေါ ဥဇုမဂ္ဂေါ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ အနုတ္တရော။
သဒ္ဓမ္မော သဗ္ဘိ ရက္ခိတော၊ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာတိ။

''တေန ဟိ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော သတ္တ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ သတ္တန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန မယမ္ပိ အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ''တိ။

'''အတိစိရံ ခေါ, ဘော, သတ္တ ဝဿာနိ, နာဟံ သက္ကောမိ, ဘဝန္တေ, သတ္တ ဝဿာနိ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ! ဂမနီယော သမ္ပရာယော, မန္တာယံ [မန္တာယ (ဗဟူသု)] ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ, ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ, စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ, နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အကရဿာ အနကရိယ'''န္တိ။ ''တေန ဟိ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော ဆဗ္ဗဿာနိ အာဂမေတု။ပေ.။ ပဉ္စ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ တီဏိ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ ဝဿာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ ဝဿံ အာဂမေတု, ဧကဿ ဝဿဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ''တိ။

'''အတိစိရံ ခေါ, ဘော, ဧကံ ဝဿံ, နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ ဧကံ ဝဿံ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ! ဂမနီယော သမ္ပရာယော, မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ, ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ , စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ, နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အကရဿာ အနကရိယ''န္တိ။ ''တေန ဟိ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတု, သတ္တန္နံ မာသာနံ အစ္စယေန မယမ္ပိ အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ''တိ။

'''အတိစိရံ ခေါ, ဘော, သတ္တ မာသာနိ, နာဟံ သက္ကောမိ ဘဝန္တေ သတ္တ မာသာနိ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော, မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ , ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ, စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ, နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အကရဿာ အနကရိယ''န္တိ။

'''တေန ဟိ ဘဝံ ဂောဝိန္ဒော ဆ မာသာနိ အာဂမေတု။ပေ.။ ပဉ္စ မာသာနိ အာဂမေတု။ စတ္တာရိ မာသာနိ အာဂမေတု။ တီဏိ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဒွေ မာသာနိ အာဂမေတု။ ဧကံ မာသံ အာဂမေတု။ အဍ္ဍမာသံ အာဂမေတု, အဍ္ဍမာသဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အကရဿာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ''တိ။

‘‘‘အတိစိရံ ခေါ, ဘော, အဒ္ဓမာသော, နာဟံ သင္ကေါမိ ဘဝန္တေ အဒ္ဓမာသံ အာဂမေတုံ။ ကော နု ခေါ ပန, ဘော, ဇာနာတိ ဇီဝိတာနံ! ဂမနီယော သမ္ပရာယော, မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ, ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ, စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ, နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘တေန ဟိ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော သတ္တာဟံ အာဂမေတု, ယာဝ မယံ သကေ ပုတ္တဘာတရော ရဇ္ဇေန [ရဇ္ဇေ (သ္ယာ.)] အနုသာသိဿာမ, သတ္တာဟဿ အစ္စယေန မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။ ‘‘န စိရံ ခေါ, ဘော, သတ္တာဟံ, အာဂမေဿာမဟံ ဘဝန္တေ သတ္တာဟ’’န္တိ။

ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီနံ အာမန္တနာ

၃၂၄. ‘‘အထ ခေါ, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တေ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလေ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အညံ ဒာနိ ဘဝန္တော အာစရိယံ ပရိယေသန္တု, ယော ဘဝန္တာနံ မန္တေ ဝါစေဿတိ။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ။ တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ, ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘မာ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ဘော, အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စ; ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခဉ္စ မဟာလာဘဉ္စာ’’တိ။ ‘‘မာ ဘဝန္တော ဧဝံ အဝစုတ္ထ – ‘‘ပဗ္ဗဇ္ဇာ အပ္ပေသက္ခာ စ အပ္ပလာဘာ စ, ဗြဟ္မညံ မဟေသက္ခဉ္စ မဟာလာဘဉ္စာ’’တိ။ ကော နု ခေါ, ဘော, အညတြ မယာ မဟေသက္ခတရော ဝါ မဟာလာဘတရော ဝါ! အဟဉှိ, ဘော, ဧတရဟိ ရာဇာဝ ရညံ ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္မဏာနံ [ဗြဟ္မာနံ (သီ. ပီ. က.)] ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တမဟံ သဗ္ဗံ ပဟာယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘော, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘သစေ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ, မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

ဘရိယာနံ အာမန္တနာ

၃၂၅. ‘‘အထ ခေါ, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ယေန စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ စတ္တာရီသာ ဘရိယာ သာဒိသိယော ဧတဒဝေါစ – ‘‘ယာ ဘောတီနံ ဣစ္ဆတိ, သကာနိ ဝါ ဉာတိကုလာနိ ဂစ္ဆတု အညံ ဝါ ဘတ္တာရံ ပရိယေသတု။ ဣစ္ဆာမဟံ, ဘောတီ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတုံ။ ယထာ ခေါ ပန မေ သုတံ ဗြဟ္မုနော အာမဂန္ဓေ ဘာသမာနဿ, တေ န သုနိမ္မဒယာ အကရံ အဇ္ဈာဝသတာ။ ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ, ဘောတီ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယ’’န္တိ။ ‘‘တွဉ္ဉေဝ နော ဉာတိ ဉာတိကာမာနံ, တွံ ပန ဘတ္တာ ဘတ္တုကာမာနံ။ သစေ ဘဝံ ကောဝိန္ဒော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ, မယမ္ပိ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမ, အထ ယာ တေ ဂတိ, သာ နော ဂတိ ဘဝိဿတီ’’တိ။

မဟာဂောဝိန္ဒပဗ္ဗဇ္ဇာ

၃၂၆. ‘‘အထ ခေါ, ဘော, မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော တဿ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ ပဗ္ဗဇိတံ ပန မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ သတ္တ စ ရာဇာနော ခတ္တိယာ မုဒ္ဓါဝသိတ္တာ သတ္တ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ သတ္တ စ နှာတကသတာနိ စတ္တာရီသာ စ ဘရိယာ သာဒိသိယော အနေကာနိ စ ခတ္တိယသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ အနေကာနိ စ ဂဟပတိသဟဿာနိ အနေကေဟိ စ ဣတ္ထာဂါရေဟိ ဣတ္ထိယော ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ မဟာဂောဝိန္ဒံ ဗြာဟ္မဏံ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ တာယ သုဒံ, ဘော, ပရိသာယ ပရိဝုတော မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရတိ။ ယံ ခေါ ပန, ဘော, တေန သမယေန မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဥပသင်္ကမတိ, တတ္ထ ရာဇာဝ ဟောတိ ရညံ, ဗြဟ္မာဝ ဗြာဟ္

မဏ္ဍာနံ, ဒေဝတာဝ ဂဟပတိကာနံ။ တေန ခော ပန သမယေန မနုဿာ ခိပ္ပန္တိ တ ဥပက္ကုလန္တိ တ တေ ဧဝမာဟံသု – ‘‘န မတ္ထု မဟာဂောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ, နမတ္ထု သတ္တ ပုရောဟိတဿာ’’’တိ။

၃၂၇. ‘‘မဟာဂောဝိန္ဒော, ဘော, ဗြာဟ္မဏော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟာသိ, တထာ ဒုတိယံ, တထာ တတိယံ, တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟာသိ သာဝကာနဉ္စ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိ။

၃၂၈. ‘‘ယေ ခော ပန, ဘော, တေန သမယေန မဟာဂောဝိန္ဒဿ ဗြာဟ္မဏဿ သာဝကာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ ဗြဟ္မလောကံ ဥပပဇ္ဇိံသု။ ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနိံသု, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပ္ပေကစ္စေ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တုသိတာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ ယာမာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; အပ္ပေကစ္စေ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိံသု; ယေ သဗ္ဗနိဟီနံ ကာယံ ပရိပူရေသုံ တေ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ပရိပူရေသုံ။ ဣတိ ခော, ဘော [ပန (သျာ. က.)] , သဗ္ဗေသံယေဝ တေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဟောသိ အဝဉ္ဈာ သဖလာ သဉ္ဒယာ’’’တိ။

၃၂၉. ‘‘သရတိ တံ ဘဂဝါ’’တိ? ‘‘သရာမဟံ, ပဉ္စသိခ။ အဟံ တေန သမယေန မဟာဂောဝိန္ဒော ဗြာဟ္မဏော အဟောသိံ။ အဟံ တေသံ သာဝကာနံ ဗြဟ္မလောကသဟဗျတာယ မဂ္ဂံ ဒေသေသိံ။ တံ ခော ပန မေ, ပဉ္စသိခ, ဗြဟ္မစရိယံ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ။

ဣဒံ ခော ပန မေ, ပဉ္စသိခ, ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ကတမဉ္စ တံ, ပဉ္စသိခ, ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ခော တံ, ပဉ္စသိခ, ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။

၃၃၀. ‘‘ယေ ခော ပန မေ, ပဉ္စသိခ, သာဝကာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ, တေ အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရန္တိ; ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ, တေ ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကာ ဟောန္တိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယိနော အနာဝတ္တိဓမ္မာ တသ္မာ လောကာ။ ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒါဂါမိနော ဟောန္တိ သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿန္တိ [ကရောန္တိ (သီ. ပီ.)] ။ ယေ န သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သာသနံ အာဇာနန္တိ, အပ္ပေကစ္စေ တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နာ ဟောန္တိ အဝိနိပါတဓမ္မာ နိယတာ သမ္ဗောဓိပရာယဏာ။ ဣတိ ခော, ပဉ္စသိခ, သဗ္ဗေသံယေဝ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ အမောဃာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ [ပဗ္ဗဇာ အဟောသိ (က.)] အဝဉ္ဈာ သဖလာ သဉ္ဒယာ’’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ပဉ္စသိခော ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယီတိ။

မဟာဂောဝိန္ဒသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. မဟာသမယသုတ္တံ

၃၃၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ; ဒသဟိ စ လောကဓာတူဟိ ဒေဝတာ ယေဘုယျေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ အထ ခော စတုန္နံ သုဒ္ဓါဝါသကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ [ဒေဝတာနံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ဧတဒဟောသိ – “အယံ ခော ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ မဟာဝနေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဗ္ဗေဟေဝ အရဟန္တေဟိ; ဒသဟိ စ လောကဓာတူဟိ ဒေဝတာ ယေဘုယျေန သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ယံနူန မယမ္ပိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမေယျာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ပစ္စေကံ ဂါထံ [ပစ္စေကဂါထံ (သီ. ဿျာ. ပီ.), ပစ္စေကဂါထာ (က. သီ.)] ဘာသေယျာမာ”တိ။

၃၃၂. အထ ခော တာ ဒေဝတာ သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ သုဒ္ဓါဝါသေသု ဒေဝေသု အန္တရဟိတာ ဘဂဝတော ပုရတော ပါတုရဟေသုံ။ အထ ခော တာ ဒေဝတာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဌိတာ ခော ဧကာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

“မဟာသမယော ပဝနသ္မိံ၊ ဒေဝကာယာ သမာဂတာ။
အာဂတမှ ဣမံ ဓမ္မသမယံ၊ ဒက္ခိတာယေ အပရာဇိတသင်္ဃ”န္တိ။

အထ ခော အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

“တတြ ဘိက္ခဝေ သမာဒဟံသု၊ စိတ္တမတ္တနော ဥဇုကံ အကံသု [ဥဇုကမကံသု (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ။
သာရထီဝ နေတ္တာနိ ဂဟေတွာ၊ ဣန္ဒြိယာနိ ရက္ခန္တိ ပဏ္ဍိတာ”တိ။

အထ ခော အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

“ဆေတွာ ခီလံ ဆေတွာ ပလိဃံ၊ ဣန္ဒခီလံ ဦဟစ္စ [ဥဟစ္စ (က.)] မနေဇာ။
တေ စရန္တိ သုဒ္ဓါ ဝိမလာ၊ စက္ခုမတာ သုဒန္တာ သုသုနာဂါ”တိ။

အထ ခော အပရာ ဒေဝတာ ဘဂဝတော သန္တိကေ ဣမံ ဂါထံ အဘာသိ –

“ယေကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊ န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိံ။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တီ”တိ။

ဒေဝတာသန္နိပါတာ

၃၃၃. အထ ခော ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ယေဘုယျေန, ဘိက္ခဝေ, ဒသသု လောကဓာတူသု ဒေဝတာ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ [( ) သီ. ဣပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] , တထာဂတံ ဒဿနာယ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ ။ ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတံပရမာယေဝ [ဧတပရမာယေဝ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ဒေဝတာ သန္နိပတိတာ အဟေသုံ သေယျထာပိ မယှံ ဧတရဟိ။ ယေပိ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, တေသမ္ပိ ဘဂဝန္တာနံ ဧတံပရမာယေဝ ဒေဝတာ သန္နိပတိတာ ဘဝိဿန္တိ သေယျထာပိ မယှံ ဧတရဟိ။ အာစိက္ခိဿာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ; ကိတ္တယိဿာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ; ဒေသေဿာမိ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝကာယာနံ နာမာနိ။ တံ သုဏာထ, သာဓုကံ မနသိကရောထ, ဘာသိဿာမီ”တိ။ “ဧဝံ, ဘန္တေ”တိ ခော တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။

၃၃၄. ဘဂဝတ ဓေဒတေစ –

“သိလောကမနုကဿာမိ၊ ယတ္ထ ဘုမ္မာ တဒဿိတာ။
ယေ သိတာ ဂိရိဂဗ္ဘရံ၊ ပဟိတတ္တာ သမာဟိတာ။

“ပုထူသီဟာဝ သလ္လီနာ၊ လောမဟံသာဘိသမ္ဘုနော။
ဩဒာတမနသာ သုဒ္ဓာ၊ ဝိပ္ပသန္နမနာဝိလာ” [ဝိပ္ပသန္နာမနာဝိလာ (ပီ. က.)] ။

ဘိယျော ပဉ္စသတေ ဉတွာ၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ။
တတော အာမန္တယီ သတ္ထာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။

“ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေ”။
တေ စ အာတပ္ပမကရုံ၊ သုတွာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။

တေသံ ပာတုရဟု ဉာဏံ၊ အမနုဿာနဒဿနံ။
အပ္ပေကေ သတမဒ္ဒက္ခုံ၊ သဟဿံ အထ သတ္တရိံ။

သတံ ဧကေ သဟဿာနံ၊ အမနုဿာနမဒ္ဒသုံ။
အပ္ပေကေနန္တမဒ္ဒက္ခုံ ၊ ဒိသာ သဗ္ဗာ ဖုဋာ အဟုံ။

တဉ္စ သဗ္ဗံ အဘိညာယ၊ ဝဝတ္ထိတွာန [ဝဝက္ခိတွာန (သီ. သျာ. ပီ.)၊ အဝေက္ခိတွာန (ဋီကာ)] စက္ခုမာ။
တတော အာမန္တယီ သတ္ထာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။

“ဒေဝကာယာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေ။
ယေ ဝေါဟံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ဂိရာဟိ အနုပုဗ္ဗသော။

၃၃၅.“သတ္တသဟဿာ တေ ယက္ခာ, ဘုမ္မာ ကာပိလဝတ္ထဝါ။

ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ဆသဟဿာ ဟေမဝတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော [ဇုတီမန္တော (သီ. ပီ.)] ၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

“သာတာဂိရာ တိသဟဿာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ဣစ္စေတေ သောဠသသဟဿာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ဝေဿာမိတ္တာ ပဉ္စသတာ၊ ယက္ခာ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ကုမ္ဘီရော ရာဇဂဟိကော၊ ဝေပုလ္လဿ နိဝေသနံ။
ဘိယျော နံ သတသဟဿံ၊ ယက္ခာနံ ပယိရုပာသတိ။
ကုမ္ဘီရော ရာဇဂဟိကော၊ သောပာဂ သမိတိံ ဝနံ။

၃၃၆.“ပုရိမဉ္စ ဒိသံ ရာဇာ, ဓတရဋ္ဌော ပသာသတိ။

ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

“ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ဒက္ခိဏဉ္စ ဒိသံ ရာဇာ၊ ဝိရူဠှော တံ ပသာသတိ [တပ္ပသာသတိ (သျာ.)] ။
ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

“ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ပစ္ဆိမဉ္စ ဒိသံ ရာဇာ၊ ဝိရူပက္ခော ပသာသတိ။
နာဂါနဉ္စ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

“ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ဥတ္တရဉ္စ ဒိသံ ရာဇာ၊ ကုဝေရော တံ ပသာသတိ။
ယက္ခာနဉ္စ အဓိပတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိသော။

“ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခုနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ပုရိမံ ဒိသံ ဓတရဋ္ဌော၊ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဠှကော။
ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခော၊ ကုဝေရော ဥတ္တရံ ဒိသံ။

“စတ္တာရော တေ မဟာရာဇာ၊ သမန္တာ စတုရော ဒိသာ။
ဒဒ္ဒလ္လမာနာ [ဒဒ္ဒဠှမာနာ (က.)] အဋ္ဌံသု၊ ဝနေ ကာပိလဝတ္ထဝေ။

၃၃၇.“တေသံ မာယာဝိနော ဒါသာ, အာဂုံ [အာဂူ (သျာ.), အာဂု (သီ. ပီ.) ဧဝမုပရိပိ] ဝဉ္စနိကာ သဌာ။

မာယာ ကုဋေဏ္ဍု ဝိဋေဏ္ဍု [ဝေဋေဏ္ဍု (သီ. သျာ. ပီ.)] ၊ ဝိဋုစ္စ [ဝိဋူ စ (သျာ.)] ဝိဋုဋော သဟ။

“စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္နိဃဏ္ဍု [ကိန္နုဃဏ္ဍု (သီ. သျာ. ပီ.)] နိဃဏ္ဍု စ။
ပနာဒော ဩပမညော စ၊ ဒေဝသူတော စ မာတလိ။

“စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နဠောရာဇာ ဇနေသဘော [ဇနောသဘော (သျာ.)] ။
အာဂု ပဉ္စသိခေါ စေဝ၊ တိမ္ဗရူ သူရိယဝစ္စသာ [သုရိယဝစ္စသာ (သီ. ပီ.)] ။

“ဧတေ စညေ စ ရာဇာနော၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ သဟ ရာဇုဘိ။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

၃၃၈.“အထာဂုံ နာဂသာ နာဂါ, ဝေသာလာ သဟတစ္ဆကာ။

ကမ္ဗလဿတရာ အာဂုံ၊ ပါယာဂါ သဟ ဉာတိဘိ။

“ယာမုနာ ဓတရဋ္ဌာ စ၊ အာဂူ နာဂါ ယသဿိနော။
ဧရာဝဏော မဟာနာဂေါ၊ သောပါဂါ သမိတိံ ဝနံ။

“ယေ နာဂရာဇေ သဟသာ ဟရန္တိ၊ ဒိဗ္ဗာ ဒိဇာ ပက္ခိ ဝိသုဒ္ဓစက္ခူ။
ဝေဟာယသာ [ဝေဟာသယာ (သီ. ပီ.)] တေ ဝနမဇ္ဈပတ္တာ၊ စိတြာ သုပဏ္ဏာ ဣတိ တေသ နာမံ။

“အဘယံ တဒါ နာဂရာဇာနမာသိ၊ သုပဏ္ဏတော ခေမမကာသိ ဗုဒ္ဓေါ။
သဏှာဟိ ဝါစာဟိ ဥပဝှယန္တာ၊ နာဂါ သုပဏ္ဏာ သရဏမကံသု ဗုဒ္ဓံ။

၃၃၉.“ဇိတာ ဝဇိရဟတ္ထေန, သမုဒ္ဒံ အသုရာသိတာ။

ဘာတရော ဝါသဝဿေတေ၊ ဣဒ္ဓိမန္တော ယသဿိနော။

“ကာလကဉ္စာ မဟာဘိသ္မာ [ကာလကဉ္စာ မဟာဘီံသာ (သီ. ပီ.)] ၊ အသုရာ ဒါနဝေဃသာ။
ဝေပစိတ္တိ သုစိတ္တိ စ၊ ပဟာရာဒေါ နမုစီ သဟ။

“သတဉ္စ ဗလိပုတ္တာနံ၊ သဗ္ဗေ ဝေရောစနာမကာ။
သန္နယှိတွာ ဗလိသေနံ [ဗလီသေနံ (သျာ.)] ၊ ရာဟုဘဒ္ဒမုပါဂမုံ။
သမယောဒါနိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

၃၄၀.“အာပေါ စ ဒေဝါ ပထဝီ, တေဇော ဝါယော တဒါဂမုံ။

ဝရုဏာ ဝါရဏာ [တရုဏာ (သျာ.)] ဒေဝါ၊ သောမော စ ယသသာ သဟ။

“မေတ္တာ ကရုဏာ ကာယိကာ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ယသဿိနော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

“ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

“ဝေဏ္ဍုဒေဝါ သဟလိ စ [ဝေဏှူ စ ဒေဝါ သဟလီစ (သီ. ပီ.)]၊ အသမာ စ ဒွေ ယမာ။
စန္ဒဿူပနိသာ ဒေဝါ၊ စန္ဒမာဂုံ ပုရက္ခတွာ။

“သူရိယဿူပနိသာ [သုရိယဿူပနိသာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဒေဝါ၊ သူရိယမာဂုံ ပုရက္ခတွာ။
နက္ခတ္တာနိ ပုရက္ခတွာ၊ အာဂုံ မန္ဒဝလာဟကာ။

“ဝသူနံ ဝါသဝေါ သေဋ္ဌော၊ သက္ကောပါဂါ ပုရိန္ဒဒေါ။

ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

‘‘ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

‘‘အထာဂုံ သဟဘူ ဒေဝါ၊ ဇလမဂ္ဂိသိခါရိဝ။
အရိဋ္ဌကာ စ ရောဇာ စ၊ ဥမာပုပ္ဖနိဘာသိနော။

‘‘ဝရုဏာ သဟဓမ္မာ စ၊ အစ္စုတာ စ အနေဇကာ။
သူလေယျရုစိရာ အာဂုံ၊ အာဂုံ ဝါသဝနေသိနော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

‘‘ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

‘‘သမာနာ မဟာသမနာ၊ မာနုသာ မာနုသုတ္တမာ။
ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ အာဂုံ၊ အာဂုံ မနောပဒေါသိကာ။

‘‘အထာဂုံ ဟရယော ဒေဝါ၊ ယေ စ လောဟိတဝါသိနော။
ပါရဂါ မဟာပါရဂါ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ယသဿိနော။
ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။

‘‘ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

‘‘သုက္ကာ ကရမ္ဘာ [ကရုမှာ (သီ. သျာ. ပီ.)] အရုဏာ၊ အာဂုံ ဝေဃနသာ သဟ။
ဩဒါတဂယှာ ပါမောက္ခာ၊ အာဂုံ ဒေဝါ ဝိစက္ခဏာ။

‘‘သဒါမတ္တာ ဟာရဂဇာ၊ မိဿကာ စ ယသဿိနော။
ထနယံ အာဂ ပဇ္ဇုန္နော၊ ယော ဒိသာ အဘိဝဿတိ။

‘‘ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

‘‘ခေမိယာ တုသိတာ ယာမာ၊ ကဋ္ဌကာ စ ယသဿိနော။
လမ္ဗီတကာ လာမသေဋ္ဌာ၊ ဇောတိနာမာ စ အာသဝါ။
နိမ္မာနရတိနော အာဂုံ၊ အထာဂုံ ပရနိမ္မိတာ။

‘‘ဒသေတေ ဒသဓာ ကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
ဣဒ္ဓိမန္တော ဇုတိမန္တော၊ ဝဏ္ဏဝန္တော ယသဿိနော။
မောဒမာနာ အဘိက္ကာမုံ၊ ဘိက္ခူနံ သမိတိံ ဝနံ။

‘‘သဋ္ဌေတေ ဒေဝနိကာယာ၊ သဗ္ဗေ နာနတ္တဝဏ္ဏိနော။
နာမန္ဝယေန အာဂဉ္ဆုံ [အာဂစ္ဆုံ (သီ. သျာ. ပီ.)]၊ ယေ စညေ သဒိသာ သဟ။

‘‘‘ပဝုဋ္ဌဇာတိမခိလံ [ပဝုတ္တဇာတိံ အခိလံ (သီ. ပီ.)] ၊ ဩဃတိဏ္ဏမနာသဝံ။
ဒက္ခေမောဃတရံ နာဂံ၊ စန္ဒံဝ အသိတာတိဂံ’။

၃၄၁.‘‘သုဗြဟ္မာ ပရမတ္တော စ [ပရမတ္တော စ (က.)] , ပုတ္တာ ဣဒ္ဓိမတော သဟ။

သနင်္ကုမာရော တိဿော စ၊ သောပာဂ သမိတိံ ဝနံ။

‘‘သဟဿံ ဗြဟ္မလောကာနံ၊ မဟာဗြဟ္မာဘိတိဋ္ဌတိ။
ဥပပန္နော ဇုတိမန္တော၊ ဘိသ္မာကာယော ယသဿိသော။

‘‘ဒသေတ္ထ ဣဿရာ အာဂုံ၊ ပစ္စေကဝသဝတ္တိနော။
တေသဉ္စ မဇ္ဈတော အာဂ၊ ဟာရိတော ပရိဝါရိတော။

၃၄၂.‘‘တေ စ သဗ္ဗေ အဘိက္ကန္တေ, သဣန္ဒေ [သိန္ဒေ (သျာ.)] ဒေဝေ သဗြဟ္မကေ။

မာရသေနာ အဘိက္ကာမိ၊ ပဿ ကဏှဿ မန္ဒိယံ။

‘‘‘ဧထ ဂဏှထ ဗန္ဓထ၊ ရာဂေန ဗဒ္ဓမတ္ထု ဝေါ။
သမန္တာ ပရိဝါရေထ၊ မာ ဝေါ မုဉ္စိတ္ထ ကောစိ နံ’။

‘‘ဣတိ တတ္ထ မဟာသေနော၊ ကဏှော သေနံ အပေသယိ။
ပါဏိနာ တလမာဟစ္စ၊ သရံ ကတွာန ဘေရဝံ။

‘‘ယထာ ပါဝုဿကော မေဃော၊ ထနယန္တော သဝိဇ္ဇုကော။ +
တဒါ သော ပစ္စုဒါဝတ္တိ၊ သင်္ကုဒ္ဓော အသယံဝသေ [အသယံဝသီ (သီ. ပီ.)]။

၃၄၃. တဉ္စ သဗ္ဗံ အဘိညာယ, ဝဝတ္ထိတွာန စက္ခုမာ။

တတော အာမန္တယီ သတ္ထာ၊ သာဝကေ သာသနေ ရတေ။

‘‘မာရသေနာ အဘိက္ကန္တာ၊ တေ ဝိဇာနာထ ဘိက္ခဝေါ။
တေ စ အာတပ္ပမကရုံ၊ သုတွာ ဗုဒ္ဓဿ သာသနံ။
ဝီတရာဂေဟိ ပက္ကာမုံ၊ နေသံ လောမာပိ ဣဉ္ဇယုံ။

‘‘‘သဗ္ဗေ ဝိဇိတသင်္ဂါမာ၊ ဘယာတီတာ ယသဿိနော။
မောဒန္တိ သဟ ဘူတေဟိ၊ သာဝကာ တေ ဇနေသုတာ’’တိ။

မဟာသမယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. သက္ကပဉ္ဟသုတ္တံ

၃၄၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ, ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော, တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဥဿုက္ကံ ဥဒပါဒိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ အထ ခေါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ –
''ကဟံ နု ခေါ ဘဂဝါ ဧတရဟိ ဝိဟရတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ''တိ? အဒ္ဒသာ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ မဂဓေသု ဝိဟရန္တံ ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော, တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ။ ဒိသွာန ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ – ''အယံ, မာရိသာ, ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ, ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော, တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ။ ယဒိ ပန, မာရိသာ, မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျာမ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ''န္တိ?
''ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝ''တိ ခေါ ဒေဝါ တာဝတိံသာ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပစ္စဿောသုံ။

၃၄၅. အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ [ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တံ (သျာ.)] အာမန္တေသိ – ''အယံ, တာတ ပဉ္စသိခ, ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော, တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ။ ယဒိ ပန, တာတ ပဉ္စသိခ, မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျာမ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ''န္တိ? ''ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝ''တိ ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အာဒါယ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ အနုစရိယံ ဥပါဂမိ။

၃၄၆. အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝေဟိ တာဝတိံသေဟိ ပရိဝုတော ပဉ္စသိခေန ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တေန ပုရက္ခတော သေယျထာပိ နာမ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ ပသာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတော မဂဓေသု ပါစီနတော ရာဇဂဟဿ အမ္ဗသဏ္ဍာ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော, တဿုတ္တရတော ဝေဒိယကေ ပဗ္ဗတေ ပစ္စုဋ္ဌာသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဝေဒိယကော ပဗ္ဗတော အတိရိဝ ဩဘာသဇာတော ဟောတိ အမ္ဗသဏ္ဍာ စ ဗြာဟ္မဏဂါမော ယထာ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝေန။ အပိဿုဒံ ပရိတော ဂါမေသု မနုဿာ ဧဝမာဟံသု – ''အာဒိတ္တော သုဒံ နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဗ္ဗတော ဈာယတိ သု [ဈာယတိ သုဒံ (သျာ.), ပဇ္ဇလိတော သုဒံ (သီ. ပီ.)] နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဗ္ဗတော ဇလတိ သု [ဇလတော သုဒံ (သျာ.), ဇလိတော သုဒံ (သီ. ပီ.)] နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဗ္ဗတော ကိံသု နာမဇ္ဇ ဝေဒိယကော ပဗ္ဗတော အတိရိဝ ဩဘာသဇာတော အမ္ဗသဏ္ဍာ စ ဗြာဟ္မဏဂါမော''တိ သံဝိဂ္ဂါ လောမဟဋ္ဌဇာတာ အဟေသုံ။

၃၄၇. အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ဒုရုပသင်္ကမာ ခေါ, တာတ ပဉ္စသိခ, တထာဂတာ မာဒိသေန, ဈာယီ ဈာနရတာ, တဒန္တရံ [တဒန္တရံ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] ပဋိသလ္လီနာ။ ယဒိ ပန တွံ, တာတ ပဉ္စသိခ, ဘဂဝန္တံ ပဌမံ ပသာဒေယျာသိ, တယာ, တာတ, ပဌမံ ပသာဒိတံ ပစ္ဆာ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမေယျာမ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ''န္တိ။ ''ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝ''တိ ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အာဒါယ ယေန ဣန္ဒသာလဂုဟာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ''ဧတ္တာဝတာ မေ ဘဂဝါ နေဝ အတိဒူရေ ဘဝိဿတိ နာစ္စာသန္နေ, သဒ္ဒဉ္စ မေ သောဿတီ''တိ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

ပဉ္စသိခဂီတဂါထာ

၃၄၈. ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ [ဝေဠုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အာဒါယ (သျာ.)] အဿာဝေသိ, ဣမာ စ ဂါထာ အဘာသိ ဗုဒ္ဓူပသဉ္ဟိတာ ဓမ္မူပသဉ္ဟိတာ သင်္ဃူပသဉ္ဟိတာ အရဟန္တူပသဉ္ဟိတာ ကာမူပသဉ္ဟိတာ –

''ဝန္ဒေ တေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္ဗရုံ သူရိယဝစ္စသေ။
ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီ၊ အာနန္ဒဇနနီ မမ။

‘‘တတောဝ သေဒတံ ကန္တော၊ ဟနိယံဝ ပိဟာသတော။
အင္ဂီရသိ ပိယာမေသိ၊ ဓမ္မော အရဟတာမိဝ။

‘‘အာတုရဿေဝ ဘေသဇ္ဇံ၊ ဘောဇနံဝ ဇိဃစ္ဆတော။
ပရိနိဗ္ဗာပယ မံ ဘဒ္ဒေ၊ ဇလန္တမိဝ တရိနာ။

‘‘သီတောဒကံ ပောက္ခရဏိံ၊ ယုတ္တံ ကိဉ္ဇက္ခရေဏုနာ။
နာဂေ ဃမ္မာဘိတတ္တောဝ၊ ဩဂါဟေ တေ ထနူဒရံ။

‘‘အစ္စင်္ကုသောဝ နာဂေါဝ၊ ဇိတံ မေ တုတ္တတောမရံ။
ကာရဏံ နပ္ပဇာနာမိ၊ သမ္မတ္တော လက္ခဏူရုယာ။

‘‘တယိ ဂေဓိတစိတ္တောသ္မိ၊ စိတ္တံ ဝိပရိဏာမိတံ။
ပဋိဂန္တုံ န သက္ကောမိ၊ ဝင်္ကဃသ္တောဝ အမ္ဗုဇော။

‘‘ဝါမူရု သဇ မံ ဘဒ္ဒေ၊ သဇ မံ မန္ဒလောစနေ။
ပလိဿဇ မံ ကလျာဏိ၊ ဧတံ မေ အဘိပတ္ထိတံ။

‘‘အပ္ပကော ဝတ မေ သန္တော၊ ကာမော ဝေလ္လိတကေသိယာ။
အနေကဘာဝေါ သမုပ္ပါဒိ၊ အရဟန္တေဝ ဒက္ခိဏာ။

‘‘ယံ မေ အတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ အရဟန္တေသု တာဒိသု။
တံ မေ သဗ္ဗင်္ဂကလျာဏိ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စတံ။

‘‘ယံ မေ အတ္ထိ ကတံ ပုညံ၊ အသ္မိံ ပထဝိမဏ္ဍလေ။
တံ မေ သဗ္ဗင်္ဂကလျာဏိ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိပစ္စတံ။

‘‘သက္ယပုတ္တောဝ ဈာနေန၊ ဧကောဒိ နိပကော သတော။
အမတံ မုနိ ဇိဂီသာနော [ဇိဂိံသာနော (သီ. သျာ. ပီ.)] ၊ တမဟံ သူရိယဝစ္ဆသေ။

‘‘ယထာပိ မုနိ နန္ဒေယျ၊ ပတွာ သမ္ဗောဓိမုတ္တမံ။
ဧဝံ နန္ဒေယျံ ကလျာဏိ၊ မိဿီဘာဝံ ဂတော တယာ။

‘‘သက္ကော စေ မေ ဝရံ ဒဇ္ဇာ၊ တာဝတိံသာနမိဿရော။
တာဟံ ဘဒ္ဒေ ဝရေယျာဟေ၊ ဧဝံ ကာမော ဒဠှော မမ။

‘‘သာလံဝ န စိရံ ဖုလ္လံ၊ ပိတရံ တေ သုမေဓသေ။
ဝန္ဒမာနော နမဿာမိ၊ ယဿာ သေတာဒိသီ ပဇာ’’တိ။

၃၄၉. ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘဂဝါ ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘သံသန္ဒတိ ခော တေ, ပဉ္စသိခ, တန္တိဿရော ဂီတဿရေန, ဂီတဿရော စ တန္တိဿရေန; န စ ပန [နေဝ ပန (သျာ.)] တေ ပဉ္စသိခ, တန္တိဿရော ဂီတဿရံ အတိဝတ္တတိ, ဂီတဿရော စ တန္တိဿရံ။ ကဒါ သံယူဠှာ ပန တေ, ပဉ္စသိခ, ဣမာ ဂါထာ ဗုဒ္ဓူပသဉှိတာ ဓမ္မူပသဉှိတာ သင်္ဃူပသဉှိတာ အရဟန္တူပသဉှိတာ ကာမူပသဉှိတာ’’တိ? ‘‘ဧကမိဒံ, ဘန္တေ, သမယံ ဘဂဝါ ဥရုဝေလာယံ ဝိဟရတိ နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ အဇပါလနိဂြောဓေ ပဌမာဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ။ တေန ခော ပနာဟံ, ဘန္တေ, သမယေန ဘဒ္ဒါ နာမ သူရိယဝစ္ဆသာ တိမ္ဗရုနော ဂန္ဓဗ္ဗရညော ဓီတာ, တမဘိကင်္ခာမိ။ သာ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘဂိနီ ပရကာမိနီ ဟောတိ; သိခဏ္ဍီ နာမ မာတလိဿ သင်္ဂါဟကဿ ပုတ္တော, တမဘိကင်္ခတိ။ ယတော ခော အဟံ,

ဘန္တေ, တံ ဘဂိနိံ နာလတ္ထံ ကေနစိ ပရိယာယေန။ အထာဟံ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အာဒာယ ယေန တိမ္ဗရုနော ဂန္ဓဗ္ဗရညော နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိံ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝီဏံ အဿာဝေသိံ, ဣမာ စ ဂါထာ အဘာသိံ ဗုဒ္ဓူပသညှိတာ ဓမ္မူပသညှိတာ သင်္ဃူပသညှိတာ အရဟန္တူပသညှိတာ ကာမူပသညှိတာ –

“ဝန္ဒေ တေ ပိတရံ ဘဒ္ဒေ၊ တိမ္ဗရုံ သူရိယဝစ္ဆသေ။
ယေန ဇာတာသိ ကလျာဏီ၊ အာနန္ဒဇနနီ မမ။ ။ပေ.။

သာလံဝ န စိရံ ဖုလ္လံ၊ ပိတရံ တေ သုမေဓသေ။
ဝန္ဒမာနော နမဿာမိ၊ ယဿာ သေတာဒိသီ ပဇာ”တိ။

“ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, ဘဒ္ဒာ သူရိယဝစ္ဆသာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘န ခေါ မေ, မာရိသ, သော ဘဂဝါ သမ္မုခါ ဒိဋ္ဌော အပိ စ သုတောယေဝ မေ သော ဘဂဝါ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သုဓမ္မာယံ သဘာယံ ဥပနစ္စန္တိယာ။ ယတော ခေါ တွံ, မာရိသ, တံ ဘဂဝန္တံ ကိတ္တေသိ, ဟောတု နော အဇ္ဇ သမာဂမော’တိ။ သောယေဝ နော, ဘန္တေ, တဿာ ဘဂိနိယာ သဒ္ဓိံ သမာဂမော အဟောသိ။ န စ ဒါနိ တတော ပစ္ဆာ”တိ။

သက္ကူပသင်္ကမ

၃၅၀. အထ ခေါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဧတဒဟောသိ – “ပဋိသမ္မောဒတိ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဘဂဝတာ, ဘဂဝါ စ ပဉ္စသိခေနာ”တိ။ အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တံ အာမန္တေသိ – “အဘိဝါဒေဟိ မေ တွံ, တာတ ပဉ္စသိခ, ဘဂဝန္တံ – ‘သက္ကော, ဘန္တေ, ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ’တိ”။ “ဧဝံ ဘဒ္ဒန္တဝ”တိ ခေါ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဋိဿုတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတိ – “သက္ကော, ဘန္တေ, ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ”တိ။ “ဧဝံ သုခီ ဟောတု, ပဉ္စသိခ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော; သုခကာမာ ဟိ ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ”တိ။

၃၅၁. ဧဝဉ္စ ပန တထာဂတာ ဧဝရူပေ မဟေသက္ခေ ယက္ခေ အဘိဝဒန္တိ။ အဘိဝဒိတော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဣန္ဒသာလဂုဟံ ပဝိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဒေဝါပိ တာဝတိံသာ ဣန္ဒသာလဂုဟံ ပဝိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ပဉ္စသိခေါပိ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဣန္ဒသာလဂုဟံ ပဝိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ဣန္ဒသာလဂုဟာ ဝိသမာ သန္တီ သမာ သမပါဒိ, သမ္ဗာဓာ သန္တီ ဥရုန္ဒာ [ဥရုဒ္ဒါ (က.)] သမပါဒိ, အန္ဓကာရော ဂုဟာယံ အန္တရဓာယိ, အာလောကော ဥဒပါဒိ ယထာ တံ ဒေဝါနံ ဒေဝါနုဘာဝေန။

၃၅၂. အထ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္ဆရိယမိဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ, အဗ္ဘုတမိဒံ အာယသ္မတော ကောသိယဿ တာဝ ဗဟုကိစ္စဿ ဗဟုကရဏီယဿ ယဒိဒံ ဣဓာဂမန”န္တိ။ “စိရပဋိကာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုကာမော; အပိ စ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ကေဟိစိ ကေဟိစိ [ကေဟိစိ (သျာ.)] ကိစ္စကရဏီယေဟိ ဗျာဝဋော; ဧဝံ နာသက္ခိံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိတုံ။ ဧကမိဒံ, ဘန္တေ, သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ သလဠာဂါရကေ။ အထ ခွာဟံ, ဘန္တေ, သာဝတ္ထိံ အဂမာသိံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ တေန ခေါ ပန, ဘန္တေ, သမယေန ဘဂဝါ အညတရေန သမာဓိနာ နိသိန္နော ဟောတိ, ဘူဇတိ [ဘုဉ္ဇတီ စ (သီ. ပီ.), ဘုဇဂီ (သျာ.)] စ နာမ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ ပရိစာရိကာ ဘဂဝန္တံ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ, ပဉ္စလိကာ နမဿမာနာ တိဋ္ဌတိ။ အထ ခွာဟံ, ဘန္တေ, ဘူဇတိံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အဘိဝါဒေဟိ မေ တွံ, ဘဂိနိ, ဘဂဝန္တံ – “သက္ကော, ဘန္တေ, ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘန္တေ, သာ ဘူဇတိ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘အကာလော ခေါ, မာရိသ, ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ; ပဋိသလ္လီနော ဘဂဝါ’တိ။ ‘တေန ဟိ, ဘဂိနိ, ယဒါ ဘဂဝါ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ, အထ မမ ဝစနေန ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေဟိ – “သက္ကော, ဘန္တေ, ဒေဝါနမိန္ဒော သာမစ္စော သပရိဇနော ဘဂဝတော ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတီ”တိ။ ကစ္စိ မေ သာ, ဘန္တေ, ဘဂိနီ

ဘဂဝန္တံ အဘိတဒေသိ? သရတိ ဘဂဝါ တဿာ ဘဂိနိယာ ဝစန''န္တိ? ''အဘိတဒေသိ မံ သာ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘဂိနီ, သရာမဟံ တဿာ ဘဂိနိယာ ဝစနံ။ အပိ စာဟံ အာယသ္မတော နေမိသဒ္ဒေန [စက္ကနေမိသဒ္ဒေန (သျာ.)] တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိတော''တိ။ ''ယေ တေ, ဘန္တေ, ဒေဝါ အမှေဟိ ပဌမတရံ တာဝတိံသကာယံ ဥပပန္နာ, တေသံ မေ သမ္မုခါ သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – 'ယဒါ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဒိဗ္ဗာ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ, ဟာယန္တိ အသုရကာယာ'တိ။ တံ မေ ဣဒံ, ဘန္တေ, သက္ခိဒိဋ္ဌံ ယတော တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဒိဗ္ဗာ ကာယာ ပရိပူရေန္တိ, ဟာယန္တိ အသုရကာယာတိ။

ဂောပကဝတ္ထု

၃၅၃. ''ဣဓေဝ, ဘန္တေ, ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဂောပိကာ နာမ သကျဓီတာ အဟောသိ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သင်္ဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနီ။ သာ ဣတ္ထိတ္တံ [ဣတ္ထိစိတ္တံ (သျာ.)] ဝိရာဇေတွာ ပုရိသတ္တံ [ပုရိသစိတ္တံ (သျာ.)] ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ အမှာကံ ပုတ္တတ္တံ အဇ္ဈုပဂတာ။ တတြပိ နံ ဧဝံ ဇာနန္တိ – 'ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော, ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော'တိ။ အညေပိ, ဘန္တေ, တယော ဘိက္ခူ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နာ။ တေ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရယမာနာ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ အမှာကံ ပါရိစရိယံ။ တေ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတေ အမှာကံ ပါရိစရိယံ ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ပဋိစောဒေသိ – 'ကုတောမုခါ နာမ တုမှေ, မာရိသာ, တဿ ဘဂဝတော ဓမ္မံ အဿုတ္ထ [အာယုဟိတ္ထ (သျာ.)] – အဟဉ္ဟိ နာမ ဣတ္ထိကာ သမာနာ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာ ဓမ္မေ ပသန္နာ သင်္ဃေ ပသန္နာ သီလေသု ပရိပူရကာရိနီ ဣတ္ထိတ္တံ ဝိရာဇေတွာ ပုရိသတ္တံ ဘာဝေတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ, ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပုတ္တတ္တံ အဇ္ဈုပဂတာ။ ဣဓာပိ မံ ဧဝံ ဇာနန္တိ ''ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော ဂေါပကော ဒေဝပုတ္တော'တိ။ တုမှေ ပန, မာရိသာ, ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နာ။ ဒုဒ္ဒိဋ္ဌရူပံ ဝတ, ဘော, အဒ္ဒသာမ, ယေ မယံ အဒ္ဒသာမ သဟဓမ္မိကေ ဟီနံ ဂန္ဓဗ္ဗကာယံ ဥပပန္နေ'တိ။ တေသံ, ဘန္တေ, ဂေါပကေန ဒေဝပုတ္တေန ပဋိစောဒိတာနံ ဒွေ ဒေဝါ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သတိံ ပဋိလဘိံသု ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ, ဧကော ပန ဒေဝေါ ကာမေ အဇ္ဈာဝသိ။

၃၅၄. '''ဥပါသိကာ စက္ခုမတော အဟောသိံ,

နာမမ္ပိ မယှံ အဟု 'ဂောပိကာ'တိ။
ဗုဒ္ဓေ စ ဓမ္မေ စ အဘိပ္ပသန္နာ၊
သင်္ဃဉ္စုပဋ္ဌာသိံ ပသန္နစိတ္တာ။

'''တဿေဝ ဗုဒ္ဓဿ သုဓမ္မတာယ၊
သက္ကဿ ပုတ္တောမှိ မဟာနုဘာဝေါ။
မဟာဇုတီကော တိဒိဝူပပန္နော၊
ဇာနန္တိ မံ ဣဓာပိ 'ဂေါပကော'တိ။

'''အထဒ္ဒသံ ဘိက္ခဝေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ၊
ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတေ ဝသီနေ။
ဣမေဟိ တေ ဂေါတမသာဝကာသေ၊
ယေ စ မယံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတာ။

'''အန္နေန ပါနေန ဥပဋ္ဌဟိမှာ၊
ပါဒူပသင်္ဂယှ သကေ နိဝေသနေ။
ကုတောမုခါ နာမ ဣမေ ဘဝန္တော၊
ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မာနိ ပဋိဂ္ဂဟေသုံ [ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မံ န ပဋိဂ္ဂဟေသုံ (သျာ.)] ။

‘‘‘ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဟိ ဓမ္မော၊
သုဒေသိတော စက္ခုမတာနုဗုဒ္ဓေါ။
အဟဉ္စဟိ တုမ္ဟေ ဥပာသမာနော၊
သုတ္တာန အရိယာန သုဘာသိတာနိ။

‘‘‘သက္ကဿ ပုတ္တောမှိ မဟာနုဘာဝေါ၊
မဟာဇုတိကော တိဒိဝူပပန္နော။
တုမှေ ပန သေဋ္ဌမုပာသမာနာ၊
အနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတွာ။

‘‘‘ဟီနံ ကာယံ ဥပပန္နာ ဘဝန္တော၊
အနာနုလောမာ ဘဝတူပပတ္တိ။
ဒုဒ္ဒိဋ္ဌရူပံ ဝတ အဒ္ဒသာမ၊
သဟဓမ္မိကေ ဟီနကာယူပပန္နေ။

‘‘‘ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတာ ဘဝန္တော၊
ဒေဝါနမာဂစ္ဆထ ပါရိစရိယံ။
အဂါရေ ဝသတော မယှံ၊
ဣမံ ပဿ ဝိသေသတံ။

‘‘‘ဣတ္ထီ ဟုတွာ သ္ဝဇ္ဇ ပုမောမှိ ဒေဝေါ၊
ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတော’။
တေ စောဒိတာ ဂေါတမသာဝကေန၊
သံဝေဂမာပါဒု သမေစ္စ ဂေါပကံ။

‘‘‘ဟန္ဒ ဝိယာယာမ [ဝိကယာမ (သျာ.)၊ ဝိတာယာမ (ပီ.)] ဗျာယာမ [ဝိယာယမာမ (သီ. ပီ.)]၊
မာ နော မယံ ပရပေဿာ အဟုမှာ’။
တေသံ ဒုဝေ ဝီရိယမာရဘိံသု၊
အနုဿရံ ဂေါတမသာသနာနိ။

‘‘ဣဓေဝ စိတ္တာနိ ဝိရာဇယိတွာ၊
ကာမေသု အာဒီနဝမဒ္ဒသံသု။
တေ ကာမသံယောဇနဗန္ဓနာနိ၊
ပါပိမယောဂါနိ ဒုရစ္စယာနိ။

‘‘နာဂေါဝ သန္နာနိ ဂုဏာနိ [သန္ဒာနဂုဏာနိ (သီ. ပီ.)၊ သန္တာနိ ဂုဏာနိ (သျာ.)] ဆေတွာ၊
ဒေဝေ တာဝတိံသေ အတိက္ကမိံသု။
သဣန္ဒာ ဒေဝါ သပဇာပတိကာ၊
သဗ္ဗေ သုဓမ္မာယ သဘာယုပဝိဋ္ဌာ။

‘‘တေသံ နိသိန္နာနံ အဘိက္ကမိံသု၊
ဝီရာ ဝိရာဂါ ဝိရဇံ ကရောန္တာ။
တေ ဒိသွာ သံဝေဂမကာသိ ဝါသဝေါ၊
ဒေဝါဘိဘူ ဒေဝဂဏဿ မဇ္ဈေ။

‘‘‘က္ကမေဟိ တေ ဟိနကာယူပပန္နာ၊
ဒေဝေ တာဝတိံသေ အဘိက္ကမန္တိ’။
သံဝေဂဇာတသ္သ ဝစော နိသမ္မ၊
သော ဂောပကော တသဝမဇ္ဈဘာသိ။

‘‘‘ဗုဒ္ဓေ ဇနိန္ဒတ္ထိ မနုဿလောကေ၊
ကာမာဘိဘူ သက္ယမုနီတိ ဉာယတိ။
တဿေဝ တေ ပုတ္တာ သတိယာ ဝိဟီနာ၊
စောဒိတာ မယာ တေ သတိမဇ္ဈလတ္ထုံ။

‘‘‘တိဏ္ဏံ တေသံ အာဝသိနေတ္ထ [အဝသီနေတ္ထ (ပီ.)] ဧကော၊
ဂန္ဓဗ္ဗကာယူပဂတော ဝသီနော။
ဒွေ စ သမ္ဗောဓိပထာနုသာရိနော၊
ဒေဝေပိ ဟီဠေန္တိ သမာဟိတတ္တာ။

‘‘‘ဧတာဒိသီ ဓမ္မပ္ပကာသနေတ္ထ၊
န တတ္ထ ကိံကင္ခတိ ကောစိ သာဝကော။
နိတိဏ္ဏဩဃံ ဝိစိကိစ္ဆဆိန္နံ၊
ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ ဇိနံ ဇနိန္ဒံ’။

‘‘ယံ တေ ဓမ္မံ ဣဓညာယ၊
ဝိသေသံ အဇ္ဈဂံသု [အဇ္ဈဂမံသု (သျာ.)] တေ။
ကာယံ ဗြဟ္မပုရောဟိတံ၊
ဒုဝေ တေသံ ဝိသေသဂူ။

‘‘တဿ ဓမ္မဿ ပတ္တိယာ၊
အာဂတမှာသိ မာရိသ။
ကတာဝကာသာ ဘဂဝတာ၊
ပဉှံ ပုစ္ဆေမု မာရိသာ’’တိ။

၃၅၅. အထ ခေါ ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘ဒီဃရတ္တံ ဝိသုဒ္ဓေါ ခေါ အယံ ယက္ခော [သက္ကော (သီ. သျာ. ပီ.)], ယံ ကိဉ္စိ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿတိ, သဗ္ဗံ တံ အတ္ထသဉှိတံယေဝ ပုစ္ဆိဿတိ, နော အနတ္ထသဉှိတံ။ ယဉ္စဿာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရိဿာမိ, တံ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနိဿတီ’’တိ။

၃၅၆. အထ ခေါ ဘဂဝါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

‘‘ပုစ္ဆ ဝါသဝ မံ ပဉှံ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
တဿ တဿေဝ ပဉှဿ၊ အဟံ အန္တံ ကရောမိ တေ’’တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၃၅၇. ကတာဝကာသော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတာ ဣမံ ဘဂဝန္တံ [ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဣမံ (သီ. ပီ.)] ပဌမံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ –

“ကိံ သံယောဇနာ နု ခော, မာရိသ, ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ, တေ – ‘အဝေရာ အဒဏ္ဍာ အသပတ္တာ အဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရေမု အဝေရိနော’တိ ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ, အထ စ ပန သဝေရာ သဒဏ္ဍာ သသပတ္တာ သဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရန္တိ သဝေရိနော”တိ? ဣတ္ထံ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ပဉှံ [ဣမံ ပဌမံ ပဉှံ (သီ. ပီ.)] အပုစ္ဆိ။ တဿ ဘဂဝါ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ –

“ဣဿာမစ္ဆရိယသံယောဇနာ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ယေ စညေ သန္တိ ပုထုကာယာ, တေ – ‘အဝေရာ အဒဏ္ဍာ အသပတ္တာ အဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရေမု အဝေရိနော’တိ ဣတိ စ နေသံ ဟောတိ, အထ စ ပန သဝေရာ သဒဏ္ဍာ သသပတ္တာ သဗျာပဇ္ဇာ ဝိဟရန္တိ သဝေရိနော”တိ။ ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ – “ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ။ တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကင်္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉှဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

၃၅၈. ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိံ [ဥတ္တရိ (သီ. ဿာ. ပီ.)] ပဉှံ အပုစ္ဆိ –

“ဣဿာမစ္ဆရိယံ ပန, မာရိသ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ; ကိသ္မိံ သတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ ဟောတိ; ကိသ္မိံ အသတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ န ဟောတီ”တိ? “ဣဿာမစ္ဆရိယံ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ပိယာပ္ပိယနိဒါနံ ပိယာပ္ပိယသမုဒယံ ပိယာပ္ပိယဇာတိကံ ပိယာပ္ပိယပဘဝံ; ပိယာပ္ပိယေ သတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ ဟောတိ, ပိယာပ္ပိယေ အသတိ ဣဿာမစ္ဆရိယံ န ဟောတီ”တိ။

“ပိယာပ္ပိယံ ခော ပန, မာရိသ, ကိံနိဒါနံ ကိံသမုဒယံ ကိံဇာတိကံ ကိံပဘဝံ; ကိသ္မိံ သတိ ပိယာပ္ပိယံ ဟောတိ; ကိသ္မိံ အသတိ ပိယာပ္ပိယံ န ဟောတီ”တိ? “ပိယာပ္ပိယံ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဆန္ဒနိဒါနံ ဆန္ဒသမုဒယံ ဆန္ဒဇာတိကံ ဆန္ဒပဘဝံ; ဆန္ဒေ သတိ ပိယာပ္ပိယံ ဟောတိ; ဆန္ဒေ အသတိ ပိယာပ္ပိယံ န ဟောတီ”တိ။

“ဆန္ဒော ခော ပန, မာရိသ, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ; ကိသ္မိံ သတိ ဆန္ဒော ဟောတိ; ကိသ္မိံ အသတိ ဆန္ဒော န ဟောတီ”တိ? “ဆန္ဒော ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဝိတက္ကနိဒါနော ဝိတက္ကသမုဒယော ဝိတက္ကဇာတိကော ဝိတက္ကပဘဝေါ; ဝိတက္ကေ သတိ ဆန္ဒော ဟောတိ; ဝိတက္ကေ အသတိ ဆန္ဒော န ဟောတီ”တိ။

“ဝိတက္ကော ခော ပန, မာရိသ, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေါ; ကိသ္မိံ သတိ ဝိတက္ကော ဟောတိ; ကိသ္မိံ အသတိ ဝိတက္ကော န ဟောတီ”တိ? “ဝိတက္ကော ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိဒါနော ပပဉ္စသညာသင်္ခါသမုဒယော ပပဉ္စသညာသင်္ခါဇာတိကော ပပဉ္စသညာသင်္ခါပဘဝေါ; ပပဉ္စသညာသင်္ခာယ သတိ ဝိတက္ကော ဟောတိ; ပပဉ္စသညာသင်္ခာယ အသတိ ဝိတက္ကော န ဟောတီ”တိ။

“ကထံ ပဋိပန္နော ပန, မာရိသ, ဘိက္ခု ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတီ”တိ?

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာနံ

၃၅၉. “သောမနဿံပာဟံ [ပဟံ (သီ. ပီ.), စာဟံ (ဿာ. ကံ.)], ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ဒောမနဿံပာဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ဥပေက္ခံပာဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။

၃၆၀. “သောမနဿံပာဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ? တတ္ထ ယံ ဇညာ သောမနဿံ ‘ဣမံ ခော မေ သောမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ’တိ, ဧဝရူပံ သောမနဿံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ သောမနဿံ ‘ဣမံ ခော မေ သောမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တီ’တိ, ဧဝ

ရူပံ သောမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ, ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ, ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ, တေ [သေ (သီ. ပီ.)] ပဏီတတရေ။ သောမနဿံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ။ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၁. ''ဒောမနဿံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ , အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ။ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ? တတ္ထ ယံ ဇညာ ဒောမနဿံ 'ဣမံ ခော မေ ဒောမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ'တိ, ဧဝရူပံ ဒောမနဿံ န သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဒောမနဿံ 'ဣမံ ခော မေ ဒောမနဿံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တီ'တိ, ဧဝရူပံ ဒောမနဿံ သေဝိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ, ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ, ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ, တေ ပဏီတတရေ။ ဒောမနဿံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီ'တိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၂. ''ဥပေက္ခံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ? တတ္ထ ယံ ဇညာ ဥပေက္ခံ 'ဣမံ ခော မေ ဥပေက္ခံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ'တိ, ဧဝရူပာ ဥပေက္ခာ န သေဝိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဥပေက္ခံ 'ဣမံ ခော မေ ဥပေက္ခံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တီ'တိ, ဧဝရူပာ ဥပေက္ခာ သေဝိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ စေ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ, ယံ စေ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ, ယေ အဝိတက္ကေ အဝိစာရေ, တေ ပဏီတတရေ။ ဥပေက္ခံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

၃၆၃. ''ဧဝံ ပဋိပန္နော ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု ပပဉ္စသညာသင်္ခါနိရောဓသာရုပ္ပဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ဟောတီ''တိ။ ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ – ''ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ, တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကင်္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ သုတွာ''တိ။

ပာတိမောက္ခသံဝရော

၃၆၄. ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ –

''ကထံ ပဋိပန္နော ပန, မာရိသ, ဘိက္ခု ပာတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ''တိ? ''ကာယသမာစာရံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ဝစီသမာစာရံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ပရိယေသနံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗ''မ္ပိ။

''ကာယသမာစာရံပဟံ , ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ? တတ္ထ ယံ ဇညာ ကာယသမာစာရံ 'ဣမံ ခော မေ ကာယသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ'တိ, ဧဝရူပေါ ကာယသမာစာရော န သေဝိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ကာယသမာစာရံ 'ဣမံ ခော မေ ကာယသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တီ'တိ, ဧဝရူပေါ ကာယသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ ကာယသမာစာရံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

''ဝစီသမာစာရံပဟံ , ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီ'တိ။ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ? တတ္ထ ယံ ဇညာ ဝစီသမာစာရံ 'ဣမံ ခော မေ ဝစီသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ'တိ, ဧဝရူပေါ ဝစီသမာစာရော န သေဝိတဗ္ဗော။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ဝစီသမာစာရံ 'ဣမံ ခော မေ ဝစီသမာစာရံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တီ'တိ, ဧဝ

ရူပေ ဝစီသမာစာရော သေဝိတဗ္ဗော။ ဝစီသမာစာရံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

“ပရိယေသနံပဟံ , ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ခော ပနေတံ ဝုတ္တံ, ကိဉ္စေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ? တတ္ထ ယံ ဇညာ ပရိယေသနံ ‘ဣမံ ခော မေ ပရိယေသနံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီ’တိ, ဧဝရူပါ ပရိယေသနာ န သေဝိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယံ ဇညာ ပရိယေသနံ ‘ဣမံ ခော မေ ပရိယေသနံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တီ’တိ, ဧဝရူပါ ပရိယေသနာ သေဝိတဗ္ဗာ။ ပရိယေသနံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီတိ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တံ။

“ဧဝံ ပဋိပန္နော ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခု ပါတိမောက္ခသံဝရာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ”တိ။ ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ – “ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ။ တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကင်္ခာ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

ဣန္ဒြိယသံဝရော

၃၆၅. ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ –

“ကထံ ပဋိပန္နော ပန, မာရိသ, ဘိက္ခု ဣန္ဒြိယသံဝရာယ ပဋိပန္နော ဟောတီ”တိ? “စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ သောတဝိညေယျံ သဒ္ဒံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ဃာနဝိညေယျံ ဂန္ဓံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ဇိဝှာဝိညေယျံ ရသံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ ကာယဝိညေယျံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပိ။ မနောဝိညေယျံ ဓမ္မံပဟံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဒုဝိဓေန ဝဒါမိ – သေဝိတဗ္ဗမ္ပိ, အသေဝိတဗ္ဗမ္ပီ”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ဣမဿ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သင်္ခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနာမိ။ ယထာရူပံ, ဘန္တေ, စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဧဝရူပံ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ န သေဝိတဗ္ဗံ ။ ယထာရူပဉ္စ ခော, ဘန္တေ, စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဧဝရူပံ စက္ခုဝိညေယျံ ရူပံ သေဝိတဗ္ဗံ။ ယထာရူပဉ္စ ခော, ဘန္တေ, သောတဝိညေယျံ သဒ္ဒံ သေဝတော။ပေ။ ဃာနဝိညေယျံ ဂန္ဓံ သေဝတော။ ဇိဝှာဝိညေယျံ ရသံ သေဝတော။ ကာယဝိညေယျံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ သေဝတော။ မနောဝိညေယျံ ဓမ္မံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ဧဝရူပေါ မနောဝိညေယျော ဓမ္မော န သေဝိတဗ္ဗော။ ယထာရူပဉ္စ ခော, ဘန္တေ, မနောဝိညေယျံ ဓမ္မံ သေဝတော အကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တိ, ကုသလာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎန္တိ, ဧဝရူပေါ မနောဝိညေယျော ဓမ္မော သေဝိတဗ္ဗော။

“ဣမဿ ခော မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ သင်္ခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ အာဇာနတော တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကင်္ခာ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

၃၆၆. ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဥတ္တရိံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ –

“သဗ္ဗေဝ နု ခော, မာရိသ, သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ”တိ? “န ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ”တိ။

“ကသ္မာ ပန, မာရိသ, န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ”တိ? “အနေကဓာတု နာနာဓာတု ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, လောကော။ တသ္မိံ အနေကဓာတုနာနာဓာတုသ္မိံ လောကေ ယံ ယဒေဝ သတ္တာ ဓာတုံ အဘိနိဝိသန္တိ, တံ တဒေဝ ထာမသာ ပရာမာသာ အဘိနိဝိဿ ဝေါဟရန္တိ – ‘ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တသ္မာ န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧကန္တဝါဒါ ဧကန္တသီလာ ဧကန္တဆန္ဒာ ဧကန္တအဇ္ဈောသာနာ”တိ။

“သဗ္ဗေဝ နု ခော, မာရိသ, သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ”တိ? “န ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ”တိ။

“ကသ္မာ ပန, မာရိသ, န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ”တိ? “ယေ ခော, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘိက္ခူ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တာ တေ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ။ တသ္မာ န သဗ္ဗေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တနိဋ္ဌာ အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ အစ္စန္တပရိယောသာနာ”တိ။

ဣတ္ထံ ဘဂဝါ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဗျာကာသိ။ အတ္တမနော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိ အနုမောဒိ – “ဧဝမေတံ, ဘဂဝါ, ဧဝမေတံ, သုဂတ။ တိဏ္ဏာ မေတ္ထ ကင်္ခါ ဝိဂတာ ကထံကထာ ဘဂဝတော ပဉှာဝေယျာကရဏံ သုတွာ”တိ။

၃၆၇. ဣတိဟ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ဧဇာ, ဘန္တေ, ရောဂေါ, ဧဇာ ဂဏ္ဍော, ဧဇာ သလ္လံ, ဧဇာ ဣမံ ပုရိသံ ပရိကဍ္ဎတိ တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ တသ္မာ အယံ ပုရိသော ဥစ္စာဝစမာပဇ္ဇတိ ။ ယေသာဟံ, ဘန္တေ, ပဉှာနံ ဣတော ဗဟိဒ္ဓာ အညေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဩကာသကမ္မမ္ပိ နာလတ္ထံ, တေ မေ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ။ ဒီဃရတ္တာနုသယိတဉ္စ ပန [ဒီဃရတ္တာနုပဿုတာ, ယဉ္စ ပန (သျာ.), ဒီဃရတ္တာနုသယိနော, ယဉ္စ ပန (သီ. ပီ.)] မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ, တဉ္စ ဘဂဝတာ အဗ္ဗုဠှ”န္တိ။

“အဘိဇာနာသိ နော တွံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဣမေ ပဉှေ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာ”တိ? “အဘိဇာနာမဟံ, ဘန္တေ, ဣမေ ပဉှေ အညေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆိတာ”တိ။ “ယထာ ကထံ ပန တေ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဗျာကံသု? သစေ တေ အဂရု ဘာသဿူ”တိ။ “န ခော မေ, ဘန္တေ, ဂရု ယတ္ထဿ ဘဂဝါ နိသိန္နော ဘဂဝန္တရူပော ဝါ”တိ။ “တေန ဟိ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဘာသဿူ”တိ။ “ယေသွာဟံ [ယေသာဟံ (သီ. သျာ. ပီ.)] , ဘန္တေ , မညာမိ သမဏဗြာဟ္မဏေ အာရညိကာ ပန္တသေနာသနာတိ, တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမေ ပဉှေ ပုစ္ဆာမိ, တေ မယာ ပုဋ္ဌာ န သမ္ပာယန္တိ, အသမ္ပာယန္တာ မမံယေဝ ပဋိပုစ္ဆန္တိ – ‘ကော နာမော အာယသ္မာ’တိ? တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ – ‘အဟံ ခော, မာရိသ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော’တိ။ တေ မမံယေဝ ဥတ္တရိ ပဋိပုစ္ဆန္တိ – ‘ကိံ ပနာယသ္မာ, ဒေဝါနမိန္ဒ [ဒေဝါနမိန္ဒော (သီ. ပီ.)] , ကမ္မံ ကတွာ ဣမံ ဌာနံ ပတ္တော’တိ? တေသာဟံ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ တေ တာဝတကေနေဝ အတ္တမနာ ဟောန္တိ – ‘သက္ကော စ နော ဒေဝါနမိန္ဒော ဒိဋ္ဌော, ယဉ္စ နော အပုစ္ဆိမှာ, တဉ္စ နော ဗျာကာသီ’တိ။ တေ အညဒတ္ထု မမံယေဝ သာဝကာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ, န စာဟံ တေသံ။ အဟံ ခော ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သာဝကော သောတာပန္နော အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော”တိ ။

သောမနဿပဋိလာဘကထာ

၃၆၈. ‘‘အဘိဇာနာသိ နော တွံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘ’’န္တိ? ‘‘အဘိဇာနာမဟံ , ဘန္တေ, ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘ’’န္တိ။ ‘‘ယထာ ကထံ ပန တွံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, အဘိဇာနာသိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘ’’န္တိ?

‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘန္တေ, ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗျူဠှော အဟောသိ [သမူပဗျူဠှော (သီ. ပီ.)]။ တသ္မိံ ခော ပန, ဘန္တေ, သင်္ဂါမေ ဒေဝါ ဇိနိံသု, အသုရာ ပရာဇယိံသု [ပရာဇိံသု (သီ. ပီ.)]။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, တံ သင်္ဂါမံ အဘိဝိဇိနိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမဿ ဧတဒဟောသိ – ‘ယာ စေဝ ဒါနိ ဒိဗ္ဗာ ဩဇာ ယာ စ အသုရာ ဩဇာ, ဥဘယမေတံ [ဥဘယမေတ္ထ (သျာ.)] ဒေဝါ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တီ’တိ။ သော ခော ပန မေ, ဘန္တေ, ဝေဒပဋိလာဘော သောမနဿပဋိလာဘော သဒဏ္ဍာဝစရော သသတ္ထာဝစရော န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ ယော ခော ပန မေ အယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဓမ္မံ သုတွာ ဝေဒပဋိလာဘော သောမနဿပဋိလာဘော, သော အဒဏ္ဍာဝစရော အသတ္ထာဝစရော ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီ’’တိ။

၃၆၉. ‘‘ကိံ ပန တွံ, ဒေဝါနမိန္ဒ, အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေသီ’’တိ? ‘‘ဆ ခော အဟံ, ဘန္တေ, အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

‘‘ဣဓေဝ တိဋ္ဌမာနဿ, ဒေဝဘူတဿ မေ သတော။
ပုနရာယု စ မေ လဒ္ဓော, ဧဝံ ဇာနာဟိ မာရိသ။

‘‘ဣဒံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ပဌမံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

‘‘စုတာဟံ ဒိဝိယာ ကာယာ, အာယုံ ဟိတွာ အမာနုသံ။
အမူဠှော ဂဗ္ဘမေဿာမိ, ယတ္ထ မေ ရမတီ မနော။

‘‘ဣဒံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ဒုတိယံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

‘‘သွာဟံ အမူဠှပညဿ [အမူဠှပဉ္ဉဿ (?)] ၊ ဝိဟရံ သာသနေ ရတော။
ဉာယေန ဝိဟရိဿာမိ, သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော။

‘‘ဣဒံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, တတိယံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

‘‘ဉာယေန မေ စရတော စ, သမ္ဗောဓိ စေ ဘဝိဿတိ။
အညာတာ ဝိဟရိဿာမိ, သွေဝ အန္တော ဘဝိဿတိ။

‘‘ဣဒံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, စတုတ္ထံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

‘‘စုတာဟံ မာနုသာ ကာယာ, အာယုံ ဟိတွာန မာနုသံ။
ပုန ဒေဝေါ ဘဝိဿာမိ, ဒေဝလောကမှိ ဥတ္တမော။

‘‘ဣဒံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ပဉ္စမံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

“တေ [ယေ (?)] ပဏ္ဍိတတရာ ဒေဝါ၊ အကနိဋ္ဌာ ယသဿိနော။
အန္တိမေ ဝတ္တမာနမှိ၊ သော နိဝါသော ဘဝိဿတိ။

“ဣမံ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ဆဋ္ဌံ အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

“ဣမေ ခော အဟံ, ဘန္တေ, ဆ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနော ဧဝရူပံ ဝေဒပဋိလာဘံ သောမနဿပဋိလာဘံ ပဝေဒေမိ။

၃၇၀.“အပရိယောသိတသင်္ကပ္ပော , ဝိစိကိစ္ဆော ကထံကထီ။

ဝိစရိံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ၊ အန္ဝေသန္တော တထာဂတံ။

“ယဿု မညာမိ သမဏေ၊ ပဝိဝိတ္တဝိဟာရိနော။
သမ္ဗုဒ္ဓါ ဣတိ မညာနော၊ ဂစ္ဆာမိ တေ ဥပါသိတုံ။

“‘ကထံ အာရာဓနာ ဟောတိ၊ ကထံ ဟောတိ ဝိရာဓနာ’။
ဣတိ ပုဋ္ဌာ န သမ္ပာယန္တိ [သမ္ဘောန္တိ (သျာ.)] ၊ မဂ္ဂေ ပဋိပဒါသု စ။

“တျာဿု ယဒါ မံ ဇာနန္တိ၊ သက္ကော ဒေဝါနမာဂတော။
တျာဿု မမေဝ ပုစ္ဆန္တိ၊ ‘ကိံ ကတွာ ပါပုဏိ ဣဒံ’။

“တေသံ ယထာသုတံ ဓမ္မံ၊ ဒေသယာမိ ဇနေ သုတံ [ဇနေသုတ (က. သီ.)]။
တေန အတ္တမနာ ဟောန္တိ၊ ‘ဒိဋ္ဌော နော ဝါသဝေါတိ စ’။

“ယဒါ စ ဗုဒ္ဓမဒ္ဒက္ခိံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဝိတာရဏံ။
သောမှိ ဝီတဘယော အဇ္ဇ၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ ပယိရုပါသိယ [ပယိရုပါသယိံ (သျာ. က.)] ။

“တဏှာသလ္လဿ ဟန္တာရံ၊ ဗုဒ္ဓံ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ။
အဟံ ဝန္ဒေ မဟာဝီရံ၊ ဗုဒ္ဓမာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။

“ယံ ကရောမသိ ဗြဟ္မုနော၊ သမံ ဒေဝေဟိ မာရိသ။
တဒဇ္ဇ တုယှံ ကဿာမ [ဒဿာမ (သျာ. က.)] ၊ ဟန္ဒ သာမံ ကရောမ တေ။

“တွမေဝ အသိ [တုဝမေဝသိ (ပီ.)] သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တုဝံ သတ္ထာ အနုတ္တရော။
သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ တေ ပဋိပုဂ္ဂလော”တိ။

၃၇၁. အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပဉ္စသိခံ ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တံ အာမန္တေသိ – “ဗဟူပကာရော ခော မေသိ တွံ, တာတ ပဉ္စသိခ, ယံ တွံ ဘဂဝန္တံ ပဌမံ ပသာဒေသိ။ တယာ, တာတ, ပဌမံ ပသာဒိတံ ပစ္ဆာ မယံ တံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိမှာ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ။ ပေတ္တိကေ တ ဌာနေ ဌပယိဿာမိ , ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာ ဘဝိဿသိ, ဘဒ္ဒဉ္စ တေ သူရိယဝစ္ဆသံ ဒမ္မိ, သာ ဟိ တေ အဘိပတ္ထိတာ”တိ။

အထ ခော သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ပါဏိနာ ပထဝိံ ပရာမသိတွာ တိက္ခတ္တုံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ – “နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ”တိ။

က္ကမသ္မိဥ္စ ပန ဝေယျာကရဏာသ္မိံ ဘညမာနေ သက္ကသ္သ ဒေဝါနမိန္ဒသ္သ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ –
“ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ။ အညေသဉ္စ အသီတိယာ ဒေဝတာသဟသ္သာနံ , က္ကတိ ယေ သက္
ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန အဇ္ဈိဋ္ဌပဉှာ ပုဋ္ဌာ , တေ ဘဂဝတာ ဗျာကတာ။ တသ္မာ က္ကမသ္သ ဝေယျာကရဏသ္သ သ
က္ကပဉှာတွေဝ အဓိဝစနန္တိ။

သက္ကပဉှာသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ

၃၇၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကုရူသု ဝိဟရတိ ကမ္မာသဓမ္မံ နာမ ကုရူနံ နိဂမော။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒ္ဒန္တေ''တိ [ဘဒန္တေတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

ဥဒ္ဒေသော

၃၇၃. ''ဧကာယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ, သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ, ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။

''ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ, ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ, စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ, ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

ဥဒ္ဒေသော နိဋ္ဌိတော။

ကာယာနုပဿနာ အာနာပါနပဗ္ဗံ

၃၇၄. ''ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အရညဂတော ဝါ ရုက္ခမူလဂတော ဝါ သုညာဂါရဂတော ဝါ နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော သတောဝ အဿသတိ, သတောဝ ပဿသတိ။ ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော 'ဒီဃံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော 'ဒီဃံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ ရဿံ ဝါ အဿသန္တော 'ရဿံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော 'ရဿံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ , 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ။ 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ။

''သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော ဘမကာရော ဝါ ဘမကာရန္တေဝါသီ ဝါ ဒီဃံ ဝါ အဉ္ဆန္တော 'ဒီဃံ အဉ္ဆာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ အဉ္ဆန္တော 'ရဿံ အဉ္ဆာမီ'တိ ပဇာနာတိ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဒီဃံ ဝါ အဿသန္တော 'ဒီဃံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ဒီဃံ ဝါ ပဿသန္တော 'ဒီဃံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ အဿသန္တော 'ရဿံ အဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ, ရဿံ ဝါ ပဿသန္တော 'ရဿံ ပဿသာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'သဗ္ဗကာယပဋိသံဝေဒီ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ အဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ, 'ပဿမ္ဘယံ ကာယသင်္ခါရံ ပဿသိဿာမီ'တိ သိက္ခတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ 'အတ္ထိ ကာယော'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ [ဧဝမ္ပိ (သီ. သျာ. ပီ.)] , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

အာနာပါနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဣရိယာပထပဗ္ဗံ

၃၇၅. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဂစ္ဆန္တော ဝါ ‘ဂစ္ဆာမီ’တိ ပဇာနာတိ, ဌိတော ဝါ ‘ဌိတောမှီ’တိ ပဇာနာတိ, နိသိန္နော ဝါ ‘နိသိန္နောမှီ’တိ ပဇာနာတိ, သယာနော ဝါ ‘သယာနောမှီ’တိ ပဇာနာတိ, ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ, တထာ တထာ နံ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ကာယော’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဣရိယာပထပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ သမ္ပဇာနပဗ္ဗံ

၃၇၆. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

သမ္ပဇာနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ

၃၇၇. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော, မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ, ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖာသံ, အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ [ကရီသံ မတ္ထလုင်္ဂံ (က.)], ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒော မေဒော, အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။

‘‘သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဥဘတောမုခါ ပုတောဠိ [မူတောဠီ (သျာ.), မုတောလိ (ပီ.)] ပူရာ နာနာဝိဟိတဿ ဓညဿ, သေယျထိဒံ သာလီနံ ဝီဟီနံ မုဂ္ဂါနံ မာသာနံ တိလာနံ တဏ္ဍုလာနံ။ တမေနံ စက္ခုမာ ပုရိသော မုဉ္စိတွာ ပစ္စဝေက္ခေယျ – ‘ဣမေ သာလီ, ဣမေ ဝီဟီ ဣမေ မုဂ္ဂါ ဣမေ မာသာ ဣမေ တိလာ ဣမေ တဏ္ဍုလာ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ.။ မုတ္တ’န္တိ။

ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ပဋိကူလမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ

၃၇၈. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပောဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ’တိ။

“သေယျထာပိ , ဘိက္ခဝေ, ဒက္ခော ဂေါဃာတကော ဝါ ဂေါဃာတကန္တေဝါသီ ဝါ ဂါဝိံ ဝဓိတွာ စတုမဟာပထေ ဗိလသော ဝိဘဇိတွာ နိသိန္နော အဿ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမမေဝ ကာယံ ယထာဌိတံ ယထာပဏိဟိတံ ဓာတုသော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတု တေဇောဓာတု ဝါယောဓာတူ’တိ။

“ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဓာတုမနသိကာရပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ကာယာနုပဿနာ နဝသိဝထိကပဗ္ဗံ

၃၇၉. “ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ ဧကာဟမတံ ဝါ ဒွီဟမတံ ဝါ တီဟမတံ ဝါ ဥဒ္ဓုမာတကံ ဝိနီလကံ ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။

“ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ။ပေ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ ကာကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကုလလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ကင်္ကေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သုနခေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဗျဂ္ဃေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ ဒီပီဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ သိင်္ဂါလေဟိ ဝါ [ဂိဇ္ဈေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ, သုဝါနေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ, သိဂါလေဟိ ဝါ ခဇ္ဇမာနံ, (သျာ. ပီ.)] ခဇ္ဇမာနံ ဝိဝိဓေဟိ ဝါ ပါဏကဇာတေဟိ ခဇ္ဇမာနံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။

“ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ။ပေ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ သမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပေ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ နိမံသလောဟိတမက္ခိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပေ။ အဋ္ဌိကသင်္ခလိကံ အပဂတမံသလောဟိတံ နှာရုသမ္ဗန္ဓံ။ပေ။ အဋ္ဌိကာနိ အပဂတသမ္ဗန္ဓာနိ [အပဂတနှာရုသမ္ဗန္ဓာနိ (သျာ.)] ဒိသာ ဝိဒိသာ ဝိက္ခိတ္တာနိ, အညေန ဟတ္ထဋ္ဌိကံ အညေန ပါဒဋ္ဌိကံ အညေန ဂေါပ္ဖကဋ္ဌိကံ [“အညေန ဂေါပ္ဖကဋ္ဌိကံ”တိ ဣဒံ သီ. သျာ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] အညေန ဇင်္ဃဋ္ဌိကံ အညေန ဦရုဋ္ဌိကံ အညေန ကဋိဋ္ဌိကံ [အညေန ကဋဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အညေန ကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဥရဋ္ဌိကံ အညေန အံသဋ္ဌိကံ အညေန ဗာဟုဋ္ဌိကံ (သျာ.)] အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌိဋ္ဌိကံ အညေန ခန္ဓဋ္ဌိကံ [အညေန ကဋဋ္ဌိကံ အညေန ပိဋ္ဌိကဏ္ဋကံ အညေန ကဏ္ဍကဋ္ဌိကံ အညေန ဖာသုကဋ္ဌိကံ အညေန ဥရဋ္ဌိကံ အညေန အံသဋ္ဌိကံ အညေန ဗာဟုဋ္ဌိကံ (သျာ.)] အညေန ဂီဝဋ္ဌိကံ အညေန ဟနုကဋ္ဌိကံ အညေန ဒန္တဋ္ဌိကံ အညေန သီသကဋာဟံ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။

“ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ။ပေ။ ဝိဟရတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သေယျထာပိ ပဿေယျ သရီရံ သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတံ အဋ္ဌိကာနိ သေတာနိ သင်္ခဝဏ္ဏပဋိဘာဂါနိ။ပေ။ အဋ္ဌိကာနိ ပုဉ္ဇကိတာနိ တေရောဝဿိကာနိ ။ပေ။ အဋ္ဌိကာနိ ပူတီနိ စုဏ္ဏကဇာတာနိ။ သော ဣမမေဝ ကာယံ ဥပသံဟရတိ – ‘အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော’တိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ကာယသ္မိံ ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ကာယော’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ

ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

နဝသိဝထိကပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

စုဒ္ဒသ ကာယာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝေဒနာနုပဿနာ

၃၈၀. ''ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ ။ ဒုက္ခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'သာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ, နိရာမိသံ ဝါ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'နိရာမိသံ သုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'သာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ, နိရာမိသံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'နိရာမိသံ ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ သာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'သာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ, နိရာမိသံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယမာနော 'နိရာမိသံ အဒုက္ခမသုခံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ။ 'အတ္ထိ ဝေဒနာ'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

ဝေဒနာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

စိတ္တာနုပဿနာ

၃၈၁. ''ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'သရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတရာဂံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတရာဂံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ သဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ 'သဒေါသံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတဒေါသံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတဒေါသံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ သမောဟံ ဝါ စိတ္တံ 'သမောဟံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, ဝီတမောဟံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝီတမောဟံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ သင်္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'သင်္ခိတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, ဝိက္ခိတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိက္ခိတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ မဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ 'မဟဂ္ဂတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, အမဟဂ္ဂတံ ဝါ စိတ္တံ 'အမဟဂ္ဂတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ သဥတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ 'သဥတ္တရံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, အနုတ္တရံ ဝါ စိတ္တံ 'အနုတ္တရံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ သမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ 'သမာဟိတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ, အသမာဟိတံ ဝါ စိတ္တံ 'အသမာဟိတံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ ဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'ဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ 'အဝိမုတ္တံ စိတ္တ'န္တိ ပဇာနာတိ။ ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ စိတ္တသ္မိံ ဝိဟရတိ, 'အတ္ထိ စိတ္တ'န္တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ။

စိတ္တာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နီဝရဏပဗ္ဗံ

၃၈၂. ''ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နီဝရဏေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နီဝရဏေသု?

''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ကာမစ္ဆန္ဒော'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒော'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဗျာပာဒော'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဗျာပာဒဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဗျာပာဒဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ဗျာပာဒဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓ'န္တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ထိနမိဒ္ဓ'န္တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ထိနမိဒ္ဓဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'န္တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ'န္တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ 'အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆံ 'နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝိစိကိစ္ဆာ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

''ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ 'အတ္ထိ ဓမ္မာ'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု နီဝရဏေသု။

နီဝရဏပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ခန္ဓပဗ္ဗံ

၃၈၃. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု – 'ဣတိ ရူပံ, ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော, ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝေဒနာ, ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော, ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သညာ, ဣတိ သညာယ သမုဒယော, ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သင်္ခါရာ, ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော, ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝိညာဏံ, ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော'တိ, ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ

တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဓမ္မာ’တိ တ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ, အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဉပာဒိယတိ ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ပဉ္စသု ဉပာဒါနက္ခန္ဓေသု။

ခန္ဓပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ အာယတနပဗ္ဗံ

၃၈၄. ‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု?

‘‘ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု စက္ခုဉ္စ ပဇာနာတိ, ရူပေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဉပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဉပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘သောတဉ္စ ပဇာနာတိ, သဒ္ဒေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဉပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဉပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ဃာနဉ္စ ပဇာနာတိ, ဂန္ဓေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဉပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဉပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ဇိဝှဉ္စ ပဇာနာတိ, ရသေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဉပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ , ယထာ စ ဉပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ကာယဉ္စ ပဇာနာတိ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဉပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဉပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘မနဉ္စ ပဇာနာတိ, ဓမ္မေ စ ပဇာနာတိ, ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဉပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇနံ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ဉပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဉပ္ပန္နဿ သံယောဇနဿ ပဟာနံ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ပဟီနဿ သံယောဇနဿ အာယတိံ အနုပ္ပာဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

‘‘ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ တ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓာ တ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ တ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ တ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဓမ္မာ’တိ တ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ, အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဉပာဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု။

အာယတနပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ

၃၈၅. ``ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``သန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `အတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, အသန္တံ ဝါ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ `နတ္ထိ မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ'တိ ပဇာနာတိ, ယထာ စ အနုပ္ပန္နဿ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဥပ္ပါဒော ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ, ယထာ စ ဥပ္ပန္နဿ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂဿ ဘာဝနာယ ပါရိပူရီ ဟောတိ တဉ္စ ပဇာနာတိ။

``ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ `အတ္ထိ ဓမ္မာ'တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ သတ္တသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။ [ဗောဇ္ဈင်္ဂပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ, ပဌမဘာဏဝါရံ (သျာ.)]

၃၈၆. ''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု 'ဣဒံ ဒုက္ခ'န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခသမုဒယော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓော'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, 'အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ'တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ဒုက္ခသစ္စနိဒ္ဒေသော

၃၈၇. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ? ဇာတိပိ ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ, မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာပိ ဒုက္ခာ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေပိ ဒုက္ခော, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေပိ ဒုက္ခော [အပ္ပိယေဟိ။ပေ။ ဝိပ္ပယောဂေ ဒုက္ခောတိဟဒ္ဓယံ စေဝ တံနိဒ္ဒေသော စ ကတ္ထစိ န ဒိဿတိ, အဋ္ဌကထာယံပိ တံသံဝဏ္ဏနာ နတ္ထိ], ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ, **သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ** [ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ (က.)] **ဒုက္ခာ**။

၃၈၈. ''ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ ဩက္ကန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ အာယတနာနံ ပဋိလာဘော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇာတိ။

၃၈၉. ''ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာ? ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ဇရာ ဇီရဏတာ ခဏ္ဍိစ္စံ ပါလိစ္စံ ဝလိတ္တစတာ အာယုနော သံဟာနိ ဣန္ဒြိယာနံ ပရိပါကော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဇရာ။

၃၉၀. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, မရဏံ? ယံ [အဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒော အန္တရဓာနံ မစ္စု မရဏံ ကာလကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒော ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿုပစ္ဆေဒော, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, မရဏံ။

၃၉၁. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သောကော? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္တံ အန္တောသောကော အန္တောပရိသောကော, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သောကော။

၃၉၂. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဒေဝေါ? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ ပရိဒေဝေါ။

၃၉၃. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ? ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ကာယိကံ ဒုက္ခံ ကာယိကံ အသာတံ ကာယသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ။

၃၉၄. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿံ? ယံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, စေတသိကံ ဒုက္ခံ စေတသိကံ အသာတံ မနောသမ္ဖဿဇံ ဒုက္ခံ အသာတံ ဝေဒယိတံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒောမနဿံ။

၃၉၅. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါယာသော? ယော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာယာသော ဥပါယာသော အာယာသိတတ္တံ ဥပါယာသိတတ္တံ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဥပါယာသော။

၃၉၆. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေ ဒုက္ခော? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အနိဋ္ဌာ အကန္တာ အမနာပါ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ, ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အနတ္ထကာမာ အဟိ

တကာမာ အဖာသုကကာမာ အယောဂက္ခေမကာမာ, ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ဂတိ သမာဂမော သမောဓာနံ မိဿီဘာဝေါ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၃၉၇. ''ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဓမ္မာ, ယေ ဝါ ပနဿ တေ ဟောန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတကာမာ ဖာသုကကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတိသာလောဟိတာ ဝါ, ယာ တေဟိ သဒ္ဓိံ အသင်္ဂတိ အသမာဂမော အသမောဓာနံ အမိဿီဘာဝေါ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော။

၃၉၈. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ? ဇာတိဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – 'အဟော ဝတ မယံ န ဇာတိဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော ဇာတိ အာဂစ္ဆေယျာ'တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဇရာဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – 'အဟော ဝတ မယံ န ဇရာဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော ဇရာ အာဂစ္ဆေယျာ'တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ ဗျာဓိဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ 'အဟော ဝတ မယံ န ဗျာဓိဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော ဗျာဓိ အာဂစ္ဆေယျာ'တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ မရဏဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ 'အဟော ဝတ မယံ န မရဏဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော မရဏံ အာဂစ္ဆေယျာ'တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာနံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ 'အဟော ဝတ မယံ န သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာ အဿာမ, န စ ဝတ နော သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မာ အာဂစ္ဆေယျုံ'န္တိ။ န ခေါ ပနေတံ ဣစ္ဆာယ ပတ္တဗ္ဗံ, ဣဒမ္ပိ ယမ္ပိစ္ဆံ န လဘတိ တမ္ပိ ဒုက္ခံ။

၃၉၉. ''ကတမေ စ, ဘိက္ခဝေ, သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ? သေယျထိဒံ – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ။

သမုဒယသစ္စနိဒ္ဒေသော

၄၀၀. ''ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ [ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ? ယာယံ တဏှာ ပောနောဗ္ဘဝိကာ [ပေါနောဘဝိကာ (သီ. ပီ.)] နန္ဒီရာဂသဟဂတာ [နန္ဒိရာဂသဟဂတာ (သီ. သျာ. ပီ.)] တတြတတြာဘိနန္ဒိနီ, သေယျထိဒံ – ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ။

''သာ ခေါ ပနေသာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ ကတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ? ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

''ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ? စက္ခုံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ သောတံ လောကေ။ပေ.။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှာ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

''ရူပါ လောကေ။ သဒ္ဒါ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

''စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနောဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿော လောကေ။ သောတသမ္ဖဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿော လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿော လောကေ။ မနောသမ္ဖဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဒသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဒတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။

‘‘ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဒဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧတ္ထ နိဝိသမာနာ နိဝိသတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခသမုဒယံ အရိယသစ္စံ။

နိရောဓသစ္စနိဒ္ဒေသော

၄၀၁. ‘‘ကတမဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ [ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ.)] အရိယသစ္စံ? ယော တဿာယေဝ တဏှာယ အသေသဝိရာဂနိရောဓော စာဂေါ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ မုတ္တိ အနာလယော။

‘‘သာ ခော ပနေသာ, ဘိက္ခဝေ, တဏှာ ကတ္ထ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ကတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ? ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ကိဉ္စ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ? စက္ခု လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ သောတံ လောကေ။ပေ.။ ဃာနံ လောကေ။ ဇိဝှာ လောကေ။ ကာယော လောကေ။ မနော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘ရူပာ လောကေ။ သဒ္ဒာ လောကေ။ ဂန္ဓာ လောကေ။ ရသာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ လောကေ။ ဓမ္မာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

‘‘စက္ခုဝိညာဏံ လောကေ။ သောတဝိညာဏံ လောကေ။ ဃာနဝိညာဏံ လောကေ။ ဇိဝှာဝိညာဏံ လောကေ။ ကာယဝိညာဏံ လောကေ။ မနောဝိညာဏံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“စက္ခုသမ္ဖဿော လောကေ။ သောတသမ္ဖဿော လောကေ။ ဃာနသမ္ဖဿော လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿော လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿော လောကေ။ မနောသမ္ဖဿော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ။ ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ။ မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“ရူပသညာ လောကေ။ သဒ္ဒသညာ လောကေ။ ဂန္ဓသညာ လောကေ။ ရသသညာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ လောကေ။ ဓမ္မသညာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“ရူပသဉ္စေတနာ လောကေ။ သဒ္ဒသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဂန္ဓသဉ္စေတနာ လောကေ။ ရသသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ လောကေ။ ဓမ္မသဉ္စေတနာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“ရူပတဏှာ လောကေ။ သဒ္ဒတဏှာ လောကေ။ ဂန္ဓတဏှာ လောကေ။ ရသတဏှာ လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ လောကေ။ ဓမ္မတဏှာ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“ရူပဝိတက္ကော လောကေ။ သဒ္ဒဝိတက္ကော လောကေ။ ဂန္ဓဝိတက္ကော လောကေ။ ရသဝိတက္ကော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက္ကော လောကေ။ ဓမ္မဝိတက္ကော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ, ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။

“ရူပဝိစာရော လောကေ။ သဒ္ဒဝိစာရော လောကေ။ ဂန္ဓဝိစာရော လောကေ။ ရသဝိစာရော လောကေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရော လောကေ။ ဓမ္မဝိစာရော လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ , ဧတ္ထေသာ တဏှာ ပဟီယမာနာ ပဟီယတိ, ဧတ္ထ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ။

မဂ္ဂသစ္စနိဒ္ဒေသော

၄၀၂. “ကတမဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ? အယမေဝ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ သမ္မာဝါယာမော သမ္မာသတိ သမ္မာသမာဓိ။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ? ယံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ဉာဏံ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော? နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော အဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော, အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော။

“ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါစာ? မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ [ဝေရမဏိ (က.)] ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါစာ။

“ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာကမ္မန္တော? ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာကမ္မန္တော။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာအာဇီဝေါ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော မိစ္ဆာအာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေတိ, အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာအာဇီဝေါ။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါယာမော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; ဥပ္ပန္နာနံ ပာပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပာဒာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ; ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယ္യောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာဝါယာမော။

‘‘ကတမာ စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ; ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယ္ယ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသတိ။

‘‘ကတမော စ, ဘိက္ခဝေ, သမ္မာသမာဓိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ, သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ **အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ** စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ , သမ္မာသမာဓိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။

၄၀၃. ‘‘ဣတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ သမုဒယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, ဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ, သမုဒယဝယဓမ္မာနုပဿီ ဝါ ဓမ္မေသု ဝိဟရတိ။ ‘အတ္ထိ ဓမ္မာ’တိ ဝါ ပနဿ သတိ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောတိ ယာဝဒေဝ ဉာဏမတ္တာယ ပဋိဿတိမတ္တာယ အနိဿိတော စ ဝိဟရတိ, န စ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ စတူသု အရိယသစ္စေသု။

သစ္စပဗ္ဗံ နိဋ္ဌိတံ။

ဓမ္မာနုပဿနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄၀၄. ‘‘ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယ္ယ သတ္တဝဿာနိ, တဿ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ; သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

‘‘တိဋ္ဌန္တု, ဘိက္ခဝေ, သတ္တဝဿာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယ္ယ ဆ ဝဿာနိ။ပေ။ ပဉ္စ ဝဿာနိ။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ။ တီဏိ ဝဿာနိ။ ဒွေ ဝဿာနိ။ ဧကံ ဝဿံ။ တိဋ္ဌတု, ဘိက္ခဝေ, ဧကံ ဝဿံ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယ္ယ သတ္တမာသာနိ, တဿ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပာဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ; သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာ။

‘‘တိဋ္ဌန္တု , ဘိက္ခဝေ, သတ္တ မာသာနိ။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယ္ယ ဆ မာသာနိ။ပေ။ ပဉ္စ မာသာနိ။ စတ္တာရိ မာသာနိ။ တီဏိ မာသာနိ ။ ဒွေ မာသာနိ။ ဧကံ မာသံ။ အဍ္ဎမာသံ။ တိဋ္ဌ

တု, ဘိက္ခဝေ, အဗ္ဗမာသော။ ယော ဟိ ကောစိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ ဧဝံ ဘာဝေယျ သတ္တာဟံ, တဿ ဒွိန္နံ ဖလာနံ အညတရံ ဖလံ ပါဋိကင်္ခံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညာ; သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ အနာဂါမိတာတိ။

၄၀၅. ''ဧကာယနော အယံ, ဘိက္ခဝေ, မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယ ဒုက္ခဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ ဉာယဿ အဓိဂမာယ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ။ ဣတိ ယံ တံ ဝုတ္တံ, ဣဒမေတံ ပဋိစ္စ ဝုတ္တ''န္တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. ဟာယာသိသုတ္တံ

၄၀၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန သေတဗျာ နာမ ကောသလာနံ နဂရံ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ အာယသ္မာ ကုမာရကဿပော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိံသပာဝနေ [သီသပါဝနေ (သျာ.)] ။ တေန ခော ပန သမယေန ပာယာသိ ရာဇညော သေတဗျံ အဇ္ဈာဝသတိ သတ္တုဿဒံ သတိဏကဋ္ဌောဒကံ သဓညံ ရာဇဘောဂ္ဂံ ရညာ ပသေနဒိနာ ကောသလေန ဒိန္နံ ရာဇဒါယံ ဗြဟ္မဒေယျံ။

ပာယာသိရာဇညဝတ္ထု

၄၀၇. တေန ခော ပန သမယေန ပာယာသိဿ ရာဇညဿ ဧဝရူပံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ – “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ [သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သီ. ပီ.)] ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ အဿောသုံ ခော သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ – “သမဏော ခလု ဘော ကုမာရကဿပော သမဏဿ ဂောတမဿ သာဝကော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သေတဗျံ အနုပ္ပတ္တော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိံသပာဝနေ။ တံ ခော ပန ဘဝန္တံ ကုမာရကဿပံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓော [ဗုဒ္ဓော (သျာ. က.)] စေဝ အရဟာ စ။ သာဓု ခော ပန တထာရူပါနံ အရဟတံ ဒဿနံ ဟောတီ’”တိ။ အထ ခော သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သေတဗျာယ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတာ ဥတ္တရေနမုခာ ဂစ္ဆန္တိ ယေန သိံသပာဝနံ [ယေန သိံသပါဝနံ, တေနုပသင်္ကမန္တိ (သီ. ပီ.)] ။

၄၀၈. တေန ခော ပန သမယေန ပာယာသိ ရာဇညော ဥပရိပါသာဒေ ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခော ပာယာသိ ရာဇညော သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ သေတဗျာယ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတေ ဥတ္တရေနမုခေ ဂစ္ဆန္တေ ယေန သိံသပာဝနံ [ယေန သိံသပါဝနံ, တေနုပသင်္ကမန္တေ (သီ. ပီ.)] , ဒိသွာ ခတ္တံ အာမန္တေသိ – “ကိံ နု ခော, ဘော ခတ္တေ, သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ သေတဗျာယ နိက္ခမိတွာ သင်္ဃသင်္ဃီ ဂဏီဘူတာ ဥတ္တရေနမုခာ ဂစ္ဆန္တိ ယေန သိံသပာဝန”န္တိ [တွေ ပန သဗ္ဗတ္ထပိ ဧဝမေဝ ဒိဿတိ, နတ္ထိ ဟဌ နွရံ]?

“အတ္ထိ ခော, ဘော, သမဏော ကုမာရကဿပော, သမဏဿ ဂောတမဿ သာဝကော ကောသလေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သေတဗျံ အနုပ္ပတ္တော သေတဗျာယံ ဝိဟရတိ ဥတ္တရေန သေတဗျံ သိံသပာဝနေ။ တံ ခော ပန ဘဝန္တံ ကုမာရကဿပံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော – ‘ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော ဝုဒ္ဓော စေဝ အရဟာ စာ’တိ [အရဟာ စ (သျာ. က.)] ။ တမေတေ [တမေနံ တေ (သီ. က.), တမေနံ (ပီ.)] ဘဝန္တံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘော ခတ္တေ, ယေန သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသင်္ကမ; ဥပသင်္ကမိတွာ သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဧဝံ ဝဒေဟိ – ‘ပာယာသိ, ဘော, ရာဇညော ဧဝမာဟ – အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော, ပာယာသိပိ ရာဇညော သမဏံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ’တိ။ ပုရာ သမဏော ကုမာရကဿပော သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဗာလေ အဗျတ္တေ သညာပေတိ – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ နတ္ထိ ဟိ, ဘော ခတ္တေ, ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ “ဧဝံ ဘော”တိ ခော သော ခတ္တာ ပာယာသိဿ ရာဇညဿ ပဋိဿုတွာ ယေန သေတဗျကာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ သေတဗျကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ ဧတဒဝေါစ – “ပာယာသိ, ဘော, ရာဇညော ဧဝမာဟ, အာဂမေန္တု ကိရ ဘဝန္တော, ပာယာသိပိ ရာဇညော သမဏံ ကုမာရကဿပံ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမိဿတီ”တိ။

၄၀၉. အထ ခေါ ဟာယာသိ ရာဇညော သေတဗျကေဟိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေဟိ ပရိဝုတော ယေန သိံသပါဝနံ ယေနာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ ကုမာရကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မော ဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သေတဗျကာပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ အပ္ ပေကစ္စေ အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု; အပ္ပေကစ္စေ အာယသ္မတာ ကုမာရ ကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု; သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ယေနာယသ္မာ ကုမာရကဿပေါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ နာမဂောတ္တံ သာဝေ တွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

နတ္ထိကဝါဒေါ

၄၁၀. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဟာယာသိ ရာဇညော အာယသ္မန္တံ ကုမာရကဿပံ ဧတဒဝေါစ – ''အဟဉှိ, ဘော ကဿပ, ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာ နံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ။ ''နာဟံ, ရာဇည, ဧဝံဝါဒိံ ဧဝံဒိဋ္ဌိံ အဒ္ဒသံ ဝါ အဿောသိံ ဝါ။ ကထဉှိ နာမ ဧဝံ ဝဒေ ယျ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါ ကော'တိ?

စန္ဒိမသူရိယဥပမာ

၄၁၁. ''တေန ဟိ, ရာဇည, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ, ယထာ တေ ခမေယျ, တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, ရာဇည, ဣမေ စန္ဒိမသူရိယာ ဣမသ္မိံ ဝါ လောကေ ပရသ္မိံ ဝါ, ဒေဝါ ဝါ တေ မနုဿာ ဝါ''တိ? ''ဣမေ, ဘော ကဿပ, စန္ဒိမသူရိယာ ပရသ္မိံ လောကေ, န ဣမသ္မိံ; ဒေဝါ တေ န မနုဿာ''တိ။ ''ဣမိနာပိ ခေါ တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော''တိ။

၄၁၂. ''ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ, အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ။ ''အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော, ယေန တေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ? ''အတ္ထိ , ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ။ ''ယထာ ကထံ ဝိယ, ရာဇညာ''တိ? ''ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာ နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏာဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ။ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠှဂိလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ – 'န ဒါနိမေ ဣမမှာ အာဗာ ဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တီ'တိ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – 'သန္တိ ခေါ, ဘော, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိ နော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ယေ တေ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏာဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ, တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥ ပပဇ္ဇန္တီ'တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏာဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ။ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ, ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ။ သစေ, ဘော, ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ, ယေန မေ အာဂန္တွာ အာရောစေယျာထ – 'ဣတိပိ အတ္ ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ ။ ဘဝန္ တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓာယိကာ ပစ္စယိကာ, ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌံ, ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတီ'တိ။ တေ မေ 'သာဓူ'တိ ပဋိဿုတွာ နေဝ အာဂန္တွာ အာရောစေန္တိ, န ပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘော ကဿပ, ပ ရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သု ကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ။

၄၁၃. “တေန ဟိ, ရာဇည, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ။ ယထာ တေ ခမေယျ တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ တံ ကိံ မညသိ, ရာဇည, ဣဓ တေ ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ဒဿေယျုံ – ‘အယံ တေ, ဘန္တေ, စောရော အာဂုစာရီ; ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ’တိ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ [ကာရေတွာ (သျာ. က.)] ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိကာယ ရထိကံ [ရထိယာယ ရထိယံ (ဗဟူသု)] သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ အာဃာတနေ သီသံ ဆိန္ဒထာ’တိ။ တေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိကာယ ရထိကံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ အာဃာတနေ နိသီဒါပေယျုံ။ လဘေယျ နု ခေါ သော စောရော စောရဃာတေသု – ‘အာဂမေန္တု တာဝ ဘဝန္တော စောရဃာတာ, အမုကသ္မိံ မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ, ယာဝတာဟံ တေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ အာဂစ္ဆာမီ’တိ , ဥဒာဟု ဝိပ္ပလပန္တဿေဝ စောရဃာတာ သီသံ ဆိန္ဒေယျု”န္တိ? “န ဟိ သော, ဘော ကဿပ, စောရော လဘေယျ စောရဃာတေသု – ‘အာဂမေန္တု တာဝ ဘဝန္တော စောရဃာတာ အမုကသ္မိံ မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ, ယာဝတာဟံ တေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ အာဂစ္ဆာမီ’တိ။ အထ ခေါ နံ ဝိပ္ပလပန္တဿေဝ စောရဃာတာ သီသံ ဆိန္ဒေယျု”န္တိ။ “သော ဟိ နာမ, ရာဇည, စောရော မနုဿော မနုဿဘူတေသု စောရဃာတေသု န လဘိဿတိ – ‘အာဂမေန္တု တာဝ ဘဝန္တော စောရဃာတာ, အမုကသ္မိံ မေ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ, ယာဝတာဟံ တေသံ ဥဒ္ဒိသိတွာ အာဂစ္ဆာမီ’တိ။ ကိံ ပန တေ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတီ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစာ ဖရုသဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလူ ဗျာပန္နစိတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ လဘိဿန္တိ နိရယပါလေသု – ‘အာဂမေန္တု တာဝ ဘဝန္တော နိရယပါလာ, ယာဝ မယံ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဂန္တွာ အာရောစေမ – “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”’တိ? ဣမိနာပိ ခေါ တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။

၄၁၄. “ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။ “အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော ယေန တေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ? “အတ္ထိ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။ “ယထာ ကထံ ဝိယ, ရာဇညာ”တိ? “ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌီ။ တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠှဂိလာနာ။ ယဒါဟံ ဇာနာမိ – ‘န ဒါနိမေ ဣမမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တီ’တိ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘သန္တိ ခေါ, ဘော, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ယေ တေ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌီ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တီ’တိ ။ ဘဝန္တော ခေါ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌီ။ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ, ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ။ သစေ, ဘော, ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ, ယေန မေ အာဂန္တွာ အာရောစေယျာထ – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ ဘဝန္တော ခေါ ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ, ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌံ, ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ ဧဝ

မေတံ ဘဝိဿတီ’တိ။ တေ မေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ နေဝ အာဂန္တွာ အာရောစေန္တိ, န ပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ ခော, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။

ဂူထကူပပုရိသဥပမာ

၄၁၅. ‘‘တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ [ဥပမာယပိဓေကစ္စေ (သီ. ဿျာ.), ဥပမာယပိဣဓေကစ္စေ (ပီ.)] ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ, ရာဇည, ပုရိသော ဂူထကူပေ သသီသကံ [သသီသကော (ဿျာ.)] နိမုဂ္ဂေါ အဿ။ အထ တွံ ပုရိသေ အာဏာပေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တံ ပုရိသံ တမှာ ဂူထကူပါ ဥဒ္ဓရထာ’တိ။ တေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ တမှာ ဂူထကူပါ ဥဒ္ဓရေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တဿ ပုရိသဿ ကာယာ ဝေဠုပေသိကာဟိ ဂူထံ သုနိမ္မဇ္ဇိတံ နိမ္မဇ္ဇထာ’တိ။ တေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ တဿ ပုရိသဿ ကာယာ ဝေဠုပေသိကာဟိ ဂူထံ သုနိမ္မဇ္ဇိတံ နိမ္မဇ္ဇေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တဿ ပုရိသဿ ကာယံ ပဏ္ဍုမတ္တိကာယ တိက္ခတ္တုံ သုဗ္ဗဋ္ဋိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေထာ’တိ [သုပ္ပဋ္ဋိတံ ဥပ္ပဋ္ဋေထာတိ (က.)] ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ကာယံ ပဏ္ဍုမတ္တိကာယ တိက္ခတ္တုံ သုဗ္ဗဋ္ဋိတံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တံ ပုရိသံ တေလေန အဗ္ဘဉ္ဇိတွာ သုခုမေန စုဏ္ဏေန တိက္ခတ္တုံ သုပ္ပဓောတံ ကရောထာ’တိ။ တေ တံ ပုရိသံ တေလေန အဗ္ဘဉ္ဇိတွာ သုခုမေန စုဏ္ဏေန တိက္ခတ္တုံ သုပ္ပဓောတံ ကရေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တဿ ပုရိသဿ ကေသမဿုံ ကပ္ပေထာ’တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ကေသမဿုံ ကပ္ပေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တဿ ပုရိသဿ မဟဂ္ဃဉ္စ မာလံ မဟဂ္ဃဉ္စ ဝိလေပနံ မဟဂ္ဃာနိ စ ဝတ္ထာနိ ဥပဟရထာ’တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ မဟဂ္ဃဉ္စ မာလံ မဟဂ္ဃဉ္စ ဝိလေပနံ မဟဂ္ဃာနိ စ ဝတ္ထာနိ ဥပဟရေယျုံ။ တေ တွံ ဧဝံ ဝဒေယျာသိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, တံ ပုရိသံ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ပဉ္စကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေထာ’တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ပါသာဒံ အာရောပေတွာ ပဉ္စကာမဂုဏာနိ ဥပဋ္ဌာပေယျုံ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, ရာဇည, အပိ နု တဿ ပုရိသဿ သုနှာတဿ သုဝိလိတ္တဿ သုကပ္ပိတကေသမဿုဿ အာမုက္ကမာလာဘရဏဿ ဩဒါတဝတ္ထဝသနဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတဿ သမင်္ဂီဘူတဿ ပရိစာရယမာနဿ ပုနဒေဝ တသ္မိံ ဂူထကူပေ နိမုဇ္ဇိတုကာမတာ [နိမုဇ္ဇိတုကာမျတာ (ဿျာ. က.)] အဿာ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ကဿပ’’။ ‘‘တံ ကိဿ ဟေတု’’? ‘‘အသုစိ, ဘော ကဿပ, ဂူထကူပော အသုစိ စေဝ အသုစိသင်္ခါတော စ ဒုဂ္ဂန္ဓော စ ဒုဂ္ဂန္ဓသင်္ခါတော စ ဇေဂုစ္ဆော စ ဇေဂုစ္ဆသင်္ခါတော စ ပဋိကူလော စ ပဋိကူလသင်္ခါတော စာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ရာဇည, မနုဿာ ဒေဝါနံ အသုစီ စေဝ အသုစိသင်္ခါတာ စ, ဒုဂ္ဂန္ဓာ စ ဒုဂ္ဂန္ဓသင်္ခါတာ စ, ဇေဂုစ္ဆာ စ ဇေဂုစ္ဆသင်္ခါတာ စ, ပဋိကူလာ စ ပဋိကူလသင်္ခါတာ စ။ ယောဇနသတံ ခော, ရာဇည, မနုဿဂန္ဓော ဒေဝေ ဥဗ္ဗာဓတိ။ ကိံ ပန တေ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတာ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတာ အနဘိဇ္ဈာလူ အဗျာပန္နစိတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌီ, ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ တေ အာဂန္တွာ အာရောစေဿန္တိ – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ? ဣမိနာပိ ခော တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။

၄၁၆. ‘‘ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခော ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။ ‘‘အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော ။ပေ.။ ‘‘အတ္ထိ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော။ပေ.။ ``ယထာ ကထံ ဝိယ, ရာဇညာ’’တိ? ‘‘ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ, တေ အပရေန သမယေန အာဗာဓိကာ ဟောန္တိ ဒုက္ခိတာ ဗာဠ္ဟဂိလာနာ။ ယဒာဟံ ဇာနာမိ – ‘န ဒါနိမေ ဣမမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟိဿန္တီ’တိ တျာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒာ

မိ – ‘သန္တိ ခော, ဘော, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ယေ တေ ဟောန္တိ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတန္တိ။ ဘဝန္တော ခော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ။ သစေ တေသံ ဘဝတံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သစ္စံ ဝစနံ, ဘဝန္တော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိဿန္တိ, ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ သစေ, ဘော, ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျာထ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ, ယေန မေ အာဂန္တွာ အာရောစေယျာထ – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ ဘဝန္တော ခော ပန မေ သဒ္ဓါယိကာ ပစ္စယိကာ, ယံ ဘဝန္တေဟိ ဒိဋ္ဌံ, ယထာ သာမံ ဒိဋ္ဌံ ဧဝမေတံ ဘဝိဿတီ’တိ။ တေ မေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ နေဝ အာဂန္တွာ အာရောစေန္တိ, န ပန ဒူတံ ပဟိဏန္တိ။ အယမ္ပိ ခော, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။

တာဝတိံသဒေဝဥပမာ

၄၁၇. ‘‘တေန ဟိ, ရာဇည, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ; ယထာ တေ ခမေယျ, တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ ယံ ခော ပန, ရာဇည, မာနုဿကံ ဝဿသတံ, ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဧသော ဧကော ရတ္တိန္ဒိဝေါ [ရတ္တိဒိဝေါ (က.)], တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော, တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိယော သံဝစ္ဆရော, တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗံ ဝဿသဟဿံ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ အာယုပ္ပမာဏံ။ ယေ တေ မိတ္တာမစ္စာ ဉာတိသာလောဟိတာ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒာ ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ သစေ ပန တေသံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – ‘ယာဝ မယံ ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ ရတ္တိန္ဒိဝါ ဒိဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတာ သမင်္ဂီဘူတာ ပရိစာရေမ, အထ မယံ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ဂန္တွာ အာရောစေယျာမ – ‘‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’တိ။ အပိ နု တေ အာဂန္တွာ အာရောစေယျုံ – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ကဿပ။ အပိ ဟိ မယံ, ဘော ကဿပ, စိရံ ကာလင်္ကတာပိ ဘဝေယျာမ။ ကော ပနေတံ ဘောတော ကဿပဿ အာရောစေတိ – ‘အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ’တိ ဝါ ‘ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ’တိ ဝါ။ န မယံ ဘောတော ကဿပဿ သဒ္ဒဟာမ – ‘အတ္ထိ ဒေဝါ တာဝတိံသာ’တိ ဝါ ‘ဧဝံဒီဃာယုကာ ဒေဝါ တာဝတိံသာ’တိ ဝါ’’တိ။

ဇစ္စန္ဓဥပမာ

၄၁၈. ‘‘သေယျထာပိ, ရာဇည, ဇစ္စန္ဓော ပုရိသော န ပဿေယျ ကဏှသုက္ကာနိ ရူပါနိ, န ပဿေယျ နီလကာနိ ရူပါနိ, န ပဿေယျ ပီတကာနိ [မဉ္ဇေဋ္ဌကာနိ (သျာ.)] ရူပါနိ, န ပဿေယျ လောဟိတကာနိ ရူပါနိ, န ပဿေယျ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ ရူပါနိ, န ပဿေယျ သမဝိသမံ, န ပဿေယျ တာရကာနိ ရူပါနိ, န ပဿေယျ စန္ဒိမသူရိယေ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘နတ္ထိ ကဏှသုက္ကာနိ ရူပါနိ, နတ္ထိ ကဏှသုက္ကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ နီလကာနိ ရူပါနိ, နတ္ထိ နီလကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ ပီတကာနိ ရူပါနိ, နတ္ထိ ပီတကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ လောဟိတကာနိ ရူပါနိ, နတ္ထိ လောဟိတကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနိ ရူပါနိ, နတ္ထိ မဉ္ဇိဋ္ဌကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ သမဝိသမံ, နတ္ထိ သမဝိသမဿ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ တာရကာနိ ရူပါနိ, နတ္ထိ တာရကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ နတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာ, နတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဒဿာဝီ။ အဟမေတံ န ဇာနာမိ, အဟမေတံ န ပဿာမိ, တသ္မာ တံ နတ္ထီ’တိ။ သမ္မာ နု ခော သော, ရာဇည, ဝဒမာနော ဝဒေယျာ’’တိ? ‘‘နော ဟိဒံ, ဘော ကဿပ။ အတ္ထိ ကဏှသုက္ကာနိ ရူပါနိ, အတ္ထိ ကဏှသုက္ကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ အတ္ထိ နီလကာနိ ရူပါနိ, အတ္ထိ နီလကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ပေ.။ အတ္ထိ သမဝိသမံ, အတ္ထိ သမဝိသမဿ ဒဿာဝီ။ အတ္ထိ တာရကာနိ ရူပါနိ, အတ္ထိ တာရကာနံ ရူပါနံ ဒဿာဝီ။ အတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာ, အတ္ထိ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဒဿာဝီ။ ‘အဟမေတံ န ဇာနာမိ, အဟမေတံ န ပဿာမိ, တသ္မာ တံ နတ္ထီ’တိ။ န

ဟိ ေသာ, ေဘာ ကႆပ, သမၺာ ၀ဒမာေနာ ၀ေဒယ်ႏ”တိ။ “ေ၀ေမ၀ ေခါ တြံ, ရာဇည, ဇစၥႏၶပေမာ မေညေ ပဋိဘာသိ ယံ မံ တြံ ဇံ ၀ေဒသိ”။

“ေကာ ပေနတံ ေဘာေတာ ကႆပႆ အာေရာေစတိ – ‘အတၳိ ေဒ၀ ဘာ၀တိံသာ’တိ တ, ‘ေ၀ံဒိဃာယုကာ ေဒ၀ ဘာ၀တိံသာ’တိ တ? န မယံ ေဘာေတာ ကႆပႆ သဒၵဟာမ – ‘အတၳိ ေဒ၀ ဘာ၀တိံသာ’တိ တ ‘ေ၀ံဒိဃာယုကာ ေဒ၀ ဘာ၀တိံသာ’တိ တ”တိ။ “န ေခါ, ရာဇည, ဇံ ပေရာ ေလာေကာ ဒႆေဗၺာ, ယထာ တြံ မညသိ ဣမိနာ မံသစကၡဳနာ။ ေယ ေခါ ေတ ရာဇည သမဏျဗာဟၼဏာ အရညဝနပတၳာနိ ပႏၲာနိ ေသနာသနာနိ ပဋိေသ၀ႏၲိ, ေတ တတၳ အပၸမတၱာ အာတာပိေနာ ပဟိတတၱာ ၀ိဟရႏၲာ ဒိဗၺစကၡဳံ ၀ိေသာေဓႏၲိ။ ေတ ဒိေဗၺန စကၡဳနာ ၀ိသုေဒၶန အတိကၠႏၲမာႏုသေကန ဣမံ ေစ၀ ေလာကံ ပႆႏၲိ ပရဥၥ သေတၱ စ ၾသပပါတိေက။ ေဧ၀ဥၥ ေခါ, ရာဇည, ပေရာ ေလာေကာ ဒႆေဗၺာ; နေတြ၀ ယထာ တြံ မညသိ ဣမိနာ မံသစကၡဳနာ။ ဣမိနာပိ ေခါ ေတ, ရာဇည, ပရိယာေယန ဇံ ေဟာတု – ‘ဣတိပိ အတၳိ ပေရာ ေလာေကာ, အတၳိ သတၱာ ၾသပပါတိကာ, အတၳိ သုကတဒုကၠဋာနံ ကမၼာနံ ဖလံ ၀ိပါေကာ’”တိ။

၄၁၉. “ကိဥၥာပိ ဘ၀ံ ကႆေပာ ဧ၀မာဟ, အထ ေခါ ဇံ မေ ဧတၳ ေဟာတိ – ‘ဣတိပိ နတၳိ ပေရာ ေလာေကာ, နတၳိ သတၱာ ၾသပပါတိကာ, နတၳိ သုကတဒုကၠဋာနံ ကမၼာနံ ဖလံ ၀ိပါေကာ’”တိ ။ “အတၳိ ပန, ရာဇည, ပရိယာေယာ။ ပေ.။ အတၳိ, ေဘာ ကႆပ, ပရိယာေယာ။ပေ.။ ယထာ ကထံ ၀ိယ, ရာဇညာ”တိ? “ဣဓာဟံ, ေဘာ ကႆပ, ပႆာမိ သမဏျဗာဟၼေဏ သီလ၀ေႏၲ ကလ်ာဏဓေမၼ ဇီ၀ိတုကာေမ အမရိတုကာေမ သုခကာေမ ဒုကၡပဋိကူေလ။ တႆ မယႇံ, ေဘာ ကႆပ, ဇံ ေဟာတိ – သေစ ေခါ ဣေမ ေဘာေႏၲာ သမဏျဗာဟၼဏာ သီလ၀ေႏၲာ ကလ်ာဏဓေမၼာ ဇံ ဇာေနယ်ံဳ – ‘ဣေတာ ေနာ မတာနံ ေသေယ်ာ ဘ၀ိႆတီ’တိ။ ဣဒါနိေမ ေဘာေႏၲာ သမဏျဗာဟၼဏာ သီလ၀ေႏၲာ ကလ်ာဏဓေမၼာ ၀ိသံ တ ခါေဒယ်ံဳ, သတၳံ တ အာဟေရယ်ံဳ, ဥဗၺႏၶိတြာ တ ကာလငၠေရယ်ံဳ, ပပါေတ တ ပပေတယ်ံဳ။ ယသၼာ စ ေခါ ဣေမ ေဘာေႏၲာ သမဏျဗာဟၼဏာ သီလ၀ေႏၲာ ကလ်ာဏဓေမၼာ န ဇံ ဇာနႏၲိ – ‘ဣေတာ ေနာ မတာနံ ေသေယ်ာ ဘ၀ိႆတီ’တိ, တသၼာ ဣေမ ေဘာေႏၲာ သမဏျဗာဟၼဏာ သီလ၀ႏၲာ ကလ်ာဏဓေမၼာ ဇီ၀ိတုကာမာ အမရိတုကာမာ သုခကာမာ ဒုကၡပဋိကူလာ အတၱာနံ န မာေရႏၲိ [( ) နတၳိ (သ်ာ. ပီ.)]။ အယမၸိ ေခါ, ေဘာ ကႆပ, ပရိယာေယာ, ေယန မေ ပရိယာေယန ဇံ ေဟာတိ – ‘ဣတိပိ နတၳိ ပေရာ ေလာေကာ, နတၳိ သတၱာ ၾသပပါတိကာ, နတၳိ သုကတဒုကၠဋာနံ ကမၼာနံ ဖလံ ၀ိပါေကာ’”တိ။

ဂဗ႓ိနီဥပမာ

၄၂၀. “ေတန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ ေတ ကရိႆာမိ။ ဥပမာယ မိေဓကေစၥ ၀ိညဴ ပုရိသာ ဘာသိတႆ အတၳံ အာဇာနႏၲိ။ ဘူတပုဗၺံ, ရာဇည, အညတရႆ ျဗာဟၼဏႆ ေဒြ ပဇာပတိေယာ အေဟသုံ။ ဧကိႆာ ပုေတၱာ အေဟာသိ ဒသ၀ႆုေဒၵသိေကာ တ ဒြာဒသ၀ႆုေဒၵသိေကာ တ, ဧကာ ဂဗ႓ိနီ ဥပ၀ိဇညာ။ အထ ေခါ ေသာ ျဗာဟၼေဏာ ကာလမကာသိ။ အထ ေခါ ေသာ မာဏ၀ေကာ မာတုသပတၱိံ [မာတုသပတိံ (သ်ာ.)] ေဧတဒေ၀စ – ‘ယမိဒံ, ေဘာတိ, ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတ႐ူပံ ဝါ, သဗၺံ တံ မယႇံ ; နတၳိ တုယွေဟတၳ ကိဥၥိ။ ပိတု မေ [ပိတု မေ သႏၲကာ (သ်ာ.)] ေဘာတိ, အယ်ဖ္ နိယ်ာေဒဟီ’တိ [နိယ်ာတေဟီတိ (သီ. ပီ.)] ။ ဇံ ၀ုေတၱ သာ ျဗာဟၼဏီ တံ မာဏ၀ကံ ေဧတဒေ၀စ – ‘အာဂေမဟိ တာ၀, တာတ, ယာ၀ ၀ိဇာယာမိ။ သေစ ကုမာရေကာ ဘ၀ိႆတိ, တႆပိ ဧေကာေဒေသာ ဘ၀ိႆတိ; သေစ ကုမာရိကာ ဘ၀ိႆတိ, သာပိ ေတ ၾသပေဘာဂ်ာ [ဥပေဘာဂ်ာ (သ်ာ.)] ဘ၀ိႆတီ’တိ။ ဒုတိယမၸိ ေခါ ေသာ မာဏ၀ေကာ မာတုသပတၱိံ ေဧတဒေ၀စ – ‘ယမိဒံ, ေဘာတိ, ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတ႐ူပံ ဝါ, သဗၺံ တံ မယႇံ; နတၳိ တုယွေဟတၳ ကိဥၥိ။ ပိတု မေ, ေဘာတိ, အယ်ဖ္ နိယ်ာေဒဟီ’တိ။ ဒုတိယမၸိ ေခါ သာ ျဗာဟၼဏီ တံ မာဏ၀ကံ ေဧတဒေ၀စ – ‘အာဂေမဟိ တာ၀, တာတ, ယာ၀ ၀ိဇာယာမိ။ သေစ ကုမာရေကာ ဘ၀ိႆတိ, တႆပိ ဧေကာေဒေသာ ဘ၀ိႆတိ; သေစ ကုမာရိကာ ဘ၀ိႆတိ သာပိ ေတ ၾသပေဘာဂ်ာ [ဥပေဘာဂ်ာ (သ်ာ.)] ဘ၀ိႆတီ’တိ။ တတိယမၸိ ေခါ ေသာ မာဏ၀ေကာ မာတုသပတၱိံ ေဧတဒေ၀စ – ‘ယမိဒံ, ေဘာတိ, ဓနံ ဝါ ဓညံ ဝါ ရဇတံ ဝါ ဇာတ႐ူပံ ဝါ , သဗၺံ တံ မယႇံ; နတၳိ တုယွေဟတၳ ကိဥၥိ။ ပိတု မေ, ေဘာတိ, အယ်ဖ္ နိယ်ာေဒဟီ’တိ။

“အထ ခေါ သာ ဗ္ရာဟ္မဏီ သတ္တံ ဂဟေတွာ သြဝရကံ ပဝိသိတွာ ဥဒရံ သြဟာဒေသိ [ဥပ္ပာတေသိ (သျာ.)] – ‘ယာဝ ဝိဇာယာမိ ယဒိ တ ကုမာရကော ယဒိ တ ကုမာရိကာ’တိ။ သာ အတ္တာနံ စေဝ ဇီဝိတဥ္စ ဂဗ္ဘဥ္စ သာပတေယျဥ္စ ဝိနာသေသိ။ ယထာ တံ ဗာလာ အဗျတ္တာ အနယဗျသနံ အာပန္နာ အယောနိသော အာယဖ္ဖံ ဂဝေသန္တီ, ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, ရာဇည, ဗာလော အဗျတ္တော အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိဿသိ အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသန္တော ; သေယျထာပိ သာ ဗ္ရာဟ္မဏီ ဗာလာ အဗျတ္တာ အနယဗျသနံ အာပန္နာ အယောနိသော အာယဖ္ဖံ ဂဝေသန္တီ။ န ခေါ, ရာဇည, သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ အပက္ကံ ပရိပါစေန္တိ; အပိ စ ပရိပါကံ အာဂမေန္တိ။ ပဏ္ဍိတာနံ အတ္ထော ဟိ, ရာဇည, သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလဝန္တာနံ ကလျာဏဓမ္မာနံ ဇီဝိတေန။ ယထာ ယထာ ခေါ, ရာဇည, သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌန္တိ, တထာ တထာ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိ, ဗဟုဇနဟိတာယ စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။

၄၂၁. “ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ, အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။ “အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော။ပေ.။ အတ္ထိ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော။ပေ.။ ယထာ ကထံ ဝိယ, ရာဇညာ”တိ? “ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ဒဿေန္တိ – ‘အယံ တေ, ဘန္တေ, စောရော အာဂုစာရီ; ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ’တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ ဇီဝန္တံယေဝ ကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပိတွာ မုခံ ပိဒဟိတွာ အလ္လေန စမ္မေန သြနန္ဓိတွာ အလ္လာယ မတ္တိကာယ ဗဟလာဝလေပနံ [ဗဟလဝိလေပနံ (သျာ. က.)] ကရိတွာ ဥဒ္ဒနံ အာရောပေတွာ အဂ္ဂိံ ဒေထာ’တိ။ တေ မေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ ဇီဝန္တံယေဝ ကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပိတွာ မုခံ ပိဒဟိတွာ အလ္လေန စမ္မေန သြနန္ဓိတွာ အလ္လာယ မတ္တိကာယ ဗဟလာဝလေပနံ ကရိတွာ ဥဒ္ဒနံ အာရောပေတွာ အဂ္ဂိံ ဒေန္တိ။ ယဒါ မယံ ဇာနာမ ‘ကာလင်္ကတော သော ပုရိသော’တိ, အထ နံ ကုမ္ဘိံ သြရောပေတွာ ဥဗ္ဘိန္ဒိတွာ မုခံ ဝိဝရိတွာ သဏိကံ နိလ္လောကေမ [ဝိလောကေမ (သျာ.)] – ‘အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ’တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။

သုပိနကဥပမာ

၄၂၂. “တေန ဟိ, ရာဇည, တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ, ယထာ တေ ခမေယျ, တထာ နံ ဗျာကရေယျာသိ။ အဘိဇာနာသိ နော တွံ, ရာဇည, ဒိဝါ သေယျံ ဥပဂတော သုပိနကံ ပဿိတာ အာရာမရာမဏေယျကံ ဝနရာမဏေယျကံ ဘူမိရာမဏေယျကံ ပေါက္ခရဏီရာမဏေယျက”န္တိ? “အဘိဇာနာမဟံ, ဘော ကဿပ, ဒိဝါသေယျံ ဥပဂတော သုပိနကံ ပဿိတာ အာရာမရာမဏေယျကံ ဝနရာမဏေယျကံ ဘူမိရာမဏေယျကံ ပေါက္ခရဏီရာမဏေယျက”န္တိ။ “ရက္ခန္တိ တံ တမှိ သမယေ ခုဇ္ဇာပိ ဝါမနကာပိ ဝေလာသိကာပိ [စေလာဝိကာပိ (သျာ.), ကေဋ္ဌာယိကာပိ (သီ.)] ကောမာရိကာပီ”တိ? “ဧဝံ, ဘော ကဿပ, ရက္ခန္တိ မံ တမှိ သမယေ ခုဇ္ဇာပိ ဝါမနကာပိ ဝေလာသိကာပိ [စေလာဝိကာပိ (သျာ.), ကေဋ္ဌာယိကာပိ (သီ.)] ကောမာရိကာပီ”တိ။ “အပိ နု တာ တုယှံ ဇီဝံ ပဿန္တိ ပဝိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ”တိ? “နော ဟိဒံ, ဘော ကဿပ”။ “တာ ဟိ နာမ, ရာဇည, တုယှံ ဇီဝန္တဿ ဇီဝန္တိယော ဇီဝံ န ပဿိဿန္တိ ပဝိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ။ ကိံ ပန တွံ ကာလင်္ကတဿ ဇီဝံ ပဿိဿသိ ပဝိသန္တံ ဝါ နိက္ခမန္တံ ဝါ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – “ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။

၄၂၃. “ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပေါ ဧဝမာဟ, အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ သြပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ။ “အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော။ပေ.။ “အတ္ထိ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော။ပေ.။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာ”တိ? “ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ဒဿေန္တိ – ‘အယံ တေ, ဘန္တေ, စောရော အာဂုစာရီ; ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒဏ္ဍံ

ပဏ္ဏေဟီ’တိ။ တ္ဝာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ ဇီဝန္တံယေဝ တုလာယ တုလေတွာ ဇိယာယ အနဿာသကံ မာရေတွာ ပုနဒေဝ တုလာယ တုလေထာ’တိ။ တေ မေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ ဇီဝန္တံယေဝ တုလာယ တုလေတွာ ဇိယာယ အနဿာသကံ မာရေတွာ ပုနဒေဝ တုလာယ တုလေန္တိ။ ယဒါ သော ဇီဝတိ, တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပန သော ကာလင်္ကတော ဟောတိ တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ ပတ္ထိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။

သန္တတ္တအယောဂုဠဥပမာ

၄၂၄. ‘‘တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ သေယျထာပိ, ရာဇည, ပုရိသော ဒိဝသံ သန္တတ္တံ အယောဂုဠံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ တုလာယ တုလေယျ။ တမေနံ အပရေန သမယေန သီတံ နိဗ္ဗုတံ တုလာယ တုလေယျ။ ကဒါ နု ခေါ သော အယောဂုဠော လဟုတရော ဝါ ဟောတိ မုဒုတရော ဝါ ကမ္မညတရော ဝါ, ယဒါ ဝါ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော, ယဒါ ဝါ သီတော နိဗ္ဗုတော’’တိ? ‘‘ယဒါ သော, ဘော ကဿပ, အယောဂုဠော တေဇောသဟဂတော စ ဟောတိ ဝါယောသဟဂတော စ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော, တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပန သော အယောဂုဠော နေဝ တေဇောသဟဂတော ဟောတိ န ဝါယောသဟဂတော သီတော နိဗ္ဗုတော, တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ ပတ္ထိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, ရာဇည, ယဒာယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥသ္မာသဟဂတော စ ဝိညာဏသဟဂတော စ, တဒါ လဟုတရော စ ဟောတိ မုဒုတရော စ ကမ္မညတရော စ။ ယဒါ ပနာယံ ကာယော နေဝ အာယုသဟဂတော ဟောတိ န ဥသ္မာသဟဂတော န ဝိညာဏသဟဂတော တဒါ ဂရုတရော စ ဟောတိ ပတ္ထိန္နတရော စ အကမ္မညတရော စ။ ဣမိနာပိ ခေါ တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – ‘ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။

၄၂၅. ‘‘ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခေါ ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။ ‘‘အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော။ပေ.။ အတ္ထိ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော။ပေ.။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာ’’တိ? ‘‘ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ဒဿေန္တိ – ‘အယံ တေ, ဘန္တေ, စောရော အာဂုစာရီ; ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ , တံ ဒဏ္ဍံ ပဏ္ဏေဟီ’တိ။ တ္ဝာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ အနုပဟစ္စ ဆဝိဉ္စ စမ္မဉ္စ မံသဉ္စ နှာရုဉ္စ အဋ္ဌိဉ္စ အဋ္ဌိမိဉ္ဇဉ္စ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေထ, အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ’တိ။ တေ မေ ‘သာဓူ’တိ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ အနုပဟစ္စ ဆဝိဉ္စ။ပေ.။ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ။ ယဒါ သော အာမတော ဟောတိ, တ္ဝာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ ဥတ္တာနံ နိပါတေထ, အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ’တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဥတ္တာနံ နိပါတေန္တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ တ္ဝာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘တေန ဟိ, ဘော, ဣမံ ပုရိသံ အဝကုဇ္ဇံ နိပါတေထ။ ပဿေန နိပါတေထ။ ဒုတိယေန ပဿေန နိပါတေထ။ ဥဒ္ဓံ ဌပေထ။ ဩမုဒ္ဓကံ ဌပေထ။ ပာဏိနာ အာကောဋေထ။ လေဍ္ဍုနာ အာကောဋေထ။ ဒဏ္ဍေန အာကောဋေထ။ သတ္ထေန အာကောဋေထ။ ဩဓုနာထ သန္ဓုနာထ နိဒ္ဓုနာထ, အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿေယျာမာ’တိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဩဓုနန္တိ သန္ဓုနန္တိ နိဒ္ဓုနန္တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ နိက္ခမန္တံ ပဿာမ။ တဿ တဒေဝ စက္ခုံ ဟောတိ တေ ရူပာ, တဉ္စာယတနံ န ပဋိသံဝေဒေတိ။ တဒေဝ သောတံ ဟောတိ တေ သဒ္ဒါ, တဉ္စာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ တဒေဝ ဃာနံ ဟောတိ တေ ဂန္ဓာ, တဉ္စာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ ။ သာဝ ဇိဝှာ ဟောတိ တေ ရသာ, တဉ္စာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ သွေဝ ကာယော ဟောတိ တေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, တဉ္စာယတနံ နပ္ပဋိသံဝေဒေတိ။ အယမ္ပိ ခေါ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’’’တိ။

သင်္ခဓမဥပမာ

၄၂၆. ''တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ရာဇည, အညတရော သင္ခဓမော သင္ခံ အာဒါယ ပစ္စန္တိမံ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ သော ယေန အညတရော ဂါမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မဇ္ဈေ ဂါမဿ ဌိတော တိက္ခတ္တုံ သင္ခံ ဥပလာပေတွာ သင္ခံ ဘူမိယံ နိက္ခိပိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ ခော, ရာဇည, တေသံ ပစ္စန္တဇနပဒါနံ [ပစ္စန္တဇာနံ (သီ.)] မနုဿာနံ ဧတဒဟောသိ – 'အမ္ဘော ကဿ နု ခော [ဧတဒဟောသိ ''ကိဿ ဒုခေါ (ပီ.)] ဧသော သဒ္ဒော ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော'တိ။ သန္နိပတိတွာ တံ သင္ခဓမံ ဧတဒဝေစုံ – 'အမ္ဘော, ကဿ နု ခော ဧသော သဒ္ဒော ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော'တိ။ 'ဧသော ခေါ, ဘော, သင္ခော နာမ ယဿေသော သဒ္ဒော ဧဝံရဇနီယော ဧဝံကမနီယော ဧဝံမဒနီယော ဧဝံဗန္ဓနီယော ဧဝံမုစ္ဆနီယော'တိ။ တေ တံ သင္ခံ ဥတ္တာနံ နိပါတေသုံ – 'ဝဒေဟိ, ဘော သင္ခ, ဝဒေဟိ, ဘော သင္ခါ'တိ။ နေဝ သော သင္ခော သဒ္ဒမကာသိ။ တေ တံ သင္ခံ အဝကုဇ္ဇံ နိပါတေသုံ, ပဿေန နိပါတေသုံ, ဒုတိယေန ပဿေန နိပါတေသုံ, ဥဒ္ဓံ ဌပေသုံ, ဩမုဒ္ဓကံ ဌပေသုံ, ဟတ္ထေန အာကောဋေသုံ, လေဍ္ဍုနာ အာကောဋေသုံ, ဒဏ္ဍေန အာကောဋေသုံ, သတ္ထေန အာကောဋေသုံ, ဩဓုနိံသု သန္ဓုနိံသု နိဒ္ဓုနိံသု – 'ဝဒေဟိ, ဘော သင္ခ, ဝဒေဟိ, ဘော သင္ခါ'တိ။ နေဝ သော သင္ခော သဒ္ဒမကာသိ။

''အထ ခော, ရာဇည, တဿ သင္ခဓမဿ ဧတဒဟောသိ – 'ယာဝ ဗာလာ ဣမေ ပစ္စန္တဇနပဒမနုဿာ, ကထဉှိ နာမ အယောနိသော သင္ခသဒ္ဒံ ဂဝေသိဿန္တီ'တိ။ တေသံ ပေက္ခမာနာနံ သင္ခံ ဂဟေတွာ တိက္ခတ္တုံ သင္ခံ ဥပလာပေတွာ သင္ခံ အာဒါယ ပက္ကာမိ။ အထ ခော, ရာဇည, တေသံ ပစ္စန္တဇနပဒါနံ မနုဿာနံ ဧတဒဟောသိ – 'ယဒါ ကိရ, ဘော, အယံ သင္ခော နာမ ပုရိသသဟဂတော စ ဟောတိ ဝါယာမသဟဂတော [ဝါယောသဟဂတော (သျာ.)] စ ဝါယုသဟဂတော စ, တဒါယံ သင္ခော သဒ္ဒံ ကရောတိ, ယဒါ ပနာယံ သင္ခော နေဝ ပုရိသသဟဂတော ဟောတိ န ဝါယာမသဟဂတော န ဝါယုသဟဂတော, နာယံ သင္ခော သဒ္ဒံ ကရောတီ'တိ ။ ဧဝမေဝ ခော, ရာဇည, ယဒါယံ ကာယော အာယုသဟဂတော စ ဟောတိ ဥသ္မာသဟဂတော စ ဝိညာဏသဟဂတော စ, တဒါ အဘိက္ကမတိပိ ပဋိက္ကမတိပိ တိဋ္ဌတိပိ နိသီဒတိပိ သေယ္ယမ္ပိ ကပ္ပေတိ, စက္ခုနာပိ ရူပံ ပဿတိ, သောတေနပိ သဒ္ဒံ သုဏာတိ, ဃာနေနပိ ဂန္ဓံ ဃာယတိ, ဇိဝှာယပိ ရသံ သာယတိ, ကာယေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ, မနသာပိ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ။ ယဒါ ပနာယံ ကာယော နေဝ အာယုသဟဂတော ဟောတိ, န ဥသ္မာသဟဂတော, န ဝိညာဏသဟဂတော, တဒါ နေဝ အဘိက္ကမတိ န ပဋိက္ကမတိ န တိဋ္ဌတိ န နိသီဒတိ န သေယ္ယံ ကပ္ပေတိ, စက္ခုနာပိ ရူပံ န ပဿတိ, သောတေနပိ သဒ္ဒံ န သုဏာတိ, ဃာနေနပိ ဂန္ဓံ န ဃာယတိ, ဇိဝှာယပိ ရသံ န သာယတိ, ကာယေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ န ဖုသတိ, မနသာပိ ဓမ္မံ န ဝိဇာနာတိ။ ဣမိနာပိ ခော တေ, ရာဇည, ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတု – 'ဣတိပိ အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'တိ [ဝိပါကောတိ, ပဉ္စမဘာဏဝါရံ (သျာ.)] ။

၄၂၇. ''ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခော ဧဝံ မေ ဧတ္ထ ဟောတိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ။ ''အတ္ထိ ပန, ရာဇည, ပရိယာယော။ပေ.။ အတ္ထိ, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော။ပေ.။ ယထာ ကထံ ဝိယ ရာဇညာ''တိ? ''ဣဓ မေ, ဘော ကဿပ, ပုရိသာ စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ဒဿေန္တိ – 'အယံ တေ, ဘန္တေ, စောရော အာဂုစာရီ, ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ'တိ။ တ္យာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'တေန ဟိ, ဘော, ဣမဿ ပုရိသဿ ဆဝိံ ဆိန္ဒထ , အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ ပဿေယျာမာ'တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ ဆဝိံ ဆိန္ဒန္တိ။ နေဝဿ မယံ ဇီဝံ ပဿာမ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – 'တေန ဟိ, ဘော, ဣမဿ ပုရိသဿ စမ္မံ ဆိန္ဒထ, မံသံ ဆိန္ဒထ, နှာရုံ ဆိန္ဒထ, အဋ္ဌိံ ဆိန္ဒထ, အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဆိန္ဒထ, အပ္ပေဝ နာမဿ ဇီဝံ ပဿေယျာမာ'တိ။ တေ တဿ ပုရိသဿ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဆိန္ဒန္တိ, နေဝဿ မယံ ဇီဝံ ပဿေယျာမ။ အယမ္ပိ ခော, ဘော ကဿပ, ပရိယာယော, ယေန မေ ပရိယာယေန ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော'''တိ။

အဂ္ဂိကဇဋိလဥပမာ

၄၂၈. ''တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ရာဇည, အညတရော အဂ္ဂိကော ဇဋိလော အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋိယာ သမ္မတိ [ဝသတိ (သီ. ပီ.)]။ အထ ခော, ရာဇည, အညတရော ဇနပဒေ သတ္ထော [သတ္ထော ဇနပဒပဒေသော (သီ.), ဇနပဒော သတ္ထတသော

(သ္ယာ.), ဇနပဒပဒေသော (ပီ.)] ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခော သော သတ္တော [သတ္တတသော (သ္ယာ.)] တသ္သ အင်္ဂကသ္သ ဇဋ္ဌိလသ္သ အသ္သမသ္သ သာမန္တာ စောရတ္တိ ဝသိတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ အထ ခော, ရာဇည, တသ္သ အင်္ဂကသ္သ ဇဋ္ဌိလသ္သ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံန္ူနာဟံ ယေန သော သတ္တတသော တေနုပသင်္ကမေယျံ, အပ္ပေဝ နာမေတ္တ ကိဉ္စိ ဥပကရဏံ အဓိဂစ္ဆေယျ’န္တိ။ အထ ခော သော အင်္ဂကော ဇဋ္ဌိလော ကာလသ္သေဝ ဝုဋ္ဌာယ ယေန သော သတ္တတသော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အဒ္ဒသ တသ္မိံ သတ္တတသေ ဒဟရံ ကုမာရံ မန္ဒံ ဥတ္တာနသေယျကံ ဆဍ္ဍိတံ။ ဒိသ္ဝာနသ္သ ဧတဒဟောသိ – ‘န ခော မေ တံ ပတိရူပံ ယံ မေ ပေက္ခမာနသ္သ မနုဿဘူတော ကာလင်္ကရေယျ; ယံန္ူနာဟံ ဣမံ ဒာရကံ အသ္သမံ နေတ္ဝာ အာပာဒေယျံ ပေါသေယျံ ဝဍ္ဎေယျ’န္တိ။ အထ ခော သော အင်္ဂကော ဇဋ္ဌိလော တံ ဒာရကံ အသ္သမံ နေတ္ဝာ အာပာဒေသိ ပေါသေသိ ဝဍ္ဎေသိ။ ယဒါ သော ဒါရကော ဒသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဟောတိ [အဟောသိ (?)] ဒွါဒသဝဿုဒ္ဒေသိကော ဝါ, အထ ခော တသ္သ အင်္ဂကသ္သ ဇဋ္ဌိလသ္သ ဇနပဒေ ကိဉ္စိဒေဝ ကရဏီယံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ ခော သော အင်္ဂကော ဇဋ္ဌိလော တံ ဒာရကံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဣစ္ဆာမဟံ, တာတ, ဇနပဒံ [နဂရံ (က.)] ဂန္တုံ; အဂ္ဂိံ, တာတ, ပရိစရေယျာသိ။ မာ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ, အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏီသဟိတံ, အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရေယျာသီ’တိ။ အထ ခော သော အင်္ဂကော ဇဋ္ဌိလော တံ ဒာရကံ ဧဝံ အနုသာသိတွာ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ တသ္သ ခိဍ္ဍာပသုတသ္သ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။

“အထ ခော တသ္သ ဒာရကသ္သ ဧတဒဟောသိ – ‘ပိတာ ခော မံ ဧဝံ အဝစ – “အဂ္ဂိံ, တာတ, ပရိစရေယျာသိ။ မာ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ, အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏီသဟိတံ, အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရေယျာသီ”တိ။ ယံန္ူနာဟံ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရေယျ’န္တိ။ အထ ခော သော ဒါရကော အရဏီသဟိတံ ဝါသိယာ တစ္ဆိ – ‘အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆေယျ’န္တိ။ နေဝ သော အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆိ။ အရဏီသဟိတံ ဒွိဓာ ဖာလေသိ, တိဓာ ဖာလေသိ, စတုဓာ ဖာလေသိ, ပဉ္စဓာ ဖာလေသိ, ဒသဓာ ဖာလေသိ, သတဓာ [ဝီသတိဓာ (သ္ယာ.)] ဖာလေသိ, သကလိကံ သကလိကံ အကာသိ, သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဋေသိ, ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဋေတွာ မဟာဝာတေ ဩပုနိ [ဩဖုနိ (သ္ယာ. က.)] – ‘အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆေယျ’န္တိ။ နေဝ သော အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆိ။

“အထ ခော သော အင်္ဂကော ဇဋ္ဌိလော ဇနပဒေ တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ ယေန သကော အသ္သမော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ဒာရကံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကစ္စိ တေ, တာတ, အဂ္ဂိ န နိဗ္ဗုတော’တိ? ‘ဣဓ မေ, တာတ, ခိဍ္ဍာပသုတသ္သ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။ တသ္သ မေ ဧတဒဟောသိ – “ပိတာ ခော မံ ဧဝံ အဝစ အဂ္ဂိံ, တာတ, ပရိစရေယျာသိ။ မာ စ တေ, တာတ, အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။ သစေ စ တေ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယေယျ, အယံ ဝါသီ ဣမာနိ ကဋ္ဌာနိ ဣဒံ အရဏီသဟိတံ, အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရေယျာသီတိ။ ယံန္ူနာဟံ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရေယျ”န္တိ။ အထ ခွာဟံ, တာတ, အရဏီသဟိတံ ဝါသိယာ တစ္ဆိံ – “အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ နေဝာဟံ အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆိံ။ အရဏီသဟိတံ ဒွိဓာ ဖာလေသိံ, တိဓာ ဖာလေသိံ, စတုဓာ ဖာလေသိံ, ပဉ္စဓာ ဖာလေသိံ, ဒသဓာ ဖာလေသိံ , သတဓာ ဖာလေသိံ, သကလိကံ သကလိကံ အကာသိံ, သကလိကံ သကလိကံ ကရိတွာ ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဋေသိံ, ဥဒုက္ခလေ ကောဋ္ဋေတွာ မဟာဝာတေ ဩပုနိံ – “အပ္ပေဝ နာမ အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆေယျ”န္တိ။ နေဝါဟံ အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆိ’”န္တိ။ အထ ခော တသ္သ အင်္ဂကသ္သ ဇဋ္ဌိလသ္သ ဧတဒဟောသိ – ‘ယာဝ ဗာလော အယံ ဒါရကော အဗျတ္တော, ကထဉှိ နာမ အယောနိသော အဂ္ဂိံ ဂဝေသိဿတီ’တိ။ တသ္သ ပေက္ခမာနသ္သ အရဏီသဟိတံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တံ ဒါရကံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧဝံ ခော, တာတ, အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော။ န တွေဝ ယထာ တွံ ဗာလော အဗျတ္တော အယောနိသော အဂ္ဂိံ ဂဝေသီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော တွံ, ရာဇည, ဗာလော အဗျတ္တော အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသိဿသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ, ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ, မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ”တိ။

၄၂၉. “ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခော နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ – ‘ပါယာသိ ရာဇည ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – “ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ။ သစာဟံ, ဘော ကဿပ, ဣဒံ ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ, ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော – ‘ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇ

ညော အဗ္ဘုတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတကဟီ’တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီ”တိ။

ဒွေဝ သတ္တုတဟာဥပမာ

၄၃၀. “တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ရာဇည, မဟာသကဋ္ဋသတ္တော သကဋ္ဋသဟဿံ ပုရတ္ထိမာ ဇနပဒာ ပစ္ဆိမံ ဇနပဒံ အဂမာသိ။ သော ယေန ယေန ဂစ္ဆိ, ခိပ္ပံယေဝ ပရိယာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ဟရိတကပဏ္ဏံ။ တသ္မိံ ခော ပန သတ္ထေ ဒွေဝ သတ္တုတဟာ အဟေသုံ ဧကော ပဉ္စန္နံ သကဋ္ဋသတာနံ, ဧကော ပဉ္စန္နံ သကဋ္ဋသတာနံ။ အထ ခော တေသံ သတ္တုတဟာနံ ဧတဒဟောသိ – ‘အယံ ခော မဟာသကဋ္ဋသတ္တော သကဋ္ဋသဟဿံ; တေ မယံ ယေန ယေန ဂစ္ဆာမ, ခိပ္ပမေဝ ပရိယာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌောဒကံ ဟရိတကပဏ္ဏံ။ ယံနူန မယံ ဣမံ သတ္တံ ဒွိဓာ ဝိဘဇေယျာမ – ဧကတော ပဉ္စ သကဋ္ဋသတာနိ ဧကတော ပဉ္စ သကဋ္ဋသတာနီ’တိ။ တေ တံ သတ္တံ ဒွိဓာ ဝိဘဇိံသု [ဝိဘဇေသုံ (က.)] ဧကတော ပဉ္စ သကဋ္ဋသတာနိ, ဧကတော ပဉ္စ သကဋ္ဋသတာနိ။ ဧကော သတ္တုတဟော ဗဟုံ တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ အာရောပေတွာ သတ္တံ ပယာပေသိ [ဟယာပေသိ (သီ. ပီ.)]။ ဒွီဟတီဟပယာတော ခော ပန သော သတ္တော အဒ္ဒသ ပုရိသံ ကာဠံ လောဟိတက္ခံ [လောဟိတက္ခိ (သျာ.)] သန္နဒ္ဓကလာပံ [အာသန္နဒ္ဓကလာပံ (သျာ.)] ကုမုဒမာလိံ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ကဒ္ဒမမက္ခိတေဟိ စက္ကေဟိ ဘဒ္ဒေန ရထေန ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တံ’, ဒိသွာ ဧတဒဝေစ – ‘ကုတော, ဘော, အာဂစ္ဆသီ’တိ? ‘အမုကမှာ ဇနပဒာ’တိ။ ‘ကုဟိံ ဂမိဿသီ’တိ? ‘အမုကံ နာမ ဇနပဒ’န္တိ။ ‘ကစ္စိ, ဘော, ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော’တိ? ‘ဧဝံ, ဘော, ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော, အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋုမာနိ, ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ။ ဆဍ္ဍေထ, ဘော, ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ, လဟုဘာရေဟိ သကဋေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ, မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာ’တိ။

“အထ ခော သော သတ္တုတဟော သတ္ထိကေ အာမန္တေသိ – ‘အယံ, ဘော, ပုရိသော ဧဝမာဟ – “ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော, အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋုမာနိ, ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ။ ဆဍ္ဍေထ, ဘော, ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ, လဟုဘာရေဟိ သကဋေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ, မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာ”တိ။ ဆဍ္ဍေထ, ဘော, ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ, လဟုဘာရေဟိ သကဋေဟိ သတ္တံ ပယာပေထာ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဘော’တိ ခော တေ သတ္ထိကာ တဿ သတ္တုတဟဿ ပဋိဿုတွာ ဆဍ္ဍေတွာ ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ လဟုဘာရေဟိ သကဋေဟိ သတ္တံ ပယာပေသုံ။ တေ ပဌမေပိ သတ္တုတဝါသေ န အဒ္ဒသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ ဒုတိယေပိ သတ္တုတဝါသေ။ တတိယေပိ သတ္တုတဝါသေ။ စတုတ္ထေပိ သတ္တုတဝါသေ။ ပဉ္စမေပိ သတ္တုတဝါသေ။ ဆဋ္ဌေပိ သတ္တုတဝါသေ။ သတ္တမေပိ သတ္တုတဝါသေ န အဒ္ဒသံသု တိဏံ ဝါ ကဋ္ဌံ ဝါ ဥဒကံ ဝါ။ သဗ္ဗေဝ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိံသု။ ယေ စ တသ္မိံ သတ္ထေ အဟေသုံ မနုဿာ ဝါ ပသူ ဝါ, သဗ္ဗေ သော ယက္ခော အမနုဿော ဘက္ခေသိ။ အဋ္ဌိကာနေဝ သေသာနိ။

“ယဒာ အညာသိ ဒုတိယော သတ္တုတဟော – ‘ဗဟုနိက္ခန္တော ခော, ဘော, အနိ သော သတ္တော’တိ ဗဟုံ တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ အာရောပေတွာ သတ္တံ ပယာပေသိ။ ဒွီဟတီဟပယာတော ခော ပန သော သတ္တော အဒ္ဒသ ပုရိသံ ကာဠံ လောဟိတက္ခံ သန္နဒ္ဓကလာပံ ကုမုဒမာလိံ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ကဒ္ဒမမက္ခိတေဟိ စက္ကေဟိ ဘဒ္ဒေန ရထေန ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တံ, ဒိသွာ ဧတဒဝေစ – ‘ကုတော, ဘော, အာဂစ္ဆသီ’တိ? ‘အမုကမှာ ဇနပဒာ’တိ။ ‘ကုဟိံ ဂမိဿသီ’တိ? ‘အမုကံ နာမ ဇနပဒ’န္တိ။ ‘ကစ္စိ, ဘော, ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော’တိ? ‘ဧဝံ, ဘော, ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော။ အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋုမာနိ, ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ။ ဆဍ္ဍေထ , ဘော, ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ, လဟုဘာရေဟိ သကဋေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ, မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထာ’တိ။

“အထ ခော သော သတ္တုတဟော သတ္ထိကေ အာမန္တေသိ – ‘အယံ, ဘော, “ပုရိသော ဧဝမာဟ – ပုရတော ကန္တာရေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝုဋ္ဌော, အာသိတ္တောဒကာနိ ဝဋုမာနိ, ဗဟု တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ဥဒကဉ္စ။ ဆဍ္ဍေထ, ဘော, ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဥဒကာနိ, လဟုဘာရေဟိ သကဋေဟိ သီဃံ သီဃံ ဂစ္ဆထ; မာ ယောဂ္ဂါနိ ကိလမိတ္ထ

ထာ''တိ။ အယံ ဘော ပုရိသော နေဝ အမှာကံ မိတ္တော, န ဉာတိသာလောဟိတော, ကထံ မယံ က္လမသ္သ သဒ္ဓာယ ဂမိ ဿာမ။ န တေ ဆဋ္ဌေတဗ္ဗာနိ ပုရာဏာနိ တိဏာနိ ကဋ္ဌာနိ ဉဒကာနိ, ယထာဘတေန ဘဏ္ဍေန သတ္တံ ပယာပေထ။ န နော ပုရာဏံ ဆဋ္ဌေဿာမာ'တိ။ 'ဧဝံ, ဘော'တိ ခော တေ သတ္တိကာ တဿ သတ္တတဟဿ ပဋိဿုတွာ ယထာ ဘတေန ဘဏ္ဍေန သတ္တံ ပယာပေသုံ။ တေ ပဌမေပိ သတ္တတသေ န အဒ္ဒသံသု တိဏံ တ ကဋ္ဌံ တ ဉဒကံ တ။ ဒုတိ ယေပိ သတ္တတသေ။ တတိယေပိ သတ္တတသေ။ စတုတ္ထေပိ သတ္တတသေ။ ပဉ္စမေပိ သတ္တတသေ။ ဆဋ္ဌေပိ သ တ္တတသေ။ သတ္တမေပိ သတ္တတသေ န အဒ္ဒသံသု တိဏံ တ ကဋ္ဌံ တ ဉဒကံ တ။ တဉ္စ သတ္တံ အဒ္ဒသံသု အနယဗ္ ယသနံ အာပန္နံ။ ယေ စ တသ္မိံ သတ္တေပိ အဟေသုံ မနုဿာ တ ပသူ တ, တေသဉ္စ အဋ္ဌိကာနေဝ အဒ္ဒသံသု တေန ယက္ခေန အမနုဿေန ဘက္ခိတာနံ။

''အထ ခော သော သတ္တတဟော သတ္တိကေ အာမန္တေသိ – 'အယံ ခော, ဘော, သတ္တော အနယဗျသနံ အာ ပန္နော, ယထာ တံ တေန ဗာလေန သတ္တတဟေန ပရိဏာယကေန။ တေန ဟိ, ဘော, ယာနမှာကံ သတ္တေ အပ္ပသာရာ နိ ပဏိယာနိ, တာနိ ဆဋ္ဌေတွာ, ယာနိ က္လမသ္မိံ သတ္တေ မဟာသာရာနိ ပဏိယာနိ, တာနိ အာဒိယထာ'တိ။ 'ဧဝံ, ဘော'တိ ခော တေ သတ္တိကာ တဿ သတ္တတဟဿ ပဋိဿုတွာ ယာနိ သကသ္မိံ သတ္တေ အပ္ပသာရာနိ ပဏိယာနိ, တာနိ ဆဋ္ဌေတွာ ယာနိ တသ္မိံ သတ္တေ မဟာသာရာနိ ပဏိယာနိ, တာနိ အာဒိယိတွာ သောတ္ထိနာ တံ ကန္တာရံ နိတ္ထရိံ သု, ယထာ တံ ပဏ္ဍိတေန သတ္တတဟေန ပရိဏာယကေန။ ဧဝမေဝ ခော တွံ, ရာဇည, ဗာလော အဗျတ္တော အနယဗ္ ယသနံ အာပဇ္ဇိဿသိ အယောနိသော ပရလောကံ ဂဝေသန္တော သေယျထာပိ သော ပုရိမော သတ္တတဟော။ ယေပိ တဝ [တေ (က.)] သောတဗ္ဗံ သဒ္ဓာတဗ္ဗံ [သဒ္ဒဟာတဗ္ဗံ (ပီ. က.)] မညိဿန္တိ, တေပိ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇိဿ န္တိ, သေယျထာပိ တေ သတ္တိကာ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည , ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ; ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ''တိ။

၄၃၁. ''ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခော နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိ တုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ – 'ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ''ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ။ ဝိပါကော'''တိ။ သစာဟံ, ဘော ကဿပ, ဣဒံ ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ, ဘဝိဿ န္တိ မေ ဝတ္တာရော – 'ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော, အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂါဟီ'တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿ ာမိ, မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီ''တိ။

ဂူထဘာရိကဉပမာ

၄၃၂. ''တေန ဟိ, ရာဇည, ဉပမံ တေ ကရိဿာမိ။ ဉပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာ နန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ရာဇည, အညတရော သူကရပေါသကော ပုရိသော သကမှာ ဂါမာ အညံ ဂါမံ အဂမာသိ။ တတ္ထ အ ဒ္ဒသ ပဟူတံ သုက္ခဂူထံ ဆဍ္ဍိတံ။ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ – 'အယံ ခော ပဟုတော သုက္ခဂူထော ဆဍ္ဍိတော, မမ စ သူကရဘတ္တံ [သူကရာနံ ဘက္ခံ (သျာ.)] ; ယံနူနာဟံ ဣတော သုက္ခဂူထံ ဟရေယျ'န္တိ။ သော ဉတ္တရာသင်္ဂံ ပတ္ထရိတွာ ပဟူတံ သုက္ခဂူထံ အာကိရိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ သီသေ ဉဗ္ဗာဟေတွာ [ဉစ္စာရောပေတွာ (က. သီ. က.)] အဂမာသိ။ တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ မဟာအကာလမေဃော ပါဝဿိ။ သော ဉဂ္ဃရန္တံ ပဂ္ဃရန္တံ ယာဝ အဂ္ဂန ခာ ဂူထေန မက္ခိတော ဂူထဘာရံ အာဒာယ အဂမာသိ။ တမေနံ မနုဿာ ဒိသွာ ဧဝမာဟံသု – 'ကစ္စိ နော တွံ, ဘဏေ, ဉမ္မတ္တော, ကစ္စိ ဝိစေတော, ကထဉှိ နာမ ဉဂ္ဃရန္တံ ပဂ္ဃရန္တံ ယာဝ အဂ္ဂနခာ ဂူထေန မက္ခိတော ဂူထဘာရံ ဟရိဿသီ'တိ။ 'တုမှေဟ ခွေတ္ထ, ဘဏေ, ဉမ္မတ္တာ, တုမှေဟ ဝိစေတာ, တထာ ဟိ ပန မေ သူကရဘတ္တ'န္တိ။ ဧ ဝမေဝ ခော တွံ, ရာဇည, ဂူထဘာရိကူပမော [ဂူထဟာရိကူပမော (သီ. ပီ.)] မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာ ယာ''တိ။

၄၃၃. ''ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခော နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိ တုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ – 'ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ''ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ။ ဝိပါကော''တိ။ သစာဟံ, ဘော ကဿပ, ဣဒံ ဟာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ, ဘဝိဿန္

တိ မေ ဝတ္တာရော – ‘ယာဝ ဗာလော ဟယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတကဟီ’တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီ’’တိ။

အက္ခဓုတ္တကဥပမာ

၄၃၄. ‘‘တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ, ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ရာဇည, ဒွေ အက္ခဓုတ္တာ အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗိံသု။ ဧကော အက္ခဓုတ္တော အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ။ အဒ္ဒသာ ခော ဒုတိယော အက္ခဓုတ္တော တံ အက္ခဓုတ္တံ အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလန္တံ, ဒိသွာ တံ အက္ခဓုတ္တံ ဧတဒဝေစ – ‘တွံ ခော, သမ္မ, ဧကန္တိကေန ဇိနာသိ, ဒေဟိ မေ, သမ္မ, အက္ခေ ပဇောဟိဿာမီ’တိ။ ‘ဧဝံ သမ္မာ’တိ ခော သော အက္ခဓုတ္တော တဿ အက္ခဓုတ္တဿ အက္ခေ ပါဒါသိ။ အထ ခော သော အက္ခဓုတ္တော အက္ခေ ဝိသေန ပရိဘာဝေတွာ တံ အက္ခဓုတ္တံ ဧတဒဝေစ – ‘ဧဟိ ခော, သမ္မ, အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗိဿာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ သမ္မာ’တိ ခော သော အက္ခဓုတ္တော တဿ အက္ခဓုတ္တဿ ပစ္စဿောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော တေ အက္ခဓုတ္တာ အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗိံသု။ ဒုတိယမ္ပိ ခော သော အက္ခဓုတ္တော အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလတိ။ အဒ္ဒသာ ခော ဒုတိယော အက္ခဓုတ္တော တံ အက္ခဓုတ္တံ ဒုတိယမ္ပိ အာဂတာဂတံ ကလိံ ဂိလန္တံ, ဒိသွာ တံ အက္ခဓုတ္တံ ဧတဒဝေစ –

‘‘လိတ္တံ ပရမေန တေဇသာ၊ ဂိလမက္ခံ ပုရိသော န ဗုဇ္ဈတိ။
ဂိလ ရေ ဂိလ ပာပဓုတ္တက [ဂိလိ ရေ ပာပဓုတ္တက (က.)] ၊ ပစ္ဆာ တေ ကဋုကံ ဘဝိဿတီ’’တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခော တွံ, ရာဇည, အက္ခဓုတ္တကူပမော မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ; ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ’’တိ။

၄၃၅. ‘‘ကိဉ္စာပိ ဘဝံ ကဿပော ဧဝမာဟ, အထ ခော နေဝါဟံ သက္ကောမိ ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတုံ။ ရာဇာပိ မံ ပသေနဒိ ကောသလော ဇာနာတိ တိရောရာဇာနောပိ – ‘ပါယာသိ ရာဇညော ဧဝံဝါဒီ ဧဝံဒိဋ္ဌိ – ‘‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော။ပေ.။ ဝိပါကော’’တိ။ သစာဟံ, ဘော ကဿပ, ဣဒံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဋိနိဿဇ္ဇိဿာမိ, ဘဝိဿန္တိ မေ ဝတ္တာရော – ‘ယာဝ ဗာလော ပါယာသိ ရာဇညော အဗျတ္တော ဒုဂ္ဂဟိတဂ္ဂါဟီ’တိ။ ကောပေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, မက္ခေနပိ နံ ဟရိဿာမိ, ပလာသေနပိ နံ ဟရိဿာမီ’’တိ။

သာဏဘာရိကဥပမာ

၄၃၆. ‘‘တေန ဟိ, ရာဇည, ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ, ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ ဝိညူ ပုရိသာ ဘာသိတဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။ ဘူတပုဗ္ဗံ, ရာဇည, အညတရော ဇနပဒော ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခော သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ – ‘အာယာမ, သမ္မ, ယေန သော ဇနပဒော တေနုပသင်္ကမိဿာမ, အပ္ပေဝ နာမေတ္ထ ကိဉ္စိ ဓနံ အဓိဂစ္ဆေယျာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ သမ္မာ’တိ ခော သဟာယကော သဟာယကဿ ပစ္စဿောသိ။ တေ ယေန သော ဇနပဒော, ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဋံ [ဂါမပဒ္ဒံ (သျာ.), ဂါမပတ္တံ (သီ.)] တေနုပသင်္ကမိံသု, တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတံ သာဏံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ – ‘ဣဒံ ခော, သမ္မ, ပဟူတံ သာဏံ ဆဍ္ဍိတံ, တေန ဟိ, သမ္မ, တွဉ္စ သာဏဘာရံ ဗန္ဓ, အဟဉ္စ သာဏဘာရံ ဗန္ဓိဿာမိ, ဥဘော သာဏဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ သမ္မာ’တိ ခော သဟာယကော သဟာယကဿ ပဋိဿုတွာ သာဏဘာရံ ဗန္ဓိတွာ တေ ဥဘော သာဏဘာရံ အာဒါယ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဋံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတံ သာဏသုတ္တံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ – ‘ယဿ ခော, သမ္မ, အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ, ဣဒံ ပဟူတံ သာဏသုတ္တံ ဆဍ္ဍိတံ။ တေန ဟိ, သမ္မ, တွဉ္စ သာဏဘာရံ ဆဍ္ဍေဟိ, အဟဉ္စ သာဏဘာရံ ဆဍ္ဍေဿာမိ, ဥဘော သာဏသုတ္တဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ’တိ။ ‘အယံ ခော မေ, သမ္မ, သာဏဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္နဒ္ဓော စ, အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟီ’တိ။ အထ ခော သော သဟာယကော သာဏဘာရံ ဆဍ္ဍေတွာ သာဏသုတ္တဘာရံ အာဒိယိ။

‘‘တေ ယေန အညတရံ ဂါမပဋ္ဋံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတာ သာဏိယော ဆဍ္ဍိတာ, ဒိသွာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ – ‘ယဿ ခော , သမ္မ, အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ ဝ သာဏသုတ္တံ

တံ တ, ဣမာ ပဟူတာ သာဏိယော ဆဍ္ဍိတ္ဂာ။ တေန ဟိ, သမ္မ, တွဉ္စ သာဏဘာရံ ဆဍ္ဍေဟိ, အဟဉ္စ သာဏသုတ္တဘာရံ ဆဍ္ဍေဿာမိ, ဥဘော သာဏိဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ’တိ ။ ‘အယံ ခေါ မေ, သမ္မ, သာဏဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္နဒ္ဓော စ, အလံ မေ, တွံ ပဇာနာဟီ’တိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သာဏသုတ္တဘာရံ ဆဍ္ဍေတွာ သာဏိဘာရံ အာဒိယိ။

“တေ ယေန အညတရံ ဂါမပဒံ တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ အဒ္ဒသံသု ပဟူတံ ခေါမံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ပေ.။ ပဟူတံ ခေါမသုတ္တံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ ခေါမဒုဿံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ ကပ္ပာသံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ ကပ္ပာသိကသုတ္တံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ ကပ္ပာသိကဒုဿံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ အယံ [အယသံ (သျာ.)] ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ လောဟံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ တိပုံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ သီသံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ သဇ္ဈုံ [သဇ္ဈုံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ။ ပဟူတံ သုဝဏ္ဏံ ဆဍ္ဍိတံ, ဒိသွာ သဟာယကော သဟာယကံ အာမန္တေသိ – ‘ယဿ ခေါ, သမ္မ, အတ္ထာယ ဣစ္ဆေယျာမ သာဏံ တ သာဏသုတ္တံ တ သာဏိယော တ ခေါမံ တ ခေါမသုတ္တံ တ ခေါမဒုဿံ တ ကပ္ပာသံ တ ကပ္ပာသိကသုတ္တံ တ ကပ္ပာသိကဒုဿံ တ အယံ တ လောဟံ တ တိပုံ တ သီသံ တ သဇ္ဈုံ တ, ဣဒံ ပဟူတံ သုဝဏ္ဏံ ဆဍ္ဍိတံ။ တေန ဟိ, သမ္မ, တွဉ္စ သာဏဘာရံ ဆဍ္ဍေဟိ, အဟဉ္စ သဇ္ဈုဘာရံ [သဇ္ဈုဘာရံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဆဍ္ဍေဿာမိ, ဥဘော သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒါယ ဂမိဿာမာ’တိ။ ‘အယံ ခေါ မေ, သမ္မ, သာဏဘာရော ဒူရာဘတော စ သုသန္နဒ္ဓော စ, အလံ မေ တွံ ပဇာနာဟီ’တိ။ အထ ခေါ သော သဟာယကော သဇ္ဈုဘာရံ ဆဍ္ဍေတွာ သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒိယိ။

“တေ ယေန သကော ဂါမော တေနုပသင်္ကမိံသု။ တတ္ထ ယော သော သဟာယကော သာဏဘာရံ အာဒါယ အဂမာသိ, တဿ နေဝ မာတာပိတရော အဘိနန္ဒိံသု, န ပုတ္တဒါရာ အဘိနန္ဒိံသု, န မိတ္တာမစ္စာ အဘိနန္ဒိံသု, န စ တတောနိဒါနံ သုခံ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆိ။ ယော ပန သော သဟာယကော သုဝဏ္ဏဘာရံ အာဒါယ အဂမာသိ, တဿ မာတာပိတရောပိ အဘိနန္ဒိံသု, ပုတ္တဒါရာပိ အဘိနန္ဒိံသု, မိတ္တာမစ္စာပိ အဘိနန္ဒိံသု, တတောနိဒါနဉ္စ သုခံ သောမနဿံ အဓိဂစ္ဆိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, ရာဇည, သာဏဘာရိကူပမော မညေ ပဋိဘာသိ။ ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ; ပဋိနိဿဇ္ဇေတံ, ရာဇည, ပာပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ”တိ။

သရဏဂမနံ

၄၃၇. “ပုရိမေနေဝ အဟံ ဩပမ္မေန ဘောတော ကဿပဿ အတ္တမနော အဘိရဒ္ဓော။ အပိ စာဟံ ဣမာနိ ဝိစိတ္ရာနိ ပဉှာပဋိဘာနာနိ သောတုကာမော ဧဝာဟံ ဘဝန္တံ ကဿပံ ပစ္စနီကံ ကာတဗ္ဗံ အမညိဿံ။ အဘိက္ကန္တံ, ဘော ကဿပ, အဘိက္ကန္တံ, ဘော ကဿပ။ သေယျထာပိ, ဘော ကဿပ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ တ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ တ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ တ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ တ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ ‘စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ’တိ ဧဝမေဝံ ဘောတာ ကဿပေန အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘော ကဿပ, တံ ဘဝန္တံ ဂောတမံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ, ဓမ္မဉ္စ, ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ။ ဥပာသကံ မံ ဘဝံ ကဿပော ဓာရေတု အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပာဏုပေတံ သရဏံ ဂတံ။

“ဣစ္ဆာမိ စာဟံ, ဘော ကဿပ, မဟာယညံ ယဇိတုံ, အနုသာသတု မံ ဘဝံ ကဿပော, ယံ မမဿ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယာ”တိ။

ယညကထာ

၄၃၈. “ယထာရူပေ ခေါ, ရာဇည, ယညေ ဂါဝေါ တ ဟညန္တိ အဇေဠကာ တ ဟညန္တိ, ကုက္ကုဋသူကရာ တ ဟညန္တိ, ဝိဝိဓာ တ ပာဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ, ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာ မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ မိစ္ဆာအာဇီဝါ မိစ္ဆာဝါယာမာ မိစ္ဆာသတီ မိစ္ဆာသမာဓီ, ဧဝရူပေါ ခေါ, ရာဇည, ယညော န မဟပ္ဖလော ဟောတိ န မဟာနိသံသော န မဟာဇုတိကော န မဟာဝိပ္ဖာရော။ သေယျထာပိ, ရာဇည, ကဿကော ဗီဇနင်္ဂလံ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယျ။ သော တတ္ထ ဒုက္ခေတ္တေ ဒုဗ္ဘူမေ အဝိဟတခါဏုကဏ္ဋကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေယျ ခဏ္ဍာနိ ပူတီနိ ဝါတာတပဟတာနိ အသာရဒါနိ အသုခသယိတာနိ။ ဒေဝေါ စ န ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ နု

တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ [ဝိရူဠှိံ (မောဂ္ဂလာနေ)] ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျုံ, ကဿကော ဝါ ဝိပုလံ ဖလံ အဓိဂစ္ဆေယျာ"တိ? "နော ဟိဒံ [န ဧဝံ (သျာ. က.)] ဘော ကဿပ"။ "ဧဝမေဝ ခော, ရာဇည, ယထာရူပေ ယညေ ဂါဝေါ ဝါ ဟညန္တိ, အဇေဠကာ ဝါ ဟညန္တိ, ကုက္ကုဋသူကရာ ဝါ ဟညန္တိ, ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ, ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပာ မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တာ မိစ္ဆာအာဇီဝါ မိစ္ဆာဝါယာမာ မိစ္ဆာသတီ မိစ္ဆာသမာဓီ, ဧဝရူပေါ ခော , ရာဇည, ယညော န မဟပ္ဖလော ဟောတိ န မဟာနိသံသော န မဟာဇုတိကော န မဟာဝိပ္ဖာရော။

"ယထာရူပေ စ ခော, ရာဇည, ယညေ နေဝ ဂါဝေါ ဟညန္တိ, န အဇေဠကာ ဟညန္တိ, န ကုက္ကုဋသူကရာ ဟညန္တိ, န ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ, ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပာ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ သမ္မာသတီ သမ္မာသမာဓီ, ဧဝရူပေါ ခော, ရာဇည, ယညော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ဖာရော။ သေယျထာပိ, ရာဇည, ကဿကော ဗီဇနင်္ဂလံ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသေယျ။ သော တတ္ထ သုခေတ္တေ သုဘူမေ သုဝိဟတခါဏုကဏ္ဋကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေယျ အခဏ္ဍာနိ အပူတီနိ အဝါတာတပဟတာနိ သာရဒါနိ သုခသယိတာနိ။ ဒေဝေါ စ ကာလေန ကာလံ သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆေယျ။ အပိ နု တာနိ ဗီဇာနိ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇေယျုံ, ကဿကော ဝါ ဝိပုလံ ဖလံ အဓိဂစ္ဆေယျာ"တိ? "ဧဝံ, ဘော ကဿပ"။ "ဧဝမေဝ ခော, ရာဇည, ယထာရူပေ ယညေ နေဝ ဂါဝေါ ဟညန္တိ, န အဇေဠကာ ဟညန္တိ, န ကုက္ကုဋသူကရာ ဟညန္တိ, န ဝိဝိဓာ ဝါ ပါဏာ သံဃာတံ အာပဇ္ဇန္တိ, ပဋိဂ္ဂါဟကာ စ ဟောန္တိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပာ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တာ သမ္မာအာဇီဝါ သမ္မာဝါယာမာ သမ္မာသတီ သမ္မာသမာဓီ, ဧဝရူပေါ ခော, ရာဇည, ယညော မဟပ္ဖလော ဟောတိ မဟာနိသံသော မဟာဇုတိကော မဟာဝိပ္ဖာရော"တိ။

ဥတ္တရမာဏဝဝတ္ထု

၄၃၉. အထ ခော ပါယာသိ ရာဇညော ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ ။ တသ္မိံ ခော ပန ဒါနေ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဒီယတိ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ, ဓောရကာနိ [ထောရကာနိ (သီ. ပီ.), စောရကာနိ (သျာ.)] စ ဝတ္ထာနိ ဂုဠဝါလကာနိ [ဂုဠကဂုဠကာနိ (က.)]။ တသ္မိံ ခော ပန ဒါနေ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ ဝါဝဋော [ဗျာဝဋော (သီ. ပီ.)] အဟောသိ။ သော ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသတိ – "ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ, မာ ပရသ္မိ"န္တိ။ အဿောသိ ခော ပါယာသိ ရာဇညော – "ဥတ္တရော ကိရ မာဏဝေါ ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသတိ – 'ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ, မာ ပရသ္မိ'"န္တိ။ အထ ခော ပါယာသိ ရာဇညော ဥတ္တရံ မာဏဝံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – "သစ္စံ ကိရ တွံ, တာတ ဥတ္တရ, ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသသိ – 'ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ, မာ ပရသ္မိ'"န္တိ? "ဧဝံ, ဘော"။ "ကိဿ ပန တွံ, တာတ ဥတ္တရ, ဒါနံ ဒတွာ ဧဝံ အနုဒ္ဒိသသိ – 'ဣမိနာဟံ ဒါနေန ပါယာသိံ ရာဇညမေဝ ဣမသ္မိံ လောကေ သမာဂစ္ဆိံ, မာ ပရသ္မိ'န္တိ? နနု မယံ, တာတ ဥတ္တရ, ပုညတ္ထိကာ ဒါနဿေဝ ဖလံ ပါဋိကင်္ခိနော"တိ? "ဘောတော ခော ဒါနေ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ ဒီယတိ ကဏာဇကံ ဗိလင်္ဂဒုတိယံ, ယံ ဘဝံ ပါဒါပိ [ပါဒါသိ (က.)] န ဣစ္ဆေယျ သမ္ဖုသိတုံ [ဆုပိတုံ (ပီ. က.)], ကုတော ဘုဉ္ဇိတုံ, ဓောရကာနိ စ ဝတ္ထာနိ ဂုဠဝါလကာနိ, ယာနိ ဘဝံ ပါဒါပိ [အစိတ္တီကတံ (က.)] န ဣစ္ဆေယျ သမ္ဖုသိတုံ, ကုတော ပရိဒဟိတုံ။ ဘဝံ ခော ပနမှာကံ ပိယော မနာပေါ, ကထံ မယံ မနာပံ အမနာပေန သံယောဇေမာ"တိ? "တေန ဟိ တွံ, တာတ ဥတ္တရ, ယာဒိသာဟံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာမိ, တာဒိသံ ဘောဇနံ ပဋ္ဌပေဟိ။ ယာဒိသာနိ စာဟံ ဝတ္ထာနိ ပရိဒဟာမိ, တာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပဋ္ဌပေဟီ"တိ။ "ဧဝံ, ဘော"တိ ခော ဥတ္တရော မာဏဝေါ ပါယာသိဿ ရာဇညဿ ပဋိဿုတွာ ယာဒိသံ ဘောဇနံ ပါယာသိ ရာဇညော ဘုဉ္ဇတိ, တာဒိသံ ဘောဇနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ယာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပါယာသိ ရာဇညော ပရိဒဟတိ, တာဒိသာနိ စ ဝတ္ထာနိ ပဋ္ဌပေသိ။

၄၄၀. အထ ခော ပါယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိ သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ ဒါနေ ဝါဝဋော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ။ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ စိတ္တီကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇိ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။

ဟယာသိဒေဝပုတ္တော

၄၄၁. တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ အဘိက္ခဏံ သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ ဒိတဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ အထ ခော ဟယာသိ ဒေဝပုတ္တော ယေနာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဂဝမ္ပတိံ အဘိတဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဧကမန္တံ ဌိတံ ခော ဟယာသိံ ဒေဝပုတ္တံ အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ ဧတဒဝေစ – “ကောသိ တွံ, အာဝုသော”တိ? “အဟံ, ဘန္တေ, ဟယာသိ ရာဇညော”တိ။ “နနု တွံ, အာဝုသော, ဧဝံဒိဋ္ဌိကော အဟောသိ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’”တိ? “သစ္စာဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံဒိဋ္ဌိကော အဟောသိံ – ‘ဣတိပိ နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော’တိ။ အပိ စာဟံ အယျေန ကုမာရကဿပေန ဧတသ္မာ ပါပကာ ဒိဋ္ဌိဂတာ ဝိဝေစိတော”တိ။ “ယော ပန တေ, အာဝုသော, အနေ တဝဒ္ဓော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေ, သော ကုဟိံ ဥပပန္နော”တိ? “ယော မေ, ဘန္တေ, အနေ တဝဒ္ဓော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေ, သော သက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ အနံ ဒတွာ စိတ္တီကတံ အနံ ဒတွာ အနပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ အဟံ ပန, ဘန္တေ, အသက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ အသဟတ္ထာ အနံ ဒတွာ အစိတ္တီကတံ အနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ တေန ဟိ, ဘန္တေ ဂဝမ္ပတိ, မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ဧဝမာရောစေဟိ – ‘သက္ကစ္စံ အနံ ဒေထ, သဟတ္ထာ အနံ ဒေထ, စိတ္တီကတံ အနံ ဒေထ, အနပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒေထ။ ဟယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ အသဟတ္ထာ အနံ ဒတွာ အစိတ္တီကတံ အနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ အနေ တဝဒ္ဓော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေ, သော သက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ အနံ ဒတွာ စိတ္တီကတံ အနံ ဒတွာ အနပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတ’”န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ ဂဝမ္ပတိ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ ဧဝမာရောစေသိ – “သက္ကစ္စံ အနံ ဒေထ, သဟတ္ထာ အနံ ဒေထ, စိတ္တီကတံ အနံ ဒေထ, အနပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒေထ။ ဟယာသိ ရာဇညော အသက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ အသဟတ္ထာ အနံ ဒတွာ အစိတ္တီကတံ အနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပန္နော သုညံ သေရီသကံ ဝိမာနံ။ ယော ပန တဿ အနေ တဝဒ္ဓော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေ, သော သက္ကစ္စံ အနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ အနံ ဒတွာ စိတ္တီကတံ အနံ ဒတွာ အနပဝိဒ္ဓံ အနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတ”န္တိ။

ဟယာသိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

မဟာဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မဟာပဒာန နိဒါနံ, နိဗ္ဗာနဉ္စ သုဒဿနံ။
ဇနဝသဘ ဂောဝိန္ဒံ, သမယံ သက္ကပဉ္ဟကံ။
မဟာသတိပဋ္ဌာနဉ္စ, ဟယာသိ ဒသမံ ဘဝေ [သတိပဋ္ဌာနဟယာသိ, မဟာဝဂ္ဂဿ သင်္ဂဟော (သီ. ပီ.) သတိပဋ္ဌာနဟယာသိ, မဟာဝဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတိတိ (သျာ.)]။

မဟာဝဂ္ဂပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။